

GIPUZKOAKO POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO INKESTA

2012

2013ko maiatza

Eraitza txostena

**Gipuzkoako
Foru Aldundia**
Ingurumeneko eta Lurralde
Antolaketako Departamentua
Departamento de Medio Ambiente
y Ordenación del Territorio

Siis Centro de
Documentación
y Estudios
Dokumentazio
eta Ikerketa
Zentroa
Fundación Egüía-Careaga Fundazioa

AURKIBIDEA

1. LABURPENA	4
1.1. Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 lanaren balioa	4
1.2. Emaiza nagusiak	6
2. AZTERKETAREN HELBURUAK, EGITURA ETA METODOLOGIA	12
2.1. Proiektuaren aurrekariak eta helburuak.....	12
2.2. Txostenaren egitura	13
2.3. Lanaren oinarritzko ezaugarriak	14
2.3.1. Galdesorta.....	14
2.3.2. Laginketaren diseinua	15
2.3.3. Landa-lana.....	18
2.3.4. Emaitzak egokitzea	19
3. POBREZIA, DESBERDINTASUN ETA GIZARTE BAZTERKETA EGOERAK GIPUZKOAN	21
3.1. Pobreziaren, desberdintasunaren eta gizarte bazterketaren eragina Gipuzkoan	21
3.1.1. Pobrezia eta gabezia egoerak	21
3.1.2. Gizarte desberdintasuna	48
3.1.3. Gizarte bazterketako egoerak	51
3.2. Gizarte talde eta etxe ahulenak	60
3.3. Gipuzkoaren egoera Europaren testuinguruan	72
4. POBREZIA, BAZTERKETA ETA BIZI BALDINTZAK.....	79
4.1. Hezkuntzari eta hizkuntz ezaguerari lotutako alderdiak.....	80
4.1.1. Hezkuntza maila eta prestakuntza jardueretako partaidetza.....	80
4.1.2. Hizkuntzak jakitea	82
4.2. Osasun egoera eta mendekotasun egoerak	83
4.2.1. Osasun egoera eta tabako kontsumoa	83
4.2.2. Mendekotasuna eta mendekotasuna duten pertsonen zaintza.....	85
4.3. Lan baldintzak.....	88
4.3.1. Lanaldia eta kontratazioa	88
4.3.2. Soldatak eta kotizazio sozialak.....	89
4.4. Gastua eta zorpetzea.....	92
4.4.1. Etxebizitzako gastuak	92
4.4.2. Aurrezteko ahalmena eta kredituetara jotzea.....	96

4.5. Krisialdiak bizi baldintzetan eta pobreziaren pertzepzioan duen eragina.....	99
4.5.1. Krisiaren eragina.....	99
4.5.2. Pobreziaren pertzepzioa eta epe luzeko eboluzioa	102
4.6. Etxebizitzarako aukera eta honen bizigarritasun baldintzak	103
4.6.1. Bizigarritasun baldintzak.....	104
4.6.2. Etxebizitzarako aukera.....	105
4.7. Gizarte harremanak eta gizarte partaidetza	106
4.7.1. Gizarte harremanak.....	106
4.7.2. Gizarte eta politika arloko partaidetza.....	109
5. GIPUZKOAKO POBREZIAREN KONTRA BORROKATZEKO POLITIKAK. HORIEN GAI NEKO EZAGUERA, ETA HORIEN ERABILERA, ESKAERA ETA ERAGINKORTASUNA	112
5.1. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren gaineko ezaguera	113
5.1.1. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren eginkizunei buruzko ezaguera maila	113
5.1.2. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren kokapenaren gaineko ezaguera	115
5.1.3. Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den lekuaren gaineko ezaguera .	118
5.2. Zerbitzuen erabilera, laguntza eta prestazioen eskaera eta etorkizuneko beharrak 121	
5.2.1. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren erabilera.....	121
5.2.2. Laguntza eta prestazio ekonomikoen eskaera	124
5.2.3. Etorkizunean laguntza eta prestazio ekonomikoen beharra.....	127
5.2.4. Lehentasunezko zerbitzua behar ekonomikorik izanez gero	128
5.3. Gizarte transferentzien sistemaren eta gutxieneko errenta sistemaren eraginaren adierazleak.....	131
5.3.1. Gizarte transferentzien eraginkortasuna pobrezia larria murrizteari dagokionez	131
5.3.2. DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren eragina pobrezia larria murrizteko.....	134
5.3.3. Eskatzaile potentziala izaki DBE/EPO/DBL sistemara iristen ez den biztanleria..	137
6. BIBLIOGRAFIA	140
I. ERANSKINA: Pobrezia, desberdintasun eta gizarte bazterketaren adierazle nagusiak Gipuzkoan	142
II. ERANSKINA: Galdetegia.....	201

1. LABURPENA

1.1. Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 lanaren balioa

Gaur egun Euskadik sistema sendoa du pobrezia eta gizarte bazterketa egoerak jarraitzeko eta neurtzeko, funtsean bi operazio estatistikoren inguruan antolatua, honakoak baitira: Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta (PGDI), Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren organo estatistiko espezifikoak lau urtean behin egina, eta Bizi Baldintzei buruzko Inkesta (Encuesta de Condiciones de Vida-ECV), INEk urtero egina. Sistema honek, baina, baditu muga batzuk:

- INEk egiten duen inkesta ez da egokia Gipuzkoako egoera aztertzeko, zeren eta gure lurraldeari dagokionez lagina oso txikia baita, eta gutxieneko errenten euskal sistematik ondorioztatzen diren sarrerak ere ez ditu bere neurrian zenbatesten.
- Eusko Jaurlaritzak egiten duen inkestak (PGDI) askoz fidagarritasun eta ordezkagarritasun handiagoa du, baina, lau urtean behin egiten delarik, datuek ez dute beti behar duten gaurkotze maila izaten.
- Inkesta biek batez ere gabezia materialarekin eta diru pobreziaekin lotutako adierazleak jasotzen dituzte, ez baina gizarte bazterketa prozesuei buruzko adierazlerik, hauek badira ere izaera integralagoa dutenak eta, esaterako, osasuna, enplegua, etxebizitza, gizarte harremanak edo gizarte eta politika partaidetza jasotzen dituztenak.
- Bestetik, eta INEren inkestak panel izaera badu ere, inkesta bi horietan batek berak ere ez du aukerarik ematen, ez Gipuzkoarako ez Euskadirako, analisi luzerakorik egiteko familia lagin beraren jarraipena eginez eta familia horien egoera, denbora igaro ahala, zein neurritan aldatzen den aztertuz.

Gipuzkoako Foru Aldundiak berak inkesta bat eginez gero, aukera izango da gabezia horietako batzuei erantzuteko. Horixe da Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta, eta honi dagokionez hurrena esan behar da:

- Diru pobrezari zein gabezia materialari eta gizarte bazterketari buruzko adierazleak jasotzen ditu. Ildo honetatik, inkesta beraren bidez gure inguruan erabili ohi diren ikuspegi desberdinak eskaintzen ditu (PGDIren ikuspegi subjektiboa, Eurostat-en hurbilketaren ikuspegi objektiboa, eta FOESSA Fundazioak gizarte bazterketari buruz egiten duen neurketa).
- Lagin txikiagoa eta galdesorta labur samarra izanik, inkesta urtean behin edo, gutxienez, bi urtean behin egin daiteke, eta horrek modua ematen du fenomeno hauen jarraipenerako beharrezko gaurkotze-maiztasuna izateko.
- Hasiera batean, inkesta diseinatzeko unean laginaren parte baten luzerako jarraipena egin ahal izatea begiratu da, panel motako jarraipena egin ahal izateko eta beste hainbat fenomeno ere aztertu ahal izateko, esaterako pobrezia iraunkorra edo pobreziaiko edo bazterketako sarrera eta irteera fluxuak.
- Inkestak, gainera, Gizarte Politikako Departamentuarentzako beste hainbat kontu interesgarri jasotzen ditu, esaterako mendekotasunaren prebalentziari eta esparru honetan laguntza zerbitzuez egiten den erabilerari, gizarte zerbitzuen balorazioari edo pobrezia energetikoari lotuak.
- Gipuzkoako Foru Aldundiak sustatutako inkesta bat izanik, behar diren datu eta esplotazio espezifikotarako sarrera errazago eta berehalakoagoa da. Gainera, modu puntual edo iraunkorrean sar daitezke Gipuzkoako Foru Aldundiarentzat interesgarriak diren beste kontu batzuei buruzko galderak, bai gizarte politiken esparruan bai beste esparru batzuetan.

GPGBI 2012 laneko datuak interpretatzeko unean, kontuan hartu behar dira, halaber, inkesta orok berez dituen bestelako mugak. Hasieratik beretik, operazio estatistiko arina diseinatzera jo zen, maiz gaurkotzeko moduko batera alegia, arrazoizko kostuen bidetik betiere. Ildo horretatik, lagin txiki samarra egitea aukeratu zen –mila etxe inguru- eta, akats marjina onargarria eta ordezkarritasun maila behar adinako bermatzen baditu ere, aukera apartekorik ez du ematen emaitzak bereiz edo banandurik eman nahi izanez gero. Kontuan hartu behar da, gainera, inkestak aztertzen dituen fenomenoak (hala nola pobrezia, bazterketa, prestazio ekonomikoak jasotzea, etab.) minoritario samarrak direla biztanleriarekiko oro har, eta azterketa horretarako abiapuntua, beraz, erregistro edo kasu kopuru mugatua dela. Horregatik guztiagatik, azpimarratu behar da ezen, beste edozein inkestatan bezala, garrantzitsuena ez dela modu isolatuan edo bakarka hartutako adierazleen balio zehatza, baizik eta ikusten diren joera orokorrak, bai eboluzioaren analisari dagokionez bai arrisku faktoreak aztertzeke unean.

Bestetik, adierazi behar da GPGBIko lehen datuak bat datozela, funtsean, lehendik eskura zeuden estatistika-iturriek emandakoekin eta, batez ere, hilabete batzuk lehenago EAE osoan egindako PGDIk jasotakoekin. Ikuspegi horretatik, pentsatzekoa da GPGBIko lehen entrega honetan lehendik Gipuzkoarako jasotzen ez ziren adierazleei buruz soilik ematen duela informazio berria, gizarte bazterketarekin edo pobrezia energetikoarekin lotuen kasuan esaterako. Izan ere, 2012an egindako inkestaren balioa gehiago dago tresna sortzean eta martxan jartzean, 2012rako datu berriak eskura jartzean baino, eta erabilgarritasuna irabazten joango da finkatzen doan eta Gipuzkoan pobrezia eta bazterketa duen bilakaerari buruzko datuak beharrezko aldizkakotasunez emateko gai den neurrian. Beraz, aurreko guztiaren konklusio gisa, garrantzitsua da azpimarratzea inkesta honen balio nagusia denboran zeharreko jarraitasunetik etorriko dela, eta Gipuzkoako pobrezia eta gizarte bazterketa egoeren gaineko urteko edo, behintzat, bi urtez behingo jarraipena egin ahal izateko aukeratik.

1.2. Emaidza nagusiak

1.2.1. Egoera orokorra

- 2012an, gipuzkoar biztanleriaren % 16,8 pobrezia erlatibo edo sarrera txikiko arriskuko egoeran dago (sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60koaren adierazlea erabiliz gero), hau da, ia-a 120.000 pertsona dira. Biztanleriaren % 4,3 -30.000 pertsona pasatxo- pobrezia larriko egoeran dago (sarrera baliokideen erdiko balioaren % 40ren azpitiko sarrerak). Pobrezia erlatibo edo sarrera txikien atalasea 842,5 eurokoa da -hilean-, pertsona baliokideko, eta pobrezia larriarena 561,7koa.
- Gipuzkoar biztanleriaren % 5,2 gabezia material larriko egoeran dago, eta zailtasunak ditu batez ere ustekabeko gastuei (biztanleriaren % 21,7) edo urtean behin oporretara joatekoie (% 34,4) aurre egiteari dagokionez.
- Biztanleriaren % 22,7ri eragiten dio Europa mailan pobrezia eta bazterketa arrisku esaten dieten egoerek (ARPE), eta biztanleria okupatuaren % 7ri enpleguko pobrezia deituak eragiten dio. 65 urtez azpiko biztanleriaren % 11 bizi den etxeetan, gutxienez pertsona okupatu bat izan arren sarrerek, guztira, ez dute aukerarik ematen pobrezia erlatiboko egoera gainditzeko.
- Pobrezia erlatiboaren tasa, etxebizitzako gastuak kendu ondoren, biztanleriaren % 21,1era iristen da, eta pobrezia larriarena % 9,3koa da (hala, ia-ia bikoiztu egiten dira hasieran kontuan hartutako pobrezia larriaren tasak). Datu honek agerian jartzen du izan badela pobrezia buruzko estatistiketan agertu ohi ez den baina, etxebizitzako gastuak ordaindu ondoren, pobrezia atalasetik beherako sarrerak dituen kolektibo bat.
- PGDI hurbilketa dagokionez, pobrezia arriskuaren tasa % 7,8koa da, eta ongizaterik ezarena % 11,4koa. PGDI adierazlearen arabera, gipuzkoar biztanleriaren % 80 ongizate egoera batean bizi da, dituen sarreren ikuspegitik.
- Inklusio edo gizarteratze eta bazterketa egoerei dagokionez, eta FOESSA Fundazioaren ikerkuntza-lantaldeak diseinatutako adierazleak erabiliz, gipuzkoar biztanleriaren % 55,9 erabateko gizarteratze egoeran dago; % 30,9 gizarteratze prekarioko egoeran; % 6,4 bazterketa moderatuko egoeran, eta % 6,8 bazterketa larriko egoeran. Beraz, gipuzkoar biztanleriaren % 13 dagoke bazterketa moderatu edo larriko egoeran.
- Desberdintasun adierazleei dagokionez, Gini koefizientea 27,2koa da, eta s20/80 erlazioa 3,8koa; hau da, biztanleria aberatsenaren % 20ren sarrerak sarrera txikieneko biztanleriarenak baino 3,8 aldiz handiagoak dira.
- Gipuzkoar biztanleriaren % 10 eta % 13 bitarte dago pobrezia energetikoko egoeren eraginpean; horiek, oro har, etxeen ezintasuna adierazten dute, oinarritzko beharrak asetzeko gutxienezko energi zerbitzu batzuk izateari dagokionez (elektrizitate eta berokuntza, funtsean).

1.2.2. Arrisku faktoreak eta indarra hartzen ari diren arazoak

- Atzerriko nazionalitatea duten pertsonak buru diren etxeetan bizi direnek askoz pobrezia arrisku handiagoa dute, espainiar nazionalitateko pertsonak buru dituztenetan bizi direnek baino. Hala, adierazle esanguratsuenei dagokionez, pobrezia larriaren tasa % 21,9koa da

biztanleriaren zati honi dagokionez, bertako biztanleen artean % 3,2koa denean; gabezia larriaren tasa % 36,8koa da, eta bertakoen artean % 3,1koa; eta enpleguko pobrezia tasa % 28,5koa, eta bertakoen artean % 5,5koa. Immigranteetatik % 33 besterik ez da sarreren ikuspegitik ongizate egoeran dagoena; bertakoen artean, aldiz, % 90koa da proportzioa. Bazterketa adierazleei dagokienez, atzerriko pertsonak buru dituzten etxeetatik % 51 bazterketa larri edo moderatuko egoeran dago; bertako pertsona bat buru duten etxeen kasuan, aldiz, portzentajea % 10,8koa da. Kolektiboaren banaketaren ikuspegitik, bazterketa egoeran dauden pertsona guztietatik % 26,5 atzerriko nazionalitatea duen pertsona bat buru den familietan bizi dira.

- Generoaren ikuspegitik pobrezia tasak, erabiltzen den adierazlea dena dela, oso antzekoak dira gizonezkoen eta emakumezkoen artean. Egoera aldatu egiten da, baina, etxearen sostengu nagusia den pertsonaren generoaren ikuspegitik aztertuz gero datuak. Pertsona hori emakumezkoa denean, pobrezia tasak askoz handiagoak dira sostengu nagusia gizonezkoa denean baino: hala, gizonezkoak buru diren familietan bizi den biztanleriaren artean mantentze pobrezia tasa % 6,4koa delarik, emakumezkoak buru diren familietan bizi direnen artean % 12,6ra iristen da portzentajea. Bazterketa adierazleei dagokienez, bazterketa larri edo moderatuak emakumezkoak buru diren etxeetan bizi diren pertsonetatik % 20ri eragiten dio, baina % 10ri soilik sostengu nagusia gizonezkoa den etxeetan bizi direnen artean.
- Oso alde garrantzitsuak ikusten dira, halaber, adinaren ikuspegitik, eta berretsi egiten da azken urteotan inkesta guztietan agerian geratzen ari dena: pobrezia arriskua biztanleria nagusitik haur eta gazte biztanleriara aldatzen ari da, hainbat faktoreen eraginez, horien artean baitira enplegua gero eta prekarioagoa izatea batetik, eta pentsio sistemak eskaintzen duen babes gero eta handiagoa bestetik. Hala, mantentze pobrezia dagokionez, 18 urtez azpikoentzako tasa % 12,3koa da, 18 eta 64 urte bitarteko biztanleentzat % 7,9koa, eta pertsona nagusientzat % 3,7koa. Pobrezia larriaren kasuan, 18 urtez azpikoen arteko eragina 2,2 aldiz handiagoa da 65 urtetik gorako artekoa baino. Datu hauek agerian jartzen dute, beraz, haur pobrezia (edo, hobeto esanda, seme-alabak dituzten familien pobrezia) gero eta larritasun maila handiagoko arazotzat ari dela agertzen.
- Enpleguak nahiko ondo babesten gaitu pobreziatik, ez baina hain ondo bazterketatik eta, zalantzarik gabe, enplegurik ezak askoz pobrezia eta bazterketa tasa handiagoak dakartza berekin. Hala, bere aktibo guztiak lanean dituzten familien artean pobrezia tasa % 1koa da, eta aktibo guztiak langabezia dituztenen % 33koa. Bazterketaren ikuspegitik, aktibo guztiak lanean dituzten familietatik % 6 bazterketa moderatu edo larriko egoeran dago; eta portzentajea % 48koa bada ere aktibo guztiak lanik gabe dituztenen artean, kolektibo bi hauen arteko aldea txikiagoa da pobrezia tasa ikusten dena baino.
- Lurralde ikuspegitik, Gipuzkoako Gizarte Zerbitzuen Maparen zirriborroaren arabera etorkizunean Lurraldean bereiziko diren sektoreetako bakoitzeko pobrezia tasak aztertzerako jo dugu. Alabaina, emaitzek ez dute aukerarik ematen konklusio argirik ateratzeko, ikusitako aldeak oso txikiak direlako, eta inolako nagusitasunik ere ez da ikusten aztertutako adierazleek batean bestean baino eragin maila handiagoa izateari dagokionez. Bakar-bakarrik gabezia material larriaren kasuan ikusten da ekialdeko sektorean prebalentzia handixeago bat.

1.2.3. Konparazio analisia

- Inkesta honek ematen dituen datuak Espainia eta Europa mailan eskura ditugunekin alderatuz gero, egoera positiboa ikusten da oro har (dena den, gogoratu behar da estatuko eta Europako datu berrienak 2011ko urteari buruzkoak direla). Hala, pobrezia erlatiboaren tasa EB-15ean dagoenaren berdina da ia-ia, eta estatuan oro har denaren ia-ia % 20 txikiagoa.

- Hobexegoa da egoera pobrezia larriari dagokionez, ezen Gipuzkoako tasa (% 4,3) EB-15ekoa baino txikiagoa da, puntu batetik gora aldeaz. Gipuzkoako tasa, gainera, ez da estatuko tasaren % 50era iristen (% 10,1); hau, izan ere, EB osoko handiena da kontu honi dagokionez. Aitzitik, gabezia material larriaren tasa, EBko batez bestekoaren azpitik badago ere, 2011n estatuan oro har zegoena baino handiagoa da.
- Estatuko errealitatearekiko aldeak are agerikoagoak dira bazterketa adierazleak aztertuz gero (kontuan hartuta estaturako daturik berrienak 2009koak direla): estatu mailako gizarteratze tasa % 37koa da, eta Gipuzkoan portzentajea % 55era iristen da. Bazterketa larriaren tasa handixeagoa bada ere, Gipuzkoan kontuan hartutako bazterketaren edozein dimentsioren eragina txikiagoa da estatuan oro har ematen dena baino.
- Osterantzean, desberdintasunari buruzko adierazleak positiboagoak dira Gipuzkoan –eta EAEn oro har- Europar Batasunean oro har ematen direnak baino. Gipuzkoari dagokionez, esaterako Gini koefizientea 27,2koa da, EBn 30ekoa, eta Suedian 24koa.
- Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larriko arriskuaren tasa ere nabarmen baxuagoa da Gipuzkoan EBn baino (% 14,5 honetan, eta % 10 Gipuzkoan). Zahartzaroko pentsioez aparteko prestazio ekonomikoek pobrezia murrizteko duten ahalmena, alabaina, txikixeagoa da Gipuzkoan EBn baino (% 57 Gipuzkoan, eta % 62 EBn).
- EAeri dagokionez eta, zehatzago esanda, Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestak (PGDI) ematen dituen datuekin alderatuta, GPGBIk ematen dituen datuak txarragoak dira, eta horren atzean metodologi kontuak egon daitezke (PGDIk atalase komuna erabiltzen du EAE osorako, eta GPGBIk lurralde-atalase propio bat), edota inkesta bien artean egoerak berak okerrera egin izana. Edonola ere, aldeak txikiak dira: PGDI adierazleei dagokienez, esate baterako, mantentze pobrezia arrisku egoeren eraginaren tasa % 7,3koa zen EAerentzat, eta % 7,8koa Gipuzkoarentzat. Pobrezia larriari dagokionez aldeak handixeagoak dira (% 3,5 erkidego mailan, eta % 4,3 lurralde mailan).

1.2.4. Bizi baldintzak eta krisiaren eragina

Pobrezia eta bazterketa adierazle nagusiei buruzko datuekin bat, egindako inkestak datu interesgarriak ematen ditu gipuzkoar biztanleriaren bizi baldintzei dagokienez, hezkuntzarekin eta hizkuntz erabilera eta ezaguerarekin, osasunaren egoerarekin, mendekotasunarekin, etxebizitzarako aukera eta etxebizitzaren bizigarritasun baldintzekin, krisialdiaren eraginarekin edota gizarte harremanekin lotutako alderdietan. Analisi horretatik ondorioztatzen den konklusio nagusia bi ideiatan laburtu dezakegu:

- Pobrezia eta bazterketa egoeran dauden pertsonak dira, eta normalean arrisku tasa handienak dituztenak, egungo egoera ekonomikoak gehien kaltetu dituenak. Ildo horretatik, krisialdi ekonomikoak gipuzkoar biztanleriaren pobretze orokorra ekarri duelako ideia aurrean, berriro azpimarratu behar da biztanleriaren parte oso garrantzitsu batek bakar-bakarrik neurri batean jasan duela krisiaren eragina, eta inpakturik serioena tradizionalki pobrezia arrisku handiagoa izan duten taldeetan bildu dela (immigranteak, langile ez egonkorak eta seme-alabak dituzten edota pertsona gazteak buru dituzten familiak).
- Pobrezia edo bazterketa egoera batean bizi izatea, egoera hori neurtzeko erabiltzen den adierazlea dena dela, bizi baldintza kaxkarragoekin lotzen da argi eta garbi, partaidetza politikoaren tasa txikiagoekin, gizarte harreman ahulagoekin eta mota guztietako zailtasun osagarriekin, eta hauek ez daude beti sarrera mailarekin lotuta.

Ikuspegi zehatzago batetik, alderdi honetatik inkestak agerian lagatzen dituen datu nagusiak honakoak dira:

- Gipuzkoan ikasten ari ez diren eta lanik ere egiten ez duten 16 eta 24 urte bitarteko gazteen portzentajea % 11,7koa da, EBko batez bestekoaren oso antzekoa. Pobrezia egoeran dauden familietan bizi diren gazteen artean, portzentajea askoz handiagoa da, aukeratzen den adierazlearen arabera % 16tik (pobrezia erlatiboa) % 29ra bitartekoa (mantentze dimentsioko pobrezia).
- Biztanleria pobreen % 63k gaztelania du ama hizkuntza, % 14k euskara, eta % 17k beste hizkuntza batzuk. Ongizate egoeran dagoen biztanleriaren artean, ia-ia % 40k euskara du ama hizkuntza, eta % 2,3k soilik beste hizkuntza batzuk. Pertsona pobreetatik % 40k gaztelaniaz hitz egiten du bakarrik; aldiz, ongizate egoeran daudenen artean % 27 dira.
- Erabateko gizarteratze egoeran dauden pertsonen artean % 13k dio osasun egoera halamoduzkoa, txarra edo oso txarra duela. Pobrezia egoeran dauden pertsonen artean portzentajea % 24koa da, eta bazterketa egoera larrian dauden pertsonen artean % 37koa. Tabako kontsumoaren eragina ez da oso desberdina pertsona pobreen eta ez pobreen artean, nahiz handiagoa den erabateko gizarteratze egoeran ez dauden pertsonen kasuan.
- Gipuzkoar biztanleria okupatuaren % 26,5, asko jota mileurista da, lanetiko sarrera garbiak 1.050 eurotik beherakoak dituela. Multzo horren barnean erdia ia-ia (guztira 40.000 pertsona inguru) 750 eurotik beherako sarrerak dituzten pertsonak dira; horiek, normalean, lanaldi partzialei daude lotuta. Biztanleria okupatuaren % 27,9k 1.050 eta 1.500 euro bitarteko soldatak ditu. Multzo nagusiak –biztanleria okupatuaren % 37,6 edo, kopuru absolutuak emanez, ia-ia 80.000 pertsona dira- 1.500 eta 2.100 euro arteko soldatak ditu. Azkenean, biztanleriaren % 19ren lanetiko sarrera garbiak 2.100 eurotik gorakoak dira.
- Gipuzkoar etxeetatik % 55ek ez du etxebizitza-gasturik, mantentze-lanetatik datozenetatik aparte, zeren eta erabat ordainduta dagoen etxebizitza batean bizi baitira. Gipuzkoar etxeetatik % 31k, aldiz, hipoteka bat ordaindu behar du, eta % 13,2 errentan bizi dira. Pobrezia egoeran dauden etxeen artean, errentan bizi direnen proportzioa nabarmen handiagoa da, eta kopuru hori % 28ren eta % 42ren artean kokatzen da, aukeratzen den adierazlearen arabera. Etxebizitza-gastuak dituzten etxe pobreek bere sarreretatik % 36 bideratzen dute, batez beste, hipoteka ordaintzera, etxebizitzaren jabetza erosi dutenen kasuan, eta % 44 errenta erregimenean bizi direnen kasuan. Etxe ez pobreen artean, portzentajea % 21ekoa eta % 24koa da, hurrenez hurren.
- Gipuzkoar etxeetatik % 65ek halako aurrezki maila bat du; beste % 35ak dio ez duela inolako erreserba ekonomikorik. Kontsulta egindako pertsonen adieraziaren arabera, aurrezki erabilgarriek etxe horiei aukera emango liekete beste sarrerarik ezean egungo gastua ia-ia urte eta erdiz mantentzeko, batez beste.
- Etxeen bizi-mailak duela hiru urtekoarekiko izan duen bilakaerari dagokionez, biztanleriaren % 16k dio okerrera egin duela nabarmen, eta % 43k pitin bat egin duela txarrerantz. % 34k dio berdin mantendu dela, eta % 5ek hobetu egin dela. Hondatze egoera orokorra bada ere, pobrezia egoeran eta bazterketa egoeran dauden etxeak dira bizi-mailan atzerapena izan dutela maizen diotenak. 64 urtetik gorako pertsonak buru dituzten etxeak, ez-pobreak eta erabateko gizarteratze egoeran daudenak dira bere bizi-maila egonkor mantendu delako erantzuna gehien ematen dutenak.
- Bizi baldintzek okerrera egin dutelako pertzepzioa, ikusi dugun bezala etxeetako askok eta askok –eta bereziki pobreenek- adierazi baitute, eguneroko bizimoduarekin lotutako adierazleetako hondatze errealaren ondorio zuzena da. Ildo horretatik, aisialdiko gastuen murrizketa da arazorik komunen edo ohikoena, eta etxeetatik % 36,4ri eragiten dio.

Hurrenak energia-gastuen eta etxebizitza edo oinetako gastu oinarrizkoen murrizketa datoz. Dagoeneko esan moduan, eragina nabarmenagoa izan da familia pobreetan: pobrezia egoeran dauden etxeetatik % 45ek dio oinarrizko janari-gastuak murriztu behar izan dituela; ongizate egoeran dauden etheen kasuan, aldiz, portzentajea % 3,3koa da.

- Pobrezia lotu egiten zaio, halaber, etxeetan buru diren pertsonen gizarte eta politika partaidetza txikiago bati. Hala, esate baterako, hauteskundeetako partaidetzari dagokionez, pertsona guztietatik % 11k adierazten duelarik inoiz ez duela parte hartzen hauteskundeetan, % 8,7k batzuetan, eta % 80k beti edo ia beti, mantentze dimentsioko pobrezian daudenen kasuan botorik inoiz ematen ez dutenen proportzioa % 31ra iristen da. Era berean, ez-pobreetatik % 83k beti edo ia-ia beti parte hartzen duelarik hauteskundeetan, pertsona pobreetatik % 66k bakarrik hartzen du parte.
- Gizarte partaidetzari dagokionez, inkestako datuek erakusten dute gipuzkoar etxeetan buru diren pertsonetatik % 36k elkarte edo erakunde motaren batean behintzat parte hartzen duela, horien artean sarturik erlijiosoak, kirol arlokoak, sindikalak, politikoak, auzoari lotuak, artistikoak, hezkuntzakoak, gazteenak, aisiakoak edo profesionalak. Aztertutako beste adierazleekin gertatzen den moduan, elkarteetako partaidetza nabarmen txikiagoa da bazterketa egoeran dauden pertsona pobreen artean, egoera eroso edo gizarteratze egoeran daudenen artean baino.

1.2.5. Politiken eraginkortasuna eta tresnen gaineko ezaguera

- Gipuzkoar biztanleriaren % 22,2 pobrezia erlatibo edo sarrera txikiko egoeran dago bakar-bakarrik familien sarrera propioak (soldadak eta kapital-errentak) eta zahartzaroko eta biziraupeneko pentsioak (alarguntasuna, etab.) hartuz gero kontuan. Sarrerak bermatzeko diren prestazioen ordainketak (langabezia eta DBE sistemari lotutako laguntzak, funtsean) % 16,8raino murrizten du pobrezia, hau da, % 24ko murrizketa sortzen da, eta 40.000 pertsona inguru pobreziatik ateratzea lortzen.
- Pobrezia larriaren kasuan, prestazio horiek lortzen duten pobrezia murrizketa % 57koa da, biztanleriaren % 10 izatetik % 4,3 izatera jaisten baita, 39.000 pertsona inguru ateratzen dira eta pobrezia larritik. Eta bakar-bakarrik gutxieneko errenten euskal sistema hartuta (honen osagaiak DBE/EPO, DBL eta GLL dira), esan behar da honek % 31,5 murrizten duela pobrezia larria Gipuzkoan. Ikuspegi horretatik, zalantzarik ez dago DBEn oinarritutako sistemak eginkizun zeharo garrantzitsua betetzen duela Gipuzkoan pobrezia egoerak bridatzeari dagokionez.
- Kalkuluen arabera, sarrerak bermatzeko euskal sistemako laguntzak jasotzen dituztenetatik ia-ia heren bat ez da pobrezia larritik ateratzen, laguntza horiek jaso arren; dena den, laguntza horiek jasotzeak nabarmen murrizten du familia horiek dituzten baliabide erabilgarrietatik pobrezia atalasea dagoen tarte.
- Bestetik, eta orientagarri moduan, pentsatzekoa da ezen 17.300 pertsona inguru – biztanleria osoaren % 2,4 eta eskatzaile potentziala den biztanleriaren % 38,2- bizi direla laguntza horiek jasotzen ez dituzten edota horietarako baldintzak bete arren eskatu ez dituzten familia-unitateetan. Datu hau bat dator DBEk tradizionalki Gipuzkoan izan duen estaldura txikiagoarekin (baita konparatuz gero baxutzat jo behar diren Gipuzkoako pobrezia mailak kontuan hartuta ere), eta agerian jartzen du, gure inguruko beste herrialde batzuetarako adierazi moduan, arazo serioa dagoela eskatzaile potentziala izakin biztanleriaren parte bat sarrerak bermatzeko prestazioetara ez iriste horretan.
- Horren adibide ditugu honako datuok:
  - Kontsulta egin zaien eta pobrezia larriko egoeran dauden familietan bizi diren pertsonetatik % 48k, eta gizarte bazterketako egoeran dauden familietan bizi

direnetatik % 69k ez daki Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta Lanbiden eskatzen dela. Biztanleriarentzat oro har, portzentajea % 80tik gorakoa da. Datu honek agerian uzten du oraindik ere eskasa dela sarrerak bermatzeko sistemaren inguruan biztanleriaren parte handienak –eskatzaile potentzialak diren kolektiboak barne- duen informazioa.

- Pobrezia larriko egoeran dauden etxeetatik % 54 ez da azken hamabi hilabeteetan joan oinarrizko gizarte zerbitzuetara, eta % 26 ez da Lanbidera joan.
- Pobrezia larriko egoeran dauden etxeetatik % 53k azken hamabi hilabeteetan ez du sarrerak bermatzeko euskal sistemako prestazioetatik bat bera ere eskatu.

2. AZTERKETAREN HELBURUAK, EGITURA ETA METODOLOGIA

2.1. Proiektuaren aurrekariak eta helburuak

Gaur egun, Euskadik sistema sendoa du pobrezia egoerak jarraitzeko eta neurtzeko. Sistemak bi eragiketa estatistiko ditu erdigune: *Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta* (PGDI), Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren estatistika-erakunde espezifikoak lau urtean behin egina, eta Bizi Baldintzei buruzko Inkesta (*Encuesta de Condiciones de Vida-ECV*), Estatistika Institutu Nazionalak (INE) urtero egiten duena bera.

Kasu biotan pobrezia eta prekarietatea neurtzeko zeharo tresna finkatu eta fidagarriak badira ere, sistemak baditu gabezia garrantzitsu batzuk, eta horiei erantzun egin behar zaie, Gipuzkoako Lurralde Historikoan gertatzen diren pobrezia eta gizarte bazterketa egoeren jarraipen egokia egin ahal izatearren. Gabezia edo muga horietako batzuk ondoko puntuotan datoz laburturik:

- *Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta* (PGDI) lau urtean behin egiten da, eta hori, batez ere egungo zertzeladetan, denbora-epe luzeegia da, eta askotan erabat desfasatuta egon daitezkeen datuak erabiltzea ekar dezake berekin.
- INEren Bizi Baldintzei buruzko Inkestari (ECV) dagokionez, esan behar da sarriago egiten dela, urtean behin zehazki. Alabaina, Euskadi osorako erabiltzen duen azpi-lagina txiki samarra da (960 etxebizitza inguru), eta horrek ez du modurik ematen probintzia mailan fidagarritasun maila onargarriko zenbatespenik egiteko.

- Gainera, eta Bizi Baldintzei buruzko Inkesta (ECV) panel motakoa den arren, horrelakoek ematen duten informazioa estatikoa da, eta ez dago luzera begirako informaziorik eskaini eta, horren bidez, etxeei buruzko jarraipena ikuspegi diakroniko batetik egiteko modurik.
- Errentari eta bizi baldintzei buruzko ohiko inkesten beste mugetako bat jorratzen duten ikuspegi ia-ia monetario hutsa izaten da. Hau da, batez ere pobrezia alderdi ekonomikoetan eta, gehienez ere, gabezia materialean biltzen diren operazioak dira. Une honetan, Euskadin behintzat ez da behar beste garatu adierazle sistema integralagorik; izan ere, horrelakoak izanez gero aukera egongo litzateke gizarte bazterketa egoerak, bazterketa dimentsio anitzeko fenomeno dela kontuan harturik, ez bakarrik kontsumorako aukerarekin lotuta, baizik eta osasun, etxebizitza, enplegu, gizarte harreman edota partaidetza publikoarekin ere lotuta ebaluatzeko.

Gabezia hauei gehitzen zaie inkesta hauetako datuetarako sarrera –*Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren* (PGDI) emaitza nagusietatik edo INEk interneteko orrian ematen duen informaziotik haratago- zail samarra izatea, eta datu-baseen edo ustiatze espezifikoaren eskuragarritasuna beti ez egotea behar bezala bermatuta.

Aurreko guztia kontuan harturik, eta adierazitako gabeziak konpontzeko bidean, beharrezko iritzi zaio azterketa espezifiko bat egiteari; horren metodologi diseinuan, gainera, jaso egin beharko dira azken urteotan zehar pobrezia eta gizarte bazterketa egoeren neurketaren esparruan garatzen joan diren ekarpen edo ikuspegiak.

Beraz, aurrekariok harturik abiapuntu, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta eginez lortu nahi diren helburuak honakoak dira:

- Gipuzkoan pobrezia eta gizarte bazterketa egoerak neurtzeko eta jarraitzeko sistema propioa sortzeko oinarriak finkatzea, horren bidez aldizkakotasun egoki batez lortu ahal izatearren gure inguruko herrialdeetan errealitate horien jarraipena egiteko erabiltzen dituzten adierazle nagusiak.
- Informazio xehatua eta lurraldeka bereizia ematea, Gipuzkoako pobrezia eta gizarte bazterketa egoerei buruz, eta egoera horiek ezaugarri pertsonalen (sexua, adina, jarduera, jatorria, etab.) edo etxeen arabera duten eraginari buruz.
- Bildutako informaziotik abiatu, eta Gipuzkoan pobrezia eta gizarte bazterketaren esparruan lanean ari diren erakunde publiko eta pribatuaren partaidetzaz, gomendio edo orientazioak planteatzea, pobrezia eta gizarte bazterketaren kontrako borrokaren esparruan Euskadin garatzen diren politikak hobetu ahal izatearren.

2.2. Txostenaren egitura

Txosten honen edukia sei kapitulu eta bi eranskinetan dago antolatuta.

Lehen kapitulan laburpena dator, eta bertan aurreratzen dira *Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012* laneko emaitza nagusiak.

Bigarren kapitulu sarrera gisakoa da, eta lanaren helburuak aurkezten dira, izan dituen aurrekariak azaltzarekin batera. Ondoren, lanaren ezaugarri teknikoak eta inkesta egiteko unean erabilitako metodologia zehazten dira.

Hirugarren kapituluan, hauxe da guztietan luzeena, Gipuzkoan gertatzen diren pobrezia ekonomiko, gabezia materialeko eta gizarte bazterketako egoeren irismenari buruzko ikuspegi orokor bat ematen da, horrelakoak neurtzeko gaur egun erabiltzen diren adierazle nagusietatik abiatuta. Gure lurraldean dagoen gizarte desberdintasun maila ere aztertzen da bertan, aipatutako egoera horiek gizarte taldeetan duten eragin desberdina, eta Europako beste herrialde batzuekiko alderaketak egiten dira.

Laugarren kapituluan gipuzkoar biztanleria osoaren bizi baldintzak aztertzen dira, hainbat arlo ukituz horretarako, hala nola hezkuntza, lan baldintzak, aurrezte eta zorpetzea, osasuna eta mendekotasuna, krisialdiaren eragina, etxebizitzarako aukerak eta etxebizitzaren bizigarritasun baldintzak, gizarte harremanak edota partaidetza soziala. Eta azpimarratu egiten dira gipuzkoar biztanleriaren barnean oinarritzko aldagai soziodemografiko batzuen arabera ikusten diren aldeak, batez ere pertsonen eta etxeen pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren edo horien gizarteratze mailaren arabekoak baitira.

Bosgarren kapituluan Gipuzkoan pobreziaaren kontra borrokatzeko jorratzen diren politikak jasotzen dira, eta horretarako abiapuntu nagusia galdesortan jasotako modulu tematikoetako batean bildutako erantzunen analisia da. Hainbat zerbitzu eta prestazioren gaineko ezaguerari eta erabilerari buruzko datuak ematen dira, eta eraginkortasun adierazle batzuk ere aztertzen dira, gure lurraldeko gutxieneko errenta sistemari eta, oro har, gizarte transferentzia edo transferentzia sozial dituen sistemari dagokionez.

Amaitzeko, txosteneko azken kapituluak erabili diren bibliografiako erreferentziak ematen ditu.

Osagarri gisa, txosten honek bi eranskin ditu. Lehenean, fitxa bidez sistematikoki jasotzen dira gure inguruan pobrezia, gizarte bazterketa eta desberdintasuna neurtzeko erabiltzen diren adierazle nagusiak, horietako bakoitzari dagokionez inkesta honek eman dituen datuekin batera. II. eranskinak, bere aldetik, *Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta* lanean erabilitako galdesorta jasotzen du.

2.3. Lanaren oinarritzko ezaugarriak

Atal honetan, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012-ren ezaugarri tekniko eta metodologiko nagusiak zehazten dira.

2.3.1. Galdesorta

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren lehen edizio honetan erabilitako galdesortak 126 galdera ditu guztira, hamar modulu tematikotan banatuta. Galdesortaren egiturak ongi bereizitako bi zati ditu: lehen zatian, 61 galdera dira, etxean diren pertsona guztiei buruzko datu soziodemografikoak jasotzen dira eta, bigarrenean, etxeen egoerarekin eta etxebizitzaren baldintzekin lotutako kontuei buruzko 65 galdera biltzen dira. II. eranskinen, inkestaren lehen edizio honetan erabilitako galdesorta azaltzen da.

Galdesorta diseinatzeko unean, pobrezia eta gizarte bazterketaren gaineko dimentsio anitzeko ikuspegi bat izan da abiapuntua. Horregatik, etxeen alderdi ekonomiko eta materialei buruzko galderez eta etxean diren pertsonen buruzko gaitz gain, gizarte bazterketaren eragina neurtzera zuzendutako beste batzuk ere sartu dira galdesortan, hezkuntzarekin, osasunarekin, gizarte harremanekin edota partaidetza politiko eta sozialarekin lotutako dimentsioak ere aintzat hartuta. Ondoren, eta argigarri gisa, galdetegiak dituen modulu tematikoen zerrenda aurkezten da:

- A. *Etxebizitza eta bertan bizi diren pertsonen ezaugarri demografikoak:* P1 - P16 galderak.
- B. *Hezkuntza-maila, ikasketak, ama hizkuntza eta hizkuntza-ikasketak:* P17 - P22 galderak.
- C. *Osasuna eta autonomia:* P23 - P34 galderak.

- D. *Jarduera, enplegua eta prestakuntza*: P35 - P48 galderak.
- E. *Etxebizitzako ekonomia-sarbideak*: P49 - P62 galderak.
- F. *Gastuak eta etxebizitzako egoera ekonomikoa*: P63 - P88 galderak.
- G. *Etxebizitza nagusiaren ezaugarriak*: P89 - P99 galderak.
- H. *Harreman sozialak eta gizarte- eta politika-partaidetza*: P100 - P105 galderak.
- I. *Pobreziaren kontra egiteko politikak*: P106 - P116 galderak.
- J. *Etxebizitzako energiaren erabilera*: P117 - P126 galderak.

Galdetegia bi zatitan antolatuta dagoela -lehenean etxeko kide bakoitzari zuzendutako galderak eta bigarrenean etxebizitzari buruzko galdera komunak daude-, lehen sekzioak A, B, C, D eta E moduluak hartzen ditu, eta bigarrenak, berriz, besteak.

Azkenik, galdesorta prestatzeko eta diseinatzeko erabili diren erreferentziei dagokienez, berariaz aipatu behar dira erabili diren honakoak:

- *Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta*¹ (PGBI 2012), Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren estatistika-organo espezifikoak prestatua.
- *Bizi Baldintzei buruzko Inkesta*² (*Encuesta de Condiciones de Vida-ECV* 2011), Estatistika Institutu Nazionalak (INE) egina.
- *Encuesta sobre Integración Social y Necesidades Sociales*³ deitua, FOESSA Fundazioak 2007-08 eta 2009-10 epeetan egina.

Aipatutako inkestez gain erreferentziako beste tresna batzuk ere erabili dira galdetegia diseinatzeko unean, hala nola Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren estatistika-organo espezifikoak prestatutako *Gizarte Zerbitzuen Eskeraren Estatistika – Gizarte Beharrei buruzko Inkesta* (EDSS); *Panel de Desigualdades Sociales en Cataluña* (PaD), Jaume Bofill Fundazioarena; *Censo de Población y viviendas 2001* eta *Encuesta de Hogares y Medio ambiente 2009*, Estatistika Institutu Nazionalak eginak; *Biztanleria Jarduerearen arabera Sailkatze Inkesta* (PRA), Euskal Estatistika Institutu EUSTATEk egina; eta, azkenik, 2011ko abenduko iritzi barometroa, Ikerkuntza Soziologikoen Zentroarena.

2.3.2. Laginketaren diseinua

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestan erabilitako lagina Euskal Estatistika Institutu EUSTATEk diseinatu zuen 2012ko irailean, SIIS-Dokumentazio eta Ikerketa Zentroak eskatuta. Ondoren laburtzen dira horien ezaugarri nagusiak.

Laginaren esparrua

Lagina aukeratzeko erabilitako esparrua Gipuzkoako Lurralde Historikoko etxebizitza okupatuek osatzen dute. Laginaren esparrua finkatzeko abiapuntua 2010eko Etxebizitza Direktorioa izan da; Eustat-en *Biztanleria Erregistroaren* arabera gutxienez pertsona bat bizi zen famili etxebizitzak bakarrik aukeratu dira.

Laginketaren diseinua

Eta biko lagin bat da, lehen etapan estratifikazioa eta bigarren etapan laginaren neurri finkoa dituen (8 edo 10 etxebizitza, sekzio motaren arabera). Gainera, lagina orekatuta dago sexu, adin,

¹ Eskuratzeko lekua: <http://es.eustat.es/estadisticas/tema_136/opt_o/tipo_8/ti_Indicadores_de_pobreza/temas.html> [Kontsulta: 2013ko apirilak 23]

² Eskuratzeko lekua: <<http://www.ine.es/metodologia/t25/t2530453cues.htm>> [Kontsulta: 2013ko apirilak 23]

³ LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (coords.)(2010). *El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España*. Colección de Estudios, nº 32, Madril: FOESSA Fundazioa, Cáritas Española Editores. 504.-519. or.

herritartasun eta famili neurriari dagokienez Gipuzkoako Lurralde Historikoan, eta baita etxebizitza kopuruari dagokionez ere eskualdeetan.

Lagin-unitateak

Inkesta-unitatea famili etxebizitza izan da, eta erreferentziako biztanleria-oinarria 2010eko biztanleriaren erregistro administratiboa izan da, lagina ateratako unean daturik eguneratuenak zituena alegia.

Laginaren neurria

Laginak 1.190 inkesta-unitate izan ditu, eta laginean sartutako etxebizitza titular bakoitzak ordezkoa eta erreserbakoa izan ditu.

Lehen etapa: Sekzio lagina

Lehen etapan, Gipuzkoako erroldako 547 sekzioen zozketa estratifikatua egin da.

o **Estratifikazioa:**

Lehen etapako unitateak estratifikatzeko, honako aldagai hauek gurutzatu dira:

▪ Eskualdeak:

01 = Bidaso Beherea; 02 = Debarrena; 03 = Debagoiena;

04 = Donostialdea (hiriburua gabe); 05 = Donostia;

06 = Goierri; 07 = Tolosaldea; 08 = Urola Kosta

▪ Tipologiak:

Osagai Nagusien Analisia egin ondoren, Gipuzkoako sekzioak, estratifikaziora begira, 6 tipologiatan banatu dira.

▪ Pertsona gazteen nagusitasuna:

45 urtez azpiko pertsonen presentzia erlatibo handia duten sekzioetan laginaren adierazgarritasuna areagotzearen, sekzioak bi taldetan sailkatu dira.

1 = Gazteak nagusi diren sekzioak (48 sekzio)

0 = Gainerakoak (499 sekzio)

o **Esleipena:**

Etxebizitzak zozketatzeko, honako esleipen hauen arabera jardun da:

1. Eskualdeko etxebizitza kopuruaren erro koadroarekiko banaketa proportzionala.
2. Tipologia eta sekzio mota ("gaztea" / "ez-gaztea") bakoitzeko etxebizitza kopuruaren proportzioarekiko banaketa.

Irizpide horien bidez lortutako esleipenaren emaitzak honakoak izan ziren:

Eskualdea	Etxebizitzak	Sekzioak	Lagineko etxebizitzak	Lagineko sekzioak
01. Bidaso Beherea	29.304	54	142	17
02. Debarrena	21.993	45	124	15
03. Debagoiena	23.578	48	124	15
04. Donostialdea (hiriburua gabe)	54.519	109	202	24
05. Donostia	73.541	141	216	26

06. Goierrri	26.189	55	132	16
07. Tolosaldea	17.829	46	116	14
08. Urola Kosta	26.316	49	134	16
GUZTIRA	273.269	547	1.190	143

○ **Zozketa:**

Banaketa teorikoa egin ondoren, erroldako sekzioen zozketa probabilitateen arabera izan da, eta sekzioen neurriarekiko proportzionala, okupatutako famili etxebizitzaren kopuru gisa neurturik azken hau.

○ **Oreka:**

Lagina aukeratzeko, Kuboaren Metodoa erabili da. Intuizioari jarraiki, metodo honek oreka-aldagai batzuetan mantentzen ditu jatorrizko biztanleriaren proportzioak laginean, horretarako kontuan harturik diseinuak proportzio horiek jasotzeko dituen probabilitateak.

Lagina orekatzeko, aldagai hauek erabili dira:

- *Gizabanakoak:* Gizabanako kopurua eskualde bakoitzean.
- *Sexua:* Gizonezko eta emakumezko kopurua.
- *Adina:* 34 urtez azpiko gizabanako kopurua, 35-44 urte bitartekoa, 45-54 urte bitartekoa, 55-64 urte bitartekoa eta 65 urtetik gorakoa.
- *Herritartasuna:* Bertako eta atzerriko pertsona kopurua.
- *Familia-tamaina:* Egoiliar 1, 2 egoiliar, 3-4 egoiliar edo 5 egoiliar baino gehiagoko etxebizitza kopurua.

Bigarren etapa: Etxebizitza lagina

Bigarren etapan, azkenean inkesta egingo zitzaien etxeak aukeratu ziren, ondoko irizpide hauei jarraiki.

○ **Esleipena:**

Laginaren lehen etapan aukeratutako sekzio bakoitzeko, 8 edo 10 etxe aukeratu ziren, kasuan kasuko sekzio motaren arabera (“ez gaztea” / “gaztea”).

○ **Zozketa:**

Etxebizitzaren zozketa ausazko sinplea izan zen, sekzio bakoitzaren barnean.

○ **Oreka:**

Berrito ere etxebizitza-lagina aukeratu zen, Kuboaren metodoari jarraiki, eta lagina orekatzeko lehen etapako aldagai berberak baliatuta.

Ordezkoak

Lagina osatzeko, ordezko eta erreserbako bat aukeratu zen etxebizitza titular bakoitzarentzat. Ordezkoak eta erreserbak lehen etapan aukeratutako errolda-sekzio bakoitzaren barnean atera ziren, eta oreka lortzeko Kuboaren metodoa erabili zen, etxebizitza titularren kasuan erabilitako aldagai beretan oinarrituta.

Laginaren akats maila

Laginketa ausazko sinplearen kasuan, % 95eko konfiantza-mailako eta bariantza maximoko tarteentzat ($P = Q$) laginketaren akatsa $\pm \% 2,84$ koa da lagin osorako. Definitutako lurralde sektore bakoitzarentzat eta balizko berberetan, laginketaren akatsak $\pm \% 4,14$ eta $\pm \% 3,90$ dira ekialdeko eta mendebaldeko sektoreentzat, hurrenez hurren.

2.3.3. Landa-lana

Landa-lana EMAIKER –Azterketa Soziologikoen Kabinetea- enpresak egin du. Bera izan da, halaber, Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren estatistika-organo espezifikoak lau urtean behin egindako *Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta* (PGDI) delakoaren edizio guztietan landa-lana egiteko arduraduna.

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestari dagokion informazio bilketa 2012ko urriaren 8an hasi eta azaroaren 17an amaitu zen, eta landa-lanak berak sei aste inguru iraun zuten.

Landa-lanerako taldean arduradun bat, landa-lanaren prozesuaren koordinatzaile bat eta 18 inkestatzaile izan dira.

Galdetegiaz gain -honek euskarazko eta gaztelaniazko bertsioak izan ditu-, landa-lanaren garapenean zehar erabilitako material nagusiak honakoak izan dira:

- Aurkezpen gutuna. Lana hasi baino hamabost egun lehenago gutuna bidali zen lagineko etxe titular guztietara –guztira 1.190 izan ziren-; horretan, Gipuzkoako Foru Aldundiaren Gizarte Politikako Departamentuaren izena azaltzen zen, eta jardueraren helburu eta ezaugarri oinarrikoak, landa-lana egiteko ardura zuen enpresa, doako 900 linea bat edozein argibide nahi izanez gero hots egin ahal izateko, eta datuen babesari buruzko beste hainbat kontu halaber.
- Absentzien gutuna. Gutun hau etxe batera hiru bisita egin arren bertako inorekin harremanik izatea lortu gabeko etxe guztietara bidali zen. Gutun horretan berriro aipatzen ziren jardueraren oinarriko ezaugarriak, eta etxeari berriro lankidetzaz eskatzen zitzaion.
- Ukoen gutuna. Hasiera batean inkestan parte hartzeari uko egin zioten etxe guztietara zuzendutako gutun honetan, gogorazi egiten zitzaizkien inkestaren helburuak eta ezaugarriak, eta kasuan kasuko etxeari bere jarrera berriro pentsatzea planteatzen zitzaion.
- Inkestatzailearen kredentziala. Landa-lanean zehar, inkestak egiteko ardura zuten pertsona guztiek txartel plastifikatu bat zeramaten; horretan, lana egiten zuten enpresa eta azterketaren ardura zuen instituzioa azaltzeaz gain, pertsonaren izen-abizenak, NAN eta landa-lanaren iraupen zehatza ageri ziren.
- Kode zerrenda. Inkestatzaileek dokumentu hau erabili zuten, inkesta egindako pertsonak jaio ziren probintzia edo herrialdeari eta, lanean ari ziren pertsonen kasuan, lanbide edo egiten zuten lanari buruz emandako erantzunak kodetzeko.
- Bide-orria. Inkesta egin zuten pertsonak bisitatu eta elkarrizketa egin beharreko etxebizitzak aurkitzeko eta inkesten aurretik izandako gorabeherak jasotzeko erabili zuten dokumentua da.

Inkestak balidatzeko unean hainbat kontrol izan ziren, honakoak:

- Landa-lanaren arduradunek ikuskatzea betetako galdetegi guztiak. Ikuskatze horren barnean, logika eta koherentzia kontrolak, akatsen detekzioa, kontraesanak eta informazio faltak zeuden, eta alderdi horiek guztiak informazioa bildutako pertsonekin erkatu ziren.
- Telefono bidezko kontrolak. Guztira 295 etxetara hots egin zen, hau da, inkesta egindakoetatik % 24,8ra.

- Informatika-kontrolak, datuak grabatu ondoren horien koherentzia balidatzeko.

Guztira 1.191 etxetan egin zen inkesta -laginean jasotakoak baino bat gehiago izan ziren-. Horietatik guztietatik, % 50 etxebizitza titularrak izan ziren, % 27,4 ordezko etxebizitzak, eta % 22,6 erreserbako etxebizitzak. Etxebizitza titularren artean, erantzuteari uko egindakoak % 29 izan ziren; beste % 21ean gorabeherak batez ere etxean denbora luzez inor ez egotearekin edo etxea hutsik egotearekin egon ziren lotuta.

2.3.4. Emaitzak egokitzea

Egokitzailak kalkulatzeko prozedurak bi fase izan ditu:

Lehen fasean Eustat-ek, Raking Ratio doitze metodoaren bidez, gizabanako zein etxebizitza kopuruen egokitzapena egin zuen aldi berean, etxebizitza bakoitzeko pertsona guztiei pisu bera emanaz. Doikuntzarako aldagaiak honakoak izan ziren:

- Sexua.
- Adina. Zazpi adin-tarte bereizi ziren, 0-15, 16-24, 25-35, 35-44, 45-54, 55-64 eta 65 urte eta gehiagokoak.
- Etxebizitzaren eskualdea. Kontuan hartutako eskualdeak honakoak izan ziren: Bidaso Beherea, Debarrena, Debagoiena, Donostialdea (hiriburua gabe), Donostia, Goierri, Tolosaldea eta Urola Kosta.
- Herritartasuna. Kontuan hartu zen lurraldean dagoen herritartasun espainiarreko pertsonen eta atzerritarren banaketa.
- Familia-tamaina. Doikuntza egiteko, kontuan hartu zen familia bakoitzak Gipuzkoan duen pisu erlatiboa. Familia motak honakoak ziren: pertsona bat, bi pertsona, 3 eta 4 pertsona artekoa, eta 5 pertsona edo gehiagokoa.

Hurrengo fase batean, egokitzapenaren ondoren doikuntzan hainbat arazo detektatu eta gero, Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren estatistika-organo espezifikoak beste ponderatzaile bat proposatu zuen, aurrekotik abiaturik prestatutako bat; hau lortzeko planteamenduak honakoak izan ziren:

- Jatorrizko egokitzapenaren oinarri demografikoa onartzea.
- Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta/Etxebizitzaren Prestazio Osagarria jasotzen duten etxeak doitzea, printzipio hauei jarraiki:
  - Lurraldea bi zonatan bereizirik: Donostialdea (Urola Kosta, Donostia, Donostialdea eta Bidaso Beherea) eta gainontzekoa (Tolosaldea, Goierri, Debagoiena eta Debarrena).
  - Erreferentziazko pertsonaren herritartasunaren araberako banaketa: nazionala/atzerritarra.

- Beste etxeak jardueraren arabera doitzea, egokitzapenerako erreferentzia hartuz *Censo del Mercado de Trabajo* (CMT) laneko eta beroni egokitutako *Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta* (PGDI) laneko datuak. Kontuan hartu ziren:
  - Egitura, etxean lanean ari zen pertsona kopuruaren arabera (0, 1, 2, 3 edo gehiago); datu hori CMT/PGDItik ateratzen da.
  - Jarduera eta langabezi mailetan ikusitako aldeak zirela eta, aurreko datuak doitu egin ziren pertsona aktiboak zeuzkaten etxeen kasuan, jatorrizko egokitzapenean detektatutako tipologiarekin bat, eta ondoko bi etxebizitza motak hartuz aintzat: aktibo guztiak lanean ari diren etxebizitzak, eta aktiboetako bat behintzat langabezian dagoenak.
  - Azkenean langabeziari buruzko datuak doitu ziren, langabezia erregistratuari buruz *Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta* (PGDI) lanean jasotako aldagaiekiko hurbileneko adierazlearen arabera.
- Bere pertsona guztiak aktibo zituzten etxebizitzaren kasuan, pentsiodunei buruzko datuen doikuntza bat egin zen geroago, PGDIren egiturarekin bat, eragiketa honek modu zehatzago batez jasotzen baitu kolektiboaren guztirako bolumena. Doikuntzarako erreferentzia pentsioa zuen pertsona kopurua izan zen.
- Azkenean, atzerriko biztanleriaren bolumenaren doikuntza egin zen, 2011ko Zentsutik eta 2012ko Erroldatik ondorioztatutako biztanleriari buruzko zenbatespenarekin bat. Doikuntza horretan kontuan hartu zen etxeko atzerritar kopurua.

3. POBREZIA, DESBERDINTASUN ETA GIZARTE BAZTERKETA EGOERAK GIPUZKOAN

Kapitulu honen helburu nagusia da gure lurraldean pobrezia ekonomikoaren, gabezia materialaren, desberdintasunaren eta gizarte bazterketaren egoerek duten eraginari buruzko ikuspegi orokor bat eskaintzea, horiek neurtzeko gure inguruneko ikuspegi ezagunenetatik abiatuta. Ikuspegi horiek, funtsean, Errentari eta Bizi Baldintzei buruzko Europar Batasuneko Estatistiketatik (EU-SILC), Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestatik (PGDI) eta FOESSA Fundaziotik, gizarte bazterketaren azterlanari dagokionez, eratorritakoak dira.

Horretarako, kapitulua hiru atal handitan egituratuta dago. Lehenengoan, eta zabalenean, gure lurraldean pobrezia ekonomikoaren eta gabezia materialaren egoerek duten eragina aztertzen da, baita energia-pobreziak duen eragina ere. Era berean, diru-sarbideen banaketan oinarritutako adierazle batzuetatik abiatuta, gizarte desberdintasuna eta, azkenik, gizarte bazterketaren eragina aztertu dira, azken hau FOESSA Fundazioak garatutako adierazle batzuetatik abiatuta. Bigarren atalean, arreta pobrezia edota bazterketa arriskua handiagoa den gizarte taldeetara edo sortzen ari diren egoeretara bideratu da. Azkenik, hirugarren atalean Gipuzkoan lortutako emaitzen ikuspegi bat ematen da Europako beste herrialde batzuekin alderatuta.

Kapitulu honetan aurkezten diren datuak Gipuzkoako biztanleriari nahiz etxeei buruzkoak dira; horregatik eskaintzen ditu adierazle batek balio desberdinak azterketa-unitatearen arabera. Kontuan izanik inkestak lagin murriztu samarra duela, datuak neurritz bereiztea aukeratu da. Erabili diren aldagai independente nagusiak sexua, adina, herritartasuna (bai biztanleriarena, bai etxeen buru diren pertsonena), sektore geografikoa eta etxearen okupazio maila izan dira. Kapitulu honetan aztertzen diren adierazle guztiak, hemen aztertzen diren beste batzuekin batera, azterlan honen I. Eranskinean sartu dira. Eranskin horrek horietako bakoitzarentzat banako fitxak jasotzen ditu eta horietan, beren ezaugarri metodologikoez gain, 2012an Gipuzkoarentzat ematen dituzten emaitza nagusiak zehaztu dira.

3.1. Pobreziaren, desberdintasunaren eta gizarte bazterketaren eragina Gipuzkoan

3.1.1. Pobrezia eta gabezia egoerak

3.1.1.1. Pobrezia eta gabezia egoerak EU-SILC metodologiatik abiatuta

Errentari eta Bizi Baldintzei buruzko Europar Batasunaren Estatistikak, ingelesezko siglekin EU-SILC (*Statistics on Income and Living Conditions*) gisa ezagunak, 2004an hasi ziren martxan, *Europar Batasunaren Etxebizitza Panela*, POGHE deituaren ordean, europar esparruan pobreziaren eta gizarte bazterketaren aurkako borrokan dauden aurrerapenak ikuskatzeko helburuarekin, eta gaur egun Europar Batasuneko kide guztiak biltzen dituzte, Islandia eta Norvegiarekin batera. Oro har eta ikuspegi metodologiko batetik, estatistika hauek pobreziaren fenomenora gerturatzen dira, funtsean horren alderdi monetarioak eta materialak kontuan hartzen dituen hurbilketa batetik abiatuta.

3.1.1.1.1. Pobrezia erlatiboa eta pobrezia larria

Pobrezia erlatiboaren tasa, diru-sarrera txikiko edo pobrezia arriskuko tasa gisa ere ezaguna dena, ikuspegi honen adierazlerik ezagunenetakoa bat da, eta duela gutxi arte Europar Batasunean pobrezia aztertzeko erreferentziazko adierazle ofiziala ere izan da. Izaera erlatiboa duen neurri objektiboa da; horretan pobrezia baliabide maila bati lotzen zaio, hau da, sarrera garbi

erabilgarrietatik portzentaje jakin bat joera zentraleko neurri bati, kasu honetan erdiko balioari, aplikatuz lortzen den zenbatekoaren azpitik dagoen baliabide mailari. Pobrezia erlatiboaren tasa, beraz, honela definituko litzateke: kontsumo-unitateko errenta baliokidearen erdiko balioaren % 60 baino txikiagoa den errenta garbi baliokidea duten pertsona edo etxeen proportzioa⁴.

Pobreziaren adierazle horretaz gain, modu egokiagoan ongizaterik ezaren edo errenta baxuaren adierazle gisa zehaztu daitekeena, pobrezia ikuspegi honetatik aztertzen duten azterketa gehienek pobrezia larriaren adierazlea ere badarabilte. Hori, EU-SILC metodoa jarraituz kalkulatzen da, errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40an finkatutako atalasetik abiatuta. Kasu batean nahiz bestean, hurbilketa honi dagozkion atalase espezifikoak, metodo hori Gipuzkoako etxeen diru-sarreraren egiturari aplikatu ondoren, ondokoak izango lirateke:

1. taula. Diru-sarrera txikien eta pobrezia larriaren atalaseak Eurostat metodoaren arabera.

Gipuzkoa 2012 (euro/hil)

	Pobrezia erlatiboa	Pobrezia larria
1 pertsona	842,50	561,67
2 pertsona	1.263,75	842,50
3 pertsona	1.516,50	1.011,00
4 pertsona	1.769,25	1.179,50
5 pertsona	2.022,00	1.348,00

Oharra: Kalkuluak egiterakoan kontuan hartu da bigarren kasuan bi pertsona helduk osatutako etxea dela eta, hurrengo kasuetan, bi pertsona helduk gehi 14 urtetik beherako pertsonen osatutako etxeak direla.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren emaitzek erakusten dute 2012an Gipuzkoako biztanleriaren % 16,8 diru-sarreraren erdiko balioaren % 60aren azpitik dagoela, hau da, 120.000 pertsona inguru daude pobrezia erlatiboaren edo diru-sarrera txikien egoeran. Aldi berean, horien guztien laurdenak, gutxi gorabehera, biztanleria osoaren % 4,3k eta 30.000 pertsona baino gehiagok, diru-sarreraren erdiko balioaren % 40tik beherako diru-sarrera baliokideak ditu. Horrenbestez, ikuspegi honen arabera, pobrezia larriko egoeran daude.

2. taula. Etxeen eta biztanleriaren pobrezia erlatiboaren eta larriaren tasak. Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Pobrezia erlatiboa	16,8	119.124	17,6	47.232
Pobrezia larria	4,3	30.589	4,0	10.811

Oharra: pobrezia larriko egoeran dauden pertsonak pobrezia erlatiboaren adierazlean sartuta daude.

⁴ Metodologiaren ikuspegitik, adierazle horren ezaugarrietako bat da etxeako errenta errenta pertsonal bihurtzerakoan, kontsumo-unitate baliokideak lortzeko xedearekin, etxeako kide bakoitzari pisu desberdina esleitzen dion baliokidetasun eskala bat erabiltzen duela. Horrela, etxe batean kontsumo-unitateen kopurua kide bakoitzari esleitzen zaion pisuaren batura gisa kalkulatzen da: 1, etxeako lehenengo pertsona helduari; 0,5 gainerako pertsona helduei eta 0,3 14 urtetik beherako pertsonen. Argitu egin behar da, halaber, adierazlea hobeto ulertzearren, etxeak eragina duela adierazle hau eratzekoan, etxeako kide guztiei diru-sarrera bera esleitzen zaien neurrian. Diru-sarrera hori, etxeako sarrera guztiak lehen aipatu baliokidetasun eskala aplikatuz lortzen den kontsumo-unitateen kopuruaz zatitzean lortzen dena da. Ez da posible, beraz, etxe batean pertsona pobreak eta ez pobreak egotea; horrela, etxearen elkartasun osoaren hipotesia hartzen da kontuan, errenta bere kideen artean hainbanatzen den neurrian.

Pobrezia erlatiboaren eta pobrezia larriaren tasaren eragina oso desberdina da gizarte talde batzuetan eta besteetan. Pobrezia tasa handienak, kasu batean nahiz bestean, adin txikiko pertsonen artean ematen dira eta, bereziki, pertsona atzerritarren artean. Pertsona horien pobrezia erlatiboaren tasa Gipuzkoako batez besteko tasaren hirukoitza da. Pobrezia larriak, aldiz, talde honetan hamar pertsonatik biri baino gehiagori eragingo lioke. Era berean, 18 urtetik beherako biztanleriaren artean, pobrezia larriaren tasa, adibidez, % 6,1ean egongo litzateke, eta horrek biztanleria osorako erregistratutako tasa baino 1,8 portzentaje-puntu gehiago esan nahi du.

3. taula. Biztanleriaren pobrezia erlatiboaren eta larriaren tasak, hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera Gipuzkoa 2012

		Pobrezia erlatiboaren tasa		Pobrezia larriaren tasa	
		Tasa (%)	Eragindakoen kop.	Tasa (%)	Eragindakoen kop.
Sexua	Gizonezkoa	16,7	57.679	4,5	15.353
	Emakumezkoa	16,9	61.445	4,2	15.236
Adina	<18 urte	21,1	26.323	6,1	7.624
	18-44 urte	16,0	39.413	4,6	11.381
	45-64 urte	13,0	25.096	4,1	7.825
	65 urte eta gehiago	19,8	28.291	2,6	3.758
Herritartasuna	Bertakoak	14,5	96.010	3,2	21.027
	Atzerritarrak	52,8	23.113	21,9	9.561
Sektorea	Ekialdea	16,5	65.640	4,4	17.710
	Mendebaldea	17,3	53.484	4,2	12.879
Guztira		16,8	119.124	4,3	30.589

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Ez da desberdintasun handirik antzeman, ordea, Gipuzkoako lurraldea zatitu den bi sektore geografikoei dagokienez, ezta pertsonen generoari dagokionez ere. Zentzu horretan, ezinbestekoa da gogoraraztea pobrezia neurtzeko metodo honek etxea osatzen duten pertsona guztiei diru-sarrera baliokide bera esleitzen diela, eta horrek, bereziki generoaren kasuan, soldatako diru-sarrerari dagokiena bezalako esparru espezifikoetan dauden desberdintasun ekonomikoak ezkutatzea dakar⁵.

Nolabait, muga hori zuzendu egiten da pobreziaren tasak etxeen buru diren pertsonen ezaugarrien arabera aztertzen direnean⁶. Zentzu horretan, esan daiteke, emakume bat buru duten etxeen artean, pobreziaren eragina, erreferentziarako pertsona gizonezko bat duten etxeei dagokiena

⁵ Generoaren araberako soldata desberdintasunen kontua xehetasun handiagoz landu da bizi baldintzei buruzko hirugarren kapituluari, zehazki, Gipuzkoako biztanleriaren lan baldintzei buruzko idazpuruan.

⁶ Zehazki, ikuspegi ekonomikotik edo etxebizitzaren titulartasuna izatearen ikuspegitik etxea osatzen duten pertsonen erreferentziakotzat jotzen dituzten pertsonak dira.

baino askoz ere handiagoa dela⁷. Hain zuzen ere, Gipuzkoako emakumeen pobrezia tasa %16,9koa bada, emakumezkoak buru dituzten etxeetan bizi den biztanleriaren pobrezia tasa % 23,9koa da.

4. taula. Etxeen pobrezia erlatiboaren eta larriaren tasak, etxeko erreferentziazko pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Pobrezia erlatiboaren tasa		Pobrezia larriaren tasa	
		Tasa (%)	Eragindako en kop.	Tasa (%)	Eragindako en kop.
Sexua	Gizonezkoak	15,0	28.261	3,7	6.935
	Emakumezkoak	23,9	18.972	4,9	3.876
Adina	<45 urte	16,8	13.548	4,8	3.842
	45-64 urte	14,7	14.786	4,7	4.688
	65 urte eta gehiago	21,7	18.898	2,6	2.281
Herritartasuna	Bertakoak	15,6	39.284	2,9	7.344
	Atzerritarrak	49,1	7.949	21,4	3.468
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	7,1	10.148	1,3	1.827
	Aktiboren bat lanean	20,1	6.289	4,8	1.495
	Aktiborik ez lanean	62,8	13.164	29,0	6.068
	Aktiborik ez	24,1	17.631	1,9	1.422
Guztira		17,6	47.232	4,0	10.811

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Adina eta herritartasuna –kasu honetan, etxeen buru diren pertsonena- pobrezia erlatiboarekin eta pobrezia larriarekin lotuta daude, halaber. Azken honi dagokionez, eragina % 21,4koa da atzerritarra den pertsona bat buru duten etxeen artean, eta % 4,9koa, erreferentziazko pertsona 45 urtetik beherako pertsona bat dutenen artean. Taula honetan, halaber, gauza berezi bat antzematen da. 64 urtetik gorako pertsona bat buru duten etxeek batez bestekoa baino nabarmen txikiagoa den pobrezia larriaren tasa duten arren, pobrezia erlatibo handiagoa dute, aldiz, eta horren zergatia gizarte transferentzien eragina (funtsean pentsioena) izan daiteke, pobrezia larriaren murrizketan zalantzarik gabeko eragina baitute, baina askoz ere txikiagoa diru-sarrera txikiarekin lotutako pobrezia murrizteari dagokionez.

Orain arte antzemandako desberdintasunek berekin dakarte pisu kuantitatibo handiagoa egoera horien banaketan -batez ere, pobrezia larriarekin lotutakoetan- pertsona atzerritarren artean, lanean ari den aktiborik gabeko etxeetan bizi direnen artean eta, neurri txikiagoan, adingabeen artean.

5. taula. Pobrezia erlatiboak eta pobrezia larriak eragindako biztanleriaren banaketa, hainbat

⁷ Ikuspegi soziologiko batetik, etxe horiek Gipuzkoako etxe guztien % 29,6 dira eta oso ezaugarri desberdinak bizi dituzte: etxe horien % 41 pertsona bakarrekoak izango lirakeke –horietako % 62,2an, 65 urtetik gorako emakumezkoa izango litzateke, normalean alarguna-; % 26 guraso bakarrekoak –horien laurdenak soilik izango luke buru gisa 45 urtetik beherako emakumezkoa-; % 19, seme-alabadun edo gabeko senar-emazteak edo bikoteak izango lirakeke, non erreferentziazko pertsona emakumezkoa den; azkenik, gainerako % 13an, nukleorik gabeko familia motako etxeak izango lirakeke. Hainbat pertsona bizi diren etxeak izango lirakeke, non, gutxienez horietako bi elkarren ahaideak diren, baina ez dago senar-emazte edo seme-alabadun edo gabeko bikote edota seme-alabadun ama edo aita motako familia talderik.

ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

(Portzentaje bertikalak)

		Pobrezia erlatiboko egoeran dagoen biztanleria	Pobrezia larriko egoeran dagoen biztanleria	Biztanleria guztira
Sexua	Gizonezkoa	48,4	50,2	48,7
	Emakumezkoa	51,6	49,8	51,3
Adina	<18 urte	22,1	24,9	17,6
	18-44 urte	33,1	37,2	34,9
	45-64 urte	21,1	25,6	27,3
	65 urte eta gehiago	23,7	12,3	20,2
Herritartasuna	Bertakoak	80,6	68,7	93,8
	Atzeritarrak	19,4	31,3	6,2
Sektorea	Ekialdea	55,1	57,9	56,4
	Mendebaldea	44,9	42,1	43,6
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	31,2	15,1	59,7
	Aktiboren bat lanean	18,5	18,7	16,0
	Aktiborik ez lanean	28,3	56,5	7,2
	Aktiborik ez	21,9	9,7	17,0
Guztira		100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.1.2. Gabezia material larria

Diru-sarrera txikiekin batera, gabezia materialeko egoerak –hau da, zailtasun ekonomikoak direla- eta oinarrizko ondasun edo ekipamenduak ez edukitzea edo funtsezkotzat jotzen diren zerbitzu edo prestazio jakin batzuk jaso ezin izatea- pobrezia-aren funtsezko beste alderdi bat dira. Zentzu horretan, diru-sarrera txikiak eta gabezia materialak ez dute batera joan beharrik; hau da, diru-sarreraren ikuspegitik pobreak diren pertsona guztiek ez dute pobre izan beharrik bizi baldintza materialen ikuspegitik, edo alderantziz. Zentzu horretan, EU-SILC ikuspegia beste adierazle batzuekin osatzen da, esaterako, gabezia materialaren ikuspegi honekin; horien bidez asmoa da pobrezia-aren definizioa jasotzen den diru kopurutik haratago doan definizioa zehaztea, baita errentak bizi baldintzetan dituen inplikazioetan sakontzea ere.

Ikuspegi honetatik diseinatutako gabezia material larriaren adierazlea, zailtasun ekonomikoak direla-eta, ondoko bederatzita itemetatik lau, gutxienez, izateko aukera ez dutela aitortzen duten pertsonak edo etxeak biltzen dituen neurria da:

- atzerapenik gabe ordaintzea alokairua edo etxebizitzaren letra eta etxebizitza nagusiaren mantentzearekin lotutako ordainagiriak (argia, gasa, zerga, etab.);
- etxea behar bezain bero mantentzea;
- 800 euroko ustekabeko gastuari aurre egitea;
- haragi, oilasko edo arrain (edo horien baliokide begetarianoen) otordu bat, gutxienez astean 3 bider;

- urtean behin astebeteko oporrak ordaintzea;
- auto bat;
- garbigailua;
- kolorezko telebista;
- telefono bat (finkoa edo sakelakoa).

Gipuzkoako etxeen % 6,1, non biztanleriaren % 5,2 bizi den, 2012an, gabezia material larriko egoeran egongo litzateke. Guztira, eragindako pertsonen kopurua 36.000tik gorakoa da. Hurrengo taulan antzeman daitekeen bezala, gabezia materialak batez ere urtean astebete oporretan joatearen aukerarekin (biztanleriaren % 34,4) eta ustekabeko gastuei aurre egiteko ezintasunarekin (%21,7) lotzen dira.

6. taula. Etxeen eta biztanleriaren gabeziaren eta gabezia material larriaren adierazleak. Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Atzerapenak fakturretan	5,9	41.912	6,0	16.008
Tenperatura egokia	6,1	43.489	7,4	19.819
Ustekabeko gastuak	21,7	153.692	23,9	64.193
Dieta egokia	1,9	13.764	2,4	6.391
Urteko oporrak	34,4	243.208	36,5	97.804
Autoa	12,7	89.699	17,6	47.142
Garbigailua	0,2	1.216	0,1	174
Kolorezko telebista	0,4	2.854	0,9	2.499
Telefonoa (finkoa edo sakelakoa)	0,2	1.709	0,5	1.241
Gabezia material larria [4 item edo gehiago]	5,2	36.516	6,1	16.252

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Aukeratutako aldagai soziodemografikoen ikuspegitik, atzerritarrak diren pertsonen % 36,8 eta lanean ari den pertsona aktiborik gabeko etxeetan bizi direnen % 22,1, gabezia material larriko egoeran bizi dira. Gabeziaren eragina ere handiagoa da etxeeko pertsona aktiboetako bat gutxienez lanean ez den etxeetan bizi diren pertsonen artean (% 8) eta adingabekoen artean (% 8,1). Biztanleria osoaren ezaugarriak aztertzen direnean gizon eta emakumeen artean ia desberdintasunik egon ez arren, pertsonen ordeztu hartzen badira etxeak, emaitzek adierazten dute erreferentziako pertsona emakume bat dutenen artean gabezia materiala % 10,2koa dela, eta gizon bat buru duten etxeena, aldiz, % 4,3koa. Aldiz, mota horretako gabeziak neurri txikiagoan jasango lituzketenak 65 urteko eta hortik gorako pertsonak (% 2,1), aktibo guztiak lanean dituzten etxeetan bizi direnak (% 3) eta bertakoak (% 3,1) izango lirateke. Desberdintasunak oso handiak izan ez arren, inkestaren datuek adierazten dute gabezia egoera horien eragina ekialdean (Bidasoa, Oarsoaldea, Donostia eta Buruntzaldea) handiagoa dela mendebaldean erregistratzen diren egoerena baino.

7. taula. Biztanleriaren pobrezia material larriaren tasa, hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

	Tasa (%)	Eragindako pertsonak
--	----------	----------------------

Sexua	Gizonezkoa	5,0	17.328
	Emakumezkoa	5,3	19.188
Adina	<18 urte	8,1	10.068
	18-44 urte	5,7	14.002
	45-64 urte	4,8	9.261
	65 urte eta gehiago	2,2	3.185
Herritartasuna	Bertakoak	3,1	20.420
	Atzerritarrak	36,8	16.096
Sektorea	Ekialdea	5,8	23.139
	Mendebaldea	4,3	13.376
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	3,0	12.668
	Aktiboren bat lanean	8,0	9.107
	Aktiborik ez lanean	22,1	11.301
	Aktiborik ez	2,9	3.439
Guztira		5,2	36.516

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Eurostat-en gabezia material larriko adierazle sintetikoak jasotako gabezia egoeretako batzuk xehetasunez aztertzen direnean, antzeman daiteke zein neurritan talde edo kolektibo sozial batzuek ez duten behar adinako bizi-maila izateko beharrezkoak diren zerbitzu edo ondasun jakin batzuek gozatzeko aukera: atzerrikoak diren pertsonen % 29,3k eta lanean ari den aktiborik gabeko etxeetan bizi direnen % 26k adierazten dute atzerapenak dituztela alokairuko edo hipotekako fakturretan eta horietako % 19 eta % 15, hurrenez hurren, elikadura arazoak jasaten daudekeen etxeetan bizi dira.

8. taula. Biztanleriaren pobrezia materialaren adierazleak, hainbat ezaugarriren arabera. Gipuzkoa 2012

		Atzerapena fakturretan	Temperatura egokia	Ustekabeko gastuak	Dieta egokia
Sexua	Gizonezkoa	6,1	5,9	21,7	2,1
	Emakumezkoa	5,8	6,4	21,8	1,8
Adina	<18 urte	10,7	6,8	24,8	2,5
	18-44 urte	7,1	6,5	22,6	1,9
	45-64 urte	5,0	6,0	20,5	2,2
	65 urte eta gehiago	1,0	5,2	19,3	1,1
Herritartasuna	Bertakoak	4,4	4,8	19,4	0,8
	Atzerritarrak	29,3	26,3	56,5	18,8
Sektorea	Ekialdea	6,9	7,2	22,4	2,4

	Mendebaldea	4,7	4,8	20,9	1,3
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	3,5	3,4	14,6	0,9
	Aktiboren bat lanean	10,8	9,6	31,2	1,2
	Aktiborik ez lanean	25,9	21,2	58,0	14,6
	Aktiborik ez	1,4	6,1	22,4	,9
Guztira		5,9	6,1	21,7	1,9

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.1.3. Lan intentsitate baxua

Lan intentsitatea pobrezia azterketetan berriki sartutako kontzeptua da. Etxearen okupazio maila neurtzen du ondoko datuetatik abiatuta: berau osatzen duten pertsona potentzialki aktiboen kopurua, eta horietako bakoitzak lan egindako hilabete kopurua eta egindako jardunaldia azken urtean zehar. Dimentsio horrek zuzenean eragiten dionez etxe baten diru-sarreraren mailari, lan intentsitatea pobrezia egoeran dauden etxeen sarrera eta irteera fluxuetan funtsezko elementuetako bat da. Ideia horretatik abiatuta, EU-SILC ikuspegiak adierazle bat proposatzen du, lan intentsitate oso baxuko etxeetan bizi diren pertsonena, diru-sarrera txikiak (edo pobrezia erlatibo) eta gabezia material larria bezalako aztertutako adierazleekin batera dauden pobrezia eta bazterketa egoeren ikuspegi orokorra osatuko lukeena⁸.

Lan intentsitate baxuak, zehaztu den moduan, gure lurraldean biztanleriaren % 9,3ri eragingo lioke, eta horrek esan nahi du gutxi gorabehera lan intentsitatea oso baxua den etxeetan bizi diren 60 urtetik beherako 65.500 pertsona daudela. Etxeen ikuspegitik, esan daiteke, halaber, Gipuzkoan gutxienez % 20tik beherako lan intentsitatea duen potentzialki aktiboa den pertsona batek osatutako 34.800 etxe inguru daudela.

9. taula. Etxeen eta biztanleriaren lan intentsitate baxuaren tasa. Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Lan intentsitate baxua	9,3	65.531	13,0	34.834

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Neurri hori ezaugarri soziodemografiko desberdinen arabera aztertzen denean, atzerrikoak diren pertsonak beste behin nabarmendu egiten dira, pertsonen proportzio handiagoa dutelako lan intentsitate baxuko etxeetan. Datu horretaz gain, adierazle honek ematen dituen emaitzek,

⁸ Ulertzen da lan intentsitate baxua duten etxebizitzak direla lan egin dezaketen denbora guztiaren % 20 baino gutxiago lan egin duten 18 eta 59 urte bitarteko pertsonak dituztenak (ez dira kontuan hartu ikasleak diren eta 18 eta 24 artean dituzten pertsonak). Proposatutako adierazleak zentzu honetan adieraziko luke biztanleria osoaren gainean 0 eta 59 urte bitarteko pertsonen proportzioa, lan intentsitate baxuko etxeetan bizi direnak. Proportzio hori kalkulatzeko kontuan hartu behar da bai azken urtean lan egindako hilabete kopurua, bai egindako lanaldia. Horrela, adibidez, urte guztian lanaldi osoan lan egin duten bi pertsona heldu dituen etxe batean lan intentsitatea % 100ekoa izango da; aldiz, urte guztian lan egin badute baina horietako batek soilik lanaldi erdian egin badu, intentsitatea % 75ekoa izango da. Adierazle horrek bilduko lituzke, adibidez, kide aktibo guztiak langabezia dituzten etxeak edo lanaldi partziala edo baterako kontratuak, errotazio maila altukoak, dituzten etxeak, edo egoera horien konbinazio bat.

edonola ere, pobrezia beste adierazle batzuetan agertzen direnak baino desberdintasun txikiagoak erakusten dituzte ezaugarri pertsonalen arabera.

10. taula. Biztanleriaren lan intentsitate baxuaren tasa, hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Sexua	Gizonezkoa	9,7	33.545
	Emakumezkoa	8,8	31.986
Adina	<18 urte	10,8	13.494
	18-44 urte	12,2	30.045
	45-64 urte	11,4	21.991
	65 urte eta gehiago	0,0	0
Herritartasuna	Bertakoak	8,5	56.161
	Atzerritarak	21,4	9.370
Sektorea	Ekialdea	8,5	34.077
	Mendebaldea	10,2	31.454
Guztira		9,3	65.531

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Lan intentsitate baxuaren eragina, EU-SILC ikuspegiak zehaztu duen moduan, halaber, aztertu daiteke, ez kontuan hartuz biztanleria lanari dagokionez ez oso intentsiboak diren etxeetan bizi den edo ez, baizik eta etxe bakoitzaren batez besteko lan intentsitatea eta beronen erdiko balioa. Zentzu horretan, ondoko taularen datuak gutxienez pertsona aktibo bat lanean duten etxeetan bizi den 0 eta 59 urte bitarteko biztanleriari buruzkoa da. Emaitzek erakusten dute, adibidez, atzerriko pertsonak zein puntutaraino duten lan intentsitate baxuagoa, izan ere, aktibo guztiak lanean dituzten etxeetan bizi direnen kasuan ere batez besteko lan intentsitatea % 63,5ekoa da, 0 eta 59 urte bitarteko bertako pertsonen % 81,4ren aurrean.

11. taula. Gutxienez lanean ari den pertsona aktibo bat duten etxeetan dauden 0 eta 59 urte bitarteko biztanleak, etxe motaren eta etxearen lan intentsitatearen arabera (%), hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Pertsona aktibo guztiak lanean		Soilik pertsona aktibo batzuk lanean		Guztira	
		Batez beste	Erdiko balioa	Batez beste	Erdiko balioa	Batez beste	Erdiko balioa
Sexua	Gizonezkoa	81,7	90,5	47,1	50,0	77,0	73,9
	Emakumezkoa	79,1	86,9	43,5	50,0	78,6	72,4
Adina	<18 urte	79,8	85,1	47,5	50,0	81,1	75,0
	18-44 urte	80,0	87,5	45,3	50,0	77,0	72,4
	45-59 urte	81,4	90,5	44,7	50,0	77,0	72,9

Herritartasuna	Bertakoak	81,4	90,5	44,3	50,0	78,6	74,1
	Atzerritarrak	63,5	50,0	54,0	58,6	50,0	60,1
Sektorea	Ekialdea	79,7	87,5	47,7	50,0	77,0	73,0
	Mendebaldea	81,1	87,8	42,5	50,0	77,8	73,4
Guztira		80,3	87,8	45,5	50,0	77,0	73,1

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.1.4. Pobrezia eta bazterketa arriskua (AROE tasa)

Europar Batasunak 2010etik pobrezia neurtzeko adierazle berri bat du, Europa Estrategia 2020 delakoaren esparruan sortua. Horren asmoa da diru-sarreretan oinarritutako pobrezia adierazleek baino modu osatuago batean islatzea pobrezia eta gizarte bazterketaren azpian dauden faktoreen ugaritasuna. Adierazle berri horrek, AROPE tasa gisa ezagutzen da ingelesez dituen siglengatik (*At Risk Of Poverty and Exclusion*), horrela, pobrezia eta gizarte bazterketa arriskua neurtzen du ez soilik diru-sarreraren atalase espezifiko batetik abiatuta, baizik eta pobrezia beste bi dimentsio gehigarri sartuz, gabezia materialarena eta lan intentsitatearena. Zehazki, pobrezia eta gizarte bazterketaren tasak gutxienez ondoko egoeretako batek eragindako biztanleriaren proportzioa adierazten du:

- Diru-sarrera baxuak edo pobrezia erlatiboa, hau da, pobrezia atalasearen azpitik dauden diru-sarrera baliokideak izatea. Atalase hori biztanleriaren errenta garbi erabilgarri baliokidearen % 60an zehazten da.
- Gabezia material larria, hau da, etxe batean bizitzea non, zailtasun ekonomikoengatik, ondoko egoeretako lau edo gehiagoren kasuan gabezia gertatzen den: alokairua edo hipoteka ordaintzea, etxebizitza tenperatura egokian mantentzea, ustekabeko gastuei aurre egin ahal izatea, haragi edo arrain otordu bat egin ahal izatea gutxienez astean hirutan, etxetik kanpo oporretara joatea gutxienez urtean astebete, auto bat, garbigailu bat, kolorezko telebista bat eta telefono bat (finkoa edo sakelakoa).
- Lan intentsitate oso baxua edo, gauza bera dena, hirurogei urte baino gutxiago eduki eta etxe batean bizitzea non bertako kide aktiboek aurreko urte osoan zehar euren lan ahalmenaren % 20 baino gutxiago lan egin duten.

Laburbilduz, aipatu kalkulu metodologiaren arabera, pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuan egongo lirake beren diru-sarreraren maila pobrezia erlatiboaren atalasearen azpitik duten pertsonak edota gabezia material larriak jasaten dituztenak edo enplegu intentsitate baxuko etxeetan bizi direnak. AROPE tasaren eragina gure lurraldean % 22,7koa da, eta hori termino absolutuetan 160.500 pertsona inguru eta ia 70.000 etxe dira.

12. taula. Biztanleriaren eta etxeen pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuaren tasa (AROE). Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Pobrezia arriskua edo diru-sarrera baxuak	16,8	119.124	17,6	47.232

Gabezia material larria	5,2	36.516	6,1	16.252
Lan intentsitate baxua	9,3	65.531	13,0	34.834
AROPE tasa	22,7	160.572	26,0	69.665

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Kontuan izanik adierazle horren irismena nahiko zabala dela –hau da, kontuan hartutako alderdietako bat soilik ematen duten egoerak nahiz hiru neurriak dituzten egoerak biltzen ditu-, bere eragina nahiko altua da, bereziki, lehen ikusi dugun bezala, pobrezia erlatiboaren, gabezia materialaren edo lan intentsitate baxuaren arrisku handiagoa duten taldeen artean. Horrela, atzerriko pertsonen kasuan, pobrezia eta gizarte bazterketaren tasak hamar pertsonatik zazpiti eragingo lioke eta lanean ari den aktiborik gabeko etxeetan bizi diren hamar pertsonatik bederatziti. Era berean, adinaren eta pobrezia eta bazterketa arriskuaren artean harreman garbia antzeman da; eragina handiagoa da, hain zuzen ere, biztanleria gazteagoaren artean.

13. taula. Biztanleriaren pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuaren tasa (AROPE), hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Sexua	Gizonezkoa	22,5	77.634
	Emakumezkoa	22,9	82.938
Adina	<18 urte	26,6	33.213
	18-44 urte	23,4	57.634
	45-64 urte	20,6	39.725
	65 urte eta gehiago	21,0	30.001
Herritartasuna	Bertakoak	19,5	129.210
	Atzeritarrak	71,7	31.362
Sektorea	Ekialdea	23,2	92.389
	Mendebaldea	22,1	68.183
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	11,5	48.391
	Aktiboren bat lanean	30,1	34.131
	Aktiborik ez lanean	87,3	44.615
	Aktiborik ez	27,8	33.435
Guztira		22,7	160.572

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Dena den, adierazlearen ikuspegi murriztaileago bat aplikatzen bada eta aldi berean hiru arazoak biltzen dituzten pertsonak batzen badira –hau da, errenta baxuak, gabezia material larria eta lan intentsitate baxuko etxeetan elkar biltzea-, arazoaren eragina nabarmen murrizten da: kasu horretan, biztanleriaren % 1,5 inguru (10.700 pertsona) eta etxeen % 2 (5.000 pasatxo) pobrezia eta bazterketa egoera larrian daudeke.

14. taula. Etxebizitzetan AROPE tasan sartutako hiru egoerak batera ematea, etxe-ko erreferentziako pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Sexua	Gizonezkoa	1,3	2.458
	Emakumezkoa	3,5	2.786
Adina	<44 urte	4,0	3.216
	45-64 urte	2,0	2.028
	65 urte eta gehiago	0,0	0
Herritartasuna	Bertakoak	1,0	2.578
	Atzerritarrak	16,5	2.666
Sektorea	Eki alde	2,1	3.290
	Mendebaldea	1,7	1.954
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	0,3	383
	Aktiboren bat lanean	0,0	0
	Aktiborik ez lanean	20,0	4.197
	Aktiborik ez	0,9	665
Guztira		2,0	5.245

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Egoera horien eragina minimoa izan arren eta datuen adierazgarritasuna, beraz, txikia izan daitekeen arren, emaitzek adierazten dute pobrezia eta bazterketa larriko egoera horiek, batez ere, atzerritarrak diren pertsonak buru dituzten etxeetan (% 16,5) eta lanean ari den aktiborik ez dutenetan (% 20) pilatzen direla. Era berean, eragin hori handiagoa izango litzateke, halaber, emakume bat buru duten etxeetan (% 3,5) eta buru gisa 45 urtetik beherako pertsona bat duten etxeetan (% 4).

3.1.1.1.5. Biztanleria okupatuaren diru-sarrerara baxuak

Biztanleria okupatuaren diru-sarrerara baxuen edo pobrezia arriskuaren tasaren adierazlearen bidez hurbiltzen da EU-SILC ikuspegia langile pobreen fenomenora; ingelesezko literatura zabalean *working poors* deritze. Adierazle horrek 18 urte eta gehiago dituzten pertsona okupatuaren proportzioa adierazten du –gutxienez datu hau jaso aurreko urtean zazpi hilabetez-, pobrezia erlatiboko egoeran dauden etxeetan bizi direnak. Adierazle horrek azken urteotan areagotuz doan egoera neurtzea ahalbidetzen du, lan merkatuan gertatu diren aldaketetatik eratorria. Honetan, nahiz eta enplegua den oraindik pobreziaaren aurrean babesteko tresna nagusia, langile pobreak, hau da, enplegua eduki arren pobreziaaren atalase jakin batzuk gaintzen ez dituzten langileak agertzeak, horren ahalmen integratzailea zalantzan jartzea eragin du.

Pobrezia eta Gizarte Bazterketaren Inkestatik Gipuzkoarako lortutako datuek adierazten dute gure lurraldean 18 urtetik gorako pertsona okupatuaren % 7k diru-sarrerara baxuak dituela edo, gauza bera dena, ez duela pobrezia erlatiboa zehazteko finkatutako diru-sarreraren atalasea gaintzen.

15. taula. Biztanleria okupatuaren diru-sarrera baxuen tasa. Gipuzkoa 2012

	Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Diru-sarrera baxuak	7,0	19.322

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Zein faktore lotzen dira langileen arteko pobrezia-ekin? Banako mailatik, emaitzek erakusten dute fenomeno honek neurri handiagoan eragiten diela atzerritarrak diren pertsona lanpetuei (% 28,5), baita beren lan zikloaren erdialdean dauden pertsoneri ere (% 8,3 35 eta 44 urte bitartekoen artean). Datuek erakusten dute, era berean, desberdintasunak txikiak direla gizonen (% 7,1) eta emakumeen (% 6,7) artean, nahiz eta horiek handiagoak diren emakume bat buru duten etxeak (% 7,9) eta gizon bat buru duten etxeak (% 7,9) alderatzerakoan.

Ezinbestekoa da, edonola ere, kontuan hartzea adierazle horrek ez duela zertan lotuta egon soldata baxuekin, izan ere, horren gainean eragina dute bestelako aldagaiek ere, oro har familiaren osaketa edo neurriarekin zerikusia dutenek. Azalpena erraza da pobrezia familia eskalan neurtzen dela kontuan hartzen bada. Adibidez, pertsona bakar batentzako adinako soldata, pobrezia soldata izan liteke jasotzen duenaren, bere bikotekidearen eta bere seme-alaben biziraupena bermatzeko; era berean, behar adinakoa ez den soldata batek ez du pobrezia-ara eramaten ondo ordaindutako norbaitekin bizi den pertsona bat. Azalpen horrek, adibidez, balio du hobeto ulertzeko zergatik 18 eta 34 urte bitarteko pertsona okupatuek (% 3,6), horietako asko oraindik emantzipatu gabek, 35 eta 44 urte bitartekoek (% 8,3) baino tasa txikiagoa erregistratzen duten; edo zergatik langile pobreen eragina handiagoa den familia ugarietan bizi diren pertsona okupatuen artean.

Etxearen neurri handiagoarekin (neurri handi batean seme-alaba kopuru handiagoarekin lotuta) eta pertsona aktibo okupatuen proportzioarekin batera, guraso bakarreko familia izatea da fenomeno honetan eragin garbiena duten faktoreetako beste bat. Hain zuzen ere, lan egiten duten eta guraso bakarreko familien buru diren pertsonen artean diru-sarrera baxuen tasa, % 28,7, Gipuzkoako pertsona aktibo guztiei dagokiena (% 7) baino lau bider handiagoa da.

16. taula. Biztanleria okupatuaren diru-sarrera baxuen tasa, pertsonen eta etxeen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Tasa (%)	Eragindako pertsonak	
Ezaugarri pertsonalak	Sexua	Gizonezkoa	7,1	10.584
		Emakumezkoa	6,7	8.738
	Adina	18-34	3,6	2.396
		35-44	8,3	7.061
		45 edo gehiago	7,9	9.865
	Herriartasuna	Bertakoak	5,5	14.229
Atzerritarrak		28,5	5.093	
Etxeen ezaugarriak	Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	5,5	12.997
		Aktiboren bat lanean	15,1	6.325
	Erreferentziazko pertsona ren sexua	Gizonezkoa	6,7	14.621
		Emakumezkoa	7,9	4.700
	Etxearen neurria	1 pertsona	4,4	899

		2 pertsona	6,3	3.072
		3 pertsona edo gehiago	7,4	15.351
	Familia osaketa	Pertsona bakarrekoa	4,8	899
		Seme-alabarik gabeko senar-emazteak/bikotea	4,1	869
		Seme-alabadun senar-emazteak/bikotea	9,5	7.927
		Guraso bakarrekoa	28,7	2.379
		Bestelako familiak edo egoerak	7,7	376
	Sektorea	Ekialdea	6,8	11.086
		Mendebaldea	7,1	8.236
	Guztira		7,0	19.322

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Nahiz eta, adierazi den bezala, biztanleria okupatuaren arteko diru-sarrera baxuko egoera guztiek ez duten zertan egon kasu guztietan soldata bereziki baxuekin lotuta, kontua da langile pobreen eta soldata baxuen arteko lotura oso garbia dela. Biztanleria okupatuaren batez besteko soldata, pobrezia erlatiboaren atalasearen azpitik kokatzen diren ala ez diren kontuan hartuz ezartzen bada, antzeman daiteke langile pobreen soldataren batez besteko zenbatekoa pobreak ez direnen soldataren ia erdia dela.

17. taula. Lanetik datorren batez besteko diru-sarrera garbia eta beronen erdiko balioa, lanean ari den biztanleriaren diru-sarrera baxuen tasaren arabera. Gipuzkoa 2012

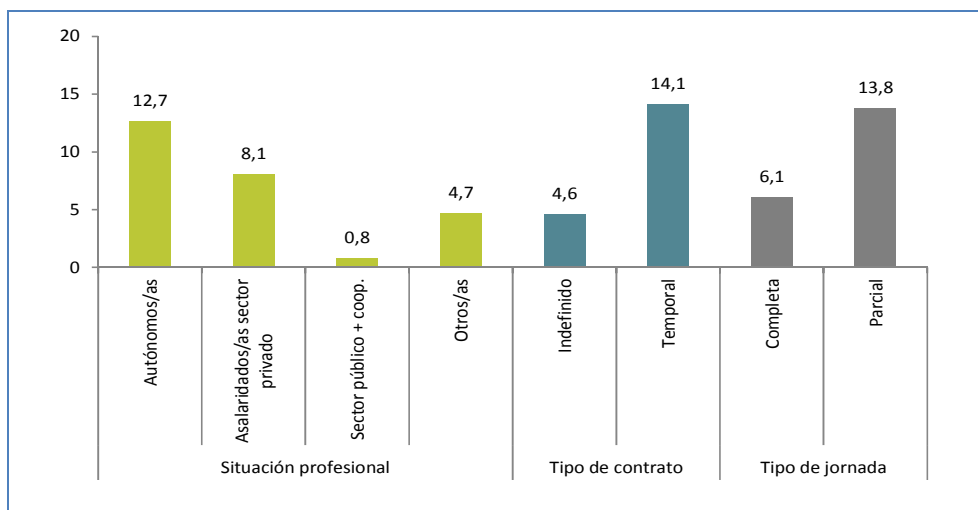
	Batez besteko diru-sarrera garbia (euro/hil)	Diru-sarrera garbien erdiko balioa (euro/hil)
Diru-sarrera baxuko biztanleria okupatua	848,9	750,0
Diru-sarrera baxurik gabeko biztanleria okupatua	1.622,9	1.500,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Bestalde, biztanleria okupatuaren artean diru-sarrera baxuen tasaren eragina enpleguarekin lotutako hainbat ezaugarriren arabera aztertzen bada, inkestak erakusten du autonomo gisa lan egiten duten, aldi baterako kontratua duten edo lanaldi partziala burutzen duten pertsonen % 13 eta % 14 inguruk pobrezia erlatiboko egoerak bizi dituztela. Aldiz, kontratu mugagabea edukitzeak, lanaldi osoz lan egiteak eta, batez ere, sektore publikorako lan egiteak⁹ arrisku hori nabarmen murrizten duke.

1. grafikoa. Biztanleria okupatuaren diru-sarrera baxuen tasa, enplegu ezaugarrien arabera. Gipuzkoa 2012

⁹ Maila honetan sartu dira Herri Administrazio edo enpresa publikoetako soldatapeko langile guztiak, baita kooperatibetako bazkideak ere, horiengan guztiengan antzeko ongizate mailak antzeman direlako diru-sarrerei dagokienez.

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.1.6. Pobreziaren arraila

Pobreziaren fenomenoak behar bezala ezagutzeko ezinbestekoa da, bere eragina aztertzeaz gain, erakusleren bat zehazten saiatzea, horren intentsitatea ezartzea ahalbidetzen duen bat, horrela larritasun maila ezagutzeko. Pobreziaren intentsitatea neurtzeko neurririk ezagunena, Errentari eta Bizi Baldintzei buruzko Europar Batasuneko Estatistikek (EU-SILC) ere eskaintzen dutena, pobreziaren arrail¹⁰ gisa ere ezagutzen dena da.

Neurri hori azterlan honetarako lortutako laginari aplikatuz, batez beste, Gipuzkoan, pertsona pobreen edo, hobeto esanda, diru-sarrera baxuak dituztenen diru-sarrerak pobrezia arriskuaren atalasea baino % 25,9 baxuagoak izango lirarteke.

18. taula. Pobreziaren arraila. Gipuzkoa 2012

	Diru-sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60aren gaineko %
Pobreziaren arraila	25,8
Diru-sarreraren erdiko balioa	1.404,17
Pobreziaren atalasea	842,50
Biztanleria pobreen diru-sarreraren erdiko balioa	669,87

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.1.7. Hilabete bukaerara iristeko norberak hautemandako zailtasuna

¹⁰ Pobreziaren arraila edo, halaber, pobreziaren intentsitate (ingelesez, *poverty gap*) deritzonaren adierazlea pobreziaren atalasearen (gizarte transferentzien ondoren diru-sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60tik aurrera neurtua) eta atalase horren azpitik dauden pertsonen kontsumo unitateko diru-sarreraren erdiko balioaren artean dagoen desberdintasuna azaltzen duen adierazlea da, pobrezia atalasearen portzentaje gisa adierazia. Beste modu batera esanda, adierazle honek pobreziaren atalasearen eta pertsona pobreen diru-sarreraren erdiko balioaren artean dagoen distantzia edo zuloa neurtuko luke.

Hilabete bukaerara iristeko norberak hautemandako zailtasuna aldagai subjektibo bat da eta horren bidez etxeak eta hauek osatzen dituzten pertsonak sailkatu daitezke, etxearen egungo diru-sarrerak kontuan hartuz hilabete bukaerara iristeko adierazitako zailtasun mailaren arabera. Aldagai hau oso lotuta dago pobrezia mailekin, beraz, ohikoa da pobrezia beste adierazle bat bezala erabiltzea.

Gipuzkoan, hamar etxetik lauk baino zertxobait gehiagok, zehazki, % 43,1ek, zailtasunen bat adierazten du hilabete bukaerara iristeko. Horietatik guztietatik, hala ere, soilik etxe guztietatik heren batek, hau da, %14,8k, adierazten duke zailtasun maila larriagoak. Etxeen % 17,5ek, aldiz, ulertzen du hilabete bukaerara erraz edo oso erraz iristen dela, eta % 39,4k nolabaiteko erraztasunarekin. Termino absolutuetan, datu horiek iradokitzen dute Gipuzkoan 99.500 pertsona inguru izango lirakeela hilabete bukaerara zailtasun maila handi batekin iristen direla adierazten dutenak.

19. taula. Biztanleriaren eta etxeen banaketa, hilabete bukaerara iristeko norberak hautemandako zailtasunaren arabera.

Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
[1] Ia ezinean	6,2	43.844	6,4	17.215
[2] Nekez	7,9	55.666	8,4	22.577
[3] Zailtasunez	27,4	194.044	28,3	75.790
[4] Erraz antzean	39,4	278.581	39,4	105.567
[5] Erraz	16,8	118.810	15,5	41.588
[6] Oso erraz	2,3	16.331	2,0	5.497
Guztira	100,0	707.276	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Talde soziodemografiko desberdinei dagokienez, hilabete bukaerara iristeko norberak hautemandako zailtasunaren eragina oso handia da pertsona atzerritarren artean (% 44,2) eta, batez ere, pertsona aktiboetako inork ere enplegurik ez duen etxeetan bizi diren pertsonen artean (% 52,8). Proporzio hori zertxobait handiagoa da, halaber, emakumeen artean (% 14,7) eta, adinari dagokionez, alderantzizko erlazio oso deigarria adierazten du. Lortutako emaitzen arabera, antzeman daiteke zailtasun ekonomikoko egoerak murriztu egiten direla adinaren arabera; horrela, proporzio hori ia % 18koa da pertsona adingabeen kasuan eta soilik % 10,5ekoa 64 urtetik gorako pertsonen artean.

20. taula. Biztanleriaren banaketa hilabete bukaerara iristeko norberak hautemandako zailtasuna kontuan hartuta, hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

	Ia ezinean	Zailtasunez	Erraz antzean	Oso erraz
	[1]+[2]	[3]	[4]	[5]+[6]

Sexua	Gizonezkoa	13,4	27,1	39,6	19,9
	Emakumezkoa	14,7	27,7	39,2	18,4
Adina	<18 urte	17,9	27,9	36,1	18,1
	18-44 urte	15,9	26,4	39,1	18,6
	45-64 urte	11,9	25,9	39,6	22,7
	65 urte eta gehiago	10,5	30,9	42,6	16,1
Herritartasuna	Bertakoak	12,1	27,2	40,6	20,2
	Atzerritarrak	44,2	31,7	21,1	3,0
Sektorea	Ekiialdea	14,3	26,7	37,5	21,5
	Mendebaldea	13,8	28,3	41,8	16,0
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	9,7	20,3	46,6	23,5
	Aktiboren bat lanean	14,3	50,7	20,1	14,9
	Aktiborik ez lanean	52,8	24,2	19,7	3,3
	Aktiborik ez	12,8	32,0	40,7	14,5
Guztira		14,1	27,4	39,4	19,1

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Neurri subjektibo bat izan arren, galdera honetan lortutako emaitzak orain arte aztertutako pobrezia eta gabeziaren adierazle objektiboekin gurutzatzen badira, antzeman daiteke horien arteko asoziazioa oso argia dela. Pobrezia larriko egoerak eragindako hamar pertsonatik ia bederatzik eta lan intentsitate baxua jasaten duten pertsonen proportzio berak dute zailtasunen bat hilabete bukaerara iristeko. Gabezia material larriko egoerak jasaten dituzten pertsonen kasuan proportzio hori ia % 100ekoa da, eta horrek erakusten du lotura estua dagoela aldagai horren eta etxeen gabezia materialen artean.

21. taula. Biztanleriaren banaketa hilabete bukaerara iristeko norberak hautemandako zailtasuna kontuan hartuta, hainbat pobrezia egoeraren arabera. Gipuzkoa 2012

		Nekez edo zailtasunez	Erraz antzean edo erraz
		[1]+[2]+[3]	[4]+[5]+[6]
Pobrezia erlatiboa	Bai	84,2	15,8
	Ez	34,3	65,7
Pobrezia larria	Bai	89,6	10,4
	Ez	41,1	58,9
Gabezia material larria	Bai	97,4	2,6
	Ez	39,6	60,4
Lan intentsitate baxua	Bai	89,7	10,3
	Ez	38,9	61,1
Pobrezia eta bazterketa arriskua (ARPE)	Bai	83,9	16,1
	Ez	31,0	69,0

Guztira	Guztira	43,1	56,9
---------	---------	------	------

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.2. Pobrezia egoerak eta ongizaterik gabeak, Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren (PGDI) metodologiak abiatuta

Gure lurraldeko pobrezia egoeren irismenari buruzko azterlana Eusko Jaurlaritzaren *Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren (PGDI)* ikuspegia erabiliz osatu daiteke. Inkesta hau esparru honetan fenomeno hau aztertze dagoen tresna finkatuenetako bat da.

Biztanleriaren behar-pertzepzio subjektiboetan oinarritutako pobrezia objektiboaren adierazleak eraikitze metodologiatik abiatuta, ikuspegi honek bi dimentsio desberdin hartzen ditu kontuan –eta hau da bere ekarpenik nagusienetako bat- pobreziaren errealitateak aztertzerakoan: mantentze pobrezia eta metatze pobrezia. Lehenengo dimentsioa, epe laburrean, oinarritzko beharren estaldurari aurre egiteko baliabide ekonomikoen urritasunari buruzkoa da -bereziki elikadura, etxebizitza, arropa eta oinetako gastuekin lotutakoak-, bigarrenak, aldiz, epe ertain eta luzeko kontsumo modalitateekin lotutako eskasia egoeretan, eta beraz, horiek gainditzeko etxeen baliabide mailan egoeraren arabera aldaketan hain mende ez daudenetan, jartzen du arreta.

Idazpuru honetan azterketak lehenengo dimentsioan jartzen du arreta eta proposamen alternatibo bat eskaintzen du Eurostat-ek behar adinako diru-sarrerak edo kontsumo ahalmena lortzeko terminoetan neurtutako pobreziaren azterketarako proposatzen dituen izaera erlatiboko adierazle objektiboan aurrean. Proposamen honen ezaugarri nagusietako bat da diru-sarrera baxuko edo pobrezia egoera baten adierazle gisa proposatzen dituen atalaseak ez direla oinarritzen erreferentziako portzentaje arbitrario batean, baizik eta eragindako biztanleriaren beraren pertzepzioetan. Zehazki, PGDIk darabilen metodoa SPL (*Subjective Poverty Line*) metodoaren egokitzapen batean oinarritzen da, non pobreziaren ideia hilabete bukaerara iristeko gutxieneko diru-sarreraren pertzepzio sozialarekin lortzen den. Zehazki, PGDI bi adierazle desberdin erabiltzen dira: hilabete bukaerara iristeko beharrezko gutxienekoa eta oinarritzko beharrak estaltzeko beharrezko gutxienekoari buruzkoa; horrela, lehenengoa ongizaterik ezaren kontzeptuarekin lotuta geratuko litzateke, eta bigarrena, pobreziarekin, zentzu zorrotzean.

Horrenbestez, PGDIk pobreziaren errealitatearen aurrean etxeen egoera aztertzerakoan, hiru egoera desberdin hautemango lituzke: ongizate egoera, ongizaterik ezaren egoera baina ez pobrezia egoera eta, azkenik, pobrezia egoera. Bakoitzaren definizioa jarraian adierazten da:

- Pobrezia: Pobrezia larriko arriskuan daude, erreferentzia aldi jakin batean, oinarritzko behar horiei aurre egiteko adierazitako atalasearen azpitik dauden diru-sarrerak dituzten etxeak eta pertsonak.
- Mota honetako pobrezia neurtzeko egiten dena da elikadura, arropa, etxe eta oinetakoen oinarritzko gastuei aurre egiteko gutxieneko errenta zenbatekoa den kalkulatu.
- Ongizaterik eza: ongizaterik ezaren arriskuan daude, erreferentzia aldi jakin batean, gizarte jakin batean espero diren gutxieneko ongizate maila horiek lortzeko adierazitako atalasean azpitik dauden diru-sarrerak dituzten etxeak eta pertsonak. Kasu honetan, egiten dena da kalkulatu zenbateko errenta den beharrezkoa gizarte horren bizimoduan, ohituretan eta jarduera arruntetan parte hartzeko –gutxieneko baldintzetan bada ere-. Errenta hori ez dutenek ongizaterik ezaren arriskua bizi dute.
- Ongizatea: egoera honetan daude mantentze dimentsioko pobrezia arazorik edo ongizaterik eza ez duten pertsonak, familiak edo etxeak. Horien ezaugarria da ez dutela bizi, epe

laburrean, baliabide eskasiarik oinarrizko beharren estaldurari aurre egiteko, ezta ongizate egoerara iristeko beharrezkoak diren gutxieneko gastuei aurre egiteko ere.

Aipatutakoez gain, Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren beste ezaugarri espezifiko bat da pobreziaren eta ongizaterik ezaren atalaseen kalkulua bereizitako hiru adin taldeetarako, bizitza zikloarekin lotutako behar ekonomiko desberdinak jasotzeko xedearekin. Horrela, behar eta pobrezia atalaseak lortzen dira etxearen erreferentziatzko pertsonaren adinaren arabera; hiru talde nagusi bereizten dira: 45 urtetik beherakoak, 45 eta 64 urte bitartekoak eta 65 urtetik gorakoak¹¹.

22. taula. Mantentze pobreziaren eta ongizaterik ezaren atalaseak, PGDI metodoaren arabera.

2012 (Datuek euro/hil dira)

Kide kop.	<45 urte		45-64 urte		65 urte edo gehiago	
	Pobrezia	Ongizaterik eza	Pobrezia	Ongizaterik eza	Pobrezia	Ongizaterik eza
1	855,7	1.164,5	855,0	1.198,7	677,4	927,0
2	1.132,6	1.514,7	1.078,5	1.592,3	915,8	1.272,7
3	1.334,4	1.766,6	1.235,5	1.880,1	1.092,4	1.531,8
4	1.499,0	1.970,3	1.360,5	2.115,3	1.238,0	1.747,1
5	1.640,6	2.144,3	1.466,1	2.317,8	1.364,2	1.934,7
6	1.766,1	2.297,8	1.558,4	2.497,5	1.476,8	2.102,9
7	1.879,7	2.436,2	1.641,1	2.660,4	1.579,3	2.256,4

Iturria: Enpleguaren Europar Behatokia. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

PGDI adierazleen arabera, 2012an pobrezia arriskuak gure lurraldean biztanleriaren % 7,8ri eragiten dio, eta horrek esan nahi du 55.100 pertsona inguru eta ia 23.400 etxe daudela beren oinarrizko beharrak estaltzeko adina baliabide ez dutenak. Bestalde, ongizaterik eza biztanleriaren % 11,4ra iristen da, hau da, 80.900 pertsona inguru eta 36.000 etxe baino gehiagotara. Hauek, oinarrizko beharrak estali ahal izan arren ez dute beharrezkotzat jotzen ditugun bizimoduan, ohituretan eta jardueretan parte hartzeko adinako diru-sarrerarik. Azkenik, datuek erakusten dute, halaber, biztanleriaren ia % 81, hamar pertsonatik zortzi, ongizate egoera batean egongo lirakeela mantentze dimentsioaren barruan. Horrenbestez, ez lukete jasango epe laburrean oinarrizko beharrak estaltzeko edo sozialki oinarrizkotzat jotako bestelako ondasun edota zerbitzu motak lortzeko beharrezko gutxieneko gastuei aurre egiteko baliabide eskasiako egoerarik.

23. taula. Pobreziaren, ongizaterik ezaren eta ongizate egoeren gailentasuna mantentze dimentsioan. Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Pobrezia	7,8	55.112	8,7	23.383
Ongizaterik eza	11,4	80.870	13,5	36.127

¹¹ Arrazoi metodologikoengatik, eta bi inkeston lagin-neurria kontuan hartuz, txosten honetan erabilitako pobrezia eta ongizaterik ezaren adierazleak ezartzerakoan PGDI bertatik EAE osorako eratoritzen diren atalaseetara jo da, ez Gipuzkoako PGBItik eratoritzen direnetara.

Ongizatea	80,8	571.293	77,8	208.725
Guztira	100,0	707.276	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzetatik eta Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren (PGDI) metodologiatik abiatuta guk geuk eratu.

Datu horiek berak talde desberdinetan duten eraginaren arabera aztertzen direnean, berriro ere antzematen da zein neurritaraino lotzen den herritartasuna pobrezia egoeren gailentasun handiagoarekin. Hain zuzen ere, lehen aipatzen bazen hamar pertsonatik 8, mantentze dimentsioaren barruan, ongizate egoera batean zeudela, atzerriko pertsonen kasuan proportzio hori soilik % 44koa da, ia erdia. Antzemandako datuen arabera, atzerriko herritartasuna duten pertsona guztien herena pobrezia egoera batean egongo litzateke eta ia laurdena ongizaterik ezaren egoera batean.

Adinari dagokionez ere lotura argia da, batez ere, pobreziaren eragina aztertzen denean. Horrela, antzematen da 18 urtetik beherako biztanleriaren pobrezia tasa biztanleria osorako erregistratzen dena baino 1,6 bider handiagoa dela eta hirukoiztu egiten du 65 urte eta gehiago dituzten pertsonen dagokiena.

24. taula. Biztanleriaren pobrezia eta ongizaterik ezaren tasa mantentze dimentsioan, hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Pobrezia		Ongizaterik eza	
		Tasa (%)	Pertsonak	Tasa (%)	Pertsonak
Sexua	Gizonezkoak	7,6	26.252	10,2	35.216
	Emakumezkoak	8,0	28.860	12,6	45.654
Adina	<18 urte	12,3	15.284	10,7	13.361
	18-44 urte	8,4	20.832	10,9	26.934
	45-64 urte	7,1	13.732	9,5	18.331
	65 urte eta gehiago	3,7	5.264	15,6	22.244
Herritartasuna	Bertakoak	6,2	41.113	10,6	70.205
	Atzerritarrak	32,0	14.000	24,4	10.665
Sektorea	Ekialdea	7,5	30.109	11,5	45.719
	Mendebaldea	8,1	25.004	11,4	35.151
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	3,2	13.441	6,6	27.810
	Aktiboren bat lanean	7,5	8.528	18,5	21.026
	Aktiborik ez lanean	51,4	26.264	19,4	9.933
	Aktiborik ez	5,7	6.879	18,4	22.102
Guztira		7,8	55.112	11,4	80.870

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Adierazle hauen beren azterketak emaitza esanguratsuak ematen ditu, halaber, biztanleria ezaugarri soziodemografiko jakin batzuetatik abiatuta kontuan hartu beharrean, etxeak eta horien osaketa aztertzen direnean. Zentzu horretan, antzeman daitekeen bezala, lehen adierazitako datu batzuk baieztatzen dira –hain zuzen ere, atzerriko pertsonak buru diren etxeen pobrezia arriskua bertakoek dutena baino 5 bider handiagoa da, eta erreferentziazko pertsona gisa pertsona gazte bat dutenen arriskua 65 urte eta gehiago dituzten pertsonak buru dituzten etxeena baino 3,6 bider handiagoa da-, baina beste batzuk ere antzematen dira. Zentzu horretan, adieraz daiteke, EU-SILC adierazlearen kasuan ere antzeman zitekeen bezala, pobrezia eragina nabarmen handiagoa dela emakume bat buru duten etxeetan (% 12,3; pertsona nagusi gisa gizon bat duten etxeetan, aldiz, % 7,2), baita ongizaterik eza ere. Etxeak enpleguarekin lotzea ere oso argigarria da, erakusten baitu zein neurritaraino dauden zabaldua pobrezia egoerak lanean ari den pertsona aktiborik ez duten etxeetan edo, beste ikuspegi batetik, ongizaterik ezaren egoerak etxe batean non aktibo guztietatik parte batek bakarrik duen enplegua.

25. taula. Pobrezia eta ongizaterik ezaren tasa mantentze dimentsioan eta eragindako etxeetan, etxeko erreferentziazko pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Pobrezia		Ongizaterik eza	
		Tasa (%)	Pertsonak	Tasa	Pertsonak
Sexua	Gizonezkoak	7,2	13.579	10,4	19.665
	Emakumezkoak	12,3	9.804	20,7	16.462
Adina	<45 urte	12,6	10.186	11,0	8.864
	45-64 urte	10,1	10.160	10,4	10.452
	65 urte eta gehiago	3,5	3.038	19,3	16.811
Herritartasuna	Bertakoak	6,9	17.350	13,0	32.748
	Atzeritarrak	37,2	6.033	20,9	3.379
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	3,5	5.067	7,1	10.130
	Aktiboren bat lanean	8,1	2.533	20,3	6.326
	Aktiborik ez lanean	53,7	11.246	18,7	3.914
	Aktiborik ez	6,2	4.536	21,6	15.757
Guztira		8,7	23.383	13,5	36.127

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.1.3. Pobrezia energetikoa

Pobrezia energetikoaren kontzeptua (*fuel poverty*) hirurogeita hamargarren hamarkadan jaio zen Europako esparru anglosaxoian, testuinguru batean non etxeek, egungoarekin alderatuta errenta maila baxuagoa zuten, energia-kostu handiagoei aurre egin behar zieten, hein batean petrolioaren krisialdiaren ondorioz, baina baita eraikin eta etxeen baldintza desegokiengatik ere. Pobrezia energetikoaren lehenengo definizioa Lewis-en eskutik azaldu zen¹² 1982an, lehenengoz gai hau jorratu zuen azterlan batean; bertan etxebizitza bat tenperatura egokian mantentzetik eratorritako gastuari aurre egiteko ezintasuna aipatzen zen. Ondoren, definizio hori beste egile batzuek

¹² Lewis P. (1982). *Fuel poverty can be stopped*. Bradford: National Right to Fuel Campaign.

berrikusi zuten, esaterako, Brenda Boardman-ek¹³ (1991) eta geroago J. Peter Clinch eta John D. Healy-k¹⁴ (2001); hauek eskaini zuten definizioan pobrezia energetikoa etxebizitzan tenperatura egokia mantentzeko ezintasunarekin lotzen zuten, diru-sarrera baxuen eta etxearen baldintza txarren (energia eraginkortasunik eza) ondorioz.

Gaur egun, eta sortu zenetik hiru hamarkada igaro diren arren, pobrezia energetikoaren kontzeptuak garapen desberdina izan du europar esparruan, eta esan daiteke oraindik ez dagoela argi eta garbi definituta herrialde gehienetan, eta soilik Europar Batasuneko bi herrialdek, Irlandak eta Erresuma Batuak dituztela definizio ofizialak. Hala ere, haziz doan kontzeptua da eta geroz eta arreta handiagoa eskaintzen zaiona, ez soilik ikerketatik¹⁵, baita politika publikoen diseinutik ere.

Oro har, pobrezia energetikoa etxeko beharrak asetzeko adinako energia-zerbitzuak (gasa, elektrizitatea, etab.) ordaintzeko gai ez diren edo euren diru-sarreraren gehiegizko zati bat beren etxeen energia-faktura ordaintzeko erabiltzera behartuta dauden etxeek jasaten dituzten egoerekin lotzen da. Garrantzitsua da aipatzea, halaber, pobrezia energetikoa diru-sarrera baxuko etxeekin lotu ohi den arren, ez dela ahaztu behar horren eraginean zerikusia dutela, diru-sarrerez gain, etxebizitzaren energia-eraginkortasunik edo energiaren prezioak.

3.1.1.3.1. Pobrezia energetikoa etxeen pertzepzioan oinarrituta

Pobrezia energetikoaren eraginaren neurketara egin daitekeen lehenengo hurbilketetako bat adierazle sintetiko batean oinarritzen da –aldi berean beste hiru adierazlek osatutako oso formula errazetik abiatuta egindakoa-, 2004an Jonathan D. Healy eta John Linch ikerlari irlandarrek proposatu zutena. Adierazle hori pobrezia energetikoaren fenomenora hurbiltzen da etxebizitzaren egoerari eta etxearen bizi baldintzei buruzko inkesta egin zaion biztanleriaren adierazpenetan oinarritutako ikuspegi subjektibo batetik. Pobrezia energetikoaren adierazle sintetikoa eraikitzeko beharrezkoak diren hiru adierazleak ondoko galderei buruzkoak dira:

- Esan zertarako ahalmena duzuen etxebizitzan: [...] Etxebizitza tenperatura egoki batean mantentzeko hilabeterik hotzenetan.
- Joandako 12 hilabeteetan, eta zailtasun ekonomikoak medio, izan al duzu atzerapenik etxea mantentzearekin loturiko erreziboak ordaintzeko (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.)?
- Hurrenez hurren azaldutako arazoren bat al du zure etxebizitzak? [...] Itoginak, hezetasunak hormetan, lurzoruan, sabaian edo zimenduetan, edo usteltasunak lurzoruetan, leiho edo ate markoetan?

Adierazle honek dituen mugen artean adierazi behar da izaera subjektiboa duela, batez ere, etxebizitza tenperatura egokian mantentzeko ahalmenari buruzko galderaren kasuan eta, zertxobait zehaztugabea dela, funtsean hezetasunen kontuari dagokionez. Aldiz, indar bat du: Eurostat-en datu basetik abiatuta Europar Batasuneko herrialdeen artean pobrezia energetikoaren irismena alderatzea ahalbidetzen duen pobrezia energetikoaren adierazle bakarra da.

Pobrezia energetikoaren ikuspegi horretatik abiatuta, 2012an Gipuzkoarako lortutako emaitzek adierazten dute etxeen % 7,4k aitortzen duela ez dela gai bere etxea hilabete hotzetan tenperatura egokian mantentzeko eta % 4,1ek azken urtean zehar atzerapenen bat izan duela energiarekin

¹³ Boardman B. (1991). *Fuel Poverty: From Cold Homes to Affordable Warmth*. London: Belhaven Press.

¹⁴ Clinch J.P. eta J.D. Healy (1999). "Alleviating fuel poverty in Ireland: A programme for the 21st century", in *International Journal for Housing Science*, 23(4):203-15

¹⁵ Estatuaren esparruan, ezinbestekoa da aipatzea 2012an argitaratu zen *La Pobreza Energética en España. Potencial de Generación de empleo derivado de la rehabilitación energética de viviendas* txostena, txosten honen bibliografian aipatzen dena, izan ere, Espainiako energia-pobrezia xehetasunezko lehenengo azterketa da. Halaber, nabarmendu daiteke Espainiako Iraunkortasunaren Behatokiak kontzeptu hau lehendabizikoz sartu izana 2012an, bere urteko txostenean. Bertan adierazten da energia-txostenak etxebizitzaren errentan egun dagoen krisiaren eragina jasateaz gain, etxeko energiaren etxebizitzaren gastuaren gehikuntzaren ere jasan duela, neurri handi batean elektrizitatearen etxeko tarifen gehikuntzatik eratorria.

lotutako ordainagiriaren ordainketan. Gainera, etxean % 9,2k adierazten du itoginak, hezetasanak edo usteltasunak izan dituela etxean. Hiru adierazle horietatik abiatuta, pobrezia energetikoaren adierazle konposatuak Gipuzkoarako % 13ko balioa ematen du, biztanleriaren kasuan, eta % 14koa, etxean kasuan.

26. taula. Etxeen eta biztanleriaren pobrezia energetikoaren tasa. Gipuzkoa 2012

	Etxeak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
[1] Temperatura egokia	7,4	19.819	6,1	43.489
[2] Atzerapenak ordainagiriak ordaintzerakoan	4,1	10.899	4,5	31.909
[3] Hezetasanak	9,2	24.642	9,1	64.638
Hiru itemak daude	0,5	1.236	0,4	2.652
Gutxienez item bat dago	17,2	46.101	16,0	113.136
Pobrezia energetikoaren adierazle sintetikoa	14,0	--	13,0	--

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Aurreko taularen emaitzetatik abiatuta adieraz daiteke, halaber, soilik etxean zati txiki batek, % 0,5ek, dituela, aldi berean, hautatutako adierazleek aipatutako hiru arazoak; gutxienez horietako bat gutxi gorabehera Gipuzkoako 46.100 etxetan ematen da, eta hori horien guztien % 17,2 da.

27. taula. Etxeen pobrezia energetikoaren tasak, etxeko erreferentziako pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera.

Gipuzkoa 2012

		Adierazleak			Adierazle sintetikoa
		Temperatura desegokia	Atzerapenak fakturretan	Hezetasanak etxebizitzan	Pobrezia energetikoa
Sexua	Gizonezkoak	5,5	3,9	8,9	11,9
	Emakumezkoak	11,8	4,5	9,9	19,1
Adina	<45 urte	7,9	7,9	12,8	18,2
	45-64 urte	7,3	3,4	9,5	13,8
	65 urte eta gehiago	7,0	1,2	5,5	10,4
Herritartasuna	Bertakoak	6,3	2,9	9,1	12,3
	Atzerritarrak	24,3	22,5	10,2	40,6
Sektorea	Ekialdeko sektorea	8,8	4,5	10,1	16,0
	Mendebaldeko sektorea	5,4	3,5	8,0	11,2
Etxearen okupazioa	Aktibo guztiak lanean	4,1	2,7	9,4	10,1

maila	Aktiboren bat lanean	10,1	9,3	9,9	19,7
	Aktiborik ez lanean	23,4	15,7	23,2	42,9
	Aktiborik ez	8,1	1,2	4,4	10,9
Guztira	Guztira	7,4	4,1	9,2	14,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Aurreko taulan antzematen den bezala, atzeritarrak diren pertsonak buru dituzten etxeetan eta pertsona aktiborik lanean ez dutenetan pobrezia energetikoa jasateko arriskua nabarmen handiagoa da, izan ere, horren adierazle sintetikoak ia hirukoiztu egiten du Gipuzkoako etxe guztiei dagokiena. Bi taldeetan, desberdintasun handienak etxebizitza bero mantentzeko ahalmenari eta ordainagiriak ordaintzerakoan atzerapenak izateari buruzko adierazleetan ematen dira. Etxe guztietarako 14ko adierazle sintetiko baten aurrean, halaber, balio handiagoak adierazten dituzte, 20 ingurukoak, emakumezkoak buru dituzten etxeek, 44 urtetik beherako pertsonak buru dituztenek eta osatzen dituzten pertsona aktibo guztietatik soilik parte bat lanean dutenek.

3.1.1.3.2. Etxeetako gastuen eta diru-sarrereren arteko harremanean oinarritutako pobrezia energetikoa

Etxeetan pobrezia energetikoaren eragina neurtzerakoan beste hurbilketa bat, hau ere baliozkoa, etxearen gastu eta diru-sarreretan oinarritutako ikuspegiak eskaintzen duena da. Batez ere Erresuma Batuan eta Irlandan garatu da ikuspegi hau eta etxeetako energia-kontsumoaren gastuaren eta diru-sarrera guztien artean dagoen harremanean jartzen du arreta. Adibidez, urte askotan zehar, Erresuma Batuan pobrezia energetikoa neurtzeko modu ofizialak pobrezia energetikoaren atalase gisa hartzen zuen diru-sarrereren % 10, nahiz eta tasa hori kalkulatzeko ez zen etxeen benetako gastua kontuan hartzen, energia-gastu teorikoa baizik, hau da, tenperatura egokiaren maila bermatzeko beharrezkoa.

Etxeen gastu eta diru-sarreretatik abiatutako lehenengo hurbilketa honetan pobrezia energetikoaren atalasea % 10ean kokatzea aukeratu da, hau da, pobretzat jotzea diru-sarrera garbien % 10 gainditzen duen etxeko energiaren urteko gastua duten etxeak. Benetan erabaki arbitrario bat da¹⁶, eta hala ere neurri batean egokitzat jo daiteke. Hain zuzen ere, atalase hori, aurrerago egiaztatu ahal izango den bezala, Gipuzkoan lortzen den batez besteko proportzioaren ia bikoitza da, beraz, ikuspuntu horretatik, diru-sarrera garbi guztien % 10 energiaren ordainagiriak ordaintzeko erabiltzen duen etxe bat benetan neurritz kanpoko gastua egiten ari dela uler daiteke.

Ikuspegi honetatik abiatuta, Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestako datuek erakusten dute, batez beste, Gipuzkoako etxeek beren diru-sarrera garbi guztien % 5,3 elektrizitate, gas edo etxearen esparruan erabilitako beste edozein erregairen ordainagiriak ordaintzeko erabiltzen dutela. Emaitzek halaber erakusten dute, kontuan hartutako atalasearen arabera, 10 etxetatik 9k baino gehiagok bere diru-sarrereren % 10etik gorako energia-gastua dutela, eta horrek esan nahi du Gipuzkoan 25.200 etxe inguru daudela energian neurritz kanpoko gastua dutenak.

28. taula. Energia-gastuen eta etxearen diru-sarrera guztien arteko harremana. Gipuzkoa 2012.

¹⁶ Atalase honen ezarpena 1988ko Familia Gastuaren Inkestaren emaitzetatik abiatu zen. Horietan adierazten zen diru-sarrera baxuenak zituzten pertsonen % 30ek energian beren diru-sarrereren % 10 gastatzen zutela; hori dela-eta, datu hori hartu zen gastuen maila gisa, eta horren gainetik ulertzen zen pertsona bat energia-pobreziaren egoeran zegoela, nahiz eta azkenaldian ikuspegi honek oinarri zientifikorik ez duela adierazi zen, ez zegoelako behar adinako oinarririk atalase horretan.

	Etxeak		Pertsonak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Energia-gastua ≤ diru-sarreraren % 5	59,8	160.422	65,8	465.704
Energia-gastua > diru-sarreraren % 5	40,2	107.813	34,2	241.572
Energia-gastua > diru-sarreraren % 10	9,4	25.254	6,9	48.752
Diru-sarreraren gaineko energia-gastuaren %	5,3	--	--	--

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Ondoko taulan antzeman daitekeen bezala, lortutako emaitzek adierazten dute oso lotura estua dagoela pobrezia monetario erlatiboaren eta pobrezia energetikoaren artean. Hain zuzen ere, 2012rako datuek agerian jartzen dute pobrezia larriak eragindako etxeen artean –beraz, diru-sarrera baliokideen erdiko balioaren % 40ko atalasearen azpitik daudenak- pobrezia energetikoaren egoeran dauden etxeen proportzioa % 57,5ekoa dela. Egoera horretan bi faktorek beren ekarpena izan dezakete. Lehenengoa eta garrantzitsuena: diru-sarrerak etxe batzuetatik beste batzuetara asko aldatzen direnez, antzeman da energia-gastua oso antzekoa dela horietan guztietan, eta horrek iradokitzen du hori ez dagokeela lotuta hainbeste etxearen gastuekin, bai ordea erosotasun onargarriko maila batzuk mantentzeko beharrezko gutxieneko estandar batekin. Bigarrena: kontuan hartu beharoko litzateke halaber, diru gutxien duten pertsonak hein handiago batean gainerakoak baino okerrago egokitutako eta hornitutako etxebizitzetan bizi direla, eta horrek energia-eraginkortasun falta handiagoa dakar, eta beraz, gastu handiagoa bideratzea energia-faktura ordaintzera.

29. taula. Energia-gastuen eta etxearen diru-sarrera guztien arteko harremana, etxeko erreferentziako pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera.

Gipuzkoa 2012

		Diru-sarreraren % 10etik gorako energia-gastua duten etxeen %	Energia-gastuak diru-sarreretan dakarren batez besteko %
Sexua	Gizonezkoak	5,1	4,7
	Emakumezkoak	19,8	6,7
Adina	<45 urte	5,5	4,6
	45-64 urte	7,0	4,8
	65 urte eta gehiago	15,9	6,6
Herritartasuna	Bertakoak	9,2	5,3
	Atzerritarrak	13,1	5,0
Sektorea	Ekialdeko sektorea	10,0	5,1
	Mendebaldeko sektorea	8,6	5,6
Etxearen okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	3,4	4,2
	Aktiboren bat lanean	6,1	4,9
	Aktiborik ez lanean	26,8	8,0

	Aktiborik ez	17,7	6,9
Etxearen neurria	Pertsona bat	18,6	6,6
	Bi edo hiru pertsona	9,1	5,3
	Hiru pertsona edo gehiago	2,8	4,2
Pobrezia larria	Bai	57,5	10,6
	Ez	7,4	5,1
Guztira	Guztira	9,4	5,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Lortutako emaitzek ere erakusten dute, aurrekoaren haritik, pobrezia energetikoak neurri handiagoan eragiten diela emakume bat buru duten etxebizitzetara eta pertsona aktiborik lanean ez dutenei, hau da, diru-sarrerara baxuen eragina handiagoa duten etxeei. Bitxia da, pertsona atzeritarrak buru dituzten etxeen artean, pobrezia tasa nabarmen handiagoak izan arren, pobrezia energetikoaren tasa ez izatea batez bestekoa baino askoz ere handiagoa, eta horrek esan nahi du etxe hauetan energia-gastua oso txikia dela. Azkenik, adierazi behar da etxeen okupazio mailaren – hau da, etxeak kideen kopurua- eta pobrezia energetikoaren artean dagoen harreman garbia. Horrela, antzeman daiteke pertsona bakarreko etxeetan eragina gainerako etxeen eraginaren bikoitza dela.

3.1.2. Gizarte desberdintasuna

Nahiz eta gizarte desberdintasuna eta desberdintasun ekonomikoa ez diren termino parekagarriak -gizarte desberdintasuna, dimentsio anitzeko fenomeno bat izanik, oso esparru desberdinen gainekoa izan daiteke, esaterako, legearen edo hezkuntzaren esparrukoak, eztaba da, eta are gehiago gurea bezalako kontsumo gizarte batean, desberdintasun ekonomikoa gizarte desberdintasunaren zati esanguratsua dela.

Desberdintasun ekonomikoaren azterketaren barruan, errentaren banaketaren desberdintasunari buruzko azterketak, zalantzarik gabe, leku nagusi bat du. Eman daitezkeen arrazoiak hainbat dira¹⁷. Lehendabizi, errenta pertsonala, bai enplegutik datorrena, bai transferentzia sozialetatik datorrena, gaur egun gizabanakoen kontsumo aukeren oinarritzko mugatzailea da eta, beraz, ongizate materialaren adierazle eztaba da, hau zentzu zabalean hartuta. Bigarren, diru-sarreraren banaketak zuzenean politika ekonomiko eta sozialen ohiko tresnen bidezko eragina jasan dezakeelako, zerga eta transferentzien bidez, funtsean. Eta azkenik, errenta magnitudeari buruz informazio estatistikoa dagoelako, nahiko fidagarria eta aldizka jasotzen dena.

Horregatik guztiatik, eta gure lurraldeko desberdintasun sozialaren panoramika bat eskaintzeko helburuarekin, atal honetan diru-sarreraren desberdintasunaren adierazle ezagunenetako bitan, Gini koefizientearen eta S80/S20 erlazio edo indizean, 2012an Gipuzkoarako lortutako emaitzak aztertu dira.

3.1.2.1. Gini koefizientea

¹⁷ GOERLICH, F.J. eta A. VILLAR (2009). Desigualdad y bienestar social. De la teoría a la práctica. Bilbo: BBVA Fundazioa.

Gini koefizientea lurralde jakin batean diru-sarreraren desberdintasuna edo aberastasunaren desberdintasuna neurtzeko gehien erabiltzen den neurrietako bat da. Halaber, mundu osoan gehien erabiltzen den errentaren desberdintasun neurrietako bat da, Eurostat, ELGE edo Munduko Bankua bezalako erakundeek aldizka eskaintzen dituzten adierazleen barruan dago, eta oso erabilgarria da lurralde jakin baten gizarte desberdintasunaren baldintzak ezagutzeko eta beste batzuekin alderatzeko.

Metodologiaren ikuspegitik, koefiziente honek banatutako biztanleriaren pisu metatuaren eta eskuragarri duten errentaren pisu metatuaren arteko erlazioa adierazten du. Eraitza, zero eta bat artean dagoen balio bat da, non zerok berdintasun perfektua adierazten duen (pertsonek guztiak diru-sarrera berdina dituzte) eta batek, desberdintasun perfektua (pertsonek batek diru-sarrera guztiak dituzte eta gainerakoek bat ere ez). Azterlan honetan datuak portzentajeetan adierazi dira, beraz, balio txikiaren erreferentzia 0 izango da, eta handienarena, 100. PGBIko datuen arabera, Gipuzkoan, Gini koefizientea 27,2koa da 2012an.

30. taula. Gini koefizientea. Gipuzkoa 2012

Gini koefizientea	27,2
-------------------	------

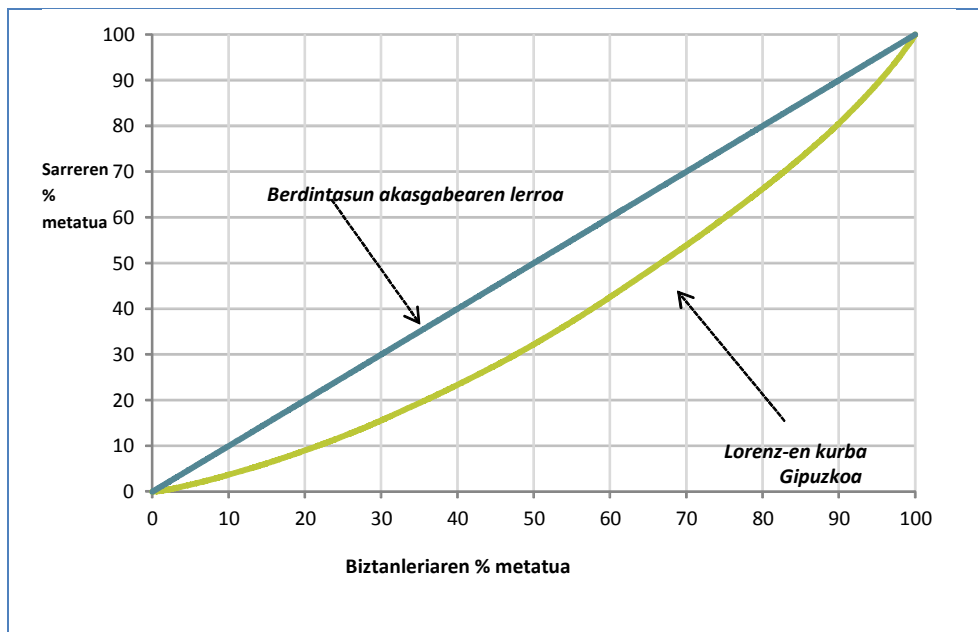
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Adierazle honen esanahia hobeto ulertzeko argigarria izan liteke grafiko batean irudikatuta ikustea. Izan ere, adierazle hau barne hartzen duten liburu eta artikuluetan aurkitu ohi den definizioa geometrikoa da. Horrela, adieraz daiteke Gini koefizientea zera dela, zatidura bat, hain zuzen ere Lorenz-en kurbak –biztanleriaren portzentaje metatua, biztanleria horrek duen diru-sarreraren portzentaje metatuarekin lortzen duen kurba- eta ekitate osoa irudikatzen duen 45°ko diagonalak batera mugatzen duten eremuaren eta ekitateari eta kontzentrazio sozialari dagozkien irudikapenek tartean hartzen duten eremuaren artekoa¹⁸.

Hurrengo grafikoan antzematen den bezala, Gipuzkoari dagokion Lorenz-en kurbak diru-sarreraren portzentaje metatuak hartzaileen proportzio metatuarekin lotuta erakusten ditu, pertsona pobreenengandik hasita. Horrela, Gini indizeak Lorenz-en kurbaren eta erabateko ekitatearen lerro hipotetiko baten arteko azalera neurtuko luke, lerroaren azpian gehienezko azalaren portzentaje gisa adierazita. Horrexegatik, 0 Gini indizeak ekitate perfektua irudikatzen du eta 100eko indize batek ekitate ez perfektua irudikatzen du. Lorenz-en kurba erabateko berdintasunaren lerro hipotetikotik aldentzen doan neurrian, horrek esan nahi du diru-sarreraren desberdintasuna handiagoa dela.

2. grafikoa. Gini koefizientea. EB-5-15 2011 eta Gipuzkoa 2012

¹⁸ FERREIRA, E. eta A. GARÍN (1997). “Una nota sobre el cálculo del índice de Gini”, *Revista Estadística Española*. .39. lib., 142. zk., 1997, 207. orritik 218.era.

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.1.2.2. S80/S20 erlazioa

Adierazle hau (ingelesez, *Income quintile share ratio*) diru-sarreretan oinarritutako desberdintasunaren fenomenora hurbiltzen da diru-sarrera baliokide handienak dituzten pertsonen % 20k jasotako diru-sarrera guztien eta diru-sarrera baliokide txikienak dituztenen % 20k jasotako arteko erlazioa adierazten duen neurri baten bidez. Eurostat-ek erabili ohi duen neurria da eta diru-sarreraren desberdintasuna neurtzen du. Koefizienteak adierazten du diru-sarrera handienak dituzten lurren jakin bateko pertsonen % 20k diru-sarrera txikienak dituzten pertsonen % 20k baino X bider errenta handiagoa duela.

Hain zuzen ere, S80/S20 adierazleak –aipatu den bezala, diru-sarrera handienak dituen biztanleriaren % 20aren errenta eta diru-sarrera txikienak dituztenen % 20arena lotzen dituen lurren jakin bateko pertsonen % 20k diru-sarrera txikienak dituzten pertsonen % 20k baino 3,8 bider diru-sarrera handiagoak dituela. Gainera, neurri hori ateratzeko beharrezkoa izanik biztanleria kintiletan zatitzea bere diru-sarrera guztietan oinarrituta, halaber, Gipuzkoaren kasurako zehaztasun handiagoz antzeman daiteke banaketa hori. Horrela, antzematen da errenta txikiena duen biztanleriaren % 20k errenta osoaren % 9 kontzentratzen duela, eta diru-sarrera handiena duen % 20k, berriz, errenta osoaren ia % 34 jasotzen duela¹⁹.

31. taula. Kintilen eta 80/20 adierazlearen arabeko diru-sarrera guztien banaketa. Gipuzkoa 2012

	1. kintila	2. kintila	3. kintila	4. kintila	5. kintila	S80/S20
Gipuzkoa 2012	9,0	14,24	18,70	24,10	33,95	3,77

¹⁹ Garrantzitsua da adierazteko datuok soilik familien diru-sarrerei buruzkoak direla, ez beren ondare higigarri eta higiezinari buruzkoak; horiek sartzeak, zalantzarik gabe, oso datu desberdinak emango lituzke aberastasunaren banaketari dagokionez.

3.1.3. Gizarte bazterketako egoerak

Oso zabala den ikuspegi batetik, gizarte bazterketa bizitzaren esparru desberdinetan (ekonomia, lana, materiala, familia, gizarte, politika, etab.) ematen diren zatikatze edo urruntze sozialaren prozesuekin dago lotuta. Gizarte bazterketaren kontzeptuak gizarte zientzien azterketetan nahiko ibilbide zabala duen arren, ezin daiteke gauza bera esan horren neurketari buruz, edo gutxienez, hori aztertze adostasunezko adierazle bat edo batzuk erabakitzeari buruz. Kasu honetan, zalantzarik gabe, pobrezia kasuan baino are gehiago, zailtasuna are handiagoa da fenomenoak berak dimentsio ugari dituelako.

Hori neurtzeko duela gutxiakoak eta ezagunenak diren proposamenen artean pobrezia eta gizarte bazterketaren tasa (AROPE) aipa daiteke, Errentari eta Bizi Baldintzei buruzko Europar Batasuneko Estatistiken (EU-SILC) esparruan sortua, kapitulu honetan aztertzen dena. Hala ere, adieraz daiteke oso mugatua dela gizarte bazterketa neurtzen saiatzerakoan, soilik mota ekonomiko eta materialeko alderdiak hartzen baititu kontuan.

3.1.3.1. Gizarte bazterketa FOESSA Fundazioaren adierazleen sistemaren bidez

Azken urteotan gizarte bazterketaren neurketaren inguruan egin den hurbilketarik berrienetako bat, espainiar estatuaren esparruan, FOESSA Fundazioarena izan da. Bere abantaila nagusia da alderdi ekonomiko eta materialez gain, bazterketan eragina duten gainerako dimentsioak (osasuna, etxebizitza, parte-hartze politikoa eta soziala) ere kontuan hartzen dituela, fenomeno hau dimentsio eta prozesu anitzeko kontzeptu gisa hartuta.

Horretarako, ereduak gizarte bazterketaren hiru ardatz hartzen ditu kontuan (ekonomikoa, politikoa eta soziala edo harremanezkoa), horietako bakoitzean bi dimentsioekin: besteak beste, produkzioan parte hartzea, soldata-harreman normalizatu batetik bazterketan agertzen dena; kontsumoan parte hartzea, pobrezia ekonomiko eta gabezia gisa agertzen dena; herritartasun politikoa, eskubide politikoak modu eraginkorrean izatearen eta abstentzionismo eta pasibotasun politikoaren bidez neurtua; herritartasun soziala; gizarte eta familia gatazkak; eta harreman sozial eza eta harreman sozial gaiztoen existentzia, “desbideratutako” sare sozialetan emandako gizarteratze gisa ulertuta.

32. taula. Gizarte bazterketaren adierazleak, dimentsio eta ardatz anitzetan taldekatuta

Ardatzak	Dimentsioak	Alderdiak	Adierazleak
Ekonomikoa	Produkzioan parte hartzea	Soldata-harreman normalizaziotik baztertzea	I1 etik I6ra
	Kontsumoan parte hartzea	Pobrezia ekonomikoa	I7
		Gabezia	I8
Politikoa	Herritartasun politikoa	Eskubide politikoak modu eraginkorrean izatea	I9
		Abstentzionismoa eta pasibotasun politikoa	I10
	Herritartasun soziala	Hezkuntza modu mugatuan izatea	I11tik I13ra
		Osasungintza modu mugatuan izatea	I22tik I27ra
Soziala	Gizarte gatazka,	Familia gatazkak	I28tik I29ra

(harremane zkoa)	anomia	Portaera asozialak	I30etik I31ra
		Delituzko portaerak	I32
	Gizarte isolamendua	Familia babesik gabe	I33
		Auzokoekin gatazkak	I34
		Instituzionalizazioa	I35

Iturria: RENES AYALA, Victor (koord.) (2008). VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008. Madril: FOESSA Fundazioa. 215. orr.

Kontzeptu-esparru horretatik abiatuta, 35 adierazleko talde bat ezarri da, eta horren ezaugarri nagusia da esparru desberdinetan bazterketa arazo edo egoerak islatzen saiatzen direla, horietako bakoitzean, bazterketa larria dakartenak eta, horrenbestez, etxeen proportzio txiki bati eragiten diotenak. Gipuzkoarako 35 adierazle horietako bakoitzean lortutako emaitzak²⁰ honela laburbiltzen dira:

33. taula. Gizarte bazterketaren FOESSA adierazleak. Datu erlatiboak eta absolutuak, pertsona eta etxeenak. Gipuzkoa 2012				
	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa	Kop.	Tasa	Kop.
1. Erreferentziako pertsona duela urtebete edo gehiago langabezian dagoen etxeak. Ekonomiaren edo etxebizitzaren titularitatearen ikuspegitik etxea osatzen duten pertsonak nagusizat hartzen duten pertsona da.	5,4	37.929	5,0	13.481
2. Erreferentziako pertsonak bazterketa-enplegu bat (lan kontraturik gabeko bat) duen etxeak. Jatorrizko adierazle sisteman aldagai honen helburua bere edukiagatik bazterketako enplegutzat har daitezkeenak (saltzaile ibiltariak, kartoi-biltzaileak, nekazaritzako aldi baterako peoiak, etab.) dituzten erreferentziako pertsonak identifikatzea bazen ere, Gipuzkoan egindako lanean, horrelako egoerarik detektatu ez denez, adierazlea aldatzera eta bazterketako enplegua eta kontraturik gabeko enplegua parekatzera jo da.	0,3	2.339	0,2	522
3. Erreferentziako pertsonak bazterketako enplegua (Gizarte Segurantzaren estaldurarik gabe) duen etxeak.	1,3	8.884	1,0	2.729
4. Pertsona okupaturik, pentsiodunik zein kotizatu dutenen langabeziagatik prestaziorik gabeko etxeak.	3,4	23.763	4,5	12.124
5. Pertsonak langabezian, eta azken urtean lanbide-prestakuntzarik jaso gabe, dituzten etxeak.	19,3	136.224	15,2	40.839
6. Pertsona aktibo guztiak langabezian dituzten etxeak. 16 eta 64 urte bitarteko adinak dituzten kideetako inork okupaziorik ez duen etxeak dira.	1,6	11.429	3,3	8.912
7. Muturreko pobrezia: famili errenta baliokidearen % 30aren azpitiko sarrerak. Adierazle hau prestatzeko, jarraitu egin da sarrera baliokideen erdiko balioa kalkulatzeko Eurostat-en EU-SILC metodologia. Gipuzkoaren kasuan, pertsona bakarrak osatzen duen etxearen kasuan atalase hau 421,25 euro/hil izango litzateke, hau da, 5.055,01 euro/urte.	1,7	11.898	1,8	4.782
8. Ekonomiak aukerarik ematen ez diela eta, gizartearen % 95 baino gehiagorentzat oinarritzakoa den ondasunen bat ez duten etxeak. Ekipamendu hauek sartzen dira: ur korrantea, ur beroa, elektrizitatea,	0,3	1.863	0,2	647

²⁰ Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012n ez dira kontuan hartu 13, 31 eta 35 adierazleak. 13 eta 31 adierazleei dagokienez, arrazoia izan da ez dela halako kasurik jaso. 35 adierazlearen kasuan, zuzenean ez sartzea erabaki zen, FOESSA Inkestaren 2009-10 ekitaldian egin zen bezala.

hondakin urak ateratzea, bainugela osoa, sukaldea, garbigailua, hozkailua.				
9. Batasunetik kanpoko herritartasuna duen 18 urte edo gehiagoko pertsonaren bat duten etxeak.	7,2	50.718	6,0	16.09 2
10. Hauteskundeetan parte hartzen ez duten -interes faltagatik edo ezertarako balio ez duela uste dutelako- eta inolako herri erakunderen kide ez diren etxeak.	3,4	24.362	4,6	12.255
11. Eskolatu gabeko 3 eta 15 urte bitarteko pertsonak dituzten etxeak.	0,1	918	0,1	230
12. 16 eta 65 urte bitarteko inork ikasketarik ez duen etxeak. 16 eta 44 urte bitartekoak, OHO, DBH edo Eskola Graduatua osatzeko; 45 eta 64 urte bitartekoak, 5 urte baino gutxiago eskolan.	8,1	57.369	7,2	19.278
13. 64 urtetik gorako pertsona analfabetoak dituzten etxeak.	0,5	3.328	0,7	1.821
14. Infraetxebizitzetan bizi direnak: txabola, etxabea, barrakoaia, aurrefabrikatua edo antzekoa*. Gipuzkoaren kasuan ez da mota honetako inolako egoerarik detektatu, batez ere diseinatu den etxebizitzaren laginak ez dituelako mota horretakoak jasotzen.	--	--	--	--
15. Eraikuntzan arazo larriak dituzten edo erortzeko dauden eraikinetan dauden etxebizitzak.	2,9	20.776	3,0	7.917
16. Hezetasuna, zikinkeria eta usainak dauden eraikinetako etxebizitzak. Gipuzkoaren kasuan, adierazle honek itoginak dauden, pareta, zoru, sabai edo zimenduetan hezetasuna dagoen, edo zoru, leiho-marko edo ate-markoak ustelduta dituzten etxe guztiak hartuko lituzke.	9,1	64.638	9,2	24.64 2
17. Pilaketa larria jasaten duten etxeak (<15m2 erabilgarri pertsonako)	5,1	35.880	2,8	7.484
18. Edukitza prekarioko eraikinetako etxebizitzak (doan lagatakoa, berralokatua, okupatua)	0,1	429	0,1	214
19. Oso ingurune degradatuko eraikinetan dauden etxebizitzak. Gipuzkoaren kasuan, adierazle hau eraikitze kontuan hartu da gutxienez ondoko bost egoeretatik lau gertatzea: delinkuentzia edo bandalismoa, kaleen garbitasun eskasa, berdegune gutxi, komunikazio txarrak eta industriak edo trafikoko eragindako kutsadura, zikinkeria edo beste ingurumen arazo batzuk inguruan.	1,5	10.857	1,8	4.895
20. Arkitektura-hesiak dituzten eta elbarritasun fisikoa duten pertsonak dauden etxeak.	2,7	19.416	3,1	8.330
21. Etxebizitza-gastu gehiegizkoak dituzten etxebizitzak (sarrerak - etxebizitzako gastuak < muturreko pobrezia-aren atalasea). Etxebizitzako gastutzat hartu dira bakar-bakarrik hipotekaren letra edo errenta ordaintzetik datozenak.	5,2	36.673	5,3	14.30 8
22. Osasun-estaldurarik gabeko norbait duten etxeak.	0,5	3.363	0,9	2.453
23. Gosea pairatzen duten edo azken 10 urteetan zehar egoera hau sarritan igaro duten etxeak.	0,9	6.280	0,9	2.466
24. Pertsona heldu guztiak ezintasun, gaixotasun kroniko edo osasun arazo larriren bat duten eta arazo horiek pertsonari eguneroko bizimoduko jardueretarako muga eragiten dieten etxeak.	1,3	9.465	2,7	7.147
25. Mendekotasuna duten pertsonak, eguneroko bizimoduko jardueretarako beste pertsona batzuen laguntza eta zaintza behar duten eta hori jasotzen ez duten pertsonak, dauden etxeak.	0,3	2.053	0,2	548
26. Urtebetean osasun zerbitzuak erabili ez dituzten pertsona gaixoak dituzten etxeak. Pertsona gaixotzat hartu dira osasun txar edo oso txarrekotzat jotako osasuna dutenak.	0,6	3.904	0,6	1.608
27. Zailtasun ekonomikoaren eraginez azken urtean botikaren bat erosi ez den, tratamendu medikuren bat jarraitzerik izan ez den, edo norbaitek janari-dieta egokia eramaterik izan ez duen etxeak.	3,9	27.634	4,2	11.322
28. Azken 10 urtean norbaitek tratu fisiko edo psikologiko txarrak jaso edo jasotzen dituen etxeak.	1,2	8.440	0,9	2.469
29. Bere kideen artean oso harreman txarrak, txarrak edo txar samarrak	0,7	4.919	0,7	1.772

dituzten etxeak.				
30. Alkoholarekin, beste droga batzuekin edo jokoarekin arazoak dituzten edo azken 10 urtean izan dituzten etxeak.	2,0	14.390	1,7	4.618
31. Norbait bikotekiderik gabeko ama nerabea izan den edo izateko dagoen etxeak*. Ez da egoera hau islatzen duen inolako kasurik jaso.	--	--	--	--
32. Justiziarekin arazoak dituzten edo azken 10 urtean arazoak izan dituzten pertsonak (aurrekari penalak) dauden etxeak.	0,8	5.870	0,9	2.540
33. Gaixotasun edo zailtasun egoerarako inolako laguntzarik ez duten pertsonak dauden etxeak.	0,5	3.637	1,4	3.637
34. Bizilagunekin harreman txarrak edo oso txarrak dituzten etxeak.	0,3	1.824	0,3	903
35. Institutuoetan bizi diren pertsonak dituzten etxeak*.	--	--	--	--

Iturria: Geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzak eta RENES AYALA, Victorren (koord.) 'VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008' -Madrid: FOESSA Fundazioa- kontuan hartuta.

Biztanleriaren portzentaje handiago bati eragiten dioten adierazleak (nagusiki, % 3 eta % 9 artean) ondokoekin lotzen dira: soldata-harreman normalizatuaren bazterketarekin –etxean prestakuntzarik jaso ez duten pertsona langabeak egotea (% 19,3); urtebete baino gehiago langabezia daraman erreferentziako pertsona duten etxeak (% 5,4) eta lanean ari den pertsonarik, pentsiodunik, eta langabeziarengatik kontribuzio-prestazioa duen pertsonarik gabeko etxeak (% 3,4); etxebizitzaren egoerarekin eta etxearen finantza egoerarekin –hezetasunak egotea (% 9,1), metaketa larria (% 5,1), etxebizitzaren gehiegizko gastuak (% 5,2) eta azken urtean, zailtasun ekonomikoengatik, sendagairen bat erosteari utzi dioten etxeak, tratamendu mediko bat jarraitu ezin izan dutenak edo elikadura dieta egoki bat eraman ezin izan duen norbait duten etxeak (% 3,9); hezkuntzara sartzeko mugekin -erkidegotik kanpoko herritartasuna duen 18 urteko edo gehiago dituen eta, beraz, sufragio aktibo eta pasiboaren eskubidea ez duen pertsonaren bat duten etxeak (% 7,2) eta hauteskundeetan parte hartzen ez duten etxeak, interes ezarengatik edo ezertarako balio ez dutela uste dutelako, eta herritarren entitateren bateko kide ez diren etxeak-.

3.1.3.2. Bazterketa arazoaren dimentsio desberdinak

Proposatutako adierazleen taldetik abiatuta, eta hiru ardatz eta sei dimentsiotan antolatuz, neurketa sistema honek gizarte bazterketaren prozesu desberdinak identifikatzea ahalbidetzen du, gutxienez, dimentsio bakoitza osatzen duten adierazleetan deskribatutako egoeretako baten eraginean oinarrituz. Zentzu horretan, hori aplikatzea erabilgarria izan daiteke bazterketa arazoak intentsitate handiagoarekin ematen edo pilatzen dituzten dimentsioak identifikatzeko.

Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestatik abiatuta Gipuzkoarako lortutako emaitzek erakusten dute gure lurraldean gizarte bazterketaren arazoak batez ere agertzen direla enpleguaren alorrean -non biztanleriaren % 23,1ak 1etik 6rako adierazleetan zehazten diren arazoetako bat gutxienez duen- eta etxebizitzaren alorrean, bai honen baldintzei dagokienez, bai horrek dakartzan finantza zamei dagokienez. Kontsumoaren bazterketa, zehazten den bezala, gizarte gatazka eta gizarte isolamendua dira, aldiz, pertsona eta etxeen portzentaje murriztu bati eragiten dioten dimentsioak.

34. taula. Gizarte bazterketaren dimentsio desberdinen eragina duten etxeak eta pertsonak.

Gipuzkoa 2012

	Pertsonak	Etxebizitzak
--	-----------	--------------

	Tasa (%)	Tasa (%)	Tasa (%)	Kop.
1. Enpleguan bazterketa [11-16]	23,1	163.508	20,2	54.051
2. Kontsumoan bazterketa [17-18]	1,8	12.545	2,0	5.255
3. Bazterketa politikoa [19-110]	10,4	73.373	10,3	27.553
4. Hezkuntzan bazterketa [111-113]	8,7	61.615	8,0	21.329
5. Etxebizitzan bazterketa [114-21]	20,2	143.170	19,9	53.500
6. Osasunean bazterketa [122-27]	6,4	45.304	8,3	22.205
7. Gizarte gatazka [128-32]	3,9	27.481	3,5	9.394
8. Gizarte isolamendua [133-34]	0,8	5.460	1,7	4.539

Iturria: Geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzak eta RENES AYALA, Victorren (koord.) 'VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008' -Madril: FOESSA Fundazioa- kontuan hartuta.

Erreferentziako pertsonaren ezaugarrien arabera azterketa-prozesu hauen eragina desberdina izateari dagokionez, adierazi behar da, lehendabizi, aztertutako dimentsio guztietan, arrisku handiagoan daudela pertsona atzerritar bat buru duten etxeak, batez ere bere parte-hartze politikoaren aukerari dagokionez, enplegua lortzeko dituen mugei dagokienez edo etxebizitzaren bazterketa-prozesuekin duen loturari edo, hobeto esanda, baldintza egokietan dagoen etxebizitza bat izateari dagokionez. Emakume bat buru duten etxeen kasuan ere aztertutako bazterketa-prozesu guztien eragina batez bestekoa baino handiagoa da, nahiz eta kasu honetan gailentasuna pertsona atzerritarrek dutena baina nabarmen txikiagoa den. Bestalde, Gipuzkoako lurraldea zatitu den bi sektoreen arteko desberdintasunak ez dira oso handiak, osasunaren bazterketa-prozesuetan eta gizarte gatazkaren eraginean izan ezik; horiek handiagoak dira ekialdean.

35. taula. Gizarte bazterketaren hainbat dimentsioak eragindako etxeen tasa, etxeak erreferentziako pertsonaren hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera Gipuzkoa 2012

		1	2	3	4	5	6	7	8
Sexua	Gizonezkoak	19,3	1,9	9,1	7,6	18,7	5,4	3,2	1,1
	Emakumezkoak	22,3	2,2	13,1	8,8	23,0	15,1	4,2	3,1
Adina	44 arte	20,5	3,0	17,2	12,8	27,4	7,8	1,8	0,9
	45etik 64 arte	28,2	2,0	10,4	5,2	17,7	5,7	4,5	1,5
	65 edo gehiago	10,6	0,9	3,6	6,7	15,7	11,7	3,9	2,7
Herritartasuna	Bertakoak	18,1	1,0	5,4	7,1	18,1	6,5	3,0	1,8
	Atzerritarrak	51,7	16,4	85,3	20,6	49,1	35,7	10,8	0,0
Sektorea	Ekialdeko sektorea	20,8	2,1	10,8	8,1	19,8	10,6	4,4	1,7
	Mendebaldeko sektorea	19,3	1,8	9,5	7,7	20,2	5,0	2,3	1,7
Guztira	Guztira	20,2	2,0	10,3	8,0	19,9	8,3	3,5	1,7

Oharra: zutabeen hasieran dauden zenbakiak aurreko taulak jasotzen dituen bazterketaren dimentsio desberdinei dagozkien zenbakiekin bat datoz.

Iturria: Geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzak eta RENES AYALA, Victorren (koord.) 'VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008' -Madril: FOESSA Fundazioa- kontuan hartuta.

3.1.3.3. Gizarte bazterketaren indizea

Bazterketa arazoak zein dimentsiotan ematen diren identifikatu ahal izateaz gain, FOESSA Fundazioak proposatutako adierazleen sistemak indize edo neurri bakar batean gehitu daitekeelako abantaila du. Gizarte bazterketaren indize hori, gabezia egoerak neurtzen dituzten 35 adierazleren gehikuntzatik abiatuta, gizarte bazterketaren aurrean etxeen edo pertsonen banaketa adieraziko lukeen adierazle sintetiko da²¹.

Adierazle honen emaitzak, 2012rako Gipuzkoako laginari aplikatu beharrekoak, ondoko taulan laburbiltzen dira. Lortutako emaitzek agerian jartzen dute, lehendabizi, Gipuzkoako biztanleriaren erdia baino gehiago (% 55,8) gizarteratze osoko egoeran egongo litzatekeela, adierazitako adierazle bakar baten eragina ere izango ez lukeelako, eta % 31,8 gizarteratze prekarioko gune batean egongo litzatekeela, bi puntu arteko indizeak erregistratuz, hau da, batez bestekoaren bikoitza. Biztanleriaren gainerakoak (% 12,4) neurri handiagoan edo txikiagoan gizarte bazterketaren prozesu desberdinen eragina jasango luke. Bazterketa larriko egoerek –jasotako dimentsioetako zati handi batean eragina izango luketenak- Gipuzkoako biztanleriaren % 6,4ri (termino absolutuetan 45.588 pertsona) eragingo lioke, eta bazterketa moderatuko egoerek –non, alderdi batzuetan, gizarteratzeak beste batzuetan dauden hutsuneak konpentsatuko lituzke- %6ko eragina izango luke (42.290 pertsona).

36. taula. Biztanleria eta etxeen banaketa, gizarteratze/bazterketa mailaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.
Gizarteratzea	55,8	394.471	55,9	149.875
Gizarteratze prekarioa	31,8	224.927	30,9	82.824
Bazterketa moderatua	6,0	42.290	6,4	17.267
Bazterketa larria	6,4	45.588	6,8	18.270
Guztira	100,0	707.276	100,0	268.235

Iturria: Geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzak eta RENES AYALA, Victorren (koord.) 'VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008' -Madrid: FOESSA Fundazioa- kontuan hartuta

²¹ Erabilitako gehikuntza metodoa ondoko premisatik abiatzen da: adierazleek islatzen dituzten gabeziak larriagotzat jotzen dira eragindako etxeak gutxiago direnean, eta beraz, kasu bakoitzari, adierazle bakoitzean eragindako etxeen proportzioaren alderantzizko kopuruaren berbera den pisua esleitzen dio. Behin pisu hori egotzita, adierazleen ezaugarri garrantzitsuena da horien batez bestekoa 1 dela (gutxi gorabehera), eta gutxienekoak eta gehienekoak (banaketaren arabera) ez duela muga teorikorik. Horrenbestez, biztanleria osoarentzako bazterketa-indizearen batez bestekoa (laginaren ponderazioaren arabera) 1 dela kontuan hartuta, ulertzen da gizarte bazterketa erlatibo baten kasuan daudela batez bestekoaren bikoitza baino gehiagoko ($i > 2$) bazterketa-indizea (i) duten etxeak. "Baztertutako etxe" horien taldearen barruan, aurreko atalasearen bazterketa-indizearen (i) bikoitza dutenak ($i > 4$) bazterketa-egoera larrian daudela ulertuko da. Horren azpitik daudenak ($2 < i < 4$) bazterketa-egoera moderatu baten barruan daudela ulertuko da. Aldi berean, bazterketa-adierazleren baten eragina duten baina batez bestekoaren bikoitza baino txikiagoak diren indizeak ($0 < i < 2$) dituzten etxeak, gizarteratze prekarioko egoeraren barruan sartzen dira, eta azkenik, 0 bazterketa-indizea duten etxebizitzak daude (hau da, aukeratutako 35 adierazleetan deskribatutako egoeretako bakar bat ere ez dutenak), zeintzuen egoera gizarteratze egoeratzat jo daitekeen.

Gizarte bazterketa moderatuaren eta, funtsean, bazterketa larriaren eragina handiagoa da atzerriko pertsonen artean, non erabateko gizarteratzearen eragina soilik % 9,2koa den, eta bertakoena, aldiz, % 58,8koa. Halaber, desberdintasunak antzeman dira Gipuzkoako lurraldea banatutako sektoreen artean. Bazterketaren eragina pixka bat handiagoa da ekialdeko sektorean (% 13,9koa, mendebaldekoa, berriz, % 10,5koa). Biztanleriaren sexuak eta adinak, ordea, ez dute inolako azalpen baliorik ematen integrazio edo gizarteratze/bazterketa mailan biztanleriaren banaketa desberdina aztertzerakoan. Hala ere, garrantzi nabarmena erakusten dute ezaugarri hauek etheen buru diren pertsonengan kontuan hartzen direnean.

37. taula. Biztanleriaren banaketa gizarteratze/bazterketa mailaren eta hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Gizarteratzea	Gizarteratze prekarioa	Bazterketa moderatua	Bazterketa larria
Sexua	Gizonezkoak	55,2	32,0	6,4	6,3
	Emakumezkoak	56,3	31,6	5,6	6,5
Adina	<18 urte	58,6	30,1	5,3	6,1
	18-44 urte	49,1	37,8	6,0	7,1
	45-64 urte	54,9	32,3	6,8	6,0
	65 edo gehiago	66,0	22,2	5,4	6,3
Herritartasuna	Bertakoak	58,8	31,4	5,2	4,5
	Atzerritarrak	9,2	37,5	17,9	35,4
Sektorea	Ekialdeko sektorea	51,9	34,2	6,3	7,6
	Mendebaldeko sektorea	60,8	28,7	5,6	4,9
Guztira	Guztira	55,8	31,8	6,0	6,4

Iturria: Geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzak eta RENES AYALA, Victorren (koord.) 'VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008' -Madril: FOESSA Fundazioa- kontuan hartuta.

Hain zuzen ere, ondoko taulan egiaztatu daitekeen bezala, bazterketa moderatuaren eta larriaren eragina (% 9,6 eta % 11,1, hurrenez hurren) nabarmen handiagoa da erreferentziako pertsona emakume bat duten etxebizitzien artean. Bi kasuetan, eragina erreferentziako pertsona gizonezko bat duten etxeek dutenaren bikoitza da. Erreferentziako pertsonaren adinari dagokionez, aldiz, desberdintasunak bazterketaren dimentsioan kokatu baino, gizarteratze prekarioaren dimentsioan kokatzen dira. Horrela, antzematen da gizarteratze prekarioaren eraginak nabarmen gora egiten duela etxeke erreferentziako pertsonaren adina murrizten doan heinean, eta horren eragina 44 urtetik beherako pertsona bat duten etheen artean (% 37,8) 64 urtetik gorako pertsona bat buru duten etxeena (% 23,7) baino ia % 60 handiagoa da.

38. taula. Etxeen banaketa gizarteratze/bazterketa mailaren eta etxeke erreferentziako pertsonaren eta etheen hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

		Gizarteratzea	Gizarteratze prekarioa	Bazterketa moderatua	Bazterketa larria
Sexua	Gizonezkoak	58,7	31,2	5,1	5,0
	Emakumezkoak	49,2	30,1	9,6	11,1
Adina	<44 urte	49,7	37,8	6,3	6,2
	45-64 urte	54,6	31,5	6,2	7,7
	65 edo gehiago	63,1	23,7	6,9	6,3
Herritasuna	Bertakoak	58,5	30,7	5,8	5,0
	Atzerritarrak	14,4	34,4	15,6	35,6
Sektorea	Ekialdeko sektorea	53,5	31,9	6,7	7,9
	Mendebaldeko sektorea	59,2	29,4	6,1	5,3
Etxebizitzaren okupazio maila	Aktibo guztiak lanean	69,4	23,3	3,9	3,5
	Aktiboren bat lanean	7,3	76,8	9,3	6,5
	Aktiborik ez lanean	2,7	46,1	16,6	34,5
	Aktiborik ez	65,5	21,7	7,3	5,5
Familia osaketa	Pertsona bakarrekoa	55,7	27,4	11,2	5,7
	Seme-alabarik gabeko senar-emazteak/bikotea	65,0	27,6	3,4	4,1
	Seme-alabadun senar-emazteak/bikotea	57,1	33,8	4,9	4,1
	Guraso bakarrekoa	42,9	31,8	9,7	15,5
	Bestelako familiak edo egoerak	32,4	33,5	8,1	26,0
Guztira	Guztira	55,9	30,9	6,4	6,8

Iturria: Geuk egina, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012ren emaitzak eta RENES AYALA, Victorren (koord.) 'VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008' -Madril: FOESSA Fundazioa- kontuan hartuta.

Etxeko erreferentziako pertsonaren herritasunaz gain, etxeko kideek enpleguarekin duten harremanak eta familia osaketak oso eragin nabarmena dute etxeen gizarteratze/bazterketaren mailan. Zentzu horretan, baieztatu daiteke bai aktiborik lanean ez duten etxeek, bai guraso bakarreko familiak edo pertsona bat buru duten etxeek gainerako etxe edo familiak baino ahultasun askoz ere handiagoa dutela bazterketa larriko egoeren aurrean.

Zein neurritan erlazionatzen dira gizarte bazterketako prozesuak pobrezia ekonomikoaren eta gabezia materialaren egoerekin? Gizarte integrazio/bazterketa mailaren arabera erabilitako pobrezia eta gabezia materialaren adierazle desberdinak aztertzen badira, antzeman daiteke, lehendabizi, erlazioa garbia dela, hau da, bazterketa moderatua eta larria nabarmen handiagoak direla pobrezia edota gabezia egoera desberdinak jasaten dituzten pertsonen artean. Bazterketaren eragin handiagoa, zentzu horretan, pobrezia ekonomiko larriren egoerek eragindako pertsonengan ematen da: horien guztien % 46,2 gizarte bazterketa larriko egoeran dago eta % 23,1 bazterketa moderatuko egoeran egongo litzateke, hau da, ia hamarretik zazpik gizarte bazterketaren eragina izango lukete, neurri handiagoan edo txikiagoan. Bazterketa moderatuan edo larrian kokatuko litzateke, era berean, PGDI ikuspegiaren mantentze dimentsioan,

pertsona pobreen erdia baino gehiago (% 53), baita pobrezia material larriko egoerek eragindakoen erdia baino gehiago (% 56,8) eta gainerako adierazleek identifikatzen dituzten pertsona pobreen % 30 eta % 40 inguru ere.

39. taula. Pobrezia ekonomiko edo gabezia materialeko egoerek eragindako pertsonen arteko gizarteratze/bazterketa maila. Gipuzkoa 2012

(Bazterketa larriaren eragin handienetik txikienera antolatuta)

	Gizarteratzea	Gizarteratze prekariora	Bazterketa moderatua	Bazterketa larria
Pobrezia larria (diru-sarrera baliokideen erdiko balioaren < % 40)	5,8	24,9	23,1	46,2
Pobrezia mantentze dimentsioan PGDI ikuspegia	9,6	37,5	21,9	31,1
Gabezia material larria Ez du 9 itemetatik gutxienez 4 edukitzeko aukerarik	9,5	33,7	26,1	30,8
Lan intentsitate baxua Enplegu intentsitate baxuko etxeetan 0-59 urte	12,3	47,9	16,4	23,5
Pobrezia erlatiboa (diru-sarrera baliokideen erdiko balioaren < % 60)	29,7	32,4	15,9	21,9
AROPE tasa Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuan	26,1	42,4	14,2	17,3
Biztanleria guztira	55,8	31,8	6,0	6,4

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Pobrezia ekonomikoaren eta gizarte bazterketaren artean dagoen harreman nabarmena alde batera utzita, azterlan honetan neurtu diren bezala neurtuta, edonola ere, azpimarratu behar da horien gainjarpena ez dela erabatekoa. Hain zuzen ere, egiaztatu daitekeen bezala, erabateko gizarte integrazioaren eta prekarioraren egoeren eragina, pobrezia ekonomiko larrienaren kasuan ere, % 5,8 eta % 24,9koa da, hurrenez hurren. Are gehiago, lan intentsitate baxuaren, pobrezia erlatiboaren edo AROPE tasak zehazten dituen pobrezia arriskuko eta gizarte bazterketako egoeretan, gizarteratzea edo gizarteratze prekariora pertsona horien % 60 edo % 70era zabalduko litzateke.

3.2. Gizarte talde eta etxe ahulenak

Idazpuru honetan, gure lurraldean pobrezia ekonomiko, gabezia eta gizarte bazterketa egoerek gehien eragiten dieten gizarte taldeak identifikatzen dira. Horretarako orain arte erabilitako neurri eta aldagai independente nagusiak erabiliko dira.

3.2.1. Pertsona atzerritarrek eta, batez ere, Euskadin denbora laburragoa daramatenek, pobrezia ekonomikoa, gabezia materiala eta gizarte bazterketa jasateko arrisku handiagoa dute

Pertsona atzerritarrek eta, beraz, pertsona atzerritar bat buru duten etxebizitzek –horietan bizi baita pertsona atzerritar guztien ia % 91- gainerako biztanleriak baino pobrezia arrisku askoz handiagoa dute. Horrela, adierazle esanguratsuenei dagokienez, pobrezia larriaren tasa % 21,9koa da, bertako biztanleriarena, berriz, % 3,2koa. Gabezia material larriaren tasa % 36,8koa da, bertakoena, berriz, % 3,1ekoa. Eta azkenik, 0 eta 59 urte bitarteko pertsonen lan intentsitate baxuaren tasa %21,4koa da, bertako pertsonena, berriz, % 8,5ekoa.

40. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren eragina, herritartasunaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Etxeak, erreferentziako pertsonaren herritartasunaren arabera		Biztanleria, herritartasunaren arabera	
		Bertakoak	Atzerritarrak	Bertakoak	Atzerritarrak
Pobrezia erlatiboa	Bai	15,6	49,1	14,5	52,8
	Ez	84,4	50,9	85,5	47,2
Pobrezia larria	Bai	2,9	21,4	3,2	21,9
	Ez	97,1	78,6	96,8	78,1
Gabezia material larria	Bai	4,1	37,2	3,1	36,8
	Ez	95,9	62,8	96,9	63,2
Lan intentsitate baxua	Bai	11,9	29,6	8,5	21,4
	Ez	88,1	70,4	91,5	78,6
Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskua (AROPE)	Bai	19,5	71,7	23,6	63,6
	Ez	80,5	28,3	76,4	36,4
Pobrezia mantentze dimentsioan	Pobrezia	6,9	37,2	6,2	32,0
	Ongizaterik eza	13,0	20,9	10,6	24,4
	Ongizatea	80,1	41,9	83,2	43,6
Gizarteratze/bazterketa eta maila	Gizarteratzea	58,5	14,4	58,8	9,2
	Gizarteratze prekariora	30,7	34,4	31,4	37,5
	Bazterketa moderatua	5,8	15,6	5,2	17,9
	Bazterketa larria	5,0	35,6	4,5	35,4
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gainera, atzerriko biztanleriaren % 43,6 baino ez dago ongizate egoera batean mantentze dimentsioan –eta horrek, behintzat epe laburrean, gure gizartearen bizimoduan eta jardueretan parte hartzeko funtsezko beharren estaldurari eta beharrezko gutxieneko gastuei aurre egiteko baliabide nahikoa ez izatearen egoerak ez bizitzea dakar-, bertako biztanleriaren kopurua, berriz, % 80koa da.

Gizarteratze/bazterketa mailari dagokionez, atzerriko pertsona bat buru duten etxeen erdia baino gehiago (% 51,2) bazterketa larriko egoeran dago (% 35,6) edo bazterketa moderatuko egoeran (% 15,6); bertako pertsona bat buru duten etxeen kasuan berriz, kopuru hori % 10,8koa da. Aldiz, etxe horietan erabateko gizarte integrazioaren eragina (% 14,4) erreferentziako pertsona atzerritarra ez den pertsona bat duten etxeek dutena (% 58,5) baino lau bider txikiagoa da.

Datu horiek erakusten dute zein puntutaraino dauden zabaldua biztanleria atzerritarren artean pobrezia, gabezia eta gizarte bazterketako egoerak. Izan ere, nahiz eta pertsona horiek familia etxebizitzetan bizi diren Gipuzkoako biztanleriaren % 6,2 soilik diren, pobrezia larriak eragindako pertsonen % 31,3 dira eta bazterketa moderatu edo larriko prozesuak jasaten dituztenen % 26,5.

41. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren banaketa, herritartasunaren arabera. Gipuzkoa 2012 (Portzentaje bertikalak)

		Etxeak, erreferentziako pertsonaren herritartasunaren arabera	Biztanleria, herritartasunaren arabera
Pobrezia erlatiboa	Bertakoak	83,2	80,6
	Atzerritarrak	16,8	19,4
Pobrezia larria	Bertakoak	67,9	68,7
	Atzerritarrak	32,1	31,3
Gabezia material larria	Bertakoak	86,2	85,7
	Atzerritarrak	13,8	14,3
Lan intentsitate baxua	Bertakoak	85,2	80,5
	Atzerritarrak	14,8	19,5
Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskua (ARPE)	Bertakoak	62,9	55,9
	Atzerritarrak	37,1	44,1
Pobrezia mantentze dimentsioan	Bertakoak	74,2	74,6
	Atzerritarrak	25,8	25,4
Bazterketa larria edo konpentsatua	Bertakoak	76,7	73,5
	Atzerritarrak	23,3	26,5
Guztira	Bertakoak	94,0	93,8
	Atzerritarrak	6,0	6,2

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Herritartasunetik haratago, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestaren emaitzek halaber erakusten dute estatutik kanpo jaiotako pertsonek artean, Euskadin 10 urtetik gora erroldatuta daramaten pertsonek (atzerrian jaiotako pertsona guztien laurdena, gutxi gorabehera), arrisku nabarmen txikiagoa dutela erroldatuta urte gutxiago daramatenekin alderatuta.

Desberdintasunak nabarmenak dira pobrezia ekonomiko larriagoko egoerak neurtzen dituzten adierazleei dagokienez –10 urte baino gehiago erroldatuta daramaten pertsonek artean pobrezia larriaren tasa % 9,1ekoa da eta duela gutxiago gure lurraldera iritsi diren pertsonek artean kopuru hori % 22,4koa da-, baita bazterketa larriagoari dagokionez ere.

42. taula. Biztanleriaren pobrezia, gabezia materialaren eta bazterketa egoera desberdinen eragina, jaiotze-lekuaren eta Euskadin erroldatuta daramaten urteen arabera. Gipuzkoa 2012

		Estatuaren barruan		Estatutik kanpo	
		Euskadin	Estatuko beste leku batean	10 urte edo gutxiago erroldatuta	10 urte baino gehiago erroldatuta
Pobrezia erlatiboa	Bai	14,0	16,7	49,9	38,1
	Ez	86,0	83,3	50,1	61,9
Pobrezia larria	Bai	2,7	5,4	22,4	9,1
	Ez	97,3	94,6	77,6	90,9
Gabezia material larria	Bai	2,9	3,5	33,3	30,6
	Ez	97,1	96,5	66,7	69,4
Lan intentsitate baxua	Bai	8,8	7,0	20,9	12,7
	Ez	91,2	93,0	79,1	87,3
Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskua (AROPE)	Bai	18,8	22,1	63,9	66,1
	Ez	81,2	77,9	36,1	33,9
Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	5,9	7,4	33,2	11,6
	Ongizaterik eza	9,9	13,3	20,4	31,9
	Ongizatea	84,2	79,3	46,4	56,6
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratzea	60,1	54,3	10,2	26,6
	Gizarteratze prekarioa	31,3	30,4	36,3	50,2
	Bazterketa moderatua	4,9	6,8	16,4	12,4
	Bazterketa larria	3,7	8,4	37,1	10,9
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Zentzu berean, Euskadiko hiru lurraldeetako batean jaio diren pertsonen egoera, estatuaren gainerakoan jaio direnekin alderatuta, hobe dela esan daiteke, nahiz eta azken hauek adierazten dituzten mailak oso aldenduta dauden, edonola ere, atzerrian jaiotako pertsonak adierazten dituzten mailetatik.

3.2.2. Emakume bat buru duten etxeek gainerakoek baino neurri handiagoan jasaten dituzte pobrezia ekonomikoa eta, batez ere, gabezia materiala eta bazterketa egoerak

Pertsonen generoaren ikuspegitik, pobrezia tasak, erabilitako adierazlea edozein dela ere, oso antzekoak dira gizon eta emakumeen artean. Hori, zalantzarik gabe, erabilitako adierazleak eratzekoan etxearen eraginengatik da. Horietan guztietan, etxearen erabateko elkartasunaren hipotesiaren mendean, berau osatzen duten pertsona guztiak diru-sarrera baliokide bera, gabezia material maila bera edo bazterketa maila bera egotzen zaie. Zentzu horretan, etxeen barruan gizonak eta emakumeak antzeko banaketa dutenez, emaitzetan apenas antzematen den bien arteko desberdintasunik.

Egoera aldatu egiten da, hala ere, datuak etxeko erreferentziako pertsonaren generoaren ikuspegitik aztertzen badira. Zehazki, ikuspegi ekonomikotik edo etxebizitzaren jabetzaren ikuspegitik etxea osatzen duten pertsonak nagusiztat jotzen dituzten pertsonak dira. Zentzu horretan, esan daiteke, emakume bat buru duten etxeen artean, pobrezia eragina, erreferentziako pertsona gizoneko bat duten etxeei dagokiena baino askoz ere handiagoa dela. Ikuspegi soziologiko batetik, etxe horiek Gipuzkoako etxebizitza guztien % 29,6 dira eta oso egoera desberdinak bizi dituzte: etxebizitza horien % 41 pertsona bakarrekoak izango lirateke –horietako % 62,2an, 65 urtetik gorako emakumezkoa izango litzateke; % 26 guraso bakarrekoak –horien laurdenak soilik izango luke buru gisa 45 urtetik beherako emakumezkoa; % 19, seme-alabadun edo gabeko senar-emazteak edo bikoteak izango lirateke; azkenik, gainerako % 13an, nukleorik gabeko familia motako etxeak izango lirateke²².

43. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren eragina, generoaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Etxeak, erreferentziako pertsonaren generoaren arabera		Biztanleria, generoaren arabera	
		Gizonezkoak	Emakumezkoak	Gizonezkoak	Emakumezkoak
Pobrezia erlatiboa	Bai	15,0	23,9	16,7	16,9
	Ez	85,0	76,1	83,3	83,1
Pobrezia larria	Bai	3,7	4,9	4,5	4,2
	Ez	96,3	95,1	95,5	95,8
Gabezia material larria	Bai	4,3	10,2	5,0	5,3
	Ez	95,7	89,8	95,0	94,7
Lan intentsitate baxua	Bai	10,8	18,3	9,7	8,8
	Ez	89,2	81,7	90,3	91,2
Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskua	Bai	21,9	35,7	22,5	22,9

²² Hainbat pertsona bizi diren etxebizitzak izango lirateke, non, gutxienez horietako bi elkarren ahaideak diren, baina ez dago senar-emazte edo seme-alabadun edo gabeko bikote edota seme-alabadun ama edo aita motako familia talderik.

(AROE)	Ez	78,1	64,3	77,5	77,1
Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	7,2	12,3	7,6	8,0
	Ongizaterik eza	10,4	20,7	10,2	12,6
	Ongizatea	82,4	67,0	82,2	79,5
Gizarteratze/bazterketa eta maila	Gizarteratzea	58,7	49,2	55,2	56,3
	Gizarteratze prekarioa	31,2	30,1	32,0	31,6
	Bazterketa moderatua	5,1	9,6	6,4	5,6
	Bazterketa larria	5,0	11,1	6,3	6,5
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Honela, egiaztatu daiteke gizonezkoak buru dituzten etxeetan pobrezia tasa %3,7koa dela; emakumezkoak buru dituztenetan, aldiz, %4,9koa da, mantentze dimentsioko pobrezia tasa % 12,3ra iristen da emakume bat pertsona nagusi duten etxeetan, eta gainerako etxeetan % 7,2koa da. Gabezia materialari dagokionez, emakumezkoak buru dituzten etxeek duten arriskua 2,4 bider handiagoa da eta, bazterketa adierazleak antzematen direnean, emaitzek erakusten dute bazterketa larriak edo moderatuak emakumezkoak buru dituzten hamar etxetatik biri eragiten diela, eta erreferentziazko pertsona gizon bat duten hamar etxetatik bakar bati.

44. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren banaketa, sexuaren arabera. Gipuzkoa 2012 (Portzentaje bertikalak)

		Etxeak, erreferentziazko pertsonaren sexuaren arabera	Biztanleria, sexuaren arabera
Pobrezia erlatiboa	Gizonezkoa	59,8	48,4
	Emakumezkoa	40,2	51,6
Pobrezia larria	Gizonezkoa	64,1	50,2
	Emakumezkoa	35,9	49,8
Gabezia material larria	Gizonezkoa	58,3	51,2
	Emakumezkoa	41,7	48,8
Lan intentsitate baxua	Gizonezkoa	59,2	48,3
	Emakumezkoa	40,8	51,7
Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskua (AROE)	Gizonezkoa	49,9	47,5
	Emakumezkoa	50,1	52,5
Pobrezia mantentze dimentsioan	Gizonezkoa	58,1	47,6
	Emakumezkoa	41,9	52,4

Bazterketa larria edo konpentsatua	Gizonezkoa	53,7	50,1
	Emakumezkoa	46,3	49,9
Guztira	Gizonezkoa	70,4	48,7
	Emakumezkoa	29,6	51,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Pobrezia egoera bizi duten etheen artean dagoen banaketaren ikuspegitik, adieraz daiteke, halaber, nahiz eta emakumezkoak buru dituzten etxeak soilik etheen % 29,6 diren, pobrezia erlatiboko egoeran dauden etheen % 40,2 direla eta bazterketa larri edo konpentsatuko egoeran dauden % 46.

3.2.3. Pobreziaren eragin desberdina, adinaren eta familia osaketaren arabera

Era berean, desberdintasun oso garrantzitsuak antzematen dira adinaren ikuspegitik, eta berretsi egiten da azken urteotan inkesta guztiek adierazten dutena: pobreziaren arriskua biztanleria nagusitik haur eta gazteen biztanleriara aldatuz doa, enplegu prekarizazio handiagoa bezalako faktoreengatik, zentzu batean, eta pentsio sistemak eskaintzen duen babes handiagoarengatik, beste zentzu batean. Faktore horiekin batera, txosten honen beste kapitulu batean adierazten den bezala, euskal gizarte babesaren sistemak haurren pobreziaren tasak murrizteko duen ahalmen txikia aipatu behar da. Hori, EB osoan edo EAEn, biztanleriaren artean oro har edo biztanleria nagusiaren kasuan ematen dena baino askoz ere txikiagoa da.

Honela, pobrezia ekonomikoa zentzu zorrotzago batean neurtzen duten adierazleei dagokienez – pobrezia larria eta pobrezia mantentze dimentsioan-, argi eta garbi nabarmentzen da horren eragina handitzen doala adina murrizten doan heinean. Mantentze pobreziari dagokionez, pertsona adingabeentzako tasa % 12,3koa da, 18 eta 44 urte bitarteko biztanleriarentzat % 8,4koa, 45 eta 64 urte bitarteko pertsonentzat % 7,1ekoa eta adin nagusiko pertsonentzat, % 3,7koa. Pobrezia larriaren kasuan, horren eragina 18 urtetik beherakoengan, 65 urteko eta hortik gorako pertsonen dagokiena baino 2,3 bider handiagoa da. Pobreziaz gain, pertsona adingabeengan eragin handiagoa dute gabezia material larriko egoerek (% 8,1; 45 eta 64 urte bitartekoengan, % 4,8 eta 64 urtetik gorakoengan, % 2,2), nahiz eta ez den desberdintasun esanguratsurik antzematen aztertutako adin talde desberdinen bazterketari dagokienez.

45. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren eragina, adinaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Etxeak, erreferentziako pertsonaren adinaren arabera			Biztanleria, adinaren arabera			
		<45	45-64	65+	<18	18-44	45-64	65+
Pobrezia erlatiboa	Bai	16,8	14,7	21,7	21,1	16,0	13,0	19,8
	Ez	83,2	85,3	78,3	78,9	84,0	87,0	80,2
Pobrezia larria	Bai	4,8	4,7	2,6	6,1	4,6	4,1	2,6
	Ez	95,2	95,3	97,4	93,9	95,4	95,9	97,4
Gabezia material	Bai	9,1	5,7	3,7	8,1	5,7	4,8	2,2

larria	Ez	90,9	94,3	96,3	91,9	94,3	95,2	97,8
Lan intentsitate baxua	Bai	13,6	14,7	10,4	10,8	12,2	11,4	0,0
	Ez	86,4	85,3	89,6	89,2	87,8	88,6	100,0
AROE tasa	Bai	25,1	23,0	30,2	26,6	23,4	20,6	21,0
	Ez	74,9	77,0	69,8	73,4	76,6	79,4	79,0
Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	12,6	10,1	3,5	12,3	8,4	7,1	3,7
	Ongizaterik eza	11,0	10,4	19,3	10,7	10,9	9,5	15,6
	Ongizatea	76,4	79,5	77,2	77,0	80,6	83,4	80,7
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratzea	49,7	54,6	63,1	58,6	49,1	54,9	66,0
	Gizarteratze prekarioa	37,8	31,5	23,7	30,1	37,8	32,3	22,2
	Bazterketa moderatua	6,3	6,2	6,9	5,3	6,0	6,8	5,4
	Bazterketa larria	6,2	7,7	6,3	6,1	7,1	6,0	6,3
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Datu hauek agerian jartzen dute, beraz, haurren pobrezia (edo hobeto esanda, seme-alabak dituzten familien arteko pobrezia) larritasuna, geroz eta larriagoa den arazo gisa. Hain zuzen ere, ondoko taulan egiaztatu daitekeen bezala, pobrezia larriaren, mantentze pobrezia eta gabezia materialaren arriskuek bereziki handia den eragina izango lukete 14 urtetik beherako pertsonaren bat duten etxeen artean eta, batez ere, guraso bakarreko familien artean.

46. taula. Etxeen pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoera desberdinen eragina, familia osaketaren arabera eta 14 urtetik beherako pertsonak dituzten ala ez kontuan hartuta.

Gipuzkoa 2012

		Familia osaketa					Etxean 14 urtetik beherako pertsonaren bat bizi zena	
		Pertsona bat	Seme-alabarik gabeko bikotea	Seme-alabak dituen bikotea	Guraso bakarrekoa	Bestelako familiak edo egoerak	Ez dago	Baten bat
Pobrezia erlatiboa	Bai	23,5	16,9	12,5	31,5	16,2	17,0	19,4
	Ez	76,5	83,1	87,5	68,5	83,8	83,0	80,6
Pobrezia larria	Bai	1,5	2,9	3,9	9,2	10,1	3,5	5,5
	Ez	98,5	97,1	96,1	90,8	89,9	96,5	94,5
Gabezia mat. larria	Bai	8,5	1,9	3,8	17,8	12,5	5,2	8,5
	Ez	91,5	98,1	96,2	82,2	87,5	94,8	91,5
Lan intentsitate baxua	Bai	12,7	2,3	4,8	24,6	16,8	7,3	11,1
	Ez	87,3	97,7	95,2	75,4	83,2	92,7	88,9

AROE tasa	Bai	33,2	20,4	19,5	54,7	27,1	26,2	25,3
	Ez	66,8	79,6	80,5	45,3	72,9	73,8	74,7
Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	11,1	5,0	6,2	22,3	12,8	7,3	12,9
	Ongiz aterik eza	23,5	12,7	8,7	19,5	8,3	14,7	9,9
	Ongiz atea	65,4	82,2	85,1	58,2	78,9	78,0	77,2
Gizareratze/bazterketa maila	Gizareratzea	55,7	65,0	57,1	42,9	32,4	55,2	57,8
	Gizareratze prekariora	27,4	27,6	33,8	31,8	33,5	30,7	31,5
	Bazterketa moderatua	11,2	3,4	4,9	9,7	8,1	7,1	4,4
	Bazterketa larria	5,7	4,1	4,1	15,5	26,0	7,0	6,3
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Etxe guztien gaineko %		19,9	23,2	41,9	8,7	6,4	74,7	25,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Pertsona bakarreko etxeei dagokienez, horien egoera anibalentzetat jo daiteke kontuan hartutako adierazlearen arabera. Etxe hauek, lagineko etxeen % 20 dira, pobrezia tasa oso txikia izango lukete (% 1,5) eta, hala ere, batez bestekoak baino mantentze pobrezia tasa handiagoa (% 11,1); eta horri guztiari gabezia material larriaren eta bazterketa moderatuaren maila handiagoak gehitu behar zaizkio.

3.2.4. Ez dago desberdintasun garbirik lurralde banaketari dagokionez, gabezia material larriari dagokionez izan ezik

Lurraldearen ikuspegitik, erabaki da 2013-2016rako Gipuzkoako Gizarte Zerbitzuen Maparen zirriborroaren arabera etorkizunean lurraldea banatuko den sektore bakoitzeko pobrezia tasak aztertzea. Aipatu maparen arabera, ekialdeko sektoreak Bidasoa, Oarsoaldea, Donostia eta Buruntzaldea eskualdeak bilduko lituzke, hau da, lurraldeko eremurik hiritarrena, eta mendebaldeko sektoreak, Debagoiena, Debabarrena, Goierri, Tolosaldea eta Urola Kosta eskualdeak barne hartuko lituzke. Lortutako emaitzetatik, aldiz, ezin da ondorio garbirik atera, zeren antzemandako desberdintasunak oso txikiak dira -behintzat ez dira esanguratsuak estatistikaren ikuspegitik-, eta ez da sektore bat beste baten gainean gailentzen adierazleen eragin handiagoari dagokionez.

Egin daitekeen salbuespen bakarra gabezia material larriaren adierazleari buruz da, non, $p < 0,05$ erako khi karratuaren probaren arabera, bi sektoreen artean antzemandako desberdintasunak esanguratsuak diren. Horrela, adieraz liteke ekialdeko sektorean gabezia material larriaren eragina (% 5,8) mendebaldeko sektorean dagoena (% 4,3) baino handiagoa dela.

47. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren eragina, egoitza sektorearen arabera. Gipuzkoa 2012

		Etxebizitzak		Biztanleria guztira	
		Ekialdea	Mendebald ea	Ekialdea	Mendebald ea
Pobrezia erlatiboa	Bai	17,3	18,1	16,5	17,3
	Ez	82,7	81,9	83,5	82,7
Pobrezia larria	Bai	4,5	3,3	4,4	4,2
	Ez	95,5	96,7	95,6	95,8
Gabezia material larria	Bai	7,2	4,4	5,8	4,3
	Ez	92,8	95,6	94,2	95,7
Lan intentsitate baxua	Bai	12,4	13,8	8,5	10,2
	Ez	87,6	86,2	91,5	89,8
AROE tasa	Bai	25,8	26,2	23,2	22,1
	Ez	74,2	73,8	76,8	77,9
Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	8,7	8,7	7,5	8,1
	Ongizaterik eza	13,2	13,8	11,5	11,4
	Ongizatea	78,0	77,5	81,0	80,5
Gizarteratze/bazterketa eta maila	Gizarteratzea	53,5	59,2	51,9	60,8
	Gizarteratze prekariora	31,9	29,4	34,2	28,7
	Bazterketa moderatua	6,7	6,1	6,3	5,6
	Bazterketa larria	7,9	5,3	7,6	4,9
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

3.2.5. Enpleguak nahikoa ondo babesten du pobrezia aurrean, baina ez horrenbeste bazterketaren aurrean

Inkesta honetatik eratorritzen diren datuek, bestalde, erakusten dute enpleguak nahiko ondo babesten duela pobrezia aurrean, baina ez horrenbeste bazterketaren aurrean; dena den, datuek ere garbi erakusten dute enplegu gabeziak pobrezia eta bazterketa tasa askoz handiagoak dakartzala. Horrela, aktibo guztiak lanean dituzten familien artean pobrezia tasa hondar errealitate bat da, % 1,1ari eragiten diolako-, aktibo guztiak langabezia dituztenen artean % 33,8ra iristen da. Bazterketaren ikuspegitik, aktibo guztiak lanean dituzten familien % 6,8 bazterketa moderatu edo larriko egoeran dago; baina portzentajea % 48,4koa da aktibo guztiak langabezia dituztenen artean. Bi taldeen arteko desberdintasun erlatiboa, dena den, pobrezia kasuan baino txikiagoa da.

48. taula. Hainbat pobrezia, gabezia material eta bazterketa egoeraren eragina, etxean okupazio mailaren arabera. Gipuzkoa 2012

			Aktibo guztiak lanean	Aktiboren bat lanean	Aktiborik ez lanean	Aktiborik ez
Etxeak	Pobrezia erlatiboa	Bai	7,1	20,1	62,8	24,1
		Ez	92,9	79,9	37,2	75,9
	Pobrezia larria	Bai	1,3	4,8	29,0	1,9
		Ez	98,7	95,2	71,0	98,1
	Gabezia material larria	Bai	3,3	8,0	27,6	4,4
		Ez	96,7	92,0	72,4	95,6
	Lan intentsitate baxua	Bai	2,9	11,5	93,0	10,5
		Ez	97,1	88,5	7,0	89,5
	Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	3,5	8,1	53,7	6,2
		Ongizaterik eza	7,1	20,3	18,7	21,6
		Ongizatea	89,4	71,6	27,6	72,2
	Gizarteratze/bazterketa eta maila	Gizarteratzea	69,4	7,3	2,7	65,5
		Gizarteratze prekarioa	23,3	76,8	46,1	21,7
		Bazterketa moderatua	3,9	9,3	16,6	7,3
Bazterketa larria		3,5	6,5	34,5	5,5	
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0	
Biztanleria	Pobrezia erlatiboa	Bai	8,8	19,4	66,1	21,7
		Ez	91,2	80,6	33,9	78,3
	Pobrezia larria	Bai	1,1	5,0	33,8	2,5
		Ez	98,9	95,0	66,2	97,5
	Gabezia material larria	Bai	3,0	8,0	22,1	2,9
		Ez	97,0	92,0	77,9	97,1
	Lan intentsitate baxua	Bai	1,8	8,4	77,6	7,4
		Ez	98,2	91,6	22,4	92,6
	Pobrezia, mantentze dimentsioan	Pobrezia	3,2	7,5	51,4	5,7
		Ongizaterik eza	6,6	18,5	19,4	18,4
		Ongizatea	90,2	73,9	29,2	75,9
	Gizarteratze/bazterketa eta maila	Gizarteratzea	71,6	6,9	3,4	68,4
		Gizarteratze prekarioa	21,7	74,3	48,3	20,4
		Bazterketa moderatua	2,9	12,7	18,2	5,4
Bazterketa larria		3,9	6,1	30,2	5,8	

	Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0
--	---------	--	-------	-------	-------	-------

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Logikoki, etxe baten okupazio mailak eragin garbia du, halaber, gabezia material larriko egoeretan. Kasu honetan, egoera hauek okupazio handiko etxeetan bizi den biztanleriaren % 3ri soilik eragiten diote, eta horien eragina, aldiz, % 8koa da okupazio partziala den etxeetan bizi diren pertsonen artean, eta ia % 22,1koa pertsona aktiborik lanean ez duten etxeetan bizi direnen artean.

3.3. Gipuzkoaren egoera Europaren testuinguruan

3.3.1. Gipuzkoaren pobrezia erlatiboaren edo diru-sarrera baxuen tasa Europar Batasunekoaren antzekoa da, eta pobrezia larriaren tasa, berriz, % 25 txikiagoa

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012k ematen dituen datuak esparru espainiar edo europarrean dauden datuekin alderatzen badira, oro har, egoera positiboagoa antzematen da²³. Horrela, Gipuzkoako pobrezia erlatiboaren edo diru-sarrera txikien tasa (% 16,8) EB-15ean erregistratzen denaren ia bera da (% 16,7) eta estatu osoari dagokiona (% 21,1) baino % 20 inguru txikiagoa.

Gipuzkoako gabezia material larriaren tasa (% 5,2), aldiz, nahiz eta EB-25ekoaren eta EB-15ekoaren batez bestekoaren (% 8,8 eta % 6,1, hurrenez hurren) azpitik dagoen, estatu osoan 2011n erregistratu zena (% 3,9) baino handiagoa da. Gipuzkoan adierazle honetarako lortutako emaitzak, bestalde, Euskadi osoan Eusko Jaurlaritzaren Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestak erregistratutakoekin bat datoz.

49. taula. Pobrezia eta gabezia materialaren adierazleak. Europar Batasuna 2011 eta Gipuzkoa 2012

	Pobrezia erlatiboa	Gabezia material larria	Lan intentsitate baxua	Pobrezia eta bazterketa arriskua (AROE)
EB-27 2011 ¹	16,9	8,8	10,0	24,2
EB-15 2011 ¹	16,7	6,1	10,6	22,5
- Alemania	15,8	5,3	11,1	19,9
- Austria	12,6	3,9	8,0	16,9
- Belgika	15,3	5,7	13,7	21,0
- Danimarka	13,0	2,6	11,4	18,9
- Espainia ⁴	21,1	3,9	12,2	27,0
- Finlandia	13,7	3,2	9,8	17,9
- Frantzia	14,0	5,2	9,3	19,3
- Grezia	21,4	15,2	11,8	31,0
- Holanda	11,0	2,5	8,7	15,7
- Italia	19,6	11,2	10,4	28,2
- Luxenburgo	13,6	1,2	5,8	16,8
- Portugal	18,0	8,3	8,2	24,4
- Erresuma Batua	16,2	5,1	11,5	22,7
- Suedia	14,0	1,2	6,8	16,1
Euskadi 2012 ²	15,4	5,8	9,9	19,9
Gipuzkoa 2012 ³	16,8	5,2	9,3	22,7

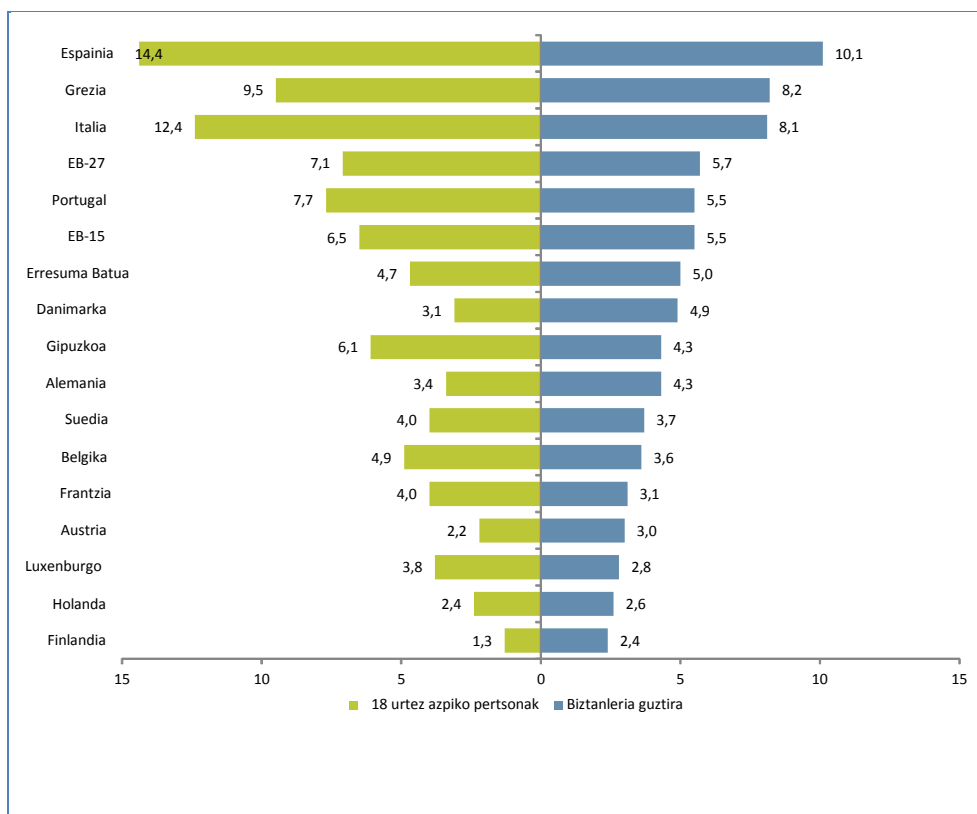
Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) Enpleguaren Europar

²³ Zehaztu egin behar da, dena den, Europar Batasunari buruz eskuragarri dauden datu berrienak 2011. urtekoak direla.

Lan intentsitate baxuaren eragina, hau da, pertsona heldu aktiboen beren lan ahalmen osoaren % 20 baino gutxiago lan egin duten etxeetan bizi diren 0 eta 59 urte bitarteko pertsonen proportzioarena, Gipuzkoan Europar Batasunean 2011n (% 10) eta Euskadi osoan 2012an (% 9,9) erregistratu zena baino pixka bat txikiagoa izan zen.

Egoera pixka bat hobea da pobrezia larriari dagokionez; Gipuzkoaren tasa (% 4,3) EB-15arena (% 5,5) baino puntu bat pasatxo txikiagoa da. Gipuzkoaren tasa, bestalde, ez da estatuaren tasaren (% 10,1) % 50era iristen; azken hau, horri dagokionez EB-15aren buruan dago. Haurren pobrezia larriaren tasari dagokionez ere, 18 urtetik beherako biztanleria barne hartzen du, Gipuzkoan horren eragina (% 6,1) Europar Batasunean eta Espainian (% 14,4) erregistratutakoa baino txikiagoa da. Nabarmendu egin behar da, aldiz, Gipuzkoaren egoera, Europarenarekin alderatuta, askoz ere positiboagoa dela biztanleria osoari dagokionez, haurren biztanleriari dagokionez baino.

3. grafikoa. Pobrezia larriaren tasa, biztanleria osoari eta 18 urtetik beherako biztanleriari dagokionez, Europar Batasunean 2011n eta Gipuzkoan 2012an

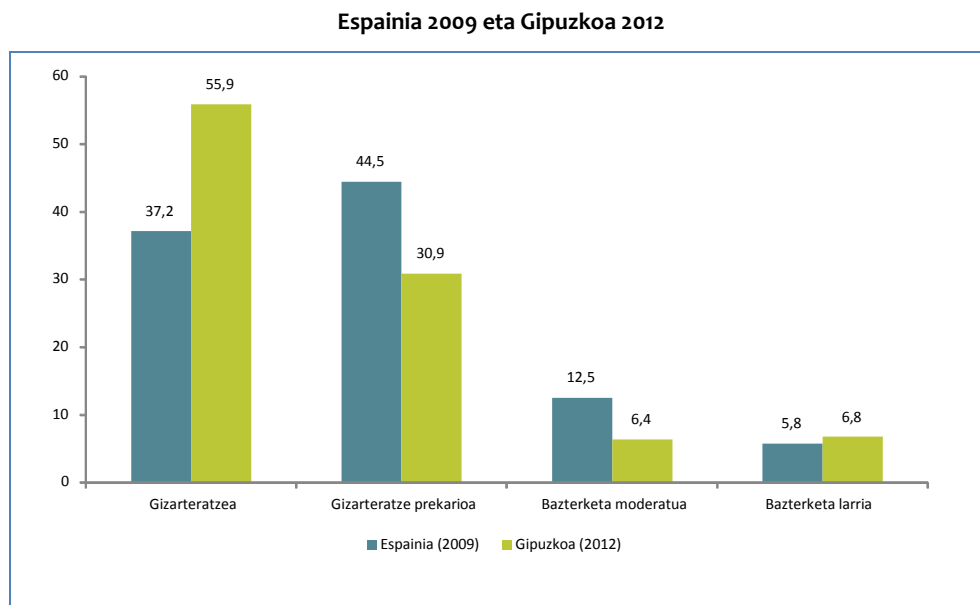
Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 eta Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions) 2011.

3.3.2. Gipuzkoan biztanleriaren erdia baino gehiago dago erabateko gizarteratze mailan; tasa hori estatu mailan % 37koa da

Gipuzkoaren egoera estatuarenaren oso desberdina da bazterketa adierazleak aztertzen badira eta, gainera, kontuan hartzen bada estaturako daturik berrienak 2009koak direla. Honela, estatu mailan % 37,2ko gizarteratze tasa dagoelarik, Gipuzkoak % 55,9ko portzentajea erregistratu du. Hala

ere, adierazi egin behar da, era berean, erabateko gizarteratze edo integrazioa –metodologia honekin, 35 adierazleetatik abiatuta neurtutako gabezia egoeretako ororen falta gisa definitutagure lurraldean orokorragoa den arren, bazterketa larriaren eragina (% 6,8) 2009an estatu osoan antzemandakoa (% 5,8) baino zertxobait handiagoa dela.

4. grafikoa. Etxeen banaketa gizarte bazterketaren eraginaren arabera.

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 eta LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (koord.) (2010). El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España. Colección de Estudios, nº 32, Madril: FOESSA Fundazioa, Cáritas Española Editores. 68. orr.

Gipuzkoan lortutako emaitzek erakusten dute, dena den, aztertzen den bazterketaren dimentsioa edozein izanik ere, bere eragina gure lurraldean txikiagoa dela. Egin daitekeen salbuespen bakarra etxebizitzari buruzkoa da; dimentsio horretan Gipuzkoak ematen duen emaitza (% 19,9) Espainian 2009an lortutakoaren parekoa da (% 20,3).

50. taula. Gizarte bazterketaren dimentsio desberdinek eragindako etheen tasa.

Espainia 2009 eta Gipuzkoa 2012

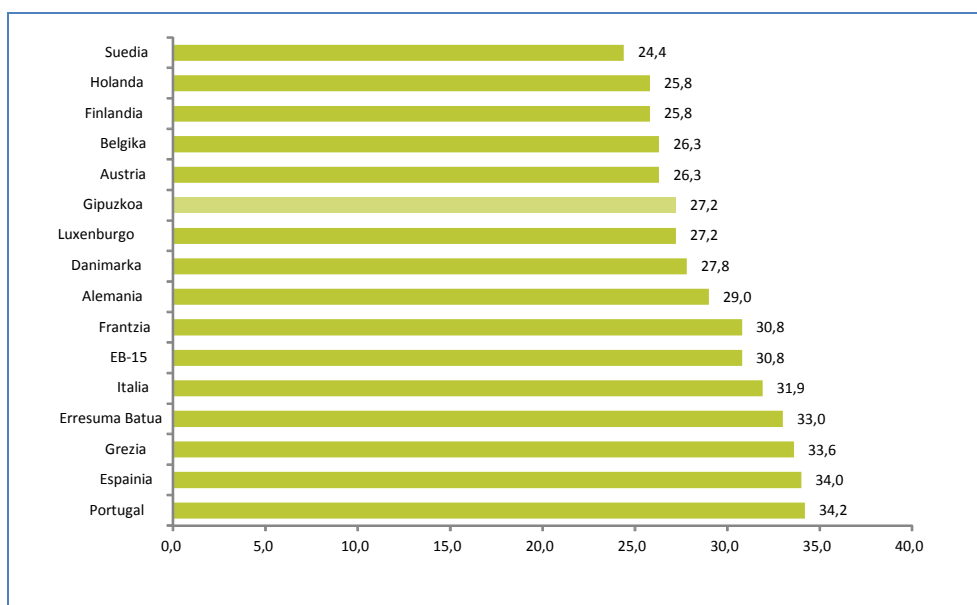
	Espainia 2009	Gipuzkoa 2012
Enpleguko bazterketa	32,1	20,2
Kontsumoko bazterketa	8,8	2,0
Bazterketa politikoa	22,2	10,3
Hezkuntzako bazterketa	11,2	8,0
Etxebizitzako bazterketa	20,3	19,9
Osasungintzako bazterketa	11,5	8,3
Gizarte gatazka	6,8	3,5
Gizarte isolamendua	5,0	1,7

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 eta LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (koord.) (2010). El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España. Colección de Estudios, nº 32, Madril:

3.3.3. Gipuzkoan gizarte desberdintasuna Europar Batasun osoan erregistratzen dena baino txikiagoa da eta herrialde eskandinaviarren antzeko mailara iristen da

Bestalde, adierazi beharra dago Gipuzkoan desberdintasunen adierazleak Europar Batasun osoan erregistratzen direnak baino positiboagoak direla eta herrialde eskandinaviarretan erregistratzen direneta gerturatu dira. Gini koefizientea, adibidez, -esan den bezala errentaren arabera banatutako biztanleriaren pisu metatuaren eta eskura duen errentaren pisu metatuaren arteko erlazioa neurtzen du- Gipuzkoan, Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestako datuen arabera, 27,2koa da, EB-15ean berriz, 30,8koa.

5. grafikoa. Gini koefizientea. EB-5-15 2011 eta Gipuzkoa 2012

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 eta Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions) 2011.

Datu hori, nahiz eta Euskadi osorako Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestak ematen duena (25,3) baino zertxobait handiagoa den arren, ondo egokitzen da gure erkidegoaren joera izaten ari denera. Inkesta honen arabera, Gini koefizientea egonkor samar mantendu da 2004 (26) eta 2012 (25,3) urteen artean.

Gizarte bazterketaren beste adierazleari dagokionez ere, S80/S20 -diru-sarrera baliokide handienak dituzten pertsonen % 20k jasotako diru-sarrera guztien eta diru-sarrera baliokide txikienak dituztenen % 20k jasotakoen arteko erlazioa adierazten du- Gipuzkoaren egoera positiboagoa da.

51. taula Biztanleriaren diru-sarrera guztien banaketa, kintilen arabera.

EB-15 2011 eta Gipuzkoa 2012 (S80/S20 erlazio handienetik txikienera antolatuta)

	1. kintila	2. kintila	3. kintila	4. kintila	5. kintila	5. kintila/

						1. kintila (S80/S20)
Espainia	5,9	12,5	17,6	24,1	39,9	6,8
Grezia	6,7	12,4	17,2	23,3	40,3	6,0
Portugal	7,4	12,2	16,2	22,0	42,2	5,7
Italia	7,0	13,1	17,7	23,1	39,0	5,6
Erresuma Batua	7,7	12,6	16,6	22,3	40,8	5,3
EB-15	7,9	13,2	17,4	22,7	38,8	5,1
Frantzia	8,7	13,2	16,8	21,5	39,9	4,6
Alemania	8,4	13,7	17,7	22,9	37,4	4,5
Danimarka	8,1	14,6	18,5	22,9	36,0	4,4
Luxenburgo	9,1	13,7	17,8	23,1	36,2	4,0
Belgika	9,1	14,1	18,4	23,1	35,2	3,9
Austria	9,4	14,3	18,0	22,5	35,8	3,8
Gipuzkoa	9,0	14,2	18,7	23,1	34,0	3,8
Holanda	9,4	14,6	18,0	22,6	35,3	3,8
Finlandia	9,6	14,3	18,1	22,6	35,4	3,7
Suedia	9,4	14,9	18,8	23,0	33,8	3,6

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 eta Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions) 2011.

Zentzu horretan, 2012rako Gipuzkoarako lortutako emaitzek adierazten badute diru-sarrera handienak dituzten pertsonen % 20k, diru-sarrera txikienak dituzten pertsonen % 20k baino 3,8 bider errenta handiagoa duela, Europar Batasunean tarte hori 5,1ekoa izango litzateke eta Espainian –EB-15ean S80/S20 adierazle handiena duen herrialdea- 6,8koa.

3.3.4. Pobrezia energetikoaren adierazlea Gipuzkoan Europar Batasun osoan baino askoz ere txikiagoa da

Pobrezia energetikoari buruzko datuak, etxearen pertzepzio eta adierazpenetan oinarritutako ikuspuntutik abiatuta –funtsean hiru alderdi zehatz kontuan hartzen dituen adierazle sintetiko bat eratzean datza: hilabete hotzetan zehar etxebizitza tenperatura egoki batean mantentzeko ezintasuna, etxebizitza mantentzearekin lotutako ordainagiriak ordaintzerakoan atzeratzea eta etxebizitzan hezetasunak edo itoginak egotea-, erakusten dute Gipuzkoan fenomeno horren eragina (13) Europar Batasunean (22) edo Espainian (16,2) erregistratzen dena baino txikiagoa dela, eta Alemania (14) edo Danimarka (12,6) bezalako herrialdeetan antzematen denaren oso antzekoa.

52. taula. Pobrezia energetikoaren tasa. Europar Batasuna 2011 eta Gipuzkoa 2012

	Temperatura desegokia	Atzerapenak energia-faktoretan	Hezetasunak etxebizitzan	Pobrezia energetikoaren tasa
EB-27 2011	9,8	8,8	15,5	22,0

EB-15 2011	8,3	6,7	15,6	19,5
- Alemania	5,2	3,9	13,7	14,0
- Austria	2,6	4,1	13,6	11,5
- Belgika	7,1	6,0	21,2	20,7
- Danimarka	2,6	3,9	16,0	12,6
- Espainia	5,9	5,0	15,6	16,2
- Finlandia	1,8	7,8	5,7	8,6
- Frantzia	6,0	7,1	10,9	15,0
- Grezia	18,6	23,3	15,3	37,9
- Holanda	1,6	2,4	14,6	10,1
- Italia	18,0	12,3	23,2	35,8
- Luxenburgo	0,9	2,2	15,5	9,8
- Portugal	26,8	6,7	21,3	40,8
- Erresuma Batua	6,5	5,0	15,9	17,0
- Suedia	1,6	4,1	8,4	7,9
Gipuzkoa 2012	6,1	4,5	9,1	13,0

Iturriak: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 eta Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions) 2011.

Pobrezia energetikoaren tasaren neurketari dagokionez, etxeko diru-sarrera garbien eta etxeko energiaren gastuen arteko erlaziotik abiatuta, Gipuzkoarako 2012an lortutako emaitzek adierazten dute etheen % 9,4k beren diru-sarreraren % 10 baino gehiagoko gastua egiten dutela. Hala ere, pobrezia energetikoari buruzko azterlan berri baten arabera²⁴ horrela kalkulaturako pobrezia energetikoaren tasak 2010ean Espainiako etheen % 12,4ri eragin zion.

²⁴ TIRADO HERRERO, Sergio (dir.) (2012). Pobreza Energética en España. Potencial de Generación de empleo derivado de la rehabilitación energética de viviendas. Madrid: Asociación de Ciencias Ambientales. 41. or.

4. POBREZIA, BAZTERKETA ETA BIZI BALDINTZAK

Kapitulu honen helburua gipuzkoar biztanleriak oro har dituen bizi baldintzei buruzko datu batzuk eskaintzea da. Datu horiek hainbat arlo ukitzen dituzte, hala nola hezkuntza, lan baldintzak, aurrekia eta zorpetzea, osasuna eta mendekotasuna, krisiaren eragina, etxebizitzarako aukera eta etxebizitzaren bizigarritasun baldintzak, gizarte harremanak edo partaidetza soziala.

Kapitulu honetan jasotzen diren datuek modua ematen dute, batetik, gipuzkoar biztanleriak oro har esparru horietan duen egoera ezagutzeko baina, batez ere, oinarrizko aldagai soziodemografikoen arabera -funtsean sexu, adin eta herritartasunaren arabera- eta, bereziki, pertsonak edo familiek pobrezia/ongizatearen eskalan duten kokapenaren edo gizarteratze mailaren arabera sortzen diren aldeak identifikatzeko. Horretarako, kapitulu honetan biltzen den informazio guztia biztanleria osoari dagokionez ematen da alde batetik, eta aipatutako aldagai horien arabera bananduta bestetik. Eta informazioa banantze horren bidez egiazta dezakegu biztanleria pobreak edota gizarte bazterketa egoeran dagoenak zein neurritan jasaten dituen - biztanleriaren beste parteak baino neurri handiago batean inolaz ere- sarrera mailak ezinbestez baldintzatu beharko ez lituzkeen egoera arazotsu edo negatiboak.

Datuak banantzeko edo bereizteko kontuan hartu beharreko aldagaiak aukeratzeko unean, esan bezala oinarrizko hiru aldagai soziodemografiko –sexua, adina eta herritartasuna- erabiltzera eta pobrezia-ekin eta bazterketarekin lotutako hiru adierazle erabiltzera jo dugu:

- pobrezia erlatiboa (sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60koa erabiliz atalase gisa),
- mantentze dimentsioko pobrezia, Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren (PGDI) metodologiatik ondorioztatua eta biztanleriaren artean etxe pobreak, ongizaterik gabeak eta ongizate egoerakoak bereizten dituen; eta
- eskala barruko egoera, muturreko bazterketatik erabateko gizarteratzera baitoa, FOESSA Fundazioak garatutako metodologiatik abiatuta, bazterketa konpentsatuko eta gizarteratze prekarioko egoerak ere jasotzen dituen bera.

Oro har datuak hiru aldagai horien arabera bereizita aurkezten badira ere, kasu batzuetan, deskripzioa arintzearen, aldagaietako bat edo besteri buruzko datuak bakarrik aurkezten dira. Neurri batean bat datozen adierazleak izanik, adierazlearen beren sendotasuna agerian geratzen da, esate baterako pobrezia egoerako pertsonen –erdiko balioaren % 60ko adierazlearen bidez identifikatuei- dagozkien datuetan mantentze pobrezia-ko egoeran daudenekiko edo bazterketa egoeran daudenekiko aldeak ikusten direnean; eta agerian geratzen da, era berean, atalase jakin baten araberrako sarrera gabeziatik edo sarreraren erabilgarritasunetik haratago, bizi baldintza antzekoak partekatzen dituzten kolektiboak biltzeko duten gaitasuna.

Bestetik, ondoren zehazten diren emaitzak interpretatzeko unean, kontuan hartu behar dira metodologiako bi elementu garrantzitsu. Alde batetik, ez dela orain aztertzen diren elementuetan –hezkuntza, etxebizitza, osasuna, mendekotasuna, etab.- bereziki biltzen den inkesta bat; horrenbestez, emaitzak halako zuhurtzia puntu batez hartu behar dira. Bestetik, laginaren beraren mugak, neurriaren eta bertan pobrezia eta bazterketa egoerek duten presentzia txikiaren ondoriozkoak, lortutako emaitzen analisi zehatzagoa egitea eragozten baitute.

4.1. Hezkuntzari eta hizkuntz ezaguerari lotutako alderdiak

4.1.1. Hezkuntza maila eta prestakuntza jardueretako partaidetza

Eurostat-en datuen arabera, Europar Batasun osoan 2011ko urtean 15 eta 24 urte bitarteko gazteen artean guztira 7,5 milioi (guztiaren % 13) eta 25 eta 29 urtekoen gazteen artean beste 6,5 milioi (% 20) langabezian zeuden eta ez zuten inolako prestakuntza jarduerarik; beraz, ‘NEET’ edo ‘ni-ni’ belaunaldia (ikasten ari ez diren eta lanik ere egiten ez dutenak) deitu zaion horren parte ziren²⁵. Espainian, egoera horretan dagoen gazte portzentajea, Eurostat-en datuen arabera, 15 eta 24 urte bitarteko gazteen % 18,5koa da.

Gipuzkoan, ni-nien fenomenoak 16 eta 24 urte bitarteko 6.500 gazte ingururi eragiten die; biztanleria tarte horren % 11,7 dira. Beraz, Europar Batasunean oro har ematen den portzentajearen oso antzekoa da, eta oso tasa txikiak dituzten herrialdeen (Danimarkak % 6,3ko tasa du) eta Europa hegoaldeko herrialdeen eta, bereziki, Italia, Irlanda, Grezia eta Espainiaren artean kokatzen da.

²⁵ 2011n, gazteak lan merkatutik at geratzeak eragindako galera ekonomikoak 153.000 milioi eurokoak izan ziren Europan oro har. Zenbatespen kontserbadorea da, eta europar BPGren % 1,2ra iristen da. Estatu kideen arteko aldeak nabarmenak dira, baina herrialde batzuk prezio bereziki altua ari dira ordaintzen: bere BPGren % 2 edo gehiago, esaterako Bulgaria, Txipre, Grezia, Hungaria, Irlanda, Italia, Letonia eta Poloniaren kasuan. ‘NEET’ belaunaldikoek arrisku handiagoa dute politikoki eta sozialki alienatuta egoteko. Ikasten edo lan egiten duten gazteekin alderatua, ‘NEET’ horiek askoz interes politiko baxuagoa dute, askoz partaidetza maila baxuagoa alderdi politiko edo jarduera sozialetan, eta baita konfiantza maila txikiagoa ere (Mascherini et al., 2012).

Ezaugarri pertsonalen ikuspegitik, ikusten da egoera honen prebalentzia antzekoa dela gizonezkoen eta emakumezkoen artean, eta, azterketa honetan analizatutako adierazleetako kasu gehienetan ez bezala, baxuagoa da atzerriko herritartasuna duten pertsonen artean bertakoan baino. Edonola ere, alde handienak familien (edo, emantzipatuta dauden kasuetan, gazteen beren) egoera sozioekonomikoari lotuta daude: familia pobreetan diren 16 eta 24 urte bitarteko gazteetatik ia-ia % 30, PGDIren mantentze pobrezia adierazlearen arabera, egoera horretan dago, aldiz, pobre ez direnen artean % 10,3 dira egoera horretan daudenak.

53. taula. Ikasten ez eta lanik egiten ez duten 16 eta 24 urte bitarteko gazteen portzentajea, hainbat ezaugarriren arabera. Gipuzkoa 2012

		Eragina
Sexua	Gizonezkoa	11,4
	Emakumezkoa	11,9
Herritartasuna	Bertakoak	13,3
	Atzerritarrak	4,8
Pobrezia erlatiboa	Bai	16,3
	Ez	10,1
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	29,6
	Ongizaterik eza	7,6
	Ongizatea	10,3
Guztira		11,7

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Hezkuntza mailaren eta pobrezia arteko erlazioa argia da. Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestako datuen arabera, 16 urtetik gorako biztanleria hiru multzo handitan banatzen da, lortutako hezkuntza mailaren ikuspegitik: % 45,1ek gehienez ere lehen mailako ikasketak ditu; % 35,2k bigarren mailakoak, eta % 20,7k unibertsitate mailako ikasketak egin ditu. Alabaina, biztanleria pobreen barnean banaketa bestelakoa da, askoz presentzia handiagoa baitute asko jota ere lehen mailako ikasketak dituzten pertsonak. Hala, biztanleria osoa harturik lehen mailako ikasketak dituztenak % 45,1 direlarik, pobrezia egoeran dagoen biztanleria hartuz gero % 61,5era igotzen da portzentajea. Adierazi behar da, halaber, sarrera baliokideen erdiko balioreen % 60koaren atalasearen arabera pobrea den biztanleriaren % 11,7k unibertsitate mailako ikasketak dituela.

54. taula. Biztanleriaren banaketa hezkuntza mailaren eta hainbat pobrezia egoeraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrezia erlatiboa	Mantentze dimentsioko pobrezia	Biztanleria oro har
Ikasketarik gabe edo lehen mailako ikasketak	61,5	58,2	45,1
Bigarren mailako ikasketak	26,9	28,8	34,2
Unibertsitateko ikasketak	11,7	13,0	20,7
Guztira	100,0	100,0	100,0

Inkesta honetako datuek, bestetik, agerian jartzen dute 24 urtetik gorako biztanleria pobreen artean ikasten duen portzentajea handiagoa dela –duen langabezi maila handiagoagatik seguruenik- pobrezia egoerarik bizi ez duen biztanleriaren artean baino. Izan ere, 24 urtetik gorako 20.000 pertsona pasatxo dira gaur egun Gipuzkoan prestakuntza jardueraren batean ari direnak, hau da, biztanleria-tarte horren % 3,9. Alabaina, pobrezia erlatiboko egoeran dauden pertsonen artean portzentajea % 5,8koa da. Pobreziaren definizio zorrotzago bat, PGDI metodologiatik ondorioztatzen dena alegia, erabiliz gero, prestakuntza jardueretan ari diren pertsonen tasa % 9,3ra iristen da. Aitzitik, biztanleria ez pobreen artean tasa % 3,3koa da, eta ongizaterik gabeko egoeran dauden artean, berriz, % 4,9koa.

55. taula. 24 urtetik gorako biztanleriaren banaketa, mantentze dimentsioko pobrezia/ongizate eskalaren eta ikasketak egitearen arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrea	Ongizaterik eza	Ongizatea	Biztanleria oro har
Ikasten ari da	9,3	4,9	3,3	3,9
Ez da ikasten ari	90,7	95,1	96,7	96,1
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012. Oharra: PGDI pobrezia.

4.1.2. Hizkuntzak jakitea

Lurralde elebidun batean, Gipuzkoa horietakoa da, zer neurritan lotzen zaio hizkuntzak jakitea pobrezari?

Horri dagokionez inkesta honek ematen duen lehen datuaren arabera, 2012an biztanleriaren % 36,5ek euskara du ama hizkuntza²⁶, % 51,5ek gaztelania, % 7,7k biak, eta % 4,3k beste hizkuntza batzuk. Ama hizkuntzaren arabera egiten den biztanleriaren banaketa ez da, baina, orain aipatua pertsona pobreen, ongizaterik gabeko egoeran dauden eta ez pobreen artean: izan ere, ikusten da euskara ama hizkuntza izateko probabilitatea txikiagoa dela pobrezia/ongizate eskalako posizioa zenbat eta txarragoa izan, eta handiagoa da, aldiz, ama hizkuntza gaztelania eta, batez ere, beste batzuk izateko probabilitatea (hau guztia lotuta dago, noski, pobrezia egoeran dauden pertsonen artean immigranteek duten pisu handiagorekin).

56. taula. Biztanleriaren banaketa, mantentze dimentsioko pobrezia/ongizatea eskalaren eta ama hizkuntzaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrea	Ongizaterik eza	Ongizatea	Biztanleria oro har
Euskara	14,0	27,7	39,9	36,5
Gaztelania	63,3	56,4	49,7	51,5
Euskara eta gaztelania	5,7	6,1	8,1	7,7

²⁶ Galdesortako galderak aipatzen du zein izan zuten haurtzaroko lehen hizkuntza, eta lau aukera ematen ditu: euskara, gaztelania, biak edo besteren bat.

Beste bat edo batzuk	17,0	9,8	2,3	4,3
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012. Oharra: PGDI pobrezia.

Ama hizkuntza dena dela, pertsonen hizkuntz jakintzak harreman estua du, halaber, etxeek eskala sozioekonomikoan duten egoerarekin. Alde batetik, biztanleria osoa hartuz gero, ikusten da gipuzkoar biztanleriaren % 28,9k bakar-bakarrik gaztelaniaz hitz egiten duela, % 45,8k gure lurraldeko bi hizkuntza ofizialak ditu adierazpide, eta % 23,9k –bere ama hizkuntzaz edo hizkuntzez gain- atzerriko hizkuntzaren batez hitz egiten du. Pobreen eta ez pobreen arteko aldeak, edonola ere, lotuago daude hizkuntza ofizialekin atzerrikoekin baino: izan ere, ez pobreen % 27aren aurrean, pobreetatik % 40k gaztelaniaz soilik hitz egiten du, eta kolektibo horretan gaztelaniadunak dira talde nagusia. Aitzitik, biztanleria ez pobreen artean elebidunak % 46,8 dira, eta pobreen artean, aldiz, elebidunak % 38,2 dira. Ama hizkuntzaz bestelako atzerriko hizkuntzei dagokienez, ikusten da ezen, eskala sozioekonomikoko posizioa zenbat eta hobetagoa izan, hainbat eta handiagoa dela atzerriko hizkuntzaren bat hitz egiteko aukera, aldeak hain nabarmenak ez badira ere.

57. taula. Biztanleriaren banaketa, mantentze dimentsioko pobrezia/ongizatea eskalaren eta hizkuntz ezagueraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrea	Ongizaterik eza	Ongizatea	Biztanleria oro har
Gaztelaniaz soilik	39,8	34,5	27,1	28,9
Gaztelaniaz eta euskaraz	38,2	43,6	46,8	45,8
Ama hizkuntza eta atzerriko hizkuntzaren bat	19,5	21,3	24,7	23,9
Beste egoera batzuk	2,5	0,5	1,4	1,4
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012. Oharra: PGDI pobrezia.

4.2. Osasun egoera eta mendekotasun egoerak

4.2.1. Osasun egoera eta tabako kontsumoa

2012an, gipuzkoar biztanleriaren % 83k dio osasun ona edo oso ona duela, % 10,8k hala-moduzko deritzo, % 4,8 txar, eta % 1,8k oso txar. Erabiltzen den neurria dena dela, pertsona pobreek maizago adierazten dute, besteek baino, osasun hala-moduzkoa, txarra edo oso txarra dutela: biztanleria ez pobreen artean % 15,4 da hala-moduzko osasuna, osasun txarra edo oso txarra duela dioen portzentajea; pobrezia egoeran daudenen artean, berriz, % 24,8koa da portzentajea.

58. taula. Biztanleriaren banaketa, pobrezia erlatiboaren eta norberak sumatutako osasun mailaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrea	Ez pobrea	Guztira
Oso ona	35,1	31,8	32,4

Ona	40,2	52,8	50,6
Hala-moduzkoa	14,7	10,0	10,8
Txarra	7,5	4,2	4,8
Oso txarra	2,5	1,2	1,4
Guztira	100,0	100,0	100,0
<i>Ona edo oso ona</i>	<i>75,2</i>	<i>84,6</i>	<i>83,0</i>
<i>Hala-moduzkoa, txarra edo oso txarra</i>	<i>24,8</i>	<i>15,4</i>	<i>17,0</i>

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Norberak sumatutako osasuna ona ez den egoeren prebalentzia nabarmen aldatzen da, ez soilik pobrezia egoeren arabera, baizik eta baita ezaugarri soziodemografiko batzuen, hala nola sexuaren eta adinaren arabera. Izan ere, emakumezkoen kasuan osasun egoera hala-moduzkoa, txarra edo oso txarra dutela uste dutenen portzentajea % 19,2koa da, eta gizonezkoen artean, aldiz, % 14,6koa. 65 urteko eta gehiagoko pertsonen artean, portzentajea % 47,8koa da, orokorra baino ia-ia hiru aldiz handiagoa. Herritartasunaren arabera ere ikusten dira aldeak, ezen atzerritarren artean sumatutako osasun egoera hobetua da, batez besteko adina txikiagoa izatearen eraginez agian. Bazterketaren kasuan, aldeak agerikoak dira; dena den, kontuan hartu behar da bazterketa adierazlea eraikitzeke erabiltzen den ezaugarrietako bat osasunari buruzko autobalorazio negatiboa dela, hain zuzen ere.

59. taula. Biztanleriaren osasuna, norberak sumatutako osasun mailaren eta hainbat ezaugarri pertsonalen arabera. Gipuzkoa 2012

		Ona edo oso ona	Hala-moduzkoa, txarra edo oso txarra
Sexua	Gizonezkoa	85,4	14,6
	Emakumezkoa	80,8	19,2
Adina	0-17 urte	98,2	1,8
	18-34 urte	96,1	3,9
	35-49 urte	88,5	11,5
	50-64 urte	81,9	18,1
	65 urte eta gorakoak	52,2	47,8
Herritartasuna	Bertakoak	82,5	17,5
	Atzerritarrak	90,5	9,5
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	86,5	13,5
	Gizarteratze prekarioa	83,0	17,0
	Bazterketa konpentsatua	73,8	26,2
	Bazterketa larria	62,3	37,7
Guztira		83,0	17,0

Osasun egoerarekin argi eta garbi lotzen diren portaera edo ohituretako bat tabako kontsumoa da. Eta ez dirudi ohitura hori pobrezia eta bazterketa egoerekin argi lotzen denik, ez behintzat hasiera batean. Izan ere, inkestako datuekin bat, erretzaile ohikoak dira –egunean bost zigarro baino gehiago- Gipuzkoako 15 eta 74 urte bitarteko 120.000 pertsona pasatxo, hau da, 15 eta 74 urte bitarteko gipuzkoar biztanleriaren % 22,9²⁷. Pertsona pobreen artean, tabako kontsumoaren tasa baxuagoa da ez pobreen artean baino. Aitzitik, bazterketaren kasuan kontsumo tasa txikiak ematen dituztenak gizarteratze egoeran dauden pertsonak dira²⁸.

6o. taula. Tabako kontsumo ohikoaren eragina, pobrezia eta bazterketako hainbat egoeraren arabera. Gipuzkoa 2012

(15 eta 74 urte bitarteko biztanleria)

		Eragina (%)
Pobrezia erlatiboa	Bai	18,6
	Ez	23,7
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrezia	17,9
	Ongizaterik eza	24,4
	Ongizatea	23,2
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	18,8
	Gizarteratze prekarioa	27,3
	Bazterketa konpentsatua	34,0
	Bazterketa larria	24,2
Guztira		22,9

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

4.2.2. Mendekotasuna eta mendekotasuna duten pertsonen zaintza

Kapitulu honen sarreran adierazi den moduan, txosten honen helburu nagusia Gipuzkoan dauden pobrezia eta bazterketa mailak identifikatzea da, biztanleria pobreen –edo bazterketa egoeran dagoenaren- eta beste biztanleen artean bizi baldintzei dagokienez dauden aldeekin batera. Era berean, inkesta beste hainbat konturi buruzko informazioa ere biltzeko moduan diseinatu da,

²⁷ Portzentajea txikixeagoa da *Euskadi eta Drogak Inkesta 2012* lanak EAerako ematen duena baino; honek, izan ere, % 25,7ko tasa ematen du ohiko tabako kontsumoari dagokionez.

²⁸ SIIS Dokumentazio eta Ikerketa Zentroak Eusko Jaurlaritzaren Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritzarentzat egindako *Euskadi eta Drogak 2012* azterketaren arabera, behereneko talde sozioekonomikoetan sartutako pertsonen 1,6 aldiz handiagoko probabilitatea dute ohiko tabako kontsumitzaileak izateko. Edonola ere, kontuan hartu behar da multzo horietan sartutako pertsonak ez datozela ezinbestean bat pertsona pobreekin edo gizarte bazterketa egoeran dauden pertsonekin, inkesta honetan definitzen denaren arabera. Inkesta honetako datuak, bestetik, bat datoz Schaap et al.-ek (2007) adierazten dituztenekin; izan ere hauen iritziz, egia bada ere aldagai sozioekonomiko eta hezkuntzari lotutako batzuek eragina duela tabako kontsumoan, ez dago daturik sarrera maila eta tabako kontsumoa zuzenean lotu ahal izateko. Gainera, estatus ekonomikoaren eta tabako kontsumoaren arteko erlazioa ahulagoa da Europa hegoaldeko herrialdeetan, kontinenteko erdi eta iparraldeko herrialdeetan baino.

inolaz ere, batez ere eskumen mailan Gipuzkoako Foru Aldundiaren Gizarte Politikako Departamentuari dagozkion esparruei dagokienez. Ildo honetatik, galdesortak hainbat galdera jasotzen zituen elbarritasun eta mendekotasun egoeren prebalentziari eta egoera horretan dauden pertsonen jasotzen duten laguntza motari –formal eta informalar- buruz²⁹.

Inkestak agerian jartzen duen lehen datua zera da, 30.000 gipuzkoar baino gehiago direla eguneroko bizimoduko oinarritzko jardueretarako eragozpena edo zailtasunak eragiten dizkien ezintasun, gaixotasun kroniko edo osasun arazo larriren bat dutela diotenak. Biztanleriaren % 4,3 da³⁰. Taulan ikusten den moduan, mendekotasun egoera sumatuen prebalentziaren inguruko desberdintasunak aldatu egiten dira sexuaren eta adinaren arabera, baina baita herritartasunaren arabera ere.

61. taula. Eguneroko bizimoduko jardueretarako eragozpen edo mugek biztanlerian duten prebalentzia, hainbat ezaugarri pertsonalen arabera. Gipuzkoa 2012

		%
Sexua	Gizonezkoa	3,5
	Emakumezkoa	5,1
Adina	0-17 urte	1,3
	18-34 urte	1,0
	35-49 urte	2,0
	50-64 urte	2,3
	65 urte eta gorakoak	14,6
Herritartasuna	Bertakoak	4,5
	Atzerritarrak	0,7
Guztira		4,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gaur egun, mendekotasunaren balorazioa duten pertsonak 33.000 baino gehiago dira Gipuzkoan; dena den, horietatik guztietatik 5.000 inguru, familia-etxebizitzetan ez baizik eta egoitzetan bizi direnez, ez lirateke kontuan hartu beharko kalkulu hauen ondorioetarako, ez baitira lagin honen unibertsoaren parte. Beraz, muga edo dependentzia motaren bat dutela dioten 30.395 pertsonako kolektiboa izaki, Gipuzkoako Foru Aldundiak 28.000 inguru dituzke baloratuta; beraz, pentsatzekoa da mendekotasuna duten edo laguntza beharrean dauden pertsonetatik parte oso handi bat Gipuzkoako Foru Aldundiaren gizarte zerbitzuek baloratu dutela, eta, ikuspegi horretatik, behar bezala identifikatuta daudela.

30.395 pertsona hauetatik, % 85,5ek dio laguntza motaren bat behar duela eguneroko bizimoduko jardueretarako: guztira 25.994 pertsona dira. Horietatik guztietatik ia-ia denek jasotzen dute jarduera horietarako laguntzaren bat. Hurrengo taulak pertsona horiek etxean jasotzen dituzten laguntza motak biltzen ditu, inkestako datuen arabera:

²⁹ Datu hauek interpretatzeko unean, kontuan hartu behar dira laginaren ezaugarriak eta mendekotasun arazoak dauden kasu kopuru txikia; gauzak horrela, datuak orientagarriak dira.

³⁰ Kontu honi buruz EAEn egindako azken azterketetako batek (Gizarte Zerbitzuen Eskaeraren Estatistika. Gizarte Beharrei buruzko Inkesta 2010, Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila, Eusko Jauriaritza) % 3,1eko portzentajea ematen zuen mendekotasun erabatekoa, larria edo moderatua duen biztanleriari dagokionez, % 2,1ekoa mendekotasun arina duen biztanleriari dagokionez. Kopuruak biztanleriaren % 5,2 hartzen du, baina azpimarratu behar da galderaren formula oso desberdina dela: GZEEren kasuan pertsona inkestatuei eskala batzuk jartzen zitzaizkien, baina kasu honetan inkesta mugatu egiten da familia-unitateko pertsonen mugei buruz informatzaileak duen iritzia jasotzera.

62. taula. Eguneroko bizimoduko jardueretarako laguntza jasotzen duen biztanleria portzentajea, etxean jasotako laguntza motaren arabera. Gipuzkoa 2012

Laguntza mota	Laguntza behar eta laguntza jasotzen duten pertsonen gaineko %
Etxeko beste batek emana	65,0
Beste etxe batean bizi den senide batek emana	16,6
Etxeko laguntza zerbitzua	13,8
Arreta pribatua	29,3
Telelaguntza*	6,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012. Inkestak, argi eta garbi, gutxietsi egiten du telelaguntza zerbitzuaren erabiltzaile den pertsona kopurua ezen, erregistro administratiboen arabera, ia-ia lau aldiz handiagoko estaldura du. Zerbitzuen baturak ez du % 100 ematen, zeren eta pertsona batek berak zerbitzu bat baino gehiago jaso baitezake.

Kontu hau aztertzen duten beste azterketek (gure inguruan Gizarte Zerbitzuen Eskararen Estatistika edo Biztanleria Helduaren Bizi Baldintzei buruzko Inkesta dira, 2010ekoak biak) agerian jartzen duten moduan, familiaren arreta informala eta arreta pribatua -sarritan modu irregularrean kontratatua- pertsonak bere etxean jasotzen dituzten laguntza modalitate behinenak dira, inolako zalantzarik gabe. Datu hauekin bat, eta telelaguntzako zerbitzuaren erabiltzaileei dagokionez ikusten den detekzio baxuegia kontuan harturik, bere etxean laguntza jasotzen duten pertsonetatik % 84,3k bakar-bakarrik zaintza informalak edota pertsona kontratatuek emandakoak dituzkete; aldiz, % 7,6k bakar-bakarrik zerbitzu publikoak dituzke sostengu -telelaguntza edota Etxeko Laguntza Zerbitzua-, eta % 8,1ek laguntza mota biak.

Edonola ere, adierazitakoez gain mendekotasuna edo bere autonomia mugatua duten pertsonak, etxean bizi direnak, beste bi laguntza mota jaso ditzakete: prestazio ekonomikoak eta, funtsean, Familia Ingurunekeo Zaintzetarako Prestazio Ekonomikoa (FIZPE) alde batetik, eta eguneko arreta zerbitzuak bestetik. Baliabide hauek kontuan hartuz gero, motaren bateko laguntza publikoak jasotzen dituzten pertsonen portzentajea ezintasunen bat dutelarik laguntza beharrean dauden pertsona guztietatik % 60,7koa da. Hauetatik, ia-ia bi herenek FIZPE jasotzen dute, familia zainketekin batera, eta % 37k arreta zuzeneko zerbitzuak jasotzen ditu, prestazioaren osagarriaz edo gabe.

63. taula. Eguneroko bizimoduko jardueretarako laguntza jasotzen duen biztanleriaren portzentajea, jasotako laguntzaren sorburuaren arabera. Gipuzkoa 2012

Laguntza mota	Kop.	% bertikala	Laguntza publikoak jasotzen dituen biztanleriarekiko %
Bakarrik familia zainketak edo pribatuak	10.154	39,3	-
Familia zainketak edo pribatuak eta prestazio ekonomikoa	9.764	37,8	62,1
Arreta zuzeneko zerbitzu publikoren bat prestazio ekonomikoaz edo gabe*	5.937	23,0	37,2
Guztira	25.855	100,0	100,0

* Kategoria honetan sartzen dira aipatzen diren arreta zuzenerako zerbitzu publikoetakoren bat (etxeko laguntza zerbitzuak, telelaguntza eta eguneko arreta) jasotzen duten pertsonak, zainketa informalik edo, esaterako, FIZPE prestazioa edo bestelakorik jasotzen duten alde batera utzita.

4.3. Lan baldintzak

4.3.1. Lanaldia eta kontratazioa

Lan merkatuan ari diren gipuzkoar pertsonetatik % 12,6k lanaldi partziala du, astean 25 ordu baino gutxiagokoa. Hurrengo taulan ikusten den moduan, lanaldi partzialaren prebalentzia askoz handiagoa da emakumeen artean (% 21,5) gizonen artean baino (% 4,3). Adinarekin edo herritartasunarekin lotutako aldeak ere badiren arren, kasu hauetan alde horiek askoz txikiagoak dira.

Eta une honetan lanean ari diren pertsonak bakarrik aztertu beharrean azken urtean lan egin duten pertsona guztiak hartzen baditugu kontuan, egoera antzekoa da, lanaldi partzialaren prebalentzia handixeago batez kasu guztietan. Gainera, ikusten da zer neurritan lotzen den okupazio bat duten pertsonen arteko pobrezia pertsona horiek egindako lanaldiarekin: familia pobreetan bizi ez diren pertsona okupatuaren artean lanaldi partziala dutenen portzentajea % 11,5ekoa da; aldiz, pobreziaaren atalasearen azpitik dauden familietakoen artean portzentajea % 25,5ekoa da.

64. taula. Lanaldi partziala (astean 25 ordu baino gutxiago) duen biztanleria okupatuaren portzentajea, ezaugarri indibidualen arabera. Gipuzkoa 2012

		Gaur egungo pertsona okupatuak	Azken urtean lan egin duten pertsonak
Sexua	Gizonezkoa	4,3	5,7
	Emakumezkoa	21,5	23,2
Adina	<35 urte	14,6	18,0
	35-54 urte	12,1	12,9
	55 urte eta gorakoak	11,1	12,5
Herritartasuna	Bertakoak	12,3	13,7
	Atzerritarrak	15,5	20,1
Pobrezia erlatiboa	Bai	25,5	28,3
	Ez	11,5	12,7
Guztira		12,6	14,2

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Osterantzean, inkestako emaitzen arabera, Gipuzkoako soldatapeko biztanleriaren % 22k aldi baterako kontratua du, edo obra edo zerbitzuko kontratua; % 76,5ek kontratu mugagabea, eta %

1,4k kontraturik gabe egiten du lan. Emakumezkoen kasuan, % 25 baino gehiagok aldi baterako kontratua edo obra eta zerbitzuko kontratua du; portzentaje hau, gazteen artean, % 34koa da, eta atzerriko nazionalitatea duten pertsonen artean % 56koa. Soldatapeko pertsona pobreen artean, kontratu mugagabeen portzentajea txikiagoa da (% 48,2), eta horietako gehienek gainera okupazio ez egonkorrak (% 40,1) edo irregularrak (% 11,7) dituzte.

65. taula. Soldatapeko biztanleriaren portzentajea aldagai indibidualen eta kontratu moten arabera. Gipuzkoa 2012

		Mugagabea	Aldi baterakoa, obra edo zerbitzuko edo besteren bat	Kontraturik gabe
Sexua	Gizonezkoa	83,2	16,6	0,2
	Emakumezkoa	69,7	27,7	2,7
Adina	<35 urte	63,1	34,7	2,2
	35-54 urte	79,9	19,0	1,1
	55 urte eta gorakoak	91,1	7,8	1,1
Herritartasuna	Bertakoak	80,4	18,6	0,9
	Atzerritarrak	36,7	56,5	6,8
Pobrezia erlatiboa	Bai	48,2	40,1	11,7
	Ez	78,8	20,6	0,6
Guztira		76,5	22,0	1,4

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

4.3.2. Soldatak eta kotizazio sozialak

Kotizazio sozialei dagokienez, eta inkesta egin zaien pertsonen emandako informazioaren arabera, biztanleria okupatuaren % 96 ari da Gizarte Segurantzari kotizatzen, eta % 4k –guztira 11.800 pertsona Gipuzkoa osoan- ez du kotizatzen. Aztertutako beste kasuetan bezala, kotizatzen ez duen pertsona okupatuaren portzentajea bereziki txikia da gizonezkoen, 55 urtetik gorako pertsonen eta bertakoen artean; aitzitik, egoera kezkarriena atzerriko herritartasuna duten pertsonena da, zeren eta horien artean % 29,2k baito ez duela Gizarte Segurantzari kotizatzen. Pertsona pobreen kasuan, portzentajea % 8,5koa da.

66. taula. Biztanleria okupatuaren banaketa Gizarte Segurantzako kotizazioaren eta hainbat ezaugarri indibidualen arabera. Gipuzkoa 2012

		Kotizatzen dute	Ez dute kotizatzen
Sexua	Gizonezkoa	97,9	2,1
	Emakumezkoa	93,9	6,1
Adina	<35 urte	93,8	6,2
	35-54 urte	97,1	2,9

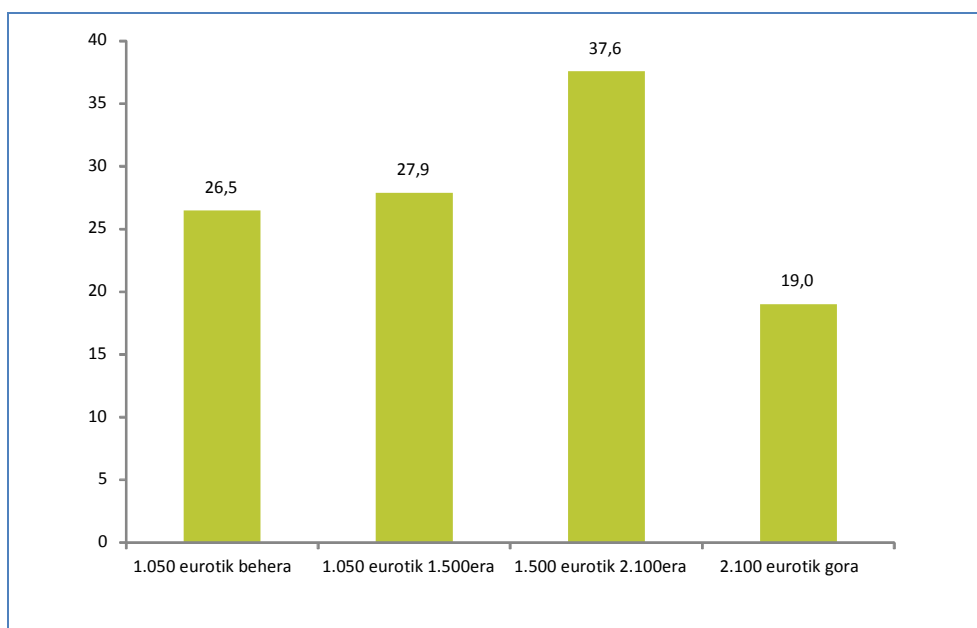
	55 urte eta gorakoak	95,2	4,8
Herritartasuna	Bertakoak	97,9	2,1
	Atzeritarrak	70,8	29,2
Pobrezia erlatiboa	Pobreak	91,5	8,5
	Ez pobreak	96,4	3,6
Guztira		96,0	4,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gipuzkoako biztanleria okupatuaren batez besteko soldata garbia, oro har, 1.538 eurokoa da, eta soldataren erdiko balioa 1.400eko³¹. Kantitate hauek pobrezia erlatiboaren edo sarrera txikien atalasea gainditzen dute, % 83 eta % 66 batez hurrenez hurren; atalase hori, beste kapitulu batean adierazi dugun moduan, 842,5 eurokoa da pertsona bakarra den kasuetan. Lanean ari diren pertsona pobreen soldataren erdiko balioa 750 eurokoa da, eta batez besteko soldata 820 eurokoa da hilean.

Hurrengo grafikoak biztanleria okupatua lau multzotan biltzen du, sarrera garbien arabera. Grafikoan ikusten den moduan, biztanleriaren % 26,5 mileurista deitua da –kasurik onenean-, 1.050 eurotik beherako sarrera garbiez. Multzo horren barnean erdia ia-ia (guztira 40.000 pertsona inguru) 750 eurotik beherako soldatak dituzten pertsonak dira; horiek, normalean, lanaldi partzialei daude lotuta. Soldatapeko biztanleriaren % 27,9k 1.050 eta 1.500 euro bitarteko soldatak ditu. Multzo nagusiak –soldatapeko biztanleriaren % 37,6k edo, kopuru absolutuak emanez, ia-ia 80.000 pertsonak- 1.500 eta 2.100 euro arteko soldatak ditu. Azkenean, biztanleriaren % 19k 2.100 eurotik gorako soldatak hartzen ditu.

6. grafikoa. Biztanleria okupatuaren banaketa, laneko hileko sarrera garbien arabera. Gipuzkoa 2012

³¹ Soldatei buruzko adierazleak kalkulatzeko, kontuan hartzen da elkarrizketa egindako pertsonen deklaraturako soldata garbia, bakoitzaren lanaldiaren iraupena kontuan hartzeke. Ildo horretatik ez da orduko soldatarik kalkulatu, eta ez dira soldatak lanaldiaren iraupenera egokitu; hori egin beharrean, egiaz jasotako ordainsariak hartu dira kontuan. Kalkuluak soldata arruntak zein aparteko pagak jasotzen ditu.

Laneko sarrera garbien banaketa, alabaina, desberdina da generoaren edo pobrezia-eraketiko egoeraren ikuspegitik aztertuz gero. Emakumeen artean, mileuristen portzentajea % 40koa da; gizonezkoen artean, aldiz, % 13koa. Emakumeetatik % 14,5ek bakarrik dio hilean 2.100 eurotik gorako sarrerak dituela; gizonezkoen artean portzentajea % 23,1koa da.

68. taula. Biztanleria okupatuaren banaketa laneko hileko sarrera garbien arabera, sexua eta pobrezia erlatiboaren egoera bereizita. Gipuzkoa 2012

	Sexua		Mantentze dimentsioko pobrezia		Biztanleria okupatua oro har
	Gizonezkoa	Emakumezkoa	Pobrezia	Pobreziarik eza	
1.050 baino gutxiago	13,7	40,4	72,6	22,7	26,5
1.050 eta 1.500 bitartean	30,3	25,2	14,4	29,0	27,9
1.500 eta 2.100 bitartean	45,8	28,7	18,3	39,2	37,6
2.100 baino gehiago	23,1	14,5	0,0	20,5	19,0
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Mantentze pobrezia-eraketan dauden pertsonen kasuan, % 72,6k 1.050 eurotik beherako soldata du. Datu horiek, halaber, erakusten dute ezen, pertsona pobreetatik ia-ia % 20k 1.500 eta 2.100 euro bitarteko soldatak dituela; kasu horietan, pobrezia ez litzateke izango soldata baxu baten ondorioa, baizik eta dependentzia bai baina sarrera osagarririk ez duen pertsona kopuru handi batekin bizi izatearena. Kontrako zentzuan, pobre ez diren pertsonetatik % 22,7k 1.050 eurotik beherako sarrerak ditu, baina pobrezia-eraketatik gora dago, bai bere ardurapean mendekotasuna duen pertsonarik ez duelako, bai familia-unitatea sarrera handiagoak dituzten beste pertsona batzuekin partekatzen duelako.

4.4. Gastua eta zorpetzea

4.4.1. Etxebizitzako gastuak

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 laneko datuekin bat, gipuzkoar etxeetatik % 55ek bakar-bakarrik etxebizitza erabiltzeak sortzen dituen gastuak ditu (gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.), erabat ordainduta dagoen etxebizitza batean bizi direlako. Alabaina, etxeetatik % 31k hipoteka bat ordaindu behar du, eta % 13,2k errenta.

Taulan ikusten den moduan, banaketa hau aldatu egiten da familiek pobrezia-eraketiko edo bazterketarekiko duten egoeraren arabera: gizarteratze egoeran dauden etxeen artean etxebizitza ordainduta duten familien portzentajea % 68koa da, baina bazterketa larriko egoeran dauden artean proportzioa % 38koa da, eta etxe hauetatik ia-ia erdia errenta erregimeneko etxebizitzetan

daude (% 49,1). Erabiltzen diren adierazleen arabera egon daitezkeen aldeak bazterrean utzirik, begi-bistakoa da errentak pisu handiagoa duela egoera desfavoratuagoan dauden etxeen artean; era berean, hipotekak ordaindu beharrekiko esposizio txikiagoa dute.

69. taula. Etxeen banaketa pobrezia eta bazterketa egoera zenbaiten eta etxebizitzarekin lotutako ordainketa moten arabera. Gipuzkoa 2012

		Hipoteka mailegua	Errenta	Bat ere ez
Pobrezia erlatiboa	Bai	14,9	28,5	56,6
	Ez	35,1	9,9	55,0
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrezia	23,6	42,1	34,3
	Ongizaterik eza	12,4	19,6	68,0
	Ongizatea	35,7	8,8	55,4
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	31,9	6,0	62,1
	Gizarteratze prekarioa	37,0	16,3	46,7
	Bazterketa konpentsatua	21,4	23,0	55,6
	Bazterketa larria	12,9	49,1	38,0
Guztira		31,5	13,2	55,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gipuzkoar familiek hipoteka edo errenta dela-eta egiten duten batez besteko ordainketa berdina da kasu bietan: ia-ia 600 euro hipoteka mailegua ordaintzen ari diren etxeen kasuan, eta 535 euro errentan hartutako etxebizitzetan bizi direnen kasuan. Kasu guztietan, familia pobreek edo bazterketa egoeran daudenek egiten dituzten ordainketak baxuagoak dira egoera favoratuagoan dauden etxeek egiten dituztenak baino.

70. taula. Etxebizitzarako egiten diren hileko batez besteko ordainketak, pobrezia eta bazterketa egoera batzuen eta ordainketa motaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Hipoteka mailegua	Errenta	Guztira
Pobrezia erlatiboa	Bai	424,1	485,0	464,1
	Ez	612,2	566,5	602,1
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrezia	423,1	470,5	453,5
	Ongizaterik eza	442,5	438,9	440,3
	Ongizatea	618,6	607,1	616,3
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	608,2	511,7	593,0
	Gizarteratze prekarioa	602,7	534,5	581,9
	Bazterketa konpentsatua	438,2	509,7	475,2

	Bazterketa larria	527,4	572,2	562,9
Guztira		596,5	535,4	578,5

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gaur egun hipoteka mailegu bat ordaindu behar duten gipuzkoar etxeak aintzat hartuz gero, oro har horiek bere sarreretatik % 28 bideratzen dute ordainketa horretara; errentaren kasuan, aldiz, portzentajea % 34koa da. Etxebizitza-gastuek sarrerekiko pisu handiena duten kasua ongizaterik gabeko egoeran dauden pertsonen dagokien batez beste bere sarreretatik % 51 bideratzen dute eta errenta ordaintzera. Errentan bizi diren eta pobrezia erlatiboaren atalasearen azpitik dauden familien kasuan, portzentajea % 44koa da.

71. taula. Etxebizitza-gastuaren batez besteko pisua familiaren sarrerekiko, ordainketa motaren eta pobrezia eta bazterketarekiko egoeraren arabera. Gipuzkoa 2012

		Hipoteka mailegua	Errenta
Pobrezia erlatiboa	Bai	36,3	44,8
	Ez	21,2	24,7
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrezia	22,4	31,7
	Ongizaterik eza	38,6	51,2
	Ongizatea	32,7	31,1
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	20,7	23,4
	Gizarteratze prekariora	22,4	31,7
	Bazterketa konpentsatua	20,5	22,7
	Bazterketa larria	24,1	31,0
Guztira		28,8	34,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Inkestako datuek agerian jartzen dute, halaber, 30.000 pertsona inguru pobrezia erlatiboko egoeran geratzen direla –biztanleriaren % 4-, hain zuzen ere etxebizitza-gastuen eraginez. Beste 35.000 pertsona (biztanleriaren % 5) pobrezia larriko egoeran geratzen dira gastu mota horren eraginez, hau da, egoera honen eragina bikoiztu egiten da³². Adierazle hau lortzeko, birkalkulatu egin dira etxe guztietako sarrerak, konputu horretatik kenduz etxebizitza ordaintzera bideratzen diren kopuruak; eta pobrezia atalasea ere birkalkulatu egin da aldi berean. Horrela kolektibo bat identifikatzen da eta horrek, pobrezia atalasetik gorako sarrerak baditu ere, erabilgarri dituen sarrera errealak –etxebizitzari lotutako gastuak ordaindu ondoren- atalase berri horren azpitik daude, hau da, ezkutuko beste pobrezia mota bat dugu parean³³. Etxebizitza-gastuei aurre egin

³² Kolektibo biak ezin dira batu, elkar estaltzen baitute neurri batean. Bestetik, 30.022 pertsona igaro dira pobreziarik gabeko egoera batetik behintzat pobrezia erlatibokoa den batera (izan ere, pobrezia erlatiboko egoeren artean sartzen da pobrezia larria). Gainera, 35.467 igarotzen dira pobreziarik gabeko edo pobrezia erlatibo ez larriko egoera batetik pobrezia larriko batera.

³³ Garrantzitsua da kontuan hartzea pobrezia atalasea birkalkulatu egin dela, sarrera balioaren erdiko balioaren % 60 eta % 40 balioetan finkatuz hori, biztanleria guztiaren kasuan kendurik, betiere, etxebizitza-gastuak. Beraz, pertsona horien gastu ahalmena, etxebizitza ordaindu ondoren, gizarteak oro har –eta etxebizitza-gastu guztiak ordaindu eta gero duen gastu ahalmenaren erdiko balioaren % 60 edo % 40ren azpitik dago. Atalasea egonkor mantendu balitz, etxebizitza-gastuen eragina askoz handiagoa izango zen: pobrezia erlatiboan murgilduko zen pertsona kopurua 71.000koa izango zen,

beharrak, beraz, ia-ia heren batez areagotzen ditu pobrezia erlatiboaren tasak, eta pobrezia larriarenak bikoizten.

72. taula. Biztanleriaren sarrera txikien tasa etxebizitza-gastuak kendu ondoren Gipuzkoa 2012

		Pertsonak	
		Tasa (%)	Kop.
Pobrezia erlatiboaren tasa	Guztira	16,8	119.124
	Etxebizitza-gastuak kendu ondoren	21,1	149.146
	Aldea	+4,3	30.022
Pobrezia larriaren tasa	Guztira	4,3	30.589
	Etxebizitza-gastuak kendu ondoren	9,3	66.056
	Aldea	+5,0	35.467

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Etxebizitza guztiak hartuz gero kontuan, hipoteka edo errenta ordaintzeko atzerapenen bat izan dutenen portzentajea txiki samarra da: hipoteka ordaintzeko unean familietatik % 1ek izan du atzerapena, eta etxebizitzetatik % 3,3 atzeratu da errenta ordaintzeko garaian. Guztira 2.600 eta 8.800 etxe dirateke, hurrenez hurren. Gainera, etxeetatik % 1,7k adierazten du atzerapena izan duela ur, gas, berokuntza eta elektrizitate erreziiboak edota komunitateko kuotak ordaintzeko unean.

73. taula. Hipoteka, errenta edo etxebizitzarekin lotutako erreziiboak ordaintzeko atzerapena izan duten etxeak, etxe erreferentziako pertsonaren eta etxebizitzaren hainbat ezaugarriaren arabera. Gipuzkoa 2012.

		Hipoteka	Errenta	Erreziiboak
Sexua	Gizonezkoa	0,8	2,9	1,5
	Emakumezkoa	1,3	4,3	2,2
Adina	44 urte arte	1,8	7,2	2,6
	45-64 urte	1,1	2,3	1,9
	65 urte eta gehiago	0,1	0,8	0,6
Herritartasuna	Espainiarra	1,0	1,5	1,7
	Atzerritarra	0,3	31,2	2,0
Pobrezia erlatiboa	Bai	0,7	11,8	3,7
	Ez	1,0	1,5	1,3
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	0,8	22,2	7,2
	Ongizaterik eza	0,8	2,3	4,1
	Ongizatea	1,0	1,3	0,7
Gizarteratze/bazterketa	Gizarteratua	0,7	0,2	0,5

eta pobrezia larrian murgildutakoa 50.000koa. Kasu horretan, pobrezia erlatiboa 1,6z biderkatuko zen, biztanleriaren % 27ra iritsiz, eta larria 2,6z, % 11,2raino zehazki.

maila	Gizarteratze prekarioa	1,6	3,1	2,8
	Bazterketa konpentsatua	0,7	12,9	5,0
	Bazterketa larria	1,1	20,2	3,2
Guztira		1,0	3,3	1,7

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Errentaren ordainketako atzerapenak egoera sozioekonomikoaren mende daude, erabat, eta ongizate egoeran dagoen biztanleriaren artean gutxienez arazo bada ere, biztanleria pobreaken artean eragin garrantzitsu samarra du. Izan ere, mantentze pobreakiako egoeran dauden etxeetatik % 22,2k adierazten du noizbait atzeratu dela errenta ordaintzeko garaian. Taulan ikusten den moduan, errentaren ordainketan atzerapen garrantzitsuak ikusten dira, halaber, atzerriko herritartasuna duten pertsonak buru diren etxeen artean eta erreferentziako pertsona 44 urtez azpikoa dutenetan.

Aitzitik, hipotekaren kasuan aldeak txikiagoak dira, eta ordainketarako atzerapenak ere oso gutxi etxebizitza pobreaken artean. Azkenean, erreziboen ordainketari dagokionez, ezberdintasun garrantzitsu samarrak ikusten dira multzoen artean, errentaren kasuan ikusten direnak baino txikiagoak hala ere.

4.4.2. Aurrezteko ahalmena eta kredituetara jotzea

2012ko urtean, Gipuzkoako etxebizitza guztietatik % 65,8k halako aurrezki maila bat zuen; beste % 35ak ez zuen inolako erreserba ekonomikorik. Kontsulta egindako pertsonen emandako erantzunekin bat, aurrezki erabilgarriek aukera emango liekete etxe horiei beste sarrerarik ezean egungo gastuari ia-ia urte eta erdiz eusteko, batez beste. Pentsatzekoa den moduan, aurrezteko ahalmena estu lotzen zaie pobreaki (edo sarrera erregular eskasia) eta bazterketa egoerei, adin, sexu eta, batez ere, herritartasunari bezalaxe. Hala, esate baterako, mantentze dimentsioko pobreaki egoerako etxebizitzetatik % 28k dio aurrezkiak badituela; ongizate egoeran daudenen artean, berriz, % 73 dira. Atzerriko herritartasuna duen pertsona bat buru den etxeetan, aurrezkiak badituzten etxeen portzentajeaz gain txikiagoa da, halaber, beste sarrerarik ezean familiek bere egungo gastu mailari eutsi ahal izango lioketen batez besteko hilabete kopurua.

74. taula. Aurrezki erabilgarriak badituzten etxeen portzentajea, eta beste sarrerarik gabe egungo gastuari eutsi ahal izango lioketen batez besteko hilabete kopurua, etxeen erreferentziako pertsonaren eta etxebizitzaren ezaugarrien arabera. Gipuzkoa 2012.

		Aurrezki-erabilgarritasuna:	Hilabete kopurua
Sexua	Gizonezkoa	68,0	17,2
	Emakumezkoa	60,4	17,8
Adina	44 urte arte	61,8	11,6
	45-64 urte	62,8	16,1
	65 urte eta gehiago	72,9	23,2
Herritartasuna	Espainiarra	67,7	17,6

	Atzerritarra	35,4	8,4
Pobrezia erlatiboa	Bai	39,0	14,1
	Ez	71,5	17,7
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	28,2	14,4
	Ongizaterik eza	44,0	12,9
	Ongizatea	73,7	17,9
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	75,0	19,7
	Gizarteratze prekarioa	59,1	13,7
	Bazterketa konpentsatua	43,5	10,8
	Bazterketa larria	41,1	12,7
Guztira		65,8	17,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Bestetik, gipuzkoar etxeetatik % 23,9 egungo baliabideez hileko 800 euroko ustekabeko gastu bati aurre egiterik ez izateko moduan dagoke. Atzerriko herritartasuna duen pertsona bat buru duten etxebizitzaren artean, proportzioa % 56koa da, eta mantentze pobrezia egoeran dauden artean, berriz, % 71koa.

Osterantzean, ez dirudi etxeetako aurrezki eta sarrerei dagokienez ikusten diren gabeziak konpontzen ari direnik kreditu pertsonalen edo kreditu-txartelaren aukeraren bidez; ikusten da, ordea, kontu korronteko zorpeko edo zenbaki gorrietarako joera handiagoa dela. Hurrengo taulako lehenbiziko bi zutabeek agerian jartzen dute kreditu pertsonal bat duela dioten etxebizitza portzentajea, eta horren hileko ordainketaren batez besteko zenbatekoa, aurreko tauletan aztertutako aldagaien arabera.

75. taula. Kreditu pertsonalak dituzten etxeak, eta hileko ordainketen eta etxeko kontu korrante nagusiko zorpekoen batez besteko zenbatekoa, etxeko erreferentziazko pertsonaren eta etxebizitzaren hainbat ezaugarriaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Kreditu pertsonalak	Kreditu pertsonalaren batez besteko hileko ordainketa	Kontu korronteko zorpekoa
Sexua	Gizonezkoa	12,4	421,5	11,1
	Emakumezkoa	12,4	224,4	11,6
Adina	44 urte arte	17,0	353,7	16,3
	45-64 urte	15,0	375,9	13,5
	65 urte eta gehiago	5,3	349,3	4,0
Herritartasuna	Espainiarra	12,8	371,6	8,9
	Atzerritarra	7,5	139,3	48,9
Pobrezia erlatiboa	Bai	9,0	195,4	22,7
	Ez	13,2	387,7	8,8

Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	11,5	163,8	33,4
	Ongizaterik eza	12,1	254,5	16,8
	Ongizatea	12,6	401,7	7,9
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	10,0	371,2	4,2
	Gizarteratze prekarioa	17,3	312,7	15,0
	Bazterketa konpentsatua	15,9	648,1	23,4
	Bazterketa larria	7,0	220,9	41,1
Guztira		12,4	363,1	11,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Inkestako datuen arabera, etxeetatik % 12,4k une honetan kreditu pertsonalak ditu ordaintzeko, eta horiei dagokien hileko batez besteko kuota 363,1 eurokoa da. Taulako datuek agerian jartzen dute, edonola ere, alde handirik ez dagoela, kreditu pertsonaletara jotzeari dagokionez, pobrezia egoeren arabera; etxebizitza pobreek edo gizarte bazterketako egoeran daudenek, dena den, pobre ez direnek baino gutxiago jotzen dute kreditura. 44 urtez azpiko pertsonak edo espainiar herritartasuna dutenak buru diren etxebizitzek ere neurri handiago batean jotzen dute kreditu pertsonaletara, erreferentziazko pertsona zaharragoa edo atzerriko herritartasuna duena den etxebizitzek baino. Edonola ere, alderik nabarmenenak hileko batez besteko ordaintetari lotuak dira (hau, normalean, eskatutako zenbatekoaren arabera izaten da), ezen pobre ez diren etxebizitzek kasuan askoz ere handiagoa da.

Aurreko taulako azken zutabeak erakusten du, halaber, Gipuzkoako etxebizitzetatik % 11,3k urteko uneren batean zenbaki gorriak edo zorpekoren bat izan duela kontu korrontean. Kasu honetan, kreditu pertsonalekin gertatzen denaz bestela, pobrezia –etxeke erreferentziazko pertsonaren adinarekin eta herritartasunarekin batera- eragin garrantzitsua du zenbaki gorriak izateko aukerari dagokionez: atzerriko herritartasuna duen pertsona bat buru duten etxeetatik erdiak eta mantentze dimentsioko pobrezian dauden familietatik heren batek diote azken urtean zehar zorpekoren bat izan dutela kontuan. Mantentze pobrezia ikuspegitik ongizate egoeran dauden etxebizitzek kasuan portzentajea % 8koa da.

76. taula. Aurrezkietara edo aparteko kredituetara eta kreditu-txartelera jo duten etxeetan dagoen pertsona portzentajea, pobrezia mailaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Norberaren aurrezkietara jo beharra	Aparteko kredituetara edo kreditu-txartelera jotzea
Pobrezia erlatiboa	Bai	22,9	6,8
	Ez	13,3	4,8
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	31,5	8,9
	Ongizaterik eza	20,4	5,5
	Ongizatea	12,2	4,7
Guztira		15,0	5,2

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Orain arte adierazitakoaren ildotik, ikusten da halaber azken urtean zehar etxe pobreek maizago jo behar izan dutela, ez pobreek baino, bere aurrezkiatara. Kreditu-txarteletara edo aparteko kredituetara jotzeko joera handiagoa ere ikusten da etxe horietan, nahiz horietara jo dutenen portzentajea, baita familia pobreen artean ere, oso txikia den.

4.5. Krisialdiak bizi baldintzetan eta pobrezia pertzepzioan duen eragina

4.5.1. Krisiaren eragina

Pertzepzio subjektiboen ikuspegitik, zer eragin izan du krisialdi ekonomikoak Gipuzkoako etxeetan?

Hurrengo taulan ikusten den moduan, eragin negatiboa garrantzitsua izan da, eta etxe pobreetan eragin du bereziki. Dena den, galdesortaren egitura dela eta ezin da jakin eragin edo inpaktu horrek pobrezian erortzea ekarri ote duen berekin edo, aitzitik, krisialdiak dagoeneko pobrezian zeudenei eragin dien. Egia, dena den, zera da, gaur egun pobreak diren etxeek maizago adierazten dutela bere egoerak okerrera egin duela krisialdiaren ondorioz.

Izan ere, etxeei galdetuz gero nolako bilakaera izan duen beren bizi-maila duela hiru urte zutenarekiko, % 16k dio asko egin duela okerrera, eta % 43k pixka bat okerrera egin duela. % 34k dio berdin mantendu dela, eta % 5ek hobetu egin dela. Hondatze egoera orokorra bada ere, pobrezia egoeran eta bazterketa egoeran dauden etxeak dira bizi-mailan atzerapena izan dutela maizen diotenak. 65 urte eta gehiagokoak buru dituzten etxeak, ez pobreak eta inklusio edo erabateko gizarteratze egoeran daudenak dira bere bizi-maila egonkor mantendu dela maizen diotenak.

77. taula. Etxeak duela 3 urtekoarekiko sumatzen duten bizi-mailaren aldaketen arabera, etxeok erreferentziatzeko pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarri kontuan hartuta. Gipuzkoa 2012

		Asko egin du okerrera	Pixka bat egin du okerrera	Berdin mantendu da	Hobetu egin da*
Sexua	Gizonezkoa	17,0	43,4	34,6	5,1
	Emakumezkoa	16,6	42,1	35,2	6,1
Adina	44 urte arte	21,2	37,2	33,0	8,5
	45-64 urte	19,1	46,4	30,7	3,8
	65 urte eta gehiago	10,2	44,5	41,1	4,3
Herritartasuna	Espainiarra	15,6	43,1	36,3	5,0
	Atzerritarra	36,6	41,6	10,7	11,1
Pobrezia erlatiboa	Bai	31,6	44,3	22,9	1,2
	Ez	13,7	42,8	37,3	6,3
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	44,2	35,2	20,6	0,0
	Ongizaterik eza	26,3	47,4	22,6	3,8
	Ongizatea	12,1	43,2	38,5	6,2
Gizarteratze/bazterketa eta maila	Gizarteratua	10,2	42,2	41,7	5,9
	Gizarteratze prekarioa	21,9	47,0	26,6	4,5
	Bazterketa konpentsatua	31,9	33,0	24,7	10,4

	Bazterketa larria	34,3	41,5	24,3	0,0
Guztira		16,8	43,0	34,8	5,4

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.* Galdesortak aukera ematen zuen bere bizi-maila pixka bat hobetu dela uste dutenak eta asko hobetu dela uste dutenak bereizteko. Askok hobetu dela uste dutenen kopuru txikia ikusirik, batu egin dira multzo biak.

Emaitzak desberdinxeak dira, bizi-mailak duela hiru urtekoarekiko izan duen bilakaerari buruz galdetu beharrean krisiak etxearen egoera ekonomikoari nola eragin dion galdetuz gero, eta erantzunak bi kategoriatan biltzen dira: erabat edo nahikoa, eta gutxi edo batere ez. Kasu honetan, balorazioa ez da hain negatiboa, eta etxeetatik % 55ek dio krisiak gutxi edo batere ez diola eragin. Kasu honetan ere, pobrezia eta bazterketa egoerak jasaten dituzten etxeek eraman dute parte txarrena. Mantentze pobrezia ikuspegitik pobre diren etxeetatik % 78,8k adierazi du krisiak erabat edo nabarmen eragin diola bere egoera ekonomikoari; ongizate egoeran dauden etxeen artean, aldiz, portzentaje hori % 38,4koa da.

78. taula. Biztanleriaren banaketa krisiak etxearen egoera ekonomikoan izandako eraginaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Erabat edo nahikoa	Gutxi edo batere ez
Sexua	Gizonezkoa	42,9	57,1
	Emakumezkoa	48,2	51,8
Adina	44 urte arte	47,4	52,6
	45-64 urte	48,1	51,9
	65 urte eta gehiago	37,6	62,4
Herritartasuna	Espainiarra	43,3	56,7
	Atzerritarra	61,9	38,1
Pobrezia erlatiboa	Bai	67,9	32,1
	Ez	39,5	60,5
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	78,8	21,2
	Ongizaterik eza	57,1	42,9
	Ongizatea	38,4	61,6
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	34,8	65,2
	Gizarteratze prekarioa	52,0	48,0
	Bazterketa konpentsatua	60,7	39,3
	Bazterketa larria	73,8	26,2
Guztira		44,5	55,5

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Ikusi dugun moduan etxeetako batzuek –bereziki pobreenek- aipatzen duten bizi baldintzen hondatze horren pertzepzioa eguneroko bizimoduarekin lotutako adierazle askoren hondatze erreal baten ondorio zuzena da. Hurrengo taulak azken urtean hainbat arazo izan dituzten etxebizitzaren portzentajea jasotzen du, mantentze dimentsioko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren arabera.

79. taula. Arrazoi ekonomikoengatik arazoak izan dituzten etxeen portzentajea, pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren eta eragindako pertsona kopuruaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Arazoak izan dituzten etxeak (%)				Eragindako pertsona kop.
	Pobrezia	Ongizaterik eza	Ongizatea	Guztira	
Aisialdiko eta denbora libreko gastuak murriztea	82,4	51,3	28,7	36,4	267.737
Etxeko energia-gastuak murriztu behar izatea	66,4	37,0	16,7	23,8	169.718
Jantzi eta oinetako gastu oinarrizkoak murriztea	59,9	36,3	12,9	20,1	137.600
Laguntza ekonomikoa eskatzea gizarte erakunde publiko edo pribatuei	53,9	13,5	2,7	8,6	55.499
Oinarrizko elikadura-gastuak murriztea	45,6	14,7	3,3	8,5	56.855
Ohiko gizarte harremanak galtzea	38,2	20,5	7,6	12,0	84.856
Lagun, bizilagun edo familiakoei laguntza ekonomikoa eskatu beharra	33,8	12,0	3,1	7,0	43.663
Janari-dieta egokirik ez izatea	18,1	4,8	1,7	3,6	23.320
Argia, ura, gasa edo telefonoa mozteko abisuak	17,8	8,6	1,8	4,1	29.343
Botikaren bat erosteari utzi edo medikuak agindutako tratamendu bat eten beharra	7,5	2,8	0,7	1,6	9.085
Jabetzak saltzea edo etxebizitzaz aldatzea gastuak estaltzeko	4,3	3,2	0,6	1,2	10.360
Etxebizitzatik kanporatua izateko mehatxu motaren bat jasatea, berehalakoa izan ala ez	4,3	0,0	0,0	0,4	2.390
Ondasunen bahitura	3,0	0,7	0,2	0,5	4.458

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Taulan ikusten den moduan, aisialdiko gastuen murrizketa da arazorik komunen edo ohikoena, eta etxeetatik heren bati pasatxo (% 36,4) eragiten dio. Hurrenak energia-gastuen eta etxebizitza edo oinetako gastu oinarrizkoen murrizketa datoz. Ongizate egoeran dauden etxebizitzaren artean –ez dezagun aiantzi horixe dela, nabarmen gainera, multzo nagusia, guzti-guztietatik % 77,8 jartzen baitu- gabezia horiek % 13 eta % 28 bitarteri eragiten diote; aldiz, etxebizitza pobreen artean portzentajeak % 60 eta % 82 bitartekoak dira. Ildo honetatik, etxe pobreetatik % 45,6k adierazten du oinarrizko janari-gastuak murriztu behar izan dituela; portzentajea % 3,3koa da ongizate egoeran dauden etxeen artean.

Portzentaje gisa ikusirik arazo hauetako batzuen eragina txikia dela pentsa badaiteke ere, kopuru absolutuetan egoera horiek eragiten dien etxeetan bizi den pertsona kopurua ez da inolaz ere txikia: 56.800 pertsona baino gehiago dira bere oinarrizko janari-gastuak murriztu beharrean egondakoak, 29.000 baino gehiago hartu dituzte ura, argia edo telefonoa moztuko dieten abisuak, eta 9.000tik gora dira botikaren bat erosteari utzi edo medikuak jarritako tratamenduren bat medikamentuen kostuagatik eten beharra izandakoak.

4.5.2. Pobreziaren pertzepzioa eta epe luzeko eboluzioa

Hurrengo taulak etxeen banaketa jasotzen du, inkestatutako pertsonen ikuspegi sozioekonomikotik bere etxearen egoerari buruz egiten duten balorazioaren arabera. Ikuspegi horretatik, Gipuzkoako etxeak bi multzo nagusitan banatu daitezke: batean moldatzen diren baina batez bestekoaren azpitik daudenak, etxeetatik % 46 baitira, eta bestean egoera eroso aipatzen dutenak, batez bestekoaren gainetikoa alegia, % 41 baitira hauek. Muturretan, berriz, bere etxea oso pobre, pobre edo pobre samarren artean kokatzen dutenak daude (guztiaren % 7,8), eta aberats edo oso aberatsen artean kokatzen dutenak (hauek ez dira % 5era iristen).

Txosten honetan erabiltzen ari diren pobreziari buruzko sailkapen objektiboak ez datoz ezinbestean bat etxeek bere egoerari buruz duten pertzepzioarekin, batzuk beste batzuk baino gehiago hurbiltzen badira ere. Izan ere, etxe pobreetatik % 26k bakarrik ikusten du bere burua pobretzat; % 64k, aldiz, moldatzen dela usten du, batez bestekoaren azpitik egon arren. Gauza bera adierazten du pobrezia larriko egoeran dauden etxeetatik % 53k, gabezia material larriko egoeran daudenetatik % 48k, mantentze dimentsioko pobrezian dauden etxeetatik % 59k, eta pobrezia arrisku eta bazterketa egoeran daudekeenetatik (AROPE tasa) % 65ek.

80. taula. Hainbat pobrezia, gabezia eta bazterketa egoerak eragindako etxeak, bere egoeraz duten pertzepzioaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oso pobrea, pobrea edo pobre-antzekoa	Ahal moduan, batez bestekotik behera	Batez bestekotik gora, eroso	Oso aberatsa, aberatsa edo aski diruduna	Guztira
Pobrezia erlatiboa	26,6	64,9	8,5	0,1	100,0
Pobrezia larria	39,1	53,3	7,6	0,0	100,0
Gabezia material larria	52,0	48,0	0,0	0,0	100,0
AROPE tasa	25,5	65,0	9,4	0,1	100,0
PGDI pobrezia	37,5	59,0	3,5	0,0	100,0
Guztira	7,8	46,1	41,3	4,9	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gipuzkoako etxeek, bestetik, egungo egoera sorburu duten familiarena baino hobexegoa dela adieraztera jotzen dute. Hala, % 7,8k bakarrik uste du pobre edo pobre samarra dela, eta sorburuko familia pobrea zutela diotenen portzentajea % 15koa da ia-ia. Ildo beretik, % 47 baino gehiagok bere burua oparotasun, are gehiago, aberastasuneko egoera batean ikusten duelarik, bakar-bakarrik % 40k uste du bere sorburuko familia ere egoera horretan zegoela.

81. taula. Etxeen banaketa bere egoeraz eta bere sorburuko familiarenaz duten pertzepzioaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oso pobrea, pobrea edo pobre-antzekoa	Ahal moduan, batez bestekotik behera	Batez bestekotik gora, eroso	Oso aberatsa, aberatsa edo aski diruduna	Guztira
Gaur egun	7,8	46,1	41,3	4,9	100,0
Sorburuko familia	14,4	45,2	36,7	3,6	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Etxeek gaur egun bizi duten egoeraren pertzepzioa jatorriko etxeari atxikitzen diotenarekin gurutzatuz gero, ikuste da gehienak (etxeetatik % 60) egoera berean mantentzen direla, eta ez dutela, beraz, gizarte mugikortasun ez beheranzkorik ez goranzkorik sumatzen. Etxeetatik laurden batek uste du bere jatorriko familia zuen egoera baino hobea duela orain (goranzko mugikortasuna), aldiz, % 14,6k bere jatorriko familiarena baino egoera okerragoan dagoela uste du, eta hau beheranzko mugikortasuntzat har liteke, betiere pertzepzio subjektiboetatik abiatuta, ez datu objektiboetatik. Gizarte mailan behera egin dutela dioten etxeen artean, gehienak (% 60) egoera erosoan zegoen familia batetik batez bestekoaren azpitik moldatzen den beste familia batera igaro dira. Ildo beretik, bere egoerak jatorriko familiaren egoerarekiko hoherentz egin duela uste dutenak alderantzizko bidea egin duten etxeak dira nagusiki (multzo horretako % 45), hau da, batez bestekoaren azpitik moldatzen zen familia batetik egoera eroso batean, batez bestekotik gora, bizi den familia batera igaro dira.

82. taula. Etxeen banaketa mantentze dimentsioko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren eta jatorriko familiaren egoerari buruz duten pertzepzioaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oso pobrea, pobrea edo pobre-antzekoa	Ahal moduan, batez bestekotik behera	Batez bestekotik gora, eroso	Oso aberatsa, aberatsa edo aski diruduna	Guztira
Pobrea	29,7	42,0	27,6	0,7	100,0
Ongizaterik eza	18,6	53,6	27,3	0,5	100,0
Ongizatea	12,0	44,1	39,4	4,5	100,0
Guztira	14,4	45,2	36,7	3,6	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Logikoaenez, gaur egun pobrezia egoeretan bizi direnak dira bere jatorriko familia pobretzat hartuz gehien jotzen dutenak. Aitzitik, gaur egun ongizate egoeran daudenak bitan banatzen dira nagusiki, batetik bere jatorriko familia batez bestekoaren azpitik moldatzen zela diotenak baitaude (% 44), eta, bestetik, egoera eroso batean, batez bestekoaren gainetik, zegoela uste dutenak (% 39).

4.6. Etxebizitzarako aukera eta honen bizigarritasun baldintzak

4.6.1. Bizigarritasun baldintzak: neurria, antzintasuna, tipologia eta ekipamenduak

Familia pobreen etxebizitzak txikiagoak dira pobreak ez direnenak baino. Inkestaren emaitzekin bat, pobrezia egoeran dauden pertsonen etxebizitzaren batez besteko neurria 73,7 metro koadrokoa da; aldiz, ongizate egoeran dauden pertsonen kasuan ia-ia 94 metrokoa da. Biztanleriarentzat oro har, batez besteko neurria 90 metro koadrokoa da ia-ia.

83. taula. Etxebizitzaren azalera guztira, pobrezia/ongizate eskalako egoeraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Azalera guztira
Pobrea	73,7
Ongizaterik eza	76,8

Ez pobrea	93,9
Guztira	89,8

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gainera, pertsona pobreen etxebizitzak zaharragoak dira, batez beste. Zehatzago esanda, familia pobreak neurri handiago batean bizi dira 1979 baino lehen eraikitako etxebizitzetan, nahiz etxebizitza berrietan ere proportzio handiagoan bizi diren; azken kasu honetan, baina, aldeak txikiagoak dira.

84. taula. Etxeen banaketa mantentze dimentsioko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren eta bizi diren etxebizitzaren eraikuntza-urtearen arabera. Gipuzkoa 2012

	1979 baino lehen	1979 eta 2005 bitartean	2005etik aurrera
Pobrea	69,6	22,4	8,0
Ongizaterik eza	67,8	26,8	5,4
Ongizatea	56,2	38,1	5,7

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Aldeak ikusten dira, halaber, etxeek pobrezia/ongizate eskalan duten tokiaren arabera, etxebizitza tipologiari dagokionez. Hala, etxe pobreek neurri handiagoan jotzen dute, ongizate egoeran daudenak baino, neurri handiko etxebizitza-blokeetan bizitzera (hamar etxebizitza baino gehiago), eta neurri txikiagoan, berriz, familia bakarreko etxebizitzetan –baserriak barne- bizitzera³⁴.

85. taula. Etxeen banaketa bizi diren etxebizitza motaren eta mantentze dimentsioko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrea	Ongizaterik eza	Ongizatea	Guztira
Etxebizitza familiabakarra (txaleta, landetxea, baserria, atxikia)	3,8	6,2	11,2	10,1
Apartamentua 10 etxebizitza baino gutxiagoko eraikinean	20,7	30,5	27,5	27,3
Apartamentua 10 edo etxebizitza gehiagoko eraikinean	75,5	63,3	61,1	62,5

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Bestetik, gipuzkoar etxeetatik ia-ia % 10ek bi arazo edo gehiago ditu bere etxebizitzaren egoerari dagokionez; akatsik ohikoenak kutsadura akustikoa eta arkitekturako hesiak dira. Zaratari dagokionean izan ezik, pobrezia egoeran dauden etxeek arazo eta akats gehiago dituzte bere etxebizitzetan, ongizate egoeran daudenek baino.

86. taula. Etxebizitzako zenbait akatsek etxeetan duten eragina, hauek mantentze

³⁴ Datu hau, edonola ere, gune urbanizatuenetan ematen diren pobrezia tasa handiagoekin dago lotuta; horietan etxebizitza familiabakarren edo neurri txikiagoko enportzentajea txikiagoa da.

dimentsioko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Pobrea	Ongizaterik eza	Ongizatea	Guztira
Eraikuntzan akats larriak edo erortzeko zorian	5,1	4,7	2,4	3,0
Itoginak, hezetasuna pareta, zoru, sabai edo zimenduetan, edo zoru, leiho- eta ate-marko ustelduak.	20,5	7,3	8,2	9,2
Argi natural gutxi	7,8	6,8	5,2	5,6
Bizilagunek egindako zaratak edo kanpotik datozenak (trafikoa, negozioak, inguruko fabrikak, etab.)	12,2	13,6	17,1	16,2
Arkitekturako hesiak eta etxebizitzan minusbaliotasun fisikoa duten pertsonak izatea	12,3	13,6	8,1	9,2
2 arazo baino gutxiago	83,6	91,9	91,0	90,5
Bi arazo edo gehiago	16,4	8,1	9,0	9,5

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

4.6.2. Etxebizitzarako aukera

Etxebizitzarako aukerak aldatu egiten dira, aztertutako beste elementuak bezalaxe, familiek pobrezia eta ongizatearen eskalan duten kokapenaren arabera. Izan ere, analisia bakar-bakarrrik mantentze pobrezia dimentsioan bilduz gero, etxe pobreetatik % 42 merkatu librean erositako bere jabetzako etxebizitza batean bizi da; ongizate egoeran dauden etxeen artean proportzioa % 76koa da.

87. taula. Etxeen banaketa etxebizitza eskuratzeko formulen eta mantentze dimentsioko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Jabetzako*, merkatu librea	Jabetzako*, BOE	Lagatako a, dohaintza akoa edo jarauntsi a	Errenta librea	Errenta soziala
Pobrezia erlatiboa	Bai	59,3	10,6	1,6	24,8	3,7
	Ez	74,5	13,8	2,0	8,6	1,1
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	42,6	13,4	1,9	34,8	7,4
	Ongizaterik eza	60,2	15,3	4,9	18,0	1,6
	Ongizatea	76,9	13,0	1,4	7,7	0,9
Gizarteratze/bazterket a maila	Gizarteratua	80,1	12,2	2,0	4,9	0,8
	Gizarteratze prekariora	66,8	15,3	1,6	15,3	1,0
	Bazterketa konpentsatua	64,1	9,5	3,4	17,4	5,6
	Bazterketa larria	29,5	19,5	1,9	42,0	7,1
Guztira		71,7	13,3	1,9	11,5	1,6

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012. * Jabetzako etxebizitza erabat ordainduta edo

Alabaina, alde handirik ez dago babes ofizialeko etxebizitza propioetan bizi den familia portzentajea: etxe pobreen artean BOEko esleipendunen portzentajea % 13,4koa da, eta gaur egun ongizate egoeran dauden artean portzentaje hori % 13,0koa da. Datu hau laginketak berak eragina izan daiteke; izan ere, laginean baliteke familia bat baino gehiagori elkarrizketa egindako babes ofizialeko eraikin kopuru handiegia, edo txikiegia sartu izana. Alabaina, etxebizitza nagusien parte osoarekiko detektatu den BOE portzentajea eta iturri ofizialek ematen dutena antzeko samarra denez (inkestak % 13koa ematen du, eta Etxebizitza Sailaren datuen arabera % 8koa da EAE osorako), pentsatzekoa da horren atzean babes ofizialeko etxeak esleitzeko irizpideak daudela, oso-oso gutxi lotzen baitzaizkio une honetan jabeek duten egoera ekonomikoari. Aitzitik, pobrezia egoeran dauden etxeek pobre ez direnek baino gehiago jotzen dute errenta libreria eta, batez ere, errenta sozialera.

4.7. Gizarte harremanak eta gizarte partaidetza

4.7.1. Gizarte harremanak

Gipuzkoako etxe gehienek diote harreman onak dituztela bere inguruko pertsonekin. Dena den, pentsatzekoa da ezen, pobrezia egoeran dauden kasuan, harreman hauek txarxeagoak direla. Hurrengo taulan, etxeok besteekin, beste senide batzuekin, lagunekin edo bizilagunekin harreman onak edo on samarrak dituztela dioen etxe portzentajea jasotzen dugu. Ohar bat egin behar da pertsona horiekin harreman onik dutenik aipatzen ez dutenak bi multzotan bereizten direla: harreman txarrak edo txar samarrak dituztenak, eta pertsona horiekin harremanik ez dutenak (hau da, bakarrik bizi dira, ez dute seniderik, bizilagunik edo adiskiderik).

Hurrengo taulan ikusten da emakume bat edo 64 urtetik gorako pertsona bat buru duten etxeetan, etxe pobre eta ongizaterik gabeko egoeran daudenetan eta bazterketa egoeraren batean daudenetan besteetan baino gutxiagotan dituztela harreman onak etxeokoen artean, bai harreman horiek onak ez direlako, bai bakarrik bizi direlako. Senideekiko harremanei dagokienez, bakar-bakarrik gizarte bazterketa larriko egoeran dauden etxeak bereizten dira neurri batean besteetatik (ezin bestela izan gainera, harreman pertsonal txarrak direlako adierazle hori ezartzeko unean kontuan hartzen den elementuetako bat). Gauza bera esan daiteke adiskideekiko harremanei dagokienez, nahiz kasu honetan aldea txikia betiere- etxe pobreetara ere iristen den. Bizilagunekiko harremanak ez dira gogobetegarriak izaten, neurri handiago batean, eta badirudi hemen ere halako harreman bat dagoela pobrezia eta gizarte harremanen artean, zeren eta etxe pobreetatik % 90ek soilik baitio harreman onak dituela bizilagunekin, portzentajea % 97koa denean ongizate egoeran dauden kasuan.

88. taula. Bere inguruko pertsonekin harreman onak edo oso onak dituzten etxeak, etxeok erreferentziatzko pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarriren arabera. Gipuzkoa 2012

		Etxekoak	Beste senide batzuk	Adiskideak	Bizilagunak
Sexua	Gizonezkoa	88,4	99,2	98,8	96,0
	Emakumezkoa	58,3	97,3	98,2	94,7
Adina	44 urte arte	82,4	99,0	99,3	93,2
	45-64 urte	85,9	99,0	98,9	96,1
	65 urte eta gehiago	69,5	97,9	97,8	97,3

Herritartasuna	Espainiarra	78,9	98,6	98,6	95,6
	Atzeritarra	88,9	100,0	98,9	95,4
Pobrezia erlatiboa	Bai	72,4	97,9	95,5	91,8
	Ez	81,0	98,8	99,3	96,5
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	73,2	98,0	94,1	90,6
	Ongizaterik eza	64,9	97,9	97,5	92,2
	Ongizatea	82,7	98,9	99,3	96,8
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	80,2	99,0	99,5	97,0
	Gizarteratze prekarioa	82,4	98,7	98,4	94,9
	Bazterketa konpentsatua	65,4	99,2	96,9	93,2
	Bazterketa larria	73,7	94,3	94,2	90,0
Guztira		79,5	98,6	98,6	95,6

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Iritzi bera ageri da etxeei kontu zehatzago bat galdetzen zaienean: Ba al duzu arazoak gertatzean lagunduko dizun pertsonarik³⁵? Etxeetatik % 8tan ezezkoa da galdera honen erantzuna eta, adinaren, sexuaren edo etxeko erreferentziatzko pertsonaren ikuspegitik honen inguruan alderik ikusten ez bada ere, badira aldeak pobrezia eta gizarte bazterketaren ikuspegitik.

89. taula. Laguntza eska diezaioketen inor ez duten etxeen proportzioa, etxeko erreferentziatzko pertsonaren eta etxeen hainbat ezaugarriren arabera. Gipuzkoa 2012

		%
Sexua	Gizonezkoa	7,9
	Emakumezkoa	8,3
Adina	44 urte arte	8,3
	45-64 urte	7,7
	65 urte eta gehiago	8,1
Herritartasuna	Espainiarra	7,9
	Atzeritarra	9,2
Pobrezia erlatiboa	Bai	14,6
	Ez	6,6
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	15,6
	Ongizaterik eza	10,4
	Ongizatea	6,8
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	5,1

³⁵ Laguntza esatean zera esan nahi da, dirua mailegatzea, pertsona inkestatua edo beronen ardurapean dagoen mendeko pertsonaren bat zaintzea, sostengu emozionala edo gestioak egitekoa ematea...

	Gizarteratze prekarioa	7,7
	Bazterketa konpentsatua	22,4
	Bazterketa larria	19,7
Guztira		8,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Txosten honetan erabiltzen den bazterketaren adierazle sintetikoak, lantzeko unean, kontuan hartzen du familiek, azken hamar urtean, hainbat egoera jasan izanaren aukera, esate baterako alkoholarekin edo legez kanpoko drogekin edo jokoarekin lotuak, aurrekari penalak, tratu txar fisiko edo psikologikoak edo nerabezaroko haurdunaldiak. Eta galdesorta honen helburua ez da hainbeste egoera horiek modu independentean identifikatzea edo kuantifikatzea, baizik eta egoera horietako bat behintzat jasan duten etxeak identifikatzea, bazterketa prozesuetarako bide edo prozesu horien parte direla iritz dakiekeen neurrian³⁶. Horregatik, logikaren bidetik, eta adierazle horren berorren eraikuntza dela eta, bazterketa egoeran dauden etxeen artean egoera horietakoren baten prebalentzia askoz altuagoa da oro har etxeetan ematen dena baino. Baina altuagoa da, halaber, pobrezia egoeran dauden etxeen artean, eta horrek agerian lagatzen du zer neurritan dauden loturik pobrezia eta bazterketa, baliabide ekonomikorik ez izate hutsetik haratago edota pobrezia zer neurritan lotzen zaien bazterketa prozesuetarantz doazen, edo bazterketa prozesuak sendotzen dituzten, egoerei.

90. taula. Droga kontsumoarekin, tratu txarrekin edo Justiziarekin lotutako arazoren bat behintzat izan duen biztanleriaren portzentajea. Gipuzkoa 2012

		Planteatutako zazpi arazoetako bat behintzat
Pobrezia erlatiboa	Bai	4,7
	Ez	2,7
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	5,7
	Ongizaterik eza	4,8
	Ongizatea	2,5
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	-
	Gizarteratze prekarioa	-
	Bazterketa konpentsatua	15,4
	Bazterketa larria	30,5
Guztira		3,1

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

4.7.2. Gizarte eta politika arloko partaidetza

³⁶ Aipatutako zazpi arazo horietatik, halako prebalentzia bat duen bakarra (biztanleria osoaren % 1,4) legez kanpoko drogekin lotutako arazoak izanari lotua da.

Gizarte eta politika arloko partaidetza funtsezko osagaia da bazterketa eta inklusio prozesuetan eta, halakotzat hartzen da kontuan inkesta honen esparruan, bazterketa adierazleak eraikitzeke unean. Aurreko puntuak aztertutako jarrera arazotsuen kasuan gertatzen zen moduan, bazterketa egoeran dauden etxeek partaidetza politiko eta sozialeko tasa txikiagoak dituzte, besteak beste partaidetza txiki horrexek jartzen dituelako bazterketa egoeran. Alabaina, jarrera arazotsuen kasuan gertatzen zen moduan, pobrezia partaidetza politiko eta sozial txikiago batekin ere lotzen da.

Hala, esate baterako, hauteskundeetako partaidetzari dagokionez, etxeetatik % 11k adierazten duelarik inoiz ez duela parte hartzen hauteskundeetan, % 8,7k batzuetan, eta % 80k beti edo ia beti, mantentze dimentsioko pobrezian dauden etxeen kasuan % 31koa da hauteskundeetan inoiz parte hartzen ez dutenen portzentajea. Era berean, pobre ez diren etxeetatik % 83k beti edo ia-ia beti parte hartzen duelarik hauteskundeetan, etxe pobreetatik % 66k bakarrik hartzen du.

91. taula. Etxeen banaketa pobrezia eta bazterketa egoera zenbaiten eta hauteskundeetan duten partaidetzaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Inoiz ez	Batzuetan	Beti edo ia-ia beti
Pobrezia erlatiboa	Bai	21,6	11,7	66,7
	Ez	8,8	8,0	83,2
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	31,3	11,5	57,2
	Ongizaterik eza	14,3	11,7	73,9
	Ongizatea	8,2	7,8	83,9
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	2,3	7,3	90,3
	Gizarteratze prekariora	18,4	10,4	71,2
	Bazterketa konpentsatua	23,1	13,1	63,8
	Bazterketa larria	38,1	7,8	54,1
Guztira		11,1	8,7	80,3

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Bestetik, ezin da esan pobrezia edo bazterketak eragiten dutenik etxe erreferentziako pertsonak duen jarrera politikoan. Pertsona hauei bere jarrera politikoari buruz galdetu zaielarik zero eta hamar bitarteko eskala baten bidez –horretan zeroa ezker muturra da eta hamarra eskuin muturra-, eta kontuan hartuz horietatik guztietatik % 70ek soilik erantzun diotela galdera honi, atera den batez besteko puntuazioa 4,3koa izan da; hau da, pertsona hauek oro har zentro-ezkerreko jarrera batean daudeke.

92. taula. Inkesta egindako pertsonen jarrera politiko pobrezia/ongizate eskalan duten kokapenaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Batez besteko puntuazioa	Ezkerra	Zentroa	Esquina
Pobrezia erlatiboa	Bai	4,6	41,1	33,9	25,0
	Ez	4,2	49,8	30,4	19,8
Mantentze	Pobrea	4,5	46,4	31,2	22,4

dimentsioko pobrezia	Ongizaterik eza	4,4	41,4	35,7	22,9
	Ongizatea	4,2	49,8	30,2	20,1
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	4,3	48,8	28,1	23,1
	Gizarteratze prekarioa	4,2	48,5	36,3	15,2
	Bazterketa konpentsatua	4,1	44,3	39,7	16,0
	Bazterketa larria	4,3	47,6	27,9	24,5
Guztira		4,3	48,4	31,0	20,6

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Eta inpresio bera ateratzen da multzo bakoitzeko pertsonen artean ezkerrekoak (otik 4ra), zentrokoak (5) eta eskuinekoak (6tik 10era) bereiziz gero. Pertsona ez pobreen artean ia-ia erdiak ezkerrekotzat definitzen du bere burua, eta % 20k eskuinekotzat; pobreen artean, aldiz, portzentajeak % 41ekoa eta % 25ekoa dira hurrenez hurren.

93. taula. Etxeen banaketa hainbat pobrezia eta bazterketa egoeraren eta horietako erreferentziako pertsonak elkarte eta erakundeetan duen partaidetzaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Batean berean ere ez	Batean behintzat
Pobrezia erlatiboa	Bai	75,0	25,0
	Ez	60,5	39,5
Mantentze dimentsioko pobrezia	Pobrea	81,0	19,0
	Ongizaterik eza	70,9	29,1
	Ongizatea	59,7	40,3
Gizarteratze/bazterketa maila	Gizarteratua	60,3	39,7
	Gizarteratze prekarioa	64,4	35,6
	Bazterketa konpentsatua	70,2	29,8
	Bazterketa larria	73,1	26,9
Guztira		63,1	36,9

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gizarte partaidetzari dagokionez, inkestako datuek erakusten dute etxeetan buru diren pertsonetatik % 36k elkarte edo erakunde motaren batean behintzat parte hartzen duela, horien artean sarturik erlijiosoak, kirol arlokoak, sindikalak, politikoak, auzoari lotuak, artistikoak, hezkuntzakoak, gazteenak, aisiakoak edo profesionalak. Aztertutako beste adierazleekin gertatzen den moduan, elkarteetako partaidetza nabarmen txikiagoa da bazterketa egoeran dauden pertsona pobreen artean, egoera eroso edo gizarteratze egoeran daudenen artean baino.

5. GIPUZKOAKO POBREZIAREN KONTRA BORROKATZEKO POLITIKAK. HORIEN GAINEKO EZAGUERA, ETA HORIEN ERABILERA, ESKAERA ETA ERAGINKORTASUNA

Kapitulu honetan, gaur egun gure lurraldean gizarteratze politiken erdigunea diren zerbitzu eta prestazioekin lotutako hainbat kontu aztertzen dira. Aztertzen diren datuak, gehien-gehienak, *Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012* laneko galdesortako modulu tematikoetako batean pobreziaren kontra borrokatze politikari buruz sartutako galderetatik atera dira. Datu horien osagarri, gizarte babeseko sistemaren eraginkortasunari buruzko azterketa orokor bat, eta beste espezifikokoago bat sarrerak bermatzeko sistemak gure lurraldean duen eraginari buruz.

Kapitulua hiru atal handitan egituratzen da. Horietako lehenean aztertu egiten da gaur egun oinarrizko gizarte zerbitzuek eta Lanbideak betetzen dituzten eginkizunei dagokienez gipuzkoar biztanleriak duen ezaguera maila, zerbitzu horien ikusgarritasun sozialaren mailarekin batera. Bigarren apartatuan, gainera, batez ere aipatutako zerbitzu horien erabilera-mailarekin lotutako hainbat kontu aztertzen dira, laguntza eta prestazio ekonomikoen gaineko egungo eta etorkizuneko eskaerarekin eta gipuzkoar biztanleriak adierazitako lehentasunekin batera. Azkenik, hirugarren kapituluan gizarte babeseko sistemaren eta gutxieneko errenta sistemaren eraginkortasuna neurtzeko erabili ohi diren adierazleetako batzuen gaineko analisisa egiten da.

Metodologiaren ikuspegitik, alde zuzeneko zehaztapen batzuk egin behar dira. Lehenik, adierazi behar da lehen eta bigarren apartatuan aurkezten diren emaitzak bat datozela etxe bakoitzeko erreferentziako pertsonak (edo, bestela, horren ezkontide edo bikotekideak) emandako erantzunekin; horregatik, kasu batzuetan –galderak pertsonalak direnean eta etxe osoari buruzkoak ez direnean-, emaitzak ezin dira biztanleria osora estrapolatu. Era berean, kapitulu honetako hirugarren apartatuan ematen diren emaitzei eta, zehatzago esanda, sarrerak bermatzeko sistemaren eraginkortasunari lotuta daudenei dagokienez, adierazi behar da, halaber,

orientazio gisako interpretazioa egin dela, ezinbestean, horiek atera diren lagina ez delako hain biztanleria-talde txikiei buruzko emaitza adierazgarriak lortzeko berariaz diseinatu.

5.1. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren gaineko ezaguera

5.1.1. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren eginkizunei buruzko ezaguera maila

Oinarrizko gizarte zerbitzuek eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak gero eta garrantzi handiagoa hartu dute azken urteotan gure lurraldeko herritarrentzat. Lanbideren kasuan, horretan berariaz lagundu dute enplegu politika aktiboen kudeaketa bere gain hartzeak eta Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskualdatzeak, ezen orain arte, eta sortu zutenez geroztik, udaletako eta foru aldundietako gizarte zerbitzuetatik kudeatzen zuten. Oinarrizko gizarte zerbitzuek, bere aldetik, normalizazio prozesu eztabaida ezina igaro dute gure komunitatean, neurri handi batean gizarte zerbitzuen sistemaren multzo osoa finkatzearen, haztearen eta dibertsifikatzearen eraginez, dagoeneko ez da eta ezinbestean biztanleria desfaboratuenarekin edo gizarte mailan baztertuarekin identifikatzen.

Horren guztiaren froga dugu gipuzkoar etxeetatik proportzio txiki bat besterik ez izatea oinarrizko gizarte zerbitzuei (% 4,5) edo Lanbideri (% 6,2) buruz hitz egiten inoiz entzun ez duela dioena. Baina, gipuzkoar biztanleriak zerbitzu horien gaineko ezaguera ona duela esan al daiteke? Hamar etxetatik lauk uste dute zerbitzu horietako bakoitzak garatzen dituen eginkizunei buruzko ezaguera ona edo oso ona dutela, eta hamarretik hiruk hala-moduzkoa. Aitzitik, gipuzkoar etxeetatik laurden batek inguru, 67.000 etxe gutxi gorabehera, ezaguera kaxkarra duke, argi eta garbi, bai oinarrizko gizarte zerbitzuei bai Lanbideri buruz. Edonola ere, ez dago alderik herritarrek gizarte zerbitzuei buruz duten ezagueraren eta Lanbideri buruz dutenaren artean.

94. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren eginkizunei buruzko ezaguera mailaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oinarrizko gizarte zerbitzuak		Lanbide	
	%	Kop.	%	Kop.
Oso ona	4,1	11.032	3,6	9.723
Ona	37,5	100.528	37,2	99.786
Hala-moduzkoa	28,8	77.358	27,8	74.642
Eskasa	14,8	39.724	12,7	34.190
Oso eskasa	10,2	27.439	12,4	33.329
Ez du hortaz aditu izan	4,5	12.153	6,2	16.566
Guztira	100,0	268.235	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Ezaguera maila etxeko erreferentziako pertsonaren hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera aztertzen denean, ikusten da erreferentziako pertsona emakumezkoa den etxeetan eta, batez ere, atzeritar bat buru dutenetan ezaguera maila handiagoa dela etxe guztiak kontuan harturik erregistratzen dena baino, bai oinarrizko gizarte zerbitzuei dagokienez bai Lanbideren kasuan. Era berean, kasu batean zein bestean, ezaguera eskasagoa duten, are zerbitzu horiei buruz

hitz egiten inoiz entzun ez duten etxeak gehiago dira 65 urte edo gehiagoko pertsona bat buru duten familien kasuan, eta baita Ekialdeko sektorean, hots, lurraldearen zonarik urbanoen – honetan, hiriburuz gain, Bidasoa, Oarsoaldea eta Buruntzalea sartzen dira-, bizi direnen artean.

Zerbitzu baten eta bestearen gaineko ezagueren arteko aldeei dagokienez, Lanbideren kasuan alderantzizko erlazio bat ikusten da adinaren eta ezaguera mailaren artean; oinarrizko gizarte zerbitzuetan ez da horrelakorik ikusten. Izan ere, ikus daitekeen moduan, Lanbideren eginkizunei buruzko ezaguera mailak behera egiten du, nabarmen, etxeetan buru diren pertsonen adinak gora egin ahala; aldiz, oinarrizko gizarte zerbitzuen kasuan pertsona helduak buru dituzten etxeak dira gizarte zerbitzuen sistemarako sarrerako atea ondoen ezagutzen dutela diotenak.

95. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren eginkizunei buruzko ezaguera mailaren eta erreferentziako pertsonaren hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera. Gipuzkoa 2012

			Oso ona edo ona	Hala-moduzkoa	Eskasa edo oso eskasa	Ez du hortaz aditu izan
Oinarrizko gizarte zerbitzuak	Sexua	Gizonezkoak	40,5	29,6	24,9	5,0
		Emakumezkoak	44,2	27,1	25,3	3,4
	Adina	44 arte	44,5	26,7	25,2	3,6
		45etik 64ra	46,3	29,0	21,5	3,2
		65 urte eta gehiago	33,5	30,6	29,0	6,9
	Herritartasuna	Bertakoak	41,0	29,1	25,2	4,6
		Atzerritarrak	51,3	24,1	21,9	2,7
	Sektorea	Ekialdeko sektorea	40,5	26,4	26,7	6,4
		Mendebaldeko sektorea	43,1	32,3	22,7	1,9
	Guztira	Guztira	41,6	28,8	25,0	4,5
	Lanbide	Sexua	Gizonezkoak	39,4	30,3	25,0
Emakumezkoak			44,3	22,0	25,7	8,1
Adina		44 arte	52,5	29,0	15,7	2,8
		45etik 64ra	46,4	28,8	22,5	2,3
		65 urte eta gehiago	23,5	25,6	37,0	13,8
Herritartasuna		Bertakoak	40,1	28,3	25,2	6,4
		Atzerritarrak	52,1	20,5	24,7	2,7
Sektorea		Ekialdeko sektorea	36,6	26,1	29,2	8,0
		Mendebaldeko sektorea	46,7	30,2	19,5	3,6
Guztira		Guztira	40,8	27,8	25,2	6,2

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Zerbitzu horien gaineko ezaguera maila etxean pobrezia edo gizarte bazterketa egoera zenbait gertatzearen arabera aztertzen badugu, ikusten da Lanbideren gaineko ezaguera handiagoa dela mantentze dimentsioko pobrezia egoerak jasaten dituzten etheen artean, eta baita pobrezia larriko egoerak jasaten dituztenen artean ere, hau da, dituzten sarrerek errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40tik gora egiten ez dutenen artean.

Oinarrizko gizarte zerbitzuen gaineko ezagueraren kasuan, joeraren arabera etxe pobreen artean ezaguera handiagoa dela dirudien arren, erlazioa ez da hain garbia, eta estatistikoki ere ez du aparteko garrantzirik ere. Hala eta guztiz, kezagarria da inolako erlaziorik ez egotea FOESSA Fundazioak erabilitako metodologiaren arabera aurrez definitu diren gizarte bazterketa larrireneko egoeren eta zerbitzu horien gaineko ezagueraren artean. Bazterketa egoera larriak jasaten dituzten hamar etxetatik hiruk ez dituzte ezagutzen, neurri handi batean, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren eginkizunak (edonola ere, biztanleriak oro har erakusten duen ezagupen faltaren maila bera). Datu hauen arabera, beraz, zerbitzu horiei buruzko ezaguera maila mugatua dateke, hain zuzen ere zerbitzuek eskaintzen dituzten zerbitzu eta prestazioen onuradun potentzialak diren etxeetan.

96. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren eginkizunei buruzko ezaguera mailaren eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera.

Gipuzkoa 2012

		Oinarrizko gizarte zerbitzuak		Lanbide ⁺	
		Ona, oso ona edo hala-moduzkoa	Eskasa, oso eskasa edo inoiz aditu ez	Ona, oso ona edo hala-moduzkoa	Eskasa, oso eskasa edo inoiz aditu ez
Pobrezia larria ⁺	Bai	77,3	22,7	83,3	16,7
	Ez	70,1	29,9	68,0	32,0
Mantentze dimentsioko pobrezia ⁺	Bai	81,6	18,4	87,0	13,0
	Ez	69,4	30,6	66,9	33,1
Gizarte bazterketa larria	Bai	70,6	29,4	69,7	30,3
	Ez	70,4	29,6	68,6	31,4
Guztira		70,4	29,6	68,7	31,3

Oharra: aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, Lanbideri buruzko ezaguera mailan, (+) sinboloa daramaten aldagaien kasuan.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.1.2. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren kokapenaren gaineko ezaguera

Zentro hauen eginkizunari buruzko ezaguera orokorraz aparte, gipuzkoarrek ezagutzen al dute horien kokapen zehatza?

Gizarte Zerbitzuen Eskaeraren Estatistika – Gizarte Beharrei buruzko Inkesta lanaren lehen edizioaren arabera –Eusko Jaurlaritzaren lehengo Justizia, Enplegu eta Gizarte Segurantzza Sailak argitaratu zuen-, 2006an euskal etxeetatik % 57,3k besterik ez zekien oinarrizko gizarte zerbitzurik zegoenik, eta horietatik % 19,6k ez zekien non zegoen, behar izanez gero joan beharko lukeen oinarrizko gizarte zerbitzuen zentroa. Azterketa horren arabera, bakar-bakarrik etxeetatik % 46,1 izango

lirateke “gizarte zerbitzuen errealitatearen gaineko ezaguera zehatza dutenak, biztanleria egoiarrarentzako laguntzako zerbitzu gisa”³⁷.

Kontu honi beroni buruz 2012an Gipuzkoarako jasotako datuak kontuan hartzen badira, esan genezake ezen, azken sei urte honetan, mamizko aldaketa gertatu dela oinarrizko gizarte zerbitzuen ikusgarritasun eta identifikazioari dagokionez. Ildo honetatik, *Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012* laneko emaitzek agerian uzten dute –inkesta egindako pertsonen behar izanez gero joan beharko luketen oinarrizko gizarte zerbitzua non dagoen badakiten galdetu ondoren- ezen % 64,8k, hau da, gipuzkoar etxeetatik ia-ia bi herenek, badakitela nora joan beharko luketen. Lanbideren bulego hurbilenaren kokapenari dagokionez, non dagoen badakiela adierazitako etxe proportzioa oso antzekoa izan zen (% 65,5); beraz, gaur egun zerbitzu horien bien ikusgarritasun soziala ia-ia berdina dela esan dezakegu.

Zerbitzu horiek biak non dauden jakiteari dagokionez, esan daiteke gipuzkoar etxeetatik erdia pasatxok (% 53,3) dioela badakiela zehazki horiek biak non dauden; aldiz, laurdena eskas dira (% 23) joan beharko luketen oinarrizko gizarte zerbitzuen zentroa zein Lanbideren bulegoa non dauden ez dakitenak.

97. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren kokapenaren gaineko ezagueraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oinarrizko gizarte zerbitzuak		Lanbide	
	%	Kop.	%	Kop.
Bai	64,8	173.839	65,5	175.628
Ez	35,2	94.396	34,5	92.607
Guztira	100,0	268.235	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Oinarrizko gizarte zerbitzuen zein Lanbideren kokapenaren gaineko ezaguerari dagokionez, alderik nagusienak etxeetan buru diren pertsonen adinari daude lotuta, eta bereziki bizilekuari. Izan ere, ikus daitekeen moduan, hurrenez hurren 65 urte edo gehiagoko pertsona bat buru duten hamar etxeetatik lautan, eta osaketa bera duten hamar etxeetatik ia-ia seitan, ez dakite zehatz non dauden beharra fortunatuz gero joan beharko luketen oinarrizko gizarte zerbitzuen zentroa eta Lanbideren bulegoa. Ondoko taulako datuek agerian uzten dute, halaber, gauza nabarmen samar bat, honakoa: zerbitzu bi horien kokapenari buruzko ezaguera, hau da, horien ikusgarritasun soziala, askoz handiagoa da Gipuzkoan urbanotik gutxien duen inguruan, mendebaldeko sektorean, Debagoieneko eta Debabarreneko eskualdeetan, Urola Kostan, Tolosaldean eta Goierriin alegia. Esate baterako, oinarrizko gizarte zerbitzuen kasuan zertzelada hau sendoturik ikusten da, Gipuzkoako udalerrri guztietan dagoelako bai zentro bat bai, bestela, zentro baten eginkizunak garatzeko prestatutako arreta punturen bat³⁸.

98. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren kokapenari buruzko ezaguera mailaren eta erreferentziazko pertsonaren hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera.

Gipuzkoa 2012

			Bai	Ez	Guztira
Oinarrizko gizarte	Sexua	Gizonezkoak	63,6	36,4	100,0

³⁷ JUSTIZIA, LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (2007). *Gizarte zerbitzuen eskaeraren estatistika. Gizarte Beharrei buruzko Inkesta 2006*. Emaitza txostena orokorra. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza. 181. or.

³⁸ SIIS-Dokumentazio eta Ikerketa Zentroa (2010). *Txosten berezia: Euskal Autonomia Erkidegoko oinarrizko gizarte zerbitzuen egoera. Arartekoak Eusko Legebiltzarrari aurkeztutako aparteko txostena*. Vitoria-Gasteiz: Arartekoa. 480. orrialdea.

zerbitzuak		Emakumezkoak	67,6	32,4	100,0
	Adina	44 arte	65,2	34,8	100,0
		45etik 64ra	70,0	30,0	100,0
		65 urte eta gehiago	58,5	41,5	100,0
	Herritartasuna	Bertakoak	64,4	35,6	100,0
		Atzerritarrak	71,1	28,9	100,0
	Sektorea	Ekialdeko sektorea	56,8	43,2	100,0
		Mendebaldeko sektorea	76,1	23,9	100,0
	Guztira	Guztira	64,8	35,2	100,0
	Lanbide	Sexua	Gizonezkoak	66,7	33,3
Emakumezkoak			62,5	37,5	100,0
Adina		44 arte	78,4	21,6	100,0
		45etik 64ra	76,3	23,7	100,0
		65 urte eta gehiago	41,0	59,0	100,0
Herritartasuna		Bertakoak	64,3	35,7	100,0
		Atzerritarrak	83,2	16,8	100,0
Sektorea		Ekialdeko sektorea	58,3	41,7	100,0
		Mendebaldeko sektorea	75,5	24,5	100,0
Guztira		Guztira	65,5	34,5	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Une honetan pobrezia edota gizarte bazterketa egoeren eraginpean dauden pertsonen ezaguera handiagoa dute, oro har, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren kokapenari buruz, horrelako egoera batean ez daudenek baino. Horixe erakusten dute ondorengo taulako datuek, ikusten baita ezen prekarietate edota bazterketa egoeren eraginpean dauden etxeetan zerbitzu horiek dauden lekuari buruzko ezaguera beste etxeetan baino % 30 handiagoa dela gutxi gorabehera. Gainera, ondoriozta daiteke ezen, pobrezia egoeren eraginpean dauden etxeetan –bai pobrezia larriko egoerak bai mantentze pobrezia egoerak izan- Lanbideren kokapenari buruzko ezaguera beste oinarrizko gizarte zerbitzuen zentroenari buruzkoa baino handixeagoa delarik, bazterketa larriko egoerak jasaten dituzten etxeetan kontrakoa gertatzen dela.

99. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren kokapenari buruzko ezaguera mailaren eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oinarrizko gizarte zerbitzuak*		Lanbide ⁺	
	Bai	Ez	Bai	Ez

Pobrezia larria*	Bai	77,2	22,8	84,9	15,1
	Ez	64,3	35,7	64,7	35,3
Mantentze dimentsioko pobrezia*	Bai	83,1	16,9	87,9	12,1
	Ez	63,1	36,9	63,3	36,7
Gizarte bazterketa larria*	Bai	83,0	17,0	78,3	21,7
	Ez	63,5	36,5	64,5	35,5
Guztira		64,8	35,2	65,5	34,5

Oharra: aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, oinarritzko gizarte zerbitzuei buruzko ezaguera mailan (*) edo Lanbideri buruzkoan (+), sinbolo horietako bat daramaten aldagaien kasuan.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.1.3. Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den lekuaren gaineko ezaguera

2011ko urtearen amaieraz geroztik, eta Eusko Jaurlaritzak eta, bereziki, Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak bere gain hartu zituelarik eskubide diren prestazio ekonomikoak, hau da, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eta Etxebizitzaren Prestazio Osagarria tramitatzearekin eta erabakitzearekin lotutako eskumenak, ordura arte oinarritzko gizarte zerbitzuetan eskatzen ziren prestazio horiek Lanbidetik kudeatzen dira erabat. Praktikan, horrek funtsezko aldaketa bat ekarri du, Gizarteratzeko Gutxieneko Diru-sarrerei buruzko maiatzaren 3ko 2/1990 Legeaz geroztik –eta, beraz, dagoeneko bi hamarkada baino gehiago hasita- udalak baitziren, oinarritzko gizarte zerbitzuen bidez, eskaerak jasotzeko eta kudeatzeko arduradunak.

Hori dela eta, galdesortan galdera bikoitz bat sartzea erabaki zen: lehen-lehenik, inkesta egindako pertsonen zitzaien ea bazekiten nora joan beharko zuten, behar ekonomikorik sortuz gero, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatu nahi izanez gero (lehen Oinarritzko Errenta edo Gizarteratzeko Gutxieneko Diru-sarrera), eta ondoren, baietz erantzundakoei, galdetzen zitzaien ea bazekiten, zehatz, gestio hori non egin beharko zuten.

Eta galdera bi horietan lortutako emaitzetatik, hiru konklusio garbi atera ditzakegu.

- Horietako lehena zera da, gipuzkoar etxe gehienek, zehatz esanda bi herenek, ez dakitela non eskatzen den Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta. Hurrengo taulan ikus daitekeen moduan, DBE dagoeneko 20 urtetik gorako bidea egindako eskubide subjektiboko prestazio bat bada ere (kontuan hartuz gero behintzat lehen GGD eta, gero, Oinarritzko Errenta izana), gipuzkoar etxeetatik % 34k besterik ez zuen uste hori eskatzeko nora joan behar zuen bazekiela.
- Bigarren konklusioaren arabera, egiaz ezaguera maila askoz baxuagoa da, zeren eta joan beharko luketen tokia ezagutzen dutela dioten etxeetatik heren horren erdiak bakarrik baitaki eskaera Lanbiden egin beharko lukeela. Izan ere, jasotako erantzunetatik abiatuta, ondoriozta dezakegu gipuzkoar etxeetatik parte garrantzitsu batek, 42.000 etxe inguruk, oraindik ere uste duela oinarritzko gizarte zerbitzuak direla Diru-sarbideak Bermatzeko Errentarako eskaerak jasotzeko ardura duten zentroak.

- Eta egiaz, eta hauxe genuke hirugarren konklusioa, kontsulta egindako pertsonetatik % 17 bakarrik da Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatu behar den lekuari buruzko galderari erantzun zehatza emateko gai.

100. taula. Etxeak, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den lekuaren gaineko ezagueraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Kop.	Etxe kopuru osoaren gaineko %	Baiezko erantzuna emandako etxe guztien gaineko %
Ez dakitela diotenak	176.942	66,0	--
Badakitela diotenak	91.293	34,0	100,0
- Oinarrizko gizarte zerbitzuetan	42.044	15,7	46,1
- Lanbiden	46.737	17,4	51,2
- beste leku batzuetan	654	0,2	0,7
- ez daki esaten	1.858	0,7	2,0
Guztira	268.235	100,0	--

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Labur bada ere kontuan hartzen badira etxe bakoitzeko erreferentziazko pertsonaren ezaugarri soziodemografiko nagusiak, ikusten da jatorriz atzerritarra den pertsona bat buru duten etxeak direla beharrezko tramite honen gaineko ezaguera maila handiena dutenak. Bestetik, adieraz daiteke ezen, erreferentziazko pertsonaren sexuari dagokionez alde adierazgarririk ez badago ere, adinak erlazioa duela, alderantzizko erlazioa argi eta garbi, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den tokia ezagutzearekin. Lehen azaldu dugun moduan gipuzkoar etxeetatik % 17,4k gaur egun badaki DBE Lanbiden eskatzen dela, baina 64 urtetik gorako pertsona bat buru duten etxeetan proportzio hori % 6,7ra arte jaisten da.

101. taula. Etxeak, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den lekuaren gaineko ezagueraren eta erreferentziazko pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera. Gipuzkoa 2012

		Ezaguera subjektiboa ¹	Ezaguera erreala ²
Sexua	Gizonezkoak	33,0	16,8
	Emakumezkoak	36,6	19,0
Adina	44 arte	41,4	27,7
	45etik 64ra	37,8	18,4
	65 urte eta gehiago	22,9	6,7
Herritartasuna	Bertakoak	32,5	15,9
	Atzerritarrak	57,2	40,4
Sektorea	Ekialdeko sektorea	29,7	18,0
	Mendebaldeko sektorea	40,0	16,7

Guztira	Guztira	34,0	17,4
---------	---------	------	------

¹ Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzeko nora jo behar duten badakitela dioten etxeen proportzioa adierazten du.

² Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzeko nora jo behar duten badakitela dioten eta, gainera, entitate zehatza zein den galdetuta "Lanbide" erantzuten duten etxeen proportzioa adierazten du.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Arrazoizkoa bada ere pentsatzea gipuzkoar etxe gehienentzat prestazio hau eskatzea urrun samarreko kontua izan daitekeela –gaur egun ez dute planteatzen Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzea-, pentsatzekoa da ezen, jasaten ari diren pobrezia edota prekarietate egoera dela eta eskatzaile potentzialak izan daitezkeen pertsonen artean tramite horren gaineko ezaguera handiagoa izango dela. Emaitzak, alta, argi samarrak dira kontu honen inguruan, ez baina erabatekoak. Izan ere, pobrezia egoerak jasaten dituzten pertsonen artean eskaerak jasotzeko instantziaren gaineko ezaguera subjektiboaren edo errealearen irismena askoz handiagoa da egoera horretan ez dauden pertsonen artean baino; alabaina, etxe proportzio handi batek –erdia inguru da-, prekarietate ekonomikoko egoera batean egon arren, ez daki Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta Lanbiden eskatzen dela.

102. taula. Etxeak, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den lekuaren gaineko ezagueraren eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Ezaguera subjektiboa ^{1*}	Ezaguera erreal ²⁺
Pobrezia larria ^{**}	Bai	68,6	51,7
	Ez	32,6	16,0
Mantentze dimentsioko pobrezia ^{**}	Bai	72,6	46,3
	Ez	30,3	14,7
Gizarte bazterketa larria ^{**}	Bai	48,4	33,1
	Ez	33,0	16,3
Guztira		34,0	17,4

¹ Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzeko nora jo behar duten badakitela dioten etxeen proportzioa adierazten du.

² Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzeko nora jo behar duten badakitela dioten eta, gainera, entitate zehatza zein den galdetuta "Lanbide" erantzuten duten etxeen proportzioa adierazten du.

Oharra: aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzen den lekuari buruzko ezaguera mailan, ezaguera subjektiboan (*) edo errealean (+), sinbolo horietako bat daramaten aldagaien kasuan.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.2. Zerbitzuen erabilera, laguntza eta prestazioen eskaera eta etorkizuneko beharrak

5.2.1. Oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren erabilera

Gipuzkoar etxeetatik % 13k eta ia-ia % 27k adierazten du azken hamabi hilabeteetan zehar oinarrizko gizarte zerbitzuetara eta Lanbidera jo duela, hurrenez hurren. Bestetik, etxeetatik % 11,8k eta % 13,1ek adierazten du duela urtebete baino gehiago jo dutela horietara. Beraz, esan dezakegu gipuzkoar etxeetatik laurden bat inguruk jo duela noizbait oinarrizko gizarte zerbitzuetara, eta Lanbideren kasuan, hamar etxetatik ia-ia lauk erabili dituela bere zerbitzuak.

103. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren erabileraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Oinarrizko gizarte zerbitzuak		Lanbide	
	%	Kop.	%	Kop.
Noizbait	24,9	66.656	40,0	107.181
- azken 12 hilabeteetan	13,0	34.954	26,9	72.050
- duela urtebete baino gehiago	11,8	31.702	13,1	35.131
Inoiz ez	75,1	201.579	60,0	161.054
Guztira	100,0	268.235	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Zerbitzu bien erabilerari dagokionez, etxeetatik % 8,8k, hau da, 23.570 etxek, adierazten du azken urtean oinarrizko gizarte zerbitzuetara zein Lanbidera jo duela, eta erdia pasatxok (% 51,3) adierazten du ez dela inoiz joan zerbitzu horietara.

Zerbitzu publikoak gipuzkoar etxeetan buru diren pertsonen ezaugarrien arabera aztertzen direnean, ikusten da zerbitzu horietarako joera handiagoa dela erreferentziako pertsona emakumezkoa den etxeen artean, erreferentziako pertsona 45 urtetik beherako pertsona bat denetan eta, batez ere, erreferentziako pertsonak atzerriko herritartasuna duenetan. Bakar-bakarrik azken urtean oinarrizko gizarte zerbitzuez egindako erabilera hartzen badugu kontuan, esan dezakegu ezen atzerriko pertsona bat buru duten etxeek horietara jotzeko duten probabilitatea besteena baino 3 aldiz handiagoa dela. Erreferentziako pertsona emakumezkoa den etxeen kasuan, probabilitatea 1,6 aldiz handiagoa da, eta 44 urte arteko pertsonak buru diren etxeetan probabilitatea 1,4z biderkatzen da. Eta Lanbideren kasuan alde berberak ikusten badira ere, horien intentsitatea txikiagoa da, hau da, aipatutako taldeen arteko aldeak, konparazio mailan, txikiagoak dira.

104. taula. Etxeak, oinarrizko gizarte zerbitzuen eta Lanbideren erabileraren eta

erreferentziako pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera. Gipuzkoa 2012

			Noizbait*	Azken 12 hilabeteetan	Inoiz ez
Oinarrizko gizarte zerbitzuak	Sexua	Gizonezkoak	21,2	11,1	78,8
		Emakumezkoak	33,6	17,6	66,4
	Adina	44 arte	25,1	16,3	74,9
		45etik 64ra	26,2	13,4	73,8
		65 urte eta gehiago	23,1	9,5	76,9

	Herritartasuna	Bertakoak	23,0	11,6	77,0
		Atzerritarrak	53,1	35,2	46,9
	Sektorea	Ekialdeko sektorea	23,1	13,3	76,9
		Mendebaldeko sektorea	27,2	12,7	72,8
	Guztira	Guztira	24,9	13,0	75,1
Lanbide	Sexua	Gizonezkoak	38,9	24,5	61,1
		Emakumezkoak	42,5	32,4	57,5
	Adina	44 arte	53,6	35,2	46,4
		45etik 64ra	46,7	31,7	53,3
		65 urte eta gehiago	19,5	13,5	80,5
	Herritartasuna	Bertakoak	38,7	25,2	61,3
		Atzerritarrak	58,7	53,2	41,3
	Sektorea	Ekialdeko sektorea	37,4	26,8	62,6
		Mendebaldeko sektorea	43,6	27,0	56,4
	Guztira	Guztira	40,0	26,9	60,0

* Kategoria honetan noizbait zerbitzuetara jo duten etxeen proportzioa jasotzen da, azken 12 hilabeteetan horietara jo duten ala ez alde batera utzita.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Espero zitekeen moduan, gizarte zerbitzuen zein Euskal Enplegu Zerbitzuaren erabilera –berariaz pertsona pobre edo baztertuei zuzendutako zerbitzuak ez diren arren- nabarmen handiagoa da pobrezia edota gizarte bazterketa egoerak jasaten dituzten etxeen artean. Horixe erakusten dute ondoko taulako datuek, erakusten baitute aipatu egoerek eragindako etxeetatik % 45 inguruk jo duela azken 12 hilabeteen oinarrizko gizarte zerbitzuetara. Lanbideren bulegoei dagokienez, horietara jo dute pobrezia egoeran –pobrezia larriko edo mantentze pobreziakoan- dauden pertsonetatik hiru laurdenek, eta gizarte bazterketa egoera larriek eragindako hamar etxetatik seik.

105. taula. Etxeak, azken 12 hilabeteen oinarrizko gizarte zerbitzuez eta Lanbidez egindako erabilerearen eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012 (Portzentaje horizontalak)

		Oinarrizko gizarte zerbitzuak*		Lanbide ⁺	
		Bai	Ez	Bai	Ez
Pobrezia larria*	Bai	45,3	54,7	73,8	26,2
	Ez	11,7	88,3	24,9	75,1
Mantentze dimentsioko	Bai	45,5	54,5	74,7	25,3

pobrezia+*	Ez	9,9	90,1	22,3	77,7
Gizarte bazterketa larria*	Bai	44,4	55,6	58,2	41,8
	Ez	10,7	89,3	24,6	75,4
Guztira		13,0	87,0	26,9	73,1

Oharra: aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, oinarrizko gizarte zerbitzuen (*) edo Lanbideren (+) erabileren artean, sinbolo horietako bat daramaten aldagaien kasuan.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Zertzelada hau beste ikuspegi batetik ere ikus daiteke, aztertuz gero azken 12 hilabetean oinarrizko gizarte zerbitzuetara eta Lanbidera jo duten etxeetatik zenbateko proportzioa dagoen pobrezia edo gizarte bazterketako egoeren eraginpean. Taulako datuek agerian uzten dute pertsona pobreek edo gizarte bazterketa egoeran daudenek zein neurritan ez diren Oinarrizko Gizarte Zerbitzuen ez Lanbideren “bezeria” nagusia. Hala, esate baterako, bakar-bakarrik gizarte zerbitzuen erabiltzaileetatik % 23,2 eta Lanbideren erabiltzaileetatik % 14,8 daudeke bazterketa egoeran. Pobrezia larriaren kasuan, portzentajeak % 14koa eta % 11koa izango genituzke, eta PGDIren adierazleen bidez neurtutako pobrezia % 30 eta % 8,7koa.

106. taula. Etxeak, azken 12 hilabetean oinarrizko gizarte zerbitzuez eta Lanbidez egindako erabilaren eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012
(Portzentaje bertikalak)

		Oinarrizko gizarte zerbitzuak			Lanbide		
		Bai	Ez	Guztira	Bai	Ez	Guztira
Pobrezia larria	Bai	14,0	2,5	4,0	11,1	1,4	4,0
	Ez	86,0	97,5	96,0	88,9	98,6	96,0
Mantentze dimentsioko pobrezia	Bai	30,4	5,5	8,7	24,2	3,0	8,7
	Ez	69,6	94,5	91,3	75,8	97,0	91,3
Gizarte bazterketa larria	Bai	23,2	4,4	6,8	14,8	3,9	6,8
	Ez	76,8	95,6	93,2	85,2	96,1	93,2
Guztira		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.2.2. Laguntza eta prestazio ekonomikoen eskaera

Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 lanak, osterantzean, behar egoeran dauden pertsonentzako babeste eta gizarteratze laguntza edota prestazio ekonomiko zenbaiten eskaera espezifikoak jasotzen du. Hemendik abiatuta, inkestako datuek agerian uzten dute azken urtean zehar 26.413 gipuzkoar etxe inguruk eskatu dituztela –etxe kopuru osoaren % 3,7k alegia- erakunde publikoetan laguntza edo prestazio ekonomikoak, bai sarrerak bermatzeko laguntza gisakoak (DBE, EPO edo DBL), bai orokorrak edo osagarriak, era berean sarrerak

bermatzera zuzenduak (PAGAMIren hondarrak edo kotizatu gabekoen pentsioak), bai langabeziagatikoak edo laguntza motakoak, langabezi sorospen bera esaterako.

107. taula. Etxeak, hainbat laguntza eta prestazio ekonomikoren eskaeraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Azken 12 hilabeteak		Duela urtebete baino gehiago		Inoiz ez	
	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.
Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta	6,2	16.518	2,2	5.933	91,6	245.784
Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza	0,2	519	0,2	661	99,6	267.055
Gizarte Larrialdiko Laguntzak	0,4	955	1,3	3.367	98,4	263.912
KGP/PAGAMI (Gutxieneko Bermerako Laguntza Prestazioa)	0,4	1.108	0,6	1.597	99,0	265.529
Langabezi sorospena	4,2	11.249	3,1	8.355	92,7	248.631

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Diru-sarbideak Bermatzeko Errentari dagokionez, guztietan eskari handiena duena baita, azken hamabi hilabeteetan gipuzkoar etxe guztietatik % 6,2k eskatu dute, eta noizbait eskatu dutenak % 8,4 dira. Diru-sarbideak Bermatzeko Errentaren ondotik, langabezi sorospena (azken urtean gipuzkoar etxeen % 4,2ren kideren batek eskatua), GLL eta kotizatu gabekoen pentsioak (etxeetatik % 0,4k eskatuak) eta duela gutxi sortutako Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza³⁹ (% 0,2k eskatua) daude.

108. taula. Etxeak, hainbat laguntza eta prestazio ekonomikoren eskaera mailaren¹ eta erreferentziako pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera. Gipuzkoa 2012

		Noizbait ²	Azken 12 hilabeteetan	Inoiz ez
Sexua	Gizonezkoak	6,7	4,3	93,3
	Emakumezkoak	16,4	12,7	83,6
Adina	44 arte	15,9	11,3	84,1
	45etik 64ra	9,2	7,2	90,8
	65 urte eta gehiago	4,1	2,0	95,9
Herritartasuna	Bertakoak	7,1	4,8	92,9
	Atzerritarrak	47,4	36,8	52,6
Sektorea	Ekialdeko sektorea	10,6	6,6	89,4

³⁹ Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza ekainaren 19ko 31/2012 Foru Dekretuaren bidez onartu zen Gipuzkoako lurraldean. Dekretua bera 2012ko uztailaren 1ean sartu zen indarrean. Prestazio ekonomikoko bat da, Sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko Legea aldatzeko 4/2011 Legeak, azaroaren 24koak, ekarri dituen aldaketan eraginez Diru-sarbideak Bermatzeko Errentarako aukerarik gabe geratutako egoerak estaltzekoa, batez ere EAEn hiru urtez errolatuta egotearen eskakizunari dagokionez.

	Mendebaldeko sektorea	8,0	7,0	92,0
Guztira	Guztira	9,5	6,8	90,5

¹ Taula honetan bakar-bakarrik EAeko babes sistemaren barnean (DBE, EPO, DBL, GBLP edo sarrerak bermatzera bideratutako beste batzuk) emandako laguntza eta prestazioei buruzko emaitzak jasotzen dira.

* Kategoria honetan noizbait aipatu prestazioetakoren bat eskatu duten etxeen proportzioa jasotzen da, azken 12 hilabeteetan horietara jo duten ala ez alde batera utzita.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Euskadiko administrazio publikoek kudeatzen duten prestazio sistemako laguntza eta prestazio ekonomikoen eskaera dena batera aztertuz gero (langabezi sorospenari dagokion eskaera kendu beharko litzateke, langabeziaren esparruko politika pasiboen kudeaketa administrazio zentralari dagokiolarako), ateratzen diren emaitzek agerian uzten dute, berriro ere, alde handiak daudela etxeke erreferentziatzeko pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera. Azken urtean zehar aipatutako laguntza edo prestazioetakoren bat behintzat eskatu izanari dagokionez, datuek erakusten dute atzerriko pertsona bat buru duten etxe guztietatik % 36,8k mota honetako eskaera bat egin duela. Bestetik, emaitzek agerian jartzen dute, halaber, emakumezko bat buru duten etxeetatik % 12,7k eskatu dutela azken urtean prestazio ekonomikoren bat (gizonezkoak buru direnetan, % 4,3ko proportzioa), eta proportzio hau eta 45 urtetik beherako pertsonaren bat buru duten etxeei dagokiena oso antzekoak direla. Alderik apenas dagoen etxeen artean, egoitzaren sektoreei dagokienez duela gutxiko eskaera aztertzen dugunean (azken 12 hilabeteetako); alabaina, datuen arabera noizbait egindako eskaerak aztertzen direnean, ekialdeko sektoreak prestazio eskaera maila handiagoa erakusten du.

109. taula. Etxeak, hainbat laguntza eta prestazio ekonomikoren eskaeraren¹ eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Noizbait ^{2*}		Azken 12 hilabeteetan [*]	
		Bai	Ez	Bai	Ez
Pobrezia larria ^{**}	Bai	53,9	46,1	46,7	53,3
	Ez	7,7	92,3	5,1	94,9
Mantentze dimentsioko pobrezia ^{**}	Bai	59,1	40,9	50,4	49,6
	Ez	4,8	95,2	2,6	97,4
Gizarte bazterketa larria ^{**}	Bai	42,2	57,8	36,9	63,1
	Ez	7,2	92,8	4,6	95,4
Guztira		9,5	90,5	6,8	93,2

¹ Taula honetan bakar-bakarrik EAeko babes sistemaren barnean (DBE, EPO, DBL, GBLP edo sarrerak bermatzera bideratutako beste batzuk) emandako laguntza eta prestazioei buruzko emaitzak jasotzen dira.

² Kategoria honetan noizbait aipatu prestazioetakoren bat eskatu duten etxeen proportzioa jasotzen da, azken 12 hilabeteetan horietara jo duten ala ez alde batera utzita.

Oharra: aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, laguntza eta prestazio zenbaiten kasuan, azken urtean zehar (+) edo noizbait (*) izandako eskaeren eta sinbolo horietako bakoitzaz adierazitako aldagaien artean.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Pobrezia ekonomiko edota gizarte bazterketako egoeren eta gizarteratzeko zerbitzu publikoen erabileraren artean erlazio garbia dagoen bezalaxe, esan daiteke maila bereko erlazioa ezartzen dela egoera mota honen eta sarrerak bermatzeko laguntza edota prestazioen egoera espezifikoaren artean. Izan ere, lortutako emaitzetatik ondoriozta daitekeen moduan, azken urtean izandako eskaera hartzen bada kontuan ikusten da pobrezia larriko egoerak jasaten dituzten etxeen joera eta, *Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren* ikuspegiaren arabera, mantentze pobrezia deitua jasaten dutenen joera bederatzi eta ia-ia hogeitaz handiagoa dela, hurrenez hurren, egoera horiek jasaten ez dituzten etxeena baino. Era berean, gizarte bazterketa larriko egoerak jasaten dituztenen artean, eskaera hau zortzi aldiz handiagoa da beste etxeetako baino.

Guztiarekin ere, beste bat da azpimarratu behar den ikuspegia: egia den arren prestazio horien eskaera handiagoa dela pertsona pobre eta baztertuen artean biztanlerian oro har baino, adierazi behar da pertsona pobreetatik % 46k inoiz ez duela prestazio horietarako eskatu. Datu honek azaltzen ditu, neurri handi batean, laguntza horietarako eskubidea ez baliatzearen tasa altuak, hurrengo orrialdeotan identifikatzen den moduan.

5.2.3. Etorkizunean laguntza eta prestazio ekonomikoen beharra

Gipuzkoako etxeetatik % 15,4k (41.437 elkarbizitza-unitate inguruk) uste dute datozen 12 hilabeteetan agian jo beharko dutela aurreko apartatuan aipatutako laguntza eta prestazio ekonomikoetaren batera. Horietatik guztietatik, % 50,4k inguru dagoeneko eskatua duke, inkesta egin aurretiko urtean zehar, laguntza edo prestazio motaren bat, eta beste % 49,6 hori, hau da, gipuzkoar etxe guztietatik % 7,7, eskatzaile berriak izango dira.

110. taula. Etxeak, laguntza eta prestazio ekonomikoen etorkizuneko beharraren arabera. Gipuzkoa 2012

	Etxebizitza kopuru osoaren gaineko %	Etxebizitza kop.
Bai	15,4	41.437
Ez	84,6	226.797
Guztira	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Epe laburrean laguntza eta prestazio ekonomikoen beharra, batez ere atzerriko herritartasuna duten pertsonak buru diren etxeetan ikusten da (% 54,5), eta erreferentziazko pertsonak 45 urte baino gutxiago dituenetan (% 21) edo emakumezkoa denetan (% 20,7). Eskaera txikiena, bestetik, pertsona nagusiak buru diren etxeei dagokie (% 9,4).

111. taula. Etxeak, laguntza eta prestazio ekonomikoen etorkizuneko beharraren eta erreferentziazko pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera. Gipuzkoa 2012

		Bai	Ez	Guztira
Sexua	Gizonezkoak	13,2	86,8	100,0
	Emakumezkoak	20,7	79,3	100,0
Adina	44 arte	21,0	79,0	100,0
	45etik 64ra	16,2	83,8	100,0

	65 urte eta gehiago	9,4	90,6	100,0
Herritartasuna	Bertakoak	12,9	87,1	100,0
	Atzerritarrak	54,5	45,5	100,0
Sektorea	Ekialdeko sektorea	16,4	83,6	100,0
	Mendebaldeko sektorea	14,1	85,9	100,0
Guztira	Guztira	15,4	84,6	100,0

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Pobrezia larriko egoerek edo mantentze pobrezia-egoerek eragindako hamar etxetatik seik baino gehiagok (Gipuzkoako etxe guztietatik % 15,4ren aurrean) uste dute 12 hilabeteko epean laguntza edo prestazio ekonomikoak eskatu beharrean egon daitezkeela. Gizarte bazterketa larriko egoerek eragindako pertsonen kasuan, eskaera hau txikixeagoa da (% 53,5); baliteke bai joera txikiagoa izatea mota honetako laguntzak eskatzeko, bai bazterketaren etiologia ez egotea faktore ekonomikoetan oinarrituta.

112. taula. Etxeak, laguntza eta prestazio ekonomikoaren etorkizuneko beharren eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Etorkizunean laguntza eta prestazio ekonomikoaren beharra [†]	
		Bai	Ez
Pobrezia larria*	Bai	61,9	38,1
	Ez	13,5	86,5
Mantentze dimentsioko pobrezia [†]	Bai	67,4	32,6
	Ez	10,5	89,5
Gizarte bazterketa larria [†]	Bai	53,5	46,5
	Ez	12,7	87,3
Guztira		15,4	84,6

Oharra: aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, laguntza eta prestazio ekonomikoaren etorkizuneko behar pertzepzioaren eta (+) sinboloarekin markatutako aldagaien artean.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.2.4. Lehenetsuneko zerbitzua behar ekonomikorik izanez gero

Aztertuz gero herritarrek, behar ekonomikoa izanez gero, zein neurritan dituzten nahiago zerbitzu publikoak dirua irabazteko asmorik gabeko erakunde pribatuak eman dezaketen atentzioa baino, ikus dezakegu, besteak beste, nolako finkapen maila lortu duten lurralde jakin bateko gizarte zerbitzu publikoak. Izan ere, Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestako

emaitzek analisi horretarako bidea ematen dute, galdesortan sartutako galdera bati emandako erantzunak aztertzean; galdera honakoa da: “Premia ekonomikoa gertatzen bada, nora joko zenuke lehenago: udalerriko oinarrizko gizarte-zerbitzu eta Lanbidera, edo Caritas, Gurutze Gorria eta antzeko erakunde pribatuetako batera?”.

Galdera honen bidez lortutako emaitzek agerian lagatzen dute gipuzkoar etxeetatik % 28,7 eta 23,4k oinarrizko gizarte zerbitzuak eta Euskal Enplegu Zerbitzua aipatzen dituztela lehentasunezko zerbitzu gisa, hau da, gehiengo batek (etxe guztietatik % 52,1ek) zerbitzu publikoak nahiago ditu. Analisi zehatzago batek, baina, eskatuko luke kontuan hartzea ezen, etxeetatik % 5,6 batek bakarrik joko balu ere lehenik erakunde pribatuetara, etxe proportzio oso handi batek, zehatz esanda hamarretik ia-ia hiruk, ez lukeela jakingo lehenengo nora joan (% 24,2) edo aipatu zerbitzuetako batera ere ez litzatekeela joango (% 5,6).

113. taula. Etxeak, premia ekonomikorik izanez gero lehenengo joko luketen tokiaren arabera. Gipuzkoa 2012

	%	Kop.
Oinarrizko gizarte zerbitzuetara	28,7	76.898
Lanbidera	23,4	62.808
Erakunde pribatuetara	5,6	14.902
Inora ere ez	5,6	14.958
Beste batzuetara	12,6	33.833
Ez daki	24,2	64.837
Guztira	100,0	268.235

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Behar ekonomikoa sortuz gero izaera publikoko zerbitzuetara jotzeko lehentasuna bereziki agerikoa da herritartasunez atzerritarrak diren pertsonak buru dituzten etxeetan. Ikus daitekeen moduan, etxe mota honetan buru diren pertsonetatik % 53,4k adierazten dute lehen-lehenik oinarrizko gizarte zerbitzuetara joko luketela, eta % 26,5ek dio lehenik Lanbidera joko luketela. Bitxia bada ere, etxe mota honetantxe ikusten da, era berean, erakunde pribatuetarako joera handiagoa, Caritas edo Gurutze Gorriakoa esaterako: etxe hauetatik % 14,6 inguruk, gipuzkoar etxe guztietarako erregistratutako % 5,6ren aurrean, adierazten du lehen-lehenik mota horretako erakundeetara joko lukeela. Zerbitzu publikoak pribatuen aurretik jartzeko joera hori handiagoa da, halaber, etxe guztientzat ikusia baino, 45 urtetik beherako pertsonak buru dituzten familia-unitateen eta erreferentziako pertsona emakumezkoa den familia-unitateen kasuan. Aitzitik, 65 urte eta gehiagoko pertsonak buru dituzten etxeetan oinarrizko gizarte zerbitzuetara edo Lanbidera jo nahiago zutenen proportzioa (% 37) nora jo jakingo ez luketenaren berdina da ia-ia (% 36,1).

114. taula. Etxeak, premia ekonomikorik izanez gero joango diren lehen tokiaren eta erreferentziako pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera. Gipuzkoa 2012

		1	2	3	4	5	6
Sexua	Gizonezkoak	27,6	23,1	5,4	5,6	14,0	24,2
	Emakumezkoak	31,2	24,1	5,9	5,4	9,2	24,2
Adina	44 arte	26,1	34,3	3,6	6,6	12,5	17,0
	45etik 64ra	30,4	28,1	4,9	4,1	12,9	19,6

	65 urte eta gehiago	29,1	7,9	8,2	6,3	12,4	36,1
Herritartasuna	Bertakoak	27,1	23,2	5,0	5,9	13,4	25,5
	Atzerritarrak	53,4	26,5	14,6	1,2	0,8	3,4
Sektorea	Ekialdeko sektorea	29,8	23,8	5,5	7,2	9,6	24,1
	Mendebaldeko sektorea	27,0	22,8	5,6	3,4	16,9	24,3
Guztira	Guztira	28,7	23,4	5,6	5,6	12,6	24,2

Dharrak: taulako zutabeek hasieran duten zenbakia erantzun hauek dagokie: (1) Oinarrizko gizarte zerbitzuetara. (2) Lanbidera. (3) Erakunde pribatuetara. (4) Inora ere ez. (5) Beste batzuetara. (6) Ez daki.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Prekarietate ekonomikoaren edota gizarte bazterketaren eraginpean dauden pertsonen –eta, horrenbestez, zerbitzu hauen onuradun potentzialak direnek- adierazi dituzten lehentasunei dagokienez, lortutako emaitzek agerian lagatzen dute ez soilik etxe horiek oinarrizko gizarte zerbitzuetara edo Lanbidera joko luketela nagusiki, baizik eta hamar etxetik ia-ia zazpik joko luketela horietara kasu bietan.

115. taula. Etxeak, premia ekonomikorik izanez gero joango diren lehen tokiaren eta pobrezia eta bazterketa egoeren presentziaren arabera. Gipuzkoa 2012

		Premia izanez gero joango diren lehen tokia	
		Zerbitzu publikoak*	Beste erantzun batzuk
Pobrezia larria	Bai	67,8	32,2
	Ez	51,4	48,6
Mantentze dimentsioko pobrezia ⁺	Bai	66,7	33,3
	Ez	50,7	49,3
Gizarte bazterketa larria ⁺	Bai	70,6	29,4
	Ez	50,7	49,3
Guztira		52,1	47,9

* “Oinarrizko gizarte zerbitzuetara” eta “Lanbidera” erantzunak biltzen ditu.

⁺ Aldeak badira, estatistikoki adierazgarriak, Chi-Cuadrado probaren arabera, $p < 0,05$ entzat, zerbitzu publiko batekiko lehentasunik izatearen edo ez izatearen eta (+) sinboloa daramaten aldagaien artean.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.3. Gizarte transferentzien sistemaren eta gutxieneko errenta sistemaren eraginaren adierazleak

Azterketa honen bigarren kapituluari jaso egin dira pobrezia, prekarietate eta gizarte bazterketarekin lotutako hainbat egoerak gipuzkoar biztanleriarengan duten prebalentziari

buruzko oinarritzko datuak. Horretan azertu egin da, era berean, aipatutako egoera horiek hainbat ezaugarri soziodemografikoren eta Gipuzkoak europar testuinguruan duen egoeraren arabera duten eragin desberdina. Panoramika hau osatzeko, kapitulu honetan datu interesgarri batzuk ematen dira, ez bakarrik une honetan Euskadin gizarteratze politiken gunea osatzen duten bi zerbitzuen gaineko ezaguera eta erabilerari buruz, baizik eta baita gizarte sorospenerako laguntza eta prestazio ekonomiko garrantzitsuenek gaur egun duten eskaerari buruz ere. Analisi hau amaitzeko, apartatu honetan gizarte transferentziek pobrezia tasen murrizketan duten eraginari eta egungo gutxieneko errenta sistemak pobrezia prebentzioan duen eraginari buruzko ebaluazio labur bat proposatzen da.

5.3.1. Gizarte transferentzien eraginkortasuna pobrezia larria murrizteari dagokionez

Gizarte transferentzien aurretiko eta ondorengo pobrezia tasen alderaketa da gizarte babeseko sistemaren birbanatze eragina neurtzeko eta, horrenbestez, gizarte babeseko neurriek pobrezia murrizteko unean duten eragin zehatza neurtzeko gehien erabiltzen den adierazleetako bat. Ikuspegi honetatik, apartatu honetan gizarte transferentziek pobrezia tasaren murrizketan duten eragina aztertzen da, Gipuzkoako lurraldeari dagokionez. Horretarako, bi gauza behintzat zehaztu behar dira: zein pobrezia-adierazle aukeratu den, eta zein transferentzia sozial mota hartzen den kontuan aurretiko eta ondorengo egoerak definitzeko unean.

Lehen kontuari dagokionez, pobrezia larriaren tasa erabiltzea aukeratu da -errenta baliokide garbia errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40 baino txikiagoa den etxeetan bizi den pertsona proportzia ematen du adierazle horrek-, zeren eta sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasak baino askoz hobeto islatzen baititu -hauetan arrisku atalasea urteko sarrera baliokideen % 60ko mailan finkatzen da- sozialki pobrezia errealarari lotutako egoerak. Bestetik, ez dira PGDItik ondorioztatutako bazterketa edo pobrezia adierazleak erabili, ez baitira egokiak kontu honen inguruan nazioarteko alderaketak egiteko unean.

Bigarren kontuari dagokionez, gizarte transferentzien aurretiko pobrezia tasa, kasu honetan, bakarrik biztanleriaren sarrera propioak kontatuz kalkulatu da; sarrera horiek, normalean, lanetik eta erretiro eta biziraupenerako pentsioetatik datoz. Gizarte transferentzien ondoko tasan sartu egin dira sistema publikoaren transferentziak, bai gizarteratzeari lotuak (DBE/EPO/DBL etab.), bai gizarte segurantzari eta langabeziari lotuak (langabeziagatiko prestazioak, familia babestekoak, seme-alabaren arduragatiko prestazioak, gaixotasunekoak, elbarritasun prestazioak 65 urtez azpiko kasuan eta enpresa-birmoldaketatik edo berregituraketatik ondorioztatutako aurretiko erretirokoak).

Zehaztapen hauek eginda, 2012rako lortutako emaitzek agerian uzten dute ezen gizarte transferentziarik egongo ez balitz (edo, esan bezala, bakar-bakarrik erretiroko eta biziraupenerako prestazioak baleude), pobrezia larriaren tasak Gipuzkoako biztanleria osoaren % 10ri eragingo liokeela, eta etxeetatik % 11,4ri. Aipatutako prestazio sozialen bidez (langabezia, gutxieneko errentak, etab.), tasa hauek % 4,3ra murrizten dira pertsonen kasuan, eta % 7,4ra etxeen kasuan. Guztira, esan daiteke pobrezia larria % 56,6 murrizten dela Gipuzkoan pertsonen dagokionez, hau da, erdia pasatxo, eta % 64,6 etxeei dagokionez. Datu hauek, beraz, erakusten dute sarrerak bermatzeko prestazioek 40.000 pertsona inguru ateratzen dituztela pobrezia larritik edo, beste modu batez esanda, beste era batean pobrezia larriko egoeran egongo liratekeen pertsonetatik % 57 inguru pobrezia atalasetik gora mantentzea lortzen dutela.

116. taula. Pobrezia larria gizarte transferentzien aurretik eta ondoren. Eragindako pertsona eta etxe kopurua eta tasak. Gipuzkoa 2012

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa (%)	Eragindakoen kop.	Tasa (%)	Eragindakoen kop.

Gizarte transferentzien aurretik	10,0	70.420	11,4	30.512
Gizarte transferentzien ondotik	4,3	30.589	4,0	10.811
Aldea (portzentaje puntuz emana)	5,7	39.831	7,4	19.701
Murrizketa (%)	-56,6	--	-64,6	--

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gizarte transferentzien aurretiko eta ondotiko pobrezia larriaren tasak aztertzen direnean, 2012an Gipuzkoarako lortutako datuek agerian uzten dute pobrezia murrizketa ez dela talde guztietan modu homogeenoa gertatzen. Horrela, ikus dezakegu ezen, pertsonen ezaugarri soziodemografiko nagusien arabera, murrizketa (termino erlatiboetan adierazia) handiagoa dela bertako pertsonen artean, atzerritarren artean baino, eta baita pertsona helduen artean ere, adingabeen eta 64 urtetik gorakoen artean baino. Hala eta guztiz, azpimarratu behar da gizarte transferentziek, apartatu honetan definitu diren moduan, ia-ia 6,7 portzentaje-puntuz murrizten dutela pobrezia larria atzerritarren artean; aldiz, bertakoen artean –hauek, baina, hiru aldiz txikiagoa dute transferentzien aurretiko tasa- murrizketa hori 5,5 puntuko da.

117. taula. Pobrezia larriaren tasa gizarte transferentzien aurretik eta ondoren, familia-etxebizitzetako biztanleriaren eta etxeen hainbat ezaugarriaren arabera. Gipuzkoa 2012

			Gizarte transferentzien aurretik	Gizarte transferentzien ondotik	Aldea
Familia-etxebizitzetako biztanleria	Sexua	Gizonezkoak	9,9	4,5	-55,1
		Emakumezkoak	10,0	4,2	-58,0
	Adina	<18 urte	13,3	6,1	-53,9
		18-64 urte	10,9	4,4	-60,1
		65 urte eta gorakoak	4,1	2,6	-35,0
	Herritartasuna	Bertakoak	8,7	3,2	-63,7
		Atzerritarrak	28,6	21,9	-23,6
	Sektorea	Ekialdeko sektorea	9,9	4,4	-55,3
		Mendebaldeko sektorea	10,0	4,2	-58,2
	Guztira	Guztira	10,0	4,3	-56,6
Etxeak	Sexua	Gizonezkoak	9,2	3,7	-60,0
		Emakumezkoak	16,6	4,9	-70,6
	Adina	44 arte	14,8	4,8	-68,0
		45etik 64ra	14,7	4,7	-68,2
		65 urte eta gehiago	4,3	2,6	-39,7
	Jarduerarekiko erlazioa	Lanean	3,8	1,9	-49,3
		Langabea	69,6	24,2	-65,3

		Aktibitaterik gabea	9,2	2,6	-72,2
	Osaketa	14 urtez azpikoren bat.	13,8	5,5	-60,5
		14 urtez azpikorik ez.	10,5	3,5	-66,4
	Guztira	Guztira	11,4	4,0	-64,6

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Etheen konposizio edo osaketari dagokionez, adieraz daiteke, halaber, pobrezia larriaren murrizketa erlatiboa handixeagoa dela emakumeak buru diren etxeetan -horiek duten tasa, osterantzean, transferentzien aurretikoa, gizonezkoak buru diren etxeena baino ia-ia bi aldiz handiagoa da- eta, logikoa denez, baita pertsona langabetu eta aktibitaterik gabekoen artean ere, hauek baitira aztertzen ari diren transferentzien artean sartutako prestazioetako askoren onuradunak.

Azkenik, Gipuzkoak europar testuinguruan duen posizioa aztertuz gero, gizarte transferentziek pobrezia murrizketan duten eraginkortasunari dagokionez lortzen diren emaitzek funtsezko bi kontu jartzen dituzte agerian. Horietako lehena zera da, Gipuzkoak –Euskadi osoak bezalaxe, Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko azken Inkestako (PGDI) emaitzek erakusten duen moduan- transferentzien aurretik duen pobrezia larriaren tasa nabarmen txikiagoa dela bai Espainian bai Europar Batasunean oro har ikusten dena baino. Aintzat harturik adierazle honen kalkuluan bakar-bakarrik laneko eta pentsioetako sarrerak hartzen direla kontuan, eta Gipuzkoak, une honetan, estatu osoko langabezia-tasa txikiena duela –Europako batez besteko tasa baino handiagoa hala ere-, emaitza horiek, europar testuinguruaren barnean, pentsioen eragin birbanatzaile handiago baten eraginaren eta soldata-egitura berdintasunezkoago baten bidetik interpreta daitezke soilik⁴⁰.

118. taula. Pobrezia larriaren tasa gizarte transferentzien aurretik eta ondoren, Europar Batasuneko hainbat herrialdetan. 2012

	Aurretik	Ondoren	Aldea	Murrizketa (%)
EB-27 2011 ¹	14,2	5,7	8,5	-% 60
EB-15 2011 ¹	14,5	5,5	9,0	-% 62
- Danimarka	18,8	4,9	13,9	-% 74
- Erresuma Batua	18,8	5,0	13,8	-% 73
- Espainia	17,1	10,1	7,0	-% 41
- Belgika	16,2	3,6	12,6	-% 78
- Suedia	15,3	3,7	11,6	-% 76
- Finlandia	15,1	2,4	12,7	-% 84
- Alemania	14,7	4,3	10,4	-% 71
- Luxenburgo	13,4	2,8	10,6	-% 79

⁴⁰ Izan ere, 65 urtez azpiko biztanleriaren pobrezia tasa, prestazio ororen aurretikoa, % 4,1ekoa da Gipuzkoan; EB-27-an, berriz, % 4,9koa.

- Frantzia	12,8	3,1	9,7	-% 76
- Austria	12,0	3,0	9,0	-% 75
- Grezia	11,5	8,2	3,3	-% 29
- Holanda	11,5	2,6	8,9	-% 77
- Portugal	11,3	5,5	5,8	-% 51
- Italia	11,1	8,1	3,0	-% 27
Euskadi 2012 ²	10,6	3,5	7,1	-% 67
Gipuzkoa 2012 ³	10,0	4,3	5,7	-% 57

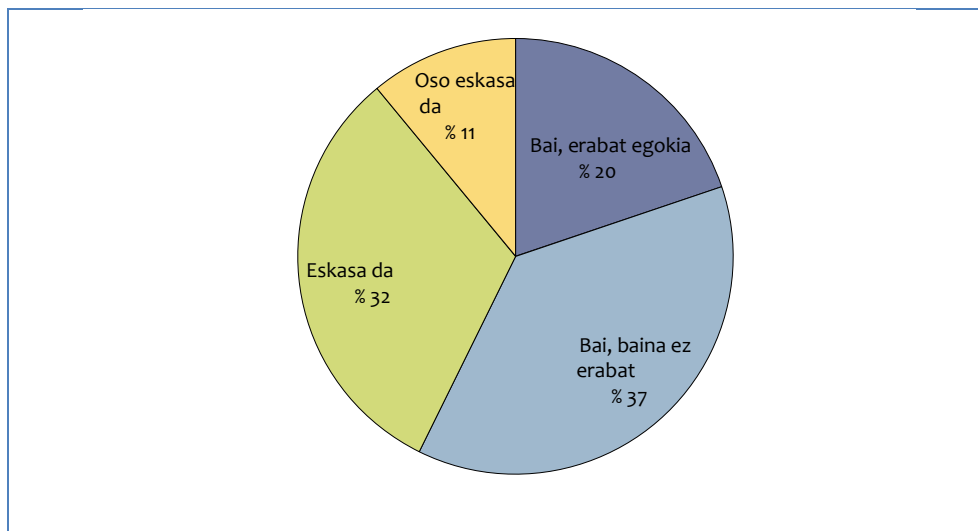
Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012. (3) Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Azpimarratu behar den bigarren kontua zera da, Gipuzkoak gizarte transferentzien aurretik duen pobrezia larriaren tasa txikiagoa bada ere europar herrialdeetan oro har dagoena baino, gizarte transferentziek pobrezia murrizteari dagokionez gure lurraldean duten eragina txikiagoa dela. Horrela, Gipuzkoan pobrezia larriaren murrizketa erlatiboa % 57koa da, eta gaur egun Europar Batasuna osatzen duten herrialdeetan murrizketa hori % 60a iristen da. Datu horien arabera, Gipuzkoan gizarte transferentzien sistema eraginkorragoa da Europa hegoaldeko herrialdeetan baino –Italian % 27, Grezian % 29 eta Espainian % 41eko murrizketa-, baina lehengo hamabosten Europar Batasuna osatzen zuten beste herrialdeetan ikusten dena baino eraginkortasun txikiagokoa.

5.3.2. DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren eragina pobrezia larria murrizteko

Helburua badu ere etxeei gutxieneko sarrera batzuk bermatzea oinarrizko gastuak estali ahal izatearren, DBE jasotzeak ez dakar beti onuradunek oinarrizko gastu guztiei aurre egin ahal izatea, ezta pobreziatik irten ahal izatea ere finkatutako gutxieneko atalase bat gainditzetik abiatuta. Horixe erakusten duite gaur egun Diru-sarbideak Bermatzeko Errentaren (edo, hala dagokionean, Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntzaren) onuradun diren etxeei jasotako zenbatekoen eta oinarrizko gastuen arteko egokitasunari buruz galdetuta ateratako datuek. Hurrengo grafikoan ikus daitekeen moduan, etxe horietatik % 19,8k soilik uste du jasotzen duen zenbatekoak erabat estaltzen dizkiola oinarrizko beharrak. Parte handi batek (% 37,5) uste du bere beharrak neurri batean soilik estaltzen dituela Errentak. Aitzitik, DBEri lotutako sarrerak eskasak edo oso eskasak izango liriteke, hurrenez hurren, Diru-sarbideak Bermatzeko Errentaren onuradun diren etxeetatik % 37,1 eta % 11rentzat. Datu hauen argitan, beraz, esan genezake DBE jasotzen duten etxeetatik % 43 inguruk eskas deritzotela horren zenbatekoari.

7. grafikoa. DBE-EPO/DBLren etxebizitza onuradunak, oinarrizko beharrak estaltzera begira zenbatekoaren egokitasunari buruzko pertzepzioaren arabera. Gipuzkoa 2012

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Argigarria bada ere, pertsona onuradunek prestazioaren nahikotasunari buruz duten iritzia ez da horren egokitasun edo eraginkortasuna baloratzeko unean kontuan hartu beharreko elementu bakarra. Ildo honetatik, apartatu honetan aurkezten diren datuak –mota honetako beste azterketa batzuek erabilitako metodologia bera erabiliz prestatuak- prestazio ekonomikoaren sistemak gure lurraldean pobrezia gainean duen eraginari buruzko analisi espezifiko baten emaitza dira; prestazio sistema horren barnean Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (DBE), Etxebizitzaren Prestazio Osagarria (EPO), Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza (DBL), eta Gizarte Larrialdiko Laguntzak (GLL) dira.

Hala eta guztiz, zehaztapen bat egin behar da alde aurretik; izan ere, datu hauek erabilgarriak izan daitezke Gipuzkoan sarrerak bermatzeko sistemak duen funtzionamenduaren gaineko ikuspegi zabala izateko, baina beharrezko zuhurtziaz interpretatu behar dira, ezinbestez. Analisi mota hau, neurri handi batean, laguntza edo prestazio sozial jakin batzuk jasotzen dituzten etxeak erreferentzia harturik egiten da, baina horiek pisu erlatibo txikia izaten dute etxe multzo osoarekiko. Hala, lurralde jakin bateko etxe multzoari egindako inkestek, etxe pobreez osatutako lagin oso zabalik edota azpilagin espezifikorik ez dutenek –inkesta honen kasuan bezala-, kasu erreal kopuru txikia hartu ohi dute prestazio sozialen onuradun diren etxeei dagokienez eta, horrela, lortu nahi diren emaitzen sendotasun eta oinarria nabarmen ahultzen da. Gipuzkoako Lurralde Historikoko *Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko 2012ko Inkestaren* kasuan, 1.193ko osoko kopuruan guztira 54 etxe zenbatu dira inkesta egiten ari zen unean edo azken urtean analisi honetan kontuan hartutako laguntza eta prestazio ekonomikoak -Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta Etxebizitza Laguntza Osagarriaz edo gabe, Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza edota Gizarte Larrialdiko Laguntzak- jasoak.

Beharrezko argibideen ondotik, epigrafe honetan aurkezten diren emaitzek bi galderari erantzun nahi diote funtsean, honakoak baitira: gure lurraldean dugun sarrerak bermatzeko sistematik ondorioztatzen diren prestazioek zer neurritan lortzen dute pobrezia larria murriztea? Eta, horietako pertsona onuradunen zenbateko proportzioak lortzen du pobrezia larritik irtetea, horiek jasotzearen ondorioz?

Lehen galderari erantzuteko, pobrezia larriaren tasak kalkulatu ziren, DBE-EPO/DBL/GLLk osatutako laguntza eta prestazio sistemaren aurretik eta ondotik. Eta emaitzek, hurrengo taulan jasotzen diren moduan, erakusten dute Gipuzkoan pobrezia larriaren tasa, pertsonetatik % 4,3ri eragiten diona, % 6,3raino irits litekeela prestazio horiek jasotzen dituzten pertsonen sarrera horiek izango ez balituzte. Hori guztia dela eta, ondoriozta daiteke Gipuzkoan prestazio horietarako sarrerak % 31,5 inguru murrizten duela pobrezia larria. Ikuspegi honetatik, zalantzarik ez dago gutxienezko errenten euskal sistemak eginkizun garrantzitsua betetzen duela Gipuzkoan pobrezia egoerak bridatzeari dagokienez.

119. taula. DBE-EPO/DBL/GLL sistemak pobrezia larriaren tasan duen eraginari buruzko adierazleak. Gipuzkoa 2012

	Eragindako biztanleria	Biztanleria guztiaren gaineko %
Pobrezia larriaren tasa DBE-EPO/DBL/GLLren aurretik	44.631	6,3
Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren ondotik	30.589	4,3
Aldea	14.042	2,0
Pobrezia larriaren murrizketa (%)	% 31,5	--

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Planteatutako bigarren kontuari dagokionez, DBE-EPO/DBL/GLL sistemak pertsona onuradunen pobrezia larriko egoeretan duen eraginari lotua baita, interes nagusia zera da, biztanleria onuradunaren artean aztertzea pertsona horietatik zenbateko proportzioa ateratzen den pobrezia larritik, eta zenbateko portzentajeak lortzen duen prestazio horietara iritsi ondoren. Kasu zehatz honetan, eta hurrengo taulan ikus daitekeen moduan, emaitzek erakusten dute ezen sarrerak bermatzeko euskal sistemako laguntzak jasotzen dituzten pertsonetatik % 31,5 inguru ez dela pobrezia larritik irteten laguntza horiek jaso arren; dena den, pentsa daiteke laguntza horiek jasotzeak nabarmen murrizten duela aukeratutako pobrezia atalasearen eta familia horiek eskura dituzten baliabideen artean dagoen tartea.

120. taula. DBE-EPO/DBL/GLL sistemaren eraginkortasunari buruzko adierazleak. Gipuzkoa 2012

	Eragindako biztanleria	Biztanleria osoaren gaineko %	Biztanleria atendituaren gaineko %
DBE-EPO/DBL/GLLren pertsona onuradunak	28.070	4,0	100,0
- Pobrezia larritik atereak	14.042	2,0	50,0
- Pobrezia larritik atera ez direnak	8.848	1,3	31,5
- Ez zeuden pobrezia larriko egoeran*	5.180	0,7	18,5

* Analizatutako laguntza eta prestazioetakoren bat azken urtean jaso duten etxeetan daude pertsona hauek, baina dituzten sarrera baliokide garbien arabera ez daude pobrezia larriko egoeran. Horrek ez du esan nahi pertsona horiek ez zeudenik behar egoeran, edota prestazioetarako baldintzak betetzen ez zituztenik.

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

5.3.3. Eskatzaile potentziala izaki DBE-EPO/DBL sistemara iristen ez den biztanleria

Eskatzaile potentziala den biztanleriak prestazio ekonomikoetarako aukerarik ez izatearen kontua (ingelesez, literatura zientifikoan, fenomenoari *non take up of benefits* esaten diote) duela urte batzuetatik hona gero eta arreta handiagoa jasotzen ari da europar esparru politiko eta akademikoan, horretan erasota geratu baita arazo honen irismena⁴¹.

⁴¹ Fenomeno honek Europako hainbat herrialdetan duen irismenari buruzko informazio gehiago izateko, kontsultatu honakoak: EUROSTAT (2009). The Social Situation in the European Union 2008. Brusela: European Commission. New Insights Into Social Inclusion. 42-44. or.; MATSAGANIS, M. et al. (2008). *The take up of social benefits*. European Commission. University of Essex.

Gipuzkoan sarrerak bermatzeko prestazioak onuradun potentzial guztiei iristen al zaizkie? Epigrafe honetan, kontu honi erantzun egin nahi zaio, *Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012* lanak ematen duen informaziotik abiatuta. Zehaztu behar da emaitzak aztertu nahi den fenomenorako esplorazio hurbilketa bat direla. Ildo honetatik, ematen diren datuak gipuzkoar etxeetan oro har egindako lagin-azterketa batean daude oinarriturik eta, beraz, laginketa-akats handiak egon daitezke, analisisan kasu kopuru txiki bat hartzen baita kontuan. Gainera, adierazi behar da hemen aurkezten diren datuak aztertu nahi den fenomenorako hurbilketa sinplifikatua direla, ezinbestean, zeren eta inkestaren bidez lortutako datuak ezin baitira parekatu, ez kantitatez ez kalitatez, biztanleriak mota honetako prestazioetarako duen aukera zehazteko unean beharko litzatekeen informazio administratiboarekin.

DBE-EPO/DBLren eskatzaile potentziala den biztanleria zehazteko unean hainbat alderdi hartu dira kontuan metodologiaren ikuspegitik, honakoak:

- Etxeak, inkestan definitu diren moduan, ez datozenez bat Diru-sarbideak Bermatzeko Errentari buruzko 147/2010 Dekretuak, maiatzaren 25ekoak, jasotzen dituen elkarbizitza-unitateekin, lehen-lehenik etxeen kategorizazio berria egin da, etxebizitza berean elkarbizitza-unitate bat baino gehiago dagoela jotzeko aipatzen diren baldintza nagusiak harturik aintzat.
- Horren osagarri, eta galdesortak eskaintzen zituen aukeretan oinarriturik, 147/2010 Dekretuak aurreikusten dituen sarrerarako baldintza ekonomikoen artean, honakoak hartu dira kontuan: (1) Ohiko etxebizitzaz aparteko etxebizitzarik ez izatea. (2) Ez izatea ondare baimendu maximorik, 2012rako estipulatutako kopuruaren arabera, etxearen neurria eta pertsona pentsioduna den ala ez kontuan hartuta. (3) Ez izatea sarrera baimendu maximorik, 2012rako estipulatutako kopuruaren arabera, berriro ere etxearen neurria eta pertsona pentsioduna den ala ez kontuan hartuta. Baldintza honi dagokionez, gainera, neurri handi batean kontuan hartu da Dekretuaren 21. artikuluan sarrera ez konputagarri buruz adierazia.
- Azkenik, Diru-sarbideak Bermatzeko Errentaren hartzaile izateko bete behar den 3 urtez erroldatuta egotearen baldintza hori urtebeteko epera murriztu da, Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntzarako aukera izateko kasuan jasotzen den moduan.

Zehaztuen hauek eginik, pentsa dezakegu Gipuzkoan 45.441 pertsona inguru direla sarrerak bermatzeko prestazioen eskatzaile potentzial diren familia-unitateetan bizi direnak; horietatik % 61,8 inguruk jasotzen duke, une honetan, bai Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (guztien artetik % 98,3k), bai Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza (% 1,7k). Osterantzean, prestazio horien eskatzaile potentziala den biztanleriaren % 38,2k, hau da, 17.371 pertsona inguruk –biztanleria osoaren % 2,4k- ez dituzke laguntza ekonomiko horiek jasotzen, beharrezko baldintzak bete arren.

121. taula. EPO/DBLren eskatzaile potentziala den biztanleria gutxieneko errenta sistemarako sarreraren arabera Gipuzkoa 2012

	Eragindako biztanleria	Biztanleria osoaren gaineko %	Eskatzaile potentziala den biztanleriaren gaineko %
DBE-EPO/DBLren eskatzaile potentziala den biztanleria	45.441	6,4	100
- Sistematan atenditutako biztanleria	28.070	4,0	61,8
- Sistematan atenditu gabeko biztanleria	17.371	2,4	38,2

Iturria: Gipuzkoako Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012.

Gipuzkoarako ateratako datua bat dator, neurri handi batean, euskal DBEren parekotzat jo daitekeen prestazioari dagokionez Frantzian egindako antzeko ikerketek⁴² emandako emaitzekin; horiek, izan ere, % 33ko tasa ematen dute *revenu de solidarité active* (RSA) delakora ez iristeari dagokionez, eta, gainera, erakusten dute demanda potentzialaren % 100 atenditu ahal izateko pertsona onuradunen kopuruak % 50 baino gehiago egin beharko lukeela gora.

Ez dago modurik prestazioetara ez iriste tasa horren atzean zer arrazoi dagoen jakiteko. Edonola ere, garrantzitsua da aipatzea fenomeno orokorra dela, beste herrialde batzuetan ere gertatzen dela, eta beste prestazio batzuetan ere ikusten dela⁴³. Ildo horretatik, pentsatu beharko da faktore soziologikoek, kulturelek eta instituzionalek eragiten dutela horretan, eta ez da ahantzi behar ezen, tradizionalki, prestazio honen estaldura Gipuzkoan baxuagoa izan dela beste lurralde batzuetan baino, konparatuz gero hemengo pobrezia mailak baxuagoak direla kontuan harturik ere. Ez dirudi, dena den, egoera honen atzean azken urteotan gizarteratzeko gutxieneko errenten kudeaketan gertatu den eskumen aldaketa dagoenik, baizik eta lehendiko faktore soziologiko eta instituzionalak. Eta garrantzitsua da, halaber, gogoratzea ezen pertsona horien profila baliabide propioetan halako maila bat baduten etxeetan aurkitzen dela; etxe horiek, sarritan, pobreziaaren atalasetik hurbil daude, baina ez dakite sarrera horiek DBEren bidez osa ditzaketarik, are gehiago, osagarri hori eskatzeari uko egiten diote.

Dena dela datu horiek, nolabait aurretiazkoak eta orientagarriak direla azpimarraturik, agerian uzten dute, dagoeneko gure inguruko beste herrialde batzuetarako aipatu den moduan, arazo larria dagoela eskatzaile potentziala den biztanleriaren parte bat diru-sarbideak bermatzeko prestazioetara ez iriste hori dela eta; izan ere, premia egoeran dauden hainbeste pertsonak zenbait arrazoi tarteko bere eskubideak gauzatzetik ez izatea bidegabekeriaz gain gizarte politiken porrota ere bada.

---

⁴² ODENORE. OBSERVATOIRE DES NON-RECOURS AUX DROITS ET SERVICES (2012). L'envers de la "fraude sociale". *Le scandale du non-recours aux droits sociaux*. Sailla: Cahiers Libres. Paris: Editions La Découverte. 48. or. Gizarte eskubideetara ez iristearen "eskandalua" iruzurraren arazoaren beste aurpegi askoz kezkarriagotzat planteatzen dute lan honen egileek.

⁴³ Duela gutxiko azterketa baten arabera, erretiroko kotizatu gabekoen pentsioen ez-erabiltze tasa % 44ra iristen da (Matsaganis, Levy eta Flevotomou, 2010).

3. BIBLIOGRAFIA

BOARDMAN, B. (1991). *Fuel Poverty: From Cold Homes to Affordable Warmth*. London: Belhaven Press.

CLINCH J.P. eta J.D. HEALY (1999). "Alleviating fuel poverty in Ireland: A programme for the 21st century", in *International Journal for Housing Science*, 23. lib., 4. zk., 203.-215. or.

ENPLEGU ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA (2011). *Gizarte Zerbitzuen Eskaeraren Estatistika – Gizarte Beharrei buruzko Inkesta 2010. Emaítza txosten orokorra*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza.

ENPLEGU ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA (2012). *Pobrezari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012. Emaítza nagusiak*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza.

JUSTIZIA, LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (2007). *Gizarte zerbitzuen eskaeraren estatistika. Gizarte Beharrei buruzko Inkesta 2006. Emaítza txostena orokorra*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza.

ESPADA NICOLÁS, Rebeca (zuz.) (2012). *Soluciones de rehabilitación energética. Oportunidad de desarrollo económico y empleo verde en Extremadura*. Madril: Asociación de Ciencias Ambientales.

EUROSTAT (2009). *The Social Situation in the European Union 2008*. Brusela: European Commission. New Insights into Social Inclusion.

FERREIRA, E. eta A. GARÍN (1997). "Una nota sobre el cálculo del índice de Gini", in *Revista Estadística Española*. 39. lib., 142. zk., 1997, 207tik a 218ra.

GOERLICH, F.J. eta A. VILLAR (2009). *Desigualdad y bienestar social. De la teoría a la práctica*. Bilbo: BBVA Fundazioa.

LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (koord.) (2010). *El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España*. Colección de Estudios, 32. zk., Madril: FOESSA Fundazioa, Cáritas Española Editores.

LEWIS P. (1982). *Fuel poverty can be stopped*. Bradford: National Right to Fuel Campaign.

MASCHERINI, M. et al. (2012). *NEETs. Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe*. Dublin: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

- MATSAGANIS, M. et al. (2008). *The take up of social benefits*. European Commission. University of Essex.
- OBSERVATORIO DE LA SOSTENIBILIDAD EN ESPAÑA (2012). *Informe de Sostenibilidad en España 2012*. Madril: Nekazaritza, Elikadura eta Ingurumen Ministerioa.
- ODENORE. OBSERVATOIRE DES NON-RECOURS AUX DROITS ET SERVICES (2012). *L'envers de la "fraude sociale". Le scandale du non-recours aux droits sociaux*. Saila: Cahiers Libres. Paris: Editions La Découverte.
- RENES AYALA, Víctor (koord.) (2008). *VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008*. Madril: FOESSA Fundazioa.
- RUIZ DE AZUA, N. (2004). *Indicadores para el Estudio de la Exclusión Social en España desde una Perspectiva de Género*. Madril: Instituto de la Mujer.
- SANZO, L. (2009). *1984-2008. 25 Años de estudio de la pobreza en Euskadi. Síntesis de los estudios y trabajos estadísticos desarrollados entre 1984 y 2008 por el Departamento de Justicia, Empleo y Seguridad Social del Gobierno Vasco*. Vitoria-Gasteiz: Eusko Jaurlaritza.
- SCHAAP, M.M. eta A.E. KUNST (2009). "Monitoring of socio-economic inequalities in smoking: Learning from the experiences of recent scientific studies", in *Public Health*, 123. lib., 2. zk., 2009, 103.-109. or.
- SIIS-DOKUMENTAZIO ETA IKERKETA ZENTROA (2010). *Txosten berezia: Euskal Autonomia Erkidegoko oinarrizko gizarte zerbitzuen egoera. Arartekoak Eusko Legebiltzarrari aurkeztutako aparteko txostena*. Vitoria-Gasteiz: Arartekoa.
- TIRADO HERRERO, Sergio (zuz.) (2012). *Pobreza Energética en España. Potencial de Generación de empleo derivado de la rehabilitación energética de viviendas*. Madril: Asociación de Ciencias Ambientales.

I. ERANSKINA

POBREZIA, DESBERDINTASUN ETA GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLE NAGUSIAK GIPUZKOAN 2012

SARRERA

Hurrengo orrialdeotan, modu sintetikoan biltzen dira pobrezia, gizarte bazterketa eta desberdintasuna neurtzeko gehien erabiltzen diren adierazleetako batzuek Gipuzkoarako 2012ko urterako ematen dituzten emaitzak. Eranskin hau sei ataletan dago antolatuta, eta guztira hogeitahiru adierazle pasatxo jasotzen ditu. Atal bakoitzean, ikuspegi edo metodologia zehatz baten barnean koka daitezkeen adierazleak biltzen dira –lehenbiziko hiruren kasuan esaterako-, edo kontu espezifikoak, hala nola gizarte desberdintasuna, pobrezia energetikoa edo politiken eraginkortasuna jorratzen dituztenak. Eranskin honetan sartutako atalen zerrenda honakoa da:

1. Pobrezia eta gizarte bazterketari buruzko adierazleak, EU-SILC ikuspegiaren arabera. *Errentari eta Bizi Baldintzei buruzko Europar Batasunaren Estatistikak* –ingelesez *Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)*- 2004an jarri ziren martxan (*Europar Batasunaren Etxebizitza Panela*, POGHE deituaren ordeztu), eta gaur egun Europar Batasunaren kide guztiak gehi Islandia eta Norvegia hartzen dituzte. Eragiketa estatistiko honen helburu nagusia EBren estatu kideak pobrezia eta gizarte bazterketaren kontrako borrokan egiten ari diren aurrerapenak ikuskatzea da. Metodologiaren ikuspegitik, estatistika hauek ematen dituzten datuak batez ere pobrezia eraldierako eta alderdi materialei daude lotuta. Eragiketa honen emaitza zehatzak uneoro erabilgarri daude Eurostat-en web orrian⁴⁴; horretan informazioa, oro har, herrialdeka bereizita ematen da, baina NUTS2 eskualdekako (estatu autonomiaren erkidegoen baliokideak dira) datu batzuk ere ematen dira, Europar Batasuneko 200 eskualde ingururi buruz.
2. Pobrezia eraldierako adierazleak, mantentze dimentsioan, PGDIren metodoaren arabera. *Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta* lau urtean behin egiten du Eusko Jaurlaritzak, duela ia-ia 25 urte hasita, eta esparru honetan ez soilik Euskadin, baizik eta estatu osoan sendoen finkatutako lanabesetako bat da. Eragiketa estatistiko honek ematen dituen datuak batez ere pobrezia eraldierako osagaiarekin eta materialarekin daude lotuta, eta bere ezaugarrietako nagusi bat adierazle propioa da (pobrezia eta ongizaterik eza), pobrezia eraldierako ikuspegi subjektibo batetik abiatuta. Ikuspegi honen bidez aztertzen

---

⁴⁴ Eskuratzeko lekua:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/introduction> [Kontsulta: 2013ko apirilak 23]

diren pobrezia-aren bi dimentsioei –mantentze eta metatze dimentsioei- dagokienez, horietako lehenari dagozkion adierazleei buruzko datuak ematen dira hemen. Mantentze pobrezia, metodologia honen arabera, oinarriko beharrei -elikadura, etxebizitza, jantzi eta oinetako gastuei- epe laburrean aurre egin ahal izateko baliabide ekonomiko eskasia gertatzen den egoerei lotzen zaie.

3. Gizarte bazterketaren adierazleak, FOESSA Fundazioaren ikuspegiaren arabera. Duela gutxi, FOESSA Fundazioak (Fomento de Estudios Sociales y Sociología Aplicada) sistema espezifiko bat garatu du gizarte bazterketa egoerak neurtzeko, eta bi inkesta egin ditu (2007an bata eta 2009an bestea), fenomeno horren hedadura eta intentsitatea neurtzeko. Hurbilketa horren abantaila nagusia zera da, oinarri dituen bazterketari buruzko adierazleek, alderdi ekonomiko eta materialez gain, bazterketan eragiten duten beste dimentsioak ere (osasuna, etxebizitza eta partaidetza) kontuan hartzea, fenomenoaren dimentsio anitzeko prozesu kontzeptzio batetik –inkestak panel forma duen neurrian- abiatuak.
4. Gizarte desberdintasunaren adierazleak. Pobrezia eta bazterketaren adierazleez gain -horiek fenomeno horien eragina edo fenomenoaren intentsitatea ezagutzera bideratuta daude-, badira beste adierazle batzuk –konplexuagoak eta interpretatzen zailagoak sarritan- ikuspegi hau osatzeko, esate baterako desberdintasunaren adierazleak. Eranskin honetan, gehien erabiltzen diren gizarte desberdintasunaren adierazleetako bi ematen dira: Gini koefizientea eta $S80/S20$ erlazio edo indizea.
5. Pobrezia energetikoaren adierazleak. Pobrezia energetikoa, gaur egun, kontzeptu gorakorra da europar esparruan, normalean bere etxeko beharrak asetzeko behar adinako energi zerbitzu (gasa, elektrizitatea...) ordaintzeko gai ez diren etxeek, edota bere sarreretatik gehiegizko parte bat etxebizitzaren energi faktura ordaintzera bideratu behar dutenek jasaten dituzten egoerei lotua. Oraindik ez badago ere europar esparruan adostutako neurketa sistemarik, Gipuzkoari dagokionez ematen dira gaur egun ebaluaziorako ikuspegi desberdinak ondoen islatzen dituzten bi adierazleak.
6. Gizarte transferentzien sistemaren eta DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren inpaktuaren adierazleak. Seigarren eta azken atalean, Gipuzkoan gizarte babeseko eta gutxieneko errentarako sistemaren eraginkortasuna neurtzeko erabilitako adierazleetako batzuk zehazten dira.

Adierazle horiek behar bezala ulertu ahal izatearren, fitxa bat prestatu da bakoitzari dagokionez, horretan jasoz hainbat informazio, honakoak:

- Definizioa: atal honetan, modu sinple batez jasotzen da aukeratutako adierazleen deskripzioa, kasu bakoitzean zehaztuta emanez bakoitza zertan den.
- Garrantzia: adierazlearen erabilgarritasun, helburu edo erabilera deskribatzen da.
- Gipuzkoa 2012ko datuak: adierazle bakoitzak Gipuzkoarako emandako datuak azaltzen dira, bai datu erlatiboak bai absolutuak.

- Oinarrizko gurutzetak: analisirako unitatetzat etxeak edota etxeetako pertsonak hartuz, adierazle bakoitzaren emaitzak aurkezten dira, zenbait ezaugarri soziodemografikoren arabera. Osagarri gisa, adierazle bakoitzaren informazioa ematen da, bi lurralde-sektore handitan bereizirik: ekialdeko sektorea da bata, Bidasoa, Oarsoaldea, Donostia eta Buruntzaldea hartzen dituen bera, hau da, Lurraldeko zonalik hiritartuena, eta mendebaldeko sektorea bestea, Gipuzkoako beste zona guztiak hartzen dituen.
- Konparatiboa: argigarri gisa ematen dira beste herrialde edo lurralde batzuei buruzko datuak, Gipuzkoako datuak alderatu ahal izatearren.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.1. Sarrera txikien tasa

Definizioa	<p>Sarrera txikien tasa, pobrezia arrisku gisa ere ezaguna, proportzio bat da, errenta garbi baliokidea pertsonen kontsumo-unitateko duten errenta baliokidearen erdiko balioaren % 60 baino txikiagoa den etxebizitzetan bizi den pertsonena.</p> <p>Erdiko balio edo mediana zera da, gizabanako guztiak sarrera txikienetik handienera antolatu eta horietatik erdia balio horren azpitik eta beste erdia goitik dituen.</p> <p>Etxeko errenta errenta pertsonal bihurtzeko, ELGaren baliokidetasun-eskala zuzendua erabiltzen da, ponderazio batez: etxeko lehen pertsona helduari 1 ematen dio ponderazioak, beste pertsona helduei 0,5, eta 14 urtez azpikoei 0,3.</p>																												
Garrantzia	<p>Adierazle honek pobrezia erlatiboa neurtzen du, diru ikuspegi batetik. Gaur egun, erreferentziako adierazlea da Europar Batasunean, pobrezia aztertzeko. AROPE adierazle sintetikoa kalkulatzeko erabiltzen den hiru adierazleetako bat ere bada (ikus 1.5 fitxa).</p>																												
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sarrera txikiak</td> <td>16,8</td> <td>119.124</td> <td>17,6</td> <td>47.232</td> </tr> </tbody> </table>		Pertsonak		Etxebizitzak		Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.	Sarrera txikiak	16,8	119.124	17,6	47.232														
	Pertsonak		Etxebizitzak																										
	Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.																									
Sarrera txikiak	16,8	119.124	17,6	47.232																									
Oinarrizko gurutzaketak	<p style="text-align: center;">Sarrera txikien tasa eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>16,7</td> <td>57.679</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>16,9</td> <td>61.445</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>15,3</td> <td>84.128</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>22,0</td> <td>34.996</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Adina</td> <td><18 urte</td> <td>21,1</td> <td>26.323</td> </tr> <tr> <td>18-64 urte</td> <td>14,7</td> <td>64.510</td> </tr> <tr> <td>65 urte eta</td> <td>19,8</td> <td>28.291</td> </tr> </tbody> </table>			Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Sexua	Gizonezkoak	16,7	57.679	Emakumezkoak	16,9	61.445	Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	15,3	84.128	Emakumezkoak	22,0	34.996	Adina	<18 urte	21,1	26.323	18-64 urte	14,7	64.510	65 urte eta	19,8	28.291
		Tasa (%)	Eragindako pertsonak																										
Sexua	Gizonezkoak	16,7	57.679																										
	Emakumezkoak	16,9	61.445																										
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	15,3	84.128																										
	Emakumezkoak	22,0	34.996																										
Adina	<18 urte	21,1	26.323																										
	18-64 urte	14,7	64.510																										
	65 urte eta	19,8	28.291																										

	gorakoak		
Herritartasuna	Bertakoak	14,5	96.010
	Atzerritarrak	52,8	23.113
Sektorea	Ekialdeko sektorea	16,5	65.640
	Mendebaldeko sektorea	17,3	53.484
Guztira	Guztira	16,8	119.124

Konparatiboa

Biztanleria osoaren sarrera txikien tasa eta pobrezia atalasea

	Tasa (%)	Atalasea*
EB-27 2011¹	16,9	--
EB-15 2011¹	16,7	--
- Espainia (max.)	21,8	--
- Holanda (min.)	11,0	--
Espainia 2012²	21,1	612,9
Euskadi 2012³	15,4	--
Gipuzkoa 2012	16,8	842,5

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) INE. Bizi Baldintzei buruzko Inkesta 2012. Behin-behineko datuak. (3) EOE Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

* Atalasea: kopuru hau pertsonen kontsumo-unitateko dituzten hileko sarreren erdiko balioaren % 60 da. Pobrezia arriskuaren atalasearen edo sarrera txikien balioa etxearen neurriaren eta bertako kideen adinen araberakoa da.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.2. Pobrezia larriaren tasa

Definizioa	<p>Pobrezia larriaren tasak proportzio bat adierazten du, errenta garbi baliokidea pertsonen kontsumo-unitateko duten errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40 baino txikiagoa den etxebizitzetan bizi den pertsonena.</p> <p>Erdiko balio edo mediana zera da, gizabanako guztiak sarrera txikienetik handienera antolatu eta horietatik erdia balio horren azpitik eta beste erdia goitik dituen.</p> <p>Etxeko errenta errenta pertsonal bihurtzeko, ELGaren baliokidetasun-eskala zuzendua erabiltzen da, ponderazio batez: etxeko lehen pertsona helduari 1 ematen dio ponderazioak, beste pertsona helduei 0,5, eta 14 urtez azpikoei 0,3.</p>																												
Garrantzia	<p>Adierazle honek pobrezia erlatiboa neurtzen du, diru ikuspegi batetik, eta Europar Batasunaren esparruan pobrezia larriko egoerei lotutako adierazletzat finkatuta dago.</p>																												
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pobrezia larria</td> <td>4,3</td> <td>30.589</td> <td>4,0</td> <td>10.811</td> </tr> </tbody> </table>		Pertsonak		Etxebizitzak		Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.	Pobrezia larria	4,3	30.589	4,0	10.811														
	Pertsonak		Etxebizitzak																										
	Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.																									
Pobrezia larria	4,3	30.589	4,0	10.811																									
Oinarrizko gurutzetak	<p style="text-align: center;">Pobrezia larriaren tasa eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>4,5</td> <td>15.353</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>4,2</td> <td>15.236</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>3,9</td> <td>21.479</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>5,7</td> <td>9.110</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Adina</td> <td><18 urte</td> <td>6,1</td> <td>7.624</td> </tr> <tr> <td>18-64 urte</td> <td>4,4</td> <td>19.206</td> </tr> <tr> <td>65 urte eta gorakoak</td> <td>2,6</td> <td>3.758</td> </tr> </tbody> </table>			Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Sexua	Gizonezkoak	4,5	15.353	Emakumezkoak	4,2	15.236	Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	3,9	21.479	Emakumezkoak	5,7	9.110	Adina	<18 urte	6,1	7.624	18-64 urte	4,4	19.206	65 urte eta gorakoak	2,6	3.758
		Tasa (%)	Eragindako pertsonak																										
Sexua	Gizonezkoak	4,5	15.353																										
	Emakumezkoak	4,2	15.236																										
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	3,9	21.479																										
	Emakumezkoak	5,7	9.110																										
Adina	<18 urte	6,1	7.624																										
	18-64 urte	4,4	19.206																										
	65 urte eta gorakoak	2,6	3.758																										

Herritartasuna	Bertakoak	3,2	21.027
	Atzerritarrak	21,9	9.561
Sektorea	Ekialdeko sektorea	4,4	17.710
	Mendebaldeko sektorea	4,2	12.879
Guztira	Guztira	4,3	30.589

Konparatiboa

Biztanleria osoaren pobrezia larriaren tasa eta pobrezia larriaren atalasea

	Tasa (%)	Atalasea*
EB-27 2011¹	5,7	--
EB-15 2011¹	5,5	--
- Espainia (max.)	10,1	--
- Finlandia (min.)	2,4	--
Espainia 2012¹	10,1	--
Euskadi 2012²	3,5	--
Gipuzkoa 2012	4,3	561,7

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

* Atalasea: kopuru hau pertsonen kontsumo-unitateko dituzten hileko sarreren erdiko balioaren % 40 da. Atalasearen balioa etxearen neurriaren eta bertako kideen adinen arabera da. Metodo honetan erabiltzen den baliokidetasun eskala, ELGaren eskala zuzendua, honakoa da: lehen heldua 1; gainontzeko heldu oro 0,5 eta 14 urtez azpiko bakoitzak 0,3. Taulan jasotako zifrak pertsona heldu batek osatutako etxe baten pobrezia larriaren atalasea islatzen du. Esate baterako, bi pertsona helduk osatutako etxe baten atalasea kalkulatzeko, adierazitako zifra hori etxeari dagokion baliokidetasun-faktoreaz (1,5) biderkatu beharko litzateke.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.3. Gabezia material larriaren tasa

Definizioa	<p>Adierazle honek bildu egiten ditu zailtasun ekonomikoak direla eta ondoko 9 itemetatik gutxienez 4 eskuratzerik ez dutela dioten etxeetan bizi diren pertsonak:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) zailtasun ekonomikoak direla eta, atzerapenak etxebizitzaren errenta edo letra eta etxebizitza nagusia mantentzearekin lotutako erreziboak (argia, gasa, kontribuzioa, etab.) ordaintzeko unean; (2) etxea behar beste bero mantentzea; (3) ustekabeko 800 euroko gastu bati aurrera egitea; (4) astean gutxienez 3 aldiz haragi, oilasko edo arrain otordu bat (edo barazkijaleen kasuan horien baliokideak); (5) gutxienez urtean astebeteko oporrak ordaintzea; (6) autoa; (7) garbigailua; (8) kolorezko telebista; (9) telefonoa (finkoa edo mugikorra). 																																																											
Garrantzia	<p>Adierazle honen xedea pobreziaaren definizioa zehaztea da, sartzen den diru kopurutik haratago, eta errentak bizimoduan dituen inplikazioetan sakontzea. AROPE adierazle sintetiko edo tasa kalkulatzeko erabiltzen den hiru adierazleetako bat ere bada (ikus 1.5 fitxa).</p>																																																											
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>[1] Fakturretan atzerapenak</td> <td>5,9</td> <td>41.912</td> <td>6,0</td> <td>16.008</td> </tr> <tr> <td>[2] Temperatura egokia</td> <td>6,1</td> <td>43.489</td> <td>7,4</td> <td>19.819</td> </tr> <tr> <td>[3] Ustekabeko gastuak</td> <td>21,7</td> <td>153.692</td> <td>23,9</td> <td>64.193</td> </tr> <tr> <td>[4] Dieta orekatua</td> <td>1,9</td> <td>13.764</td> <td>2,4</td> <td>6.391</td> </tr> <tr> <td>[5] Urteko oporrak</td> <td>34,4</td> <td>243.208</td> <td>36,5</td> <td>97.804</td> </tr> <tr> <td>[6] Autoa</td> <td>12,7</td> <td>89.699</td> <td>17,6</td> <td>47.142</td> </tr> <tr> <td>[7] Garbigailua</td> <td>0,2</td> <td>1.216</td> <td>0,1</td> <td>174</td> </tr> <tr> <td>[8] Kolorezko telebista</td> <td>0,4</td> <td>2.854</td> <td>0,9</td> <td>2.499</td> </tr> <tr> <td>[9] Telefonoa (finkoa edo mugikorra)</td> <td>0,2</td> <td>1.709</td> <td>0,5</td> <td>1.241</td> </tr> <tr> <td>Gabezia material larria</td> <td>5,2</td> <td>36.516</td> <td>6,1</td> <td>16.252</td> </tr> </tbody> </table>		Pertsonak		Etxebizitzak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	[1] Fakturretan atzerapenak	5,9	41.912	6,0	16.008	[2] Temperatura egokia	6,1	43.489	7,4	19.819	[3] Ustekabeko gastuak	21,7	153.692	23,9	64.193	[4] Dieta orekatua	1,9	13.764	2,4	6.391	[5] Urteko oporrak	34,4	243.208	36,5	97.804	[6] Autoa	12,7	89.699	17,6	47.142	[7] Garbigailua	0,2	1.216	0,1	174	[8] Kolorezko telebista	0,4	2.854	0,9	2.499	[9] Telefonoa (finkoa edo mugikorra)	0,2	1.709	0,5	1.241	Gabezia material larria	5,2	36.516	6,1	16.252
	Pertsonak		Etxebizitzak																																																									
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.																																																								
[1] Fakturretan atzerapenak	5,9	41.912	6,0	16.008																																																								
[2] Temperatura egokia	6,1	43.489	7,4	19.819																																																								
[3] Ustekabeko gastuak	21,7	153.692	23,9	64.193																																																								
[4] Dieta orekatua	1,9	13.764	2,4	6.391																																																								
[5] Urteko oporrak	34,4	243.208	36,5	97.804																																																								
[6] Autoa	12,7	89.699	17,6	47.142																																																								
[7] Garbigailua	0,2	1.216	0,1	174																																																								
[8] Kolorezko telebista	0,4	2.854	0,9	2.499																																																								
[9] Telefonoa (finkoa edo mugikorra)	0,2	1.709	0,5	1.241																																																								
Gabezia material larria	5,2	36.516	6,1	16.252																																																								

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.3. Gabezia material larriaren tasa

Oinarrizko gurutzaketak

Gabezia material larriaren tasa, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera

		Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Sexua	Gizonezkoak	5,0	17.328
	Emakumezkoak	5,3	19.188
Etxeko erreferentziazko pertsonaren sexua	Gizonezkoak	4,2	23.142
	Emakumezkoak	8,4	13.374
Adina	<18 urte	8,1	10.068
	18-64 urte	5,3	23.263
	65 urte eta gorakoak	2,2	3.185
Herritartasuna	Bertakoak	3,1	20.420
	Atzerritarrak	36,8	16.096
Sektorea	Ekialdeko sektorea	5,8	23.139
	Mendebaldeko sektorea	4,3	13.376
Guztira	Guztira	5,2	36.516

Konparatiboa

Gabezia material larriaren tasa biztanleria osoaren artean

	Tasa (%)
EB-27 2011 ¹	8,8
EB-15 2011 ¹	6,1
- Grezia (max.)	15,2

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.3. Gabezia material larriaren tasa

- <i>Luxenburgo, Suedia (min.)</i>	1,2
<i>Espainia 2011¹</i>	3,9
<i>Euskadi 2012²</i>	5,8
<i>Gipuzkoa 2012</i>	5,2

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.4. Lan intentsitate txikiaren tasa

Definizioa Adierazle honek lan intentsitate txikiko tasa duten etxeetan bizi den 0 eta 59 urte bitarteko pertsona-proporzioa adierazten du, biztanleria osoarekiko portzentaje gisa. Lan intentsitate txikiko etxetzat hartzen dira 18 eta 59 urte bitarteko pertsona helduek bere lan-jarduera potentzial osoaren % 20 baino gutxiago garatu dutenak (18 eta 24 urte bitarteko pertsonak, ikasleak badira, ez dira kontuan hartzen). Proporzio hori kalkulatzeko, kontuan hartu behar da bai azken urtean lan egindako hilabete kopurua bai garatutako lanaldia. Esate baterako, urte osoan zehar lanaldi osoz lan egin duten bi pertsona heldu dituen etxe batean, lan intentsitatea % 100ekoa izango da; urte osoan lan egin badute baina horietako batek lanaldi erdiz egin badu, intentsitatea % 75ekoa izango da.

Garrantzia AROPE adierazle sintetiko edo tasa kalkulatzeko erabiltzen den hiru adierazleetako bat da (ikus 1.5 fitxa).

Gipuzkoa 2012ko datuak

	Pertsonak		Etxeak*	
	Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Lan intentsitate txikia	9,3	65.531	13,0	34.834

* Gutxienez 18 eta 59 urte bitarteko pertsona bat, % 20tik beherako lan intentsitatea duen bat, dagoen etxe-proporzio edo kopurua adierazten du.

Oinarrizko gurtzaketak

Lan intentsitate txikia duten etxeetan bizi diren 0 eta 59 urte bitarteko pertsonen tasa, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera

		Tasa (%)	Eragindako pertsonak
Sexua	Gizonezkoak	9,7	33.545
	Emakumezkoak	8,8	31.986
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	7,5	41.056
	Emakumezkoak	15,4	24.475
Adina	<18 urte	10,8	13.494
	18-64 urte	11,8	52.037

	65 urte eta gorakoak	0,0	0
Herritartasuna	Bertakoak	8,5	56.161
	Atzerritarrak	21,4	9.370
Sektorea	Ekialdeko sektorea	8,5	34.077
	Mendebaldeko sektorea	10,2	31.454
Guztira	Guztira	9,3	65.531

Konparatiboa

Lan intentsitate txikiko etxeetan bizi diren 0 eta 59 urte bitarteko pertsonen tasa

	Tasa (%)
EB-27 2011¹	10,0
EB-15 2011¹	10,6
- Belgika (max.)	13,7
- Luxenburgo (min.)	5,8
Espainia 2011¹	12,2
Euskadi 2012²	9,9
Gipuzkoa 2012	9,3

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.5. Pobrezia eta bazterketa arriskuaren tasa (AROPE)

Definizioa	<p>Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuaren tasak, AROPE tasa ere deituak (ingelesez <i>at risk or povervty and exclusion</i>), ondoko egoera hauetako batek behintzat eragiten dion pertsona-proportzioa adierazten du:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sarrera txikiak edo pobrezia arriskua (sarreraren erdiko balioaren % 60, kontsumo-unitateko). Gabezia material larria (gutxienez 9 kontzeptuz osatutako zerrendan 4tan gabezia). <p>Lan intentsitate txikia (0 eta 59 urte bitarteko pertsonak, % 20tik beherako lan intentsitatea duten etxeetan).</p>																		
Garrantzia	<p>Adierazle berria da, Europa 2020 Estrategiaren esparruan sortua, Europa mailan harmonizatua; horrenbestez, herrialdeen arteko alderaketak egin daitezke. Adierazle berri honek gainditu egin nahi du bakar-bakarrik diru alderdietan oinarritutako pobreziaren neurketa, esaterako pobrezia arriskuaren tasa klasikoa, eta elementu honi beste hainbat faktore gehitu nahi dizkio, esaterako etxeak ondasun jakin batzuk eskuratzeko aukeratik kanpo geratzea, edo lan merkatutik kanpo geratzea. AROPE tasak etxea hartzen du erreferentzia, eta horrek zera esan nahi du, pobrezia eta bazterketa arriskuko egoeran dagoen etxe bateko guztiak pobreak direla. Hau da, abiapuntua zera du, famili unitateak, edo etxeak, modu ekitatibo batez banatzen dituela bere kideen artean bai errenta bai kontsumoa.</p>																		
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Tasa (biztanleriaren %)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pobrezia arriskua edo sarrera txikiak</td> <td>16,8</td> <td>119.124</td> </tr> <tr> <td>Gabezia materiala larria</td> <td>5,2</td> <td>36.516</td> </tr> <tr> <td>Lan intentsitate txikia</td> <td>9,3</td> <td>65.531</td> </tr> <tr> <td>AROPE tasa</td> <td>22,7</td> <td>160.572</td> </tr> </tbody> </table>		Tasa (biztanleriaren %)	Eragindako pertsonak	Pobrezia arriskua edo sarrera txikiak	16,8	119.124	Gabezia materiala larria	5,2	36.516	Lan intentsitate txikia	9,3	65.531	AROPE tasa	22,7	160.572			
	Tasa (biztanleriaren %)	Eragindako pertsonak																	
Pobrezia arriskua edo sarrera txikiak	16,8	119.124																	
Gabezia materiala larria	5,2	36.516																	
Lan intentsitate txikia	9,3	65.531																	
AROPE tasa	22,7	160.572																	
Oinarrizko gurutzetak	<p style="text-align: center;">Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuaren tasa eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>22,5</td> <td>77.634</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>22,9</td> <td>82.938</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>20,3</td> <td>111.050</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>31,2</td> <td>49.522</td> </tr> </tbody> </table>			Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Sexua	Gizonezkoak	22,5	77.634	Emakumezkoak	22,9	82.938	Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	20,3	111.050	Emakumezkoak	31,2	49.522
		Tasa (%)	Eragindako pertsonak																
Sexua	Gizonezkoak	22,5	77.634																
	Emakumezkoak	22,9	82.938																
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	20,3	111.050																
	Emakumezkoak	31,2	49.522																

Adina	<18 urte	26,6	33.213
	18-64 urte	22,1	97.359
	65 urte eta gorakoak	21,0	30.001
Herritartasuna	Bertakoak	19,5	129.210
	Atzerritarrak	71,7	31.362
Sektorea	Ekialdeko sektorea	23,2	92.389
	Mendebaldeko sektorea	22,1	68.183
Guztira	Guztira	22,7	160.572

Konparatiboa

Pobrezia eta gizarte bazterketa arriskuaren tasa biztanle osoaren artean

	Tasa (%)
EB-27 2011¹	24,2
- Grezia (max.)	31,0
- Holanda (min.)	15,7
Espainia 2012²	26,8
Euskadi 2012³	19,9
Gipuzkoa 2012	22,7

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) INE. Bizitza Baldintzei buruzko Inkesta 2012. Behin-behineko datuak. (3) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.6. Biztanleria okupatuaren sarrera txikien tasa

Definizioa	Biztanleria okupatuaren sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasa (<i>In work at-risk-of-poverty rate</i>) proportzio bat da, 18 urte eta gehiagoko pertsona okupatuen artean (inkesta egin aurretiko urtean zazpi hilabetez behintzat okupatuak izandakoen artean) pobrezia atalasearen azpitiko sarrera garbi baliokideak dituztenena; pobrezia atalasea pertsonak kontsumo-unitateko dituzten sarreraren erdiko balioaren % 60an finkatu da.																																									
Garrantzia	Gaur egun langile pobreen fenomeno gorakorra aztertzeke erabiltzen den adierazleetako bat da; langile horiei, EBn eta literatura anglosaxoi zabalean, <i>working poor</i> edo <i>in-work poverty</i> esaten diete. Pobrezia arriskuaren tasa herrialde edo eskualde baten gizarte kohesioaren eta garapenaren adierazle garbia da.																																									
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1" data-bbox="486 952 1396 1120"> <thead> <tr> <th></th> <th>Tasa (biztanleriaren %)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sarrera txikiak</td> <td>7,0</td> <td>19.322</td> </tr> </tbody> </table>				Tasa (biztanleriaren %)	Eragindako pertsonak	Sarrera txikiak	7,0	19.322																																	
	Tasa (biztanleriaren %)	Eragindako pertsonak																																								
Sarrera txikiak	7,0	19.322																																								
Oinarrizko gurutzetak	<p style="text-align: center;">18 urte eta gehiagoko biztanleria okupatuaren sarrera txikien tasa eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1" data-bbox="486 1321 1396 2049"> <thead> <tr> <th colspan="2"></th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>7,1</td> <td>10.584</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>6,7</td> <td>8.738</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziazko pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>6,7</td> <td>14.621</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>7,9</td> <td>4.700</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Adina</td> <td><18 urte</td> <td>--</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td>18-64 urte</td> <td>7,0</td> <td>19.322</td> </tr> <tr> <td>65 urte eta gorakoak</td> <td>--</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Herritartasuna</td> <td>Bertakoak</td> <td>5,5</td> <td>14.229</td> </tr> <tr> <td>Atzerritarrak</td> <td>28,5</td> <td>5.093</td> </tr> <tr> <td>Sektorea</td> <td>Ekialdeko sektorea</td> <td>6,8</td> <td>11.086</td> </tr> </tbody> </table>					Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Sexua	Gizonezkoak	7,1	10.584	Emakumezkoak	6,7	8.738	Etxeko erreferentziazko pertsonaren sexua	Gizonezkoak	6,7	14.621	Emakumezkoak	7,9	4.700	Adina	<18 urte	--	--	18-64 urte	7,0	19.322	65 urte eta gorakoak	--	--	Herritartasuna	Bertakoak	5,5	14.229	Atzerritarrak	28,5	5.093	Sektorea	Ekialdeko sektorea	6,8	11.086
		Tasa (%)	Eragindako pertsonak																																							
Sexua	Gizonezkoak	7,1	10.584																																							
	Emakumezkoak	6,7	8.738																																							
Etxeko erreferentziazko pertsonaren sexua	Gizonezkoak	6,7	14.621																																							
	Emakumezkoak	7,9	4.700																																							
Adina	<18 urte	--	--																																							
	18-64 urte	7,0	19.322																																							
	65 urte eta gorakoak	--	--																																							
Herritartasuna	Bertakoak	5,5	14.229																																							
	Atzerritarrak	28,5	5.093																																							
Sektorea	Ekialdeko sektorea	6,8	11.086																																							

	Mendebaldeko sektorea	7,1	8.236
Guztira	Guztira	7,0	19.322

Konparatiboa

18 urte eta gehiagoko biztanleria okupatuaren sarrera txikien tasa

	Tasa (%)
EB-27 2011¹	8,9
- <i>Espainia (max.)</i>	12,3
- <i>Finlandia (min.)</i>	3,9
Euskadi 2012²	6,6
Gipuzkoa 2012	7,0

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.7. Pobreziaren arraila

<p>Definizioa</p>	<p>Pobrezia arrailaren adierazlea (PA), pobrezia intentsitatearen adierazle ere deitua (ingelesez <i>relative median at risk of poverty gap</i>), Eurostat-en adierazle bat da; pobrezia atalasearen (gizarte transferentzien ondoko sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60tik aurrera neurtua) eta atalase horren azpitik dauden pertsonen kontsumo-unitateko dituzten sarreren erdiko balioaren artean dagoen aldea adierazten du, pobrezia atalasearen portzentaje gisa.</p>												
<p>Garrantzia</p>	<p>Eurostat-ek ematen duen pobreziaren intentsitateari buruzko adierazlea da. Pobreziaren fenomenoaren larritasunean gehien eragiten duten faktoreetako bat pobreziaren beraren intentsitatea da, eta neurri erlatiboen erabilerak ez duenez pertsona pobreen pobrezia mailari buruzko informaziorik ematen, behar-beharrezkoa da eskuarteko hau bezalako adierazleak erabiltzea, pertsona pobreen egoera ekonomikoari eta biztanleriaren beste partearekiko dituzten aldeei buruzko informazioa eman diezaguten.</p>												
<p>Gipuzkoa 2012ko datuak</p>	<table border="1" data-bbox="483 1021 1398 1167"> <thead> <tr> <th></th> <th>Sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60koarekiko %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pobreziaren arraila</td> <td>25,8</td> </tr> </tbody> </table>		Sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60koarekiko %	Pobreziaren arraila	25,8								
	Sarrera baliokideen erdiko balioaren % 60koarekiko %												
Pobreziaren arraila	25,8												
<p>Oinarrizko gurutzaketak</p>	<p>Adierazle hau bakarra da Gipuzkoa osorako; izan ere, bere ezaugarriak direla eta ez du zentzurik hainbat biztanle-azpitalderen araberako kalkulua egiteak.</p>												
<p>Konparatiboa</p>	<table border="1" data-bbox="483 1536 1398 1872"> <thead> <tr> <th></th> <th>Pobreziaren arraila</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EB-27 2011¹</td> <td>23,3</td> </tr> <tr> <td>- <i>Espainia (max.)</i></td> <td>30,8</td> </tr> <tr> <td>- <i>Finlandia (min.)</i></td> <td>13,5</td> </tr> <tr> <td>Euskadi 2012²</td> <td>22,0</td> </tr> <tr> <td>Gipuzkoa 2012</td> <td>25,8</td> </tr> </tbody> </table> <p>Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.</p>		Pobreziaren arraila	EB-27 2011¹	23,3	- <i>Espainia (max.)</i>	30,8	- <i>Finlandia (min.)</i>	13,5	Euskadi 2012²	22,0	Gipuzkoa 2012	25,8
	Pobreziaren arraila												
EB-27 2011¹	23,3												
- <i>Espainia (max.)</i>	30,8												
- <i>Finlandia (min.)</i>	13,5												
Euskadi 2012²	22,0												
Gipuzkoa 2012	25,8												

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.8. Hilaren amaierara iristeko norberak sentitzen duen zailtasuna

Definizioa	Aldagai subjektiboa da. Honen bidez, etxeak zein etxeetako pertsonak sailka daitezke, etxean gaur egun diren sarrerez hilaren amaierara iristeko adierazten duten zailtasun mailaren arabera.																																															
Garrantzia	Aldagai subjektiboa da, pobrezia mailei estu-estu lotua. Izan ere, horretatik abiatuta eraiki ohi da hilaren amaierara iristeko zailtasun handiak adierazten dituzten etxeei (edo pertsonari) buruzko adierazlea. Neurri horrek argi egiten du etxeetako gabezia material eta finantzarioen gainean, eta nahiko ongi erakusten du segurtasun ekonomikorik gabeko egoeren bilakaera.																																															
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Etxeak</th> <th colspan="2">Pertsonak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>[1] Ia ezinean</td> <td>6,4</td> <td>17.215</td> <td>6,2</td> <td>43.844</td> </tr> <tr> <td>[2] Nekez</td> <td>8,4</td> <td>22.577</td> <td>7,9</td> <td>55.666</td> </tr> <tr> <td>[3] Zailtasunez</td> <td>28,3</td> <td>75.790</td> <td>27,4</td> <td>194.044</td> </tr> <tr> <td>[4] Erraz antzean</td> <td>39,4</td> <td>105.567</td> <td>39,4</td> <td>278.581</td> </tr> <tr> <td>[5] Erraz</td> <td>15,5</td> <td>41.588</td> <td>16,8</td> <td>118.810</td> </tr> <tr> <td>[6] Oso erraz</td> <td>2,0</td> <td>5.497</td> <td>2,3</td> <td>16.331</td> </tr> <tr> <td>Guztira</td> <td>100,0</td> <td>268.235</td> <td>100,0</td> <td>707.276</td> </tr> </tbody> </table>					Etxeak		Pertsonak		Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Tasa (%)	Eragindako pertsonak	[1] Ia ezinean	6,4	17.215	6,2	43.844	[2] Nekez	8,4	22.577	7,9	55.666	[3] Zailtasunez	28,3	75.790	27,4	194.044	[4] Erraz antzean	39,4	105.567	39,4	278.581	[5] Erraz	15,5	41.588	16,8	118.810	[6] Oso erraz	2,0	5.497	2,3	16.331	Guztira	100,0	268.235	100,0	707.276
	Etxeak		Pertsonak																																													
	Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Tasa (%)	Eragindako pertsonak																																												
[1] Ia ezinean	6,4	17.215	6,2	43.844																																												
[2] Nekez	8,4	22.577	7,9	55.666																																												
[3] Zailtasunez	28,3	75.790	27,4	194.044																																												
[4] Erraz antzean	39,4	105.567	39,4	278.581																																												
[5] Erraz	15,5	41.588	16,8	118.810																																												
[6] Oso erraz	2,0	5.497	2,3	16.331																																												
Guztira	100,0	268.235	100,0	707.276																																												
Oinarrizko gurutzaketak	<p>Biztanleria guztiaren banaketa etxeak hilaren amaierara iristeko dituen zailtasunen eta hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th>Ia ezinean [1]+[2]</th> <th>Zailtasun ez [3]</th> <th>Erraz antzean [4]</th> <th>Oso erraz [5]+[6]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>13,4</td> <td>27,1</td> <td>39,6</td> <td>19,9</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>14,7</td> <td>27,7</td> <td>39,2</td> <td>18,4</td> </tr> <tr> <td>Etxeko</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>12,8</td> <td>26,6</td> <td>41,2</td> <td>19,4</td> </tr> </tbody> </table>							Ia ezinean [1]+[2]	Zailtasun ez [3]	Erraz antzean [4]	Oso erraz [5]+[6]	Sexua	Gizonezkoak	13,4	27,1	39,6	19,9	Emakumezkoak	14,7	27,7	39,2	18,4	Etxeko	Gizonezkoak	12,8	26,6	41,2	19,4																				
		Ia ezinean [1]+[2]	Zailtasun ez [3]	Erraz antzean [4]	Oso erraz [5]+[6]																																											
Sexua	Gizonezkoak	13,4	27,1	39,6	19,9																																											
	Emakumezkoak	14,7	27,7	39,2	18,4																																											
Etxeko	Gizonezkoak	12,8	26,6	41,2	19,4																																											

erreferentziazko pertsonaren sexua	Emakumezkoak	18,5	30,4	33,0	18,2
Adina	<18 urte	17,9	27,9	36,1	18,1
	18-64 urte	14,2	26,2	39,3	20,4
	65 urte eta gorakoak	10,5	30,9	42,6	16,1
Herritartasuna	Bertakoak	12,1	27,2	40,6	20,2
	Atzerritarrak	44,2	31,7	21,1	3,0
Sektorea	Ekialdeko sektorea	14,3	26,7	37,5	21,5
	Mendebaldeko sektorea	13,8	28,3	41,8	16,0
Guztira	Guztira	14,1	27,4	39,4	19,1

Konparatiboa

Hilaren amaierara iristeko zailtasun handiak dituztela dioten etxeetako pertsona tasa

	Tasa (etxebizitza guztien %)	Tasa (pobrezia arriskuaren atalasetik behera dagoen etxebizitza %)
EB-27 2011¹	11,7	28,8
EB-15 2011¹	10,0	25,7
- Grezia (max.)	28,2	53,1
- Finlandia (min.)	2,4	7,6
Espainia 2011¹	10,8	24,1
Espainia 2012²	13,5	--
Gipuzkoa 2012	6,2	24,0

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) INE. Bizitza Baldintzei buruzko Inkesta 2012. Behin-behineko datuak.

Oharra: pobrezia arriskuaren atalasearen azpitik (sarrera garbiak errenta baliokidearen erdiko balioaren % 60ren azpitik) dauden etxebizitzaren gainean egindako kalkulua.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.9. Sarrera txikien tasa gizarte transferentzien aurretik

<p>Definizioa</p>	<p>Gizarte transferentzien aurretiko sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasa zera da, <i>gizarte transferentzien aurretik</i> errenta garbi baliokidea kontsumo-unitateko errenta baliokidearen erdiko balioaren % 60en azpitik dagoen etxeetan bizi den pertsona proportzioa. Adierazle honen eta sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasaren artean dagoen aldea (ikusi 1.1. fitxa) kontuan hartzen den sarrera motan dago. Aipatutako azken honetan sarrera guztiak hartzen dira kontuan, direnak direla; orain aztertzen ari garenean, berriz, bakar-bakarrik honakoak hartzen dira kontuan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jarduera ekonomiko zuzen motaren bati lotutako sarrerak. - Zahartzaro edo erretiroagatiko prestazioak; aurretiko erretiroagatiko prestazioak, industriaren birmoldatze prozesuetatik ondorioztatuak izan ezik; biziraupeneko prestazioak (alarguntasuna, zurtasuna edo senideen aldekoak) eta elbarritasun prestazioak 65 urtetik gorako pertsonen kasuan. <p>Hau da, sistema publikoko beste transferentzia guztiak kendu dira, bai gizarte laguntzari lotuak (DBE/EPO/DBL/GLL, etab.), bai gizarte segurantzari eta langabeziari lotuak (langabeziagatiko prestazioak, familia babestekoak, seme-alabaren arduragatiko prestazioak, gaixotasunekoak, elbarritasun prestazioak 65 urtez azpikoen kasuan eta enpresa-birmoldaketatik edo berregituraketatik ondorioztatutako aurretiko erretirokoak), partikularren transferentziak bezalaxe.</p>															
<p>Garrantzia</p>	<p>Adierazle hau, sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasarenarekin batera hartuz gero kontuan (ikusi 1.1. fitxa), oso erabilgarria izaten da gizarte babesaren sistemaren birbanatze-eraginkortasuna ebaluatzeko.</p>															
<p>Gipuzkoa 2012ko datuak</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Pertsonak</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Tasa (%)</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Eragindako kop.</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Tasa (%)</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Eragindako kop.</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Gizarte transferentzien aurretik sarrera txikiak</i></td> <td style="text-align: center;">22,2</td> <td style="text-align: center;">157.285</td> <td style="text-align: center;">23,2</td> <td style="text-align: center;">62.137</td> </tr> </tbody> </table>		Pertsonak		Etxebizitzak		<i>Tasa (%)</i>	<i>Eragindako kop.</i>	<i>Tasa (%)</i>	<i>Eragindako kop.</i>	<i>Gizarte transferentzien aurretik sarrera txikiak</i>	22,2	157.285	23,2	62.137	
	Pertsonak		Etxebizitzak													
	<i>Tasa (%)</i>	<i>Eragindako kop.</i>	<i>Tasa (%)</i>	<i>Eragindako kop.</i>												
<i>Gizarte transferentzien aurretik sarrera txikiak</i>	22,2	157.285	23,2	62.137												
<p>Oinarrizko gurutzetak</p>	<p style="text-align: center;">Sarrera txikien tasa gizarte transferentzien aurretik, eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2"></th> <th style="text-align: center;">Tasa (%)</th> <th style="text-align: center;">Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Sexua</td> <td style="text-align: center;"><i>Gizonezkoak</i></td> <td style="text-align: center;">21,7</td> <td style="text-align: center;">74.792</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><i>Emakumezkoak</i></td> <td style="text-align: center;">22,7</td> <td style="text-align: center;">82.493</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Etxeko</td> <td style="text-align: center;"><i>Gizonezkoak</i></td> <td style="text-align: center;">19,7</td> <td style="text-align: center;">108.261</td> </tr> </tbody> </table>			Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Sexua	<i>Gizonezkoak</i>	21,7	74.792	<i>Emakumezkoak</i>	22,7	82.493	Etxeko	<i>Gizonezkoak</i>	19,7	108.261
		Tasa (%)	Eragindako pertsonak													
Sexua	<i>Gizonezkoak</i>	21,7	74.792													
	<i>Emakumezkoak</i>	22,7	82.493													
Etxeko	<i>Gizonezkoak</i>	19,7	108.261													

erreferentziazko pertsonaren sexua	Emakumezkoak	30,8	49.024
Adina	<18 urte	27,2	33.903
	18-64 urte	21,2	93.148
	65 urte eta gorakoak	21,2	30.234
Herritartasuna	Bertakoak	19,5	129.497
	Atzerritarrak	63,5	27.788
Sektorea	Ekialdeko sektorea	23,4	93.376
	Mendebaldeko sektorea	20,7	63.909
Guztira	Guztira	22,2	157.285

Konparatiboa

Sarrera txikien tasa biztanlerian, gizarte transferentzien aurretik

	Tasa (biztanleria osoaren %)
EB-27 2011¹	26,1
EB-15 2011¹	26,4
- Erresuma Batua (max.)	30,5
- Holanda (min.)	20,9
Espainia 2011¹	29,8
Euskadi 2012²	22,5
Gipuzkoa 2012	22,2

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. PGDI 2012.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.10. Pobrezia larriaren tasa gizarte transferentzien aurretik

Definizioa	<p>Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larriaren tasa zera da, gizarte transferentzien aurretik errenta garbi baliokidea kontsumo-unitateko errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40ren azpitik dagoen etxeetan bizi den pertsona proportzioa. Adierazle honen eta pobrezia larriaren tasaren artean dagoen aldea (ikusi 1.2. fitxa) kontuan hartzen den sarrera motan dago. Aipatutako azken honetan sarrera guztiak hartzen dira kontuan, direnak direla; orain aztertzen ari garenean, berriz, bakar-bakarrik honakoak hartzen dira kontuan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jarduera ekonomiko zuzen motaren bati lotutako sarrera. - Zahartzaro edo erretiroagatiko prestazioak; aurretiko erretiroagatiko prestazioak, industriaren birmoldatze prozesuetatik ondorioztatuak izan ezik; biziraupeneko prestazioak (alarguntasuna, zurtasuna edo senideen aldekoak) eta elbarritasun prestazioak 65 urtetik gorako pertsonen kasuan. <p>Hau da, sistema publikoko beste transferentzia guztiak kendu dira, bai gizarte laguntzari lotuak (DBE/EPO/DBL/GLL, etab.), bai gizarte segurantzari eta langabeziari lotuak (langabeziagatiko prestazioak, familia babestekoak, seme-alabaren arduragatiko prestazioak, gaixotasunekoak, elbarritasun prestazioak 65 urtez azpikoen kasuan eta enpresa-birmoldaketatik edo berregituraketatik ondorioztatutako aurretiko erretirokoak), partikularren transferentziak bezalaxe.</p>																		
Garrantzia	<p>Adierazle hau, pobrezia larriaren tasarenarekin batera hartuz gero kontuan (ikusi 1.2. fitxa), oso erabilgarria izaten da gizarte babesaren sistemaren birbanatze-eraginkortasuna ebaluatzeko (ikusi 6.1. fitxa).</p>																		
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1" data-bbox="483 1312 1396 1541"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larria</td> <td>10,0</td> <td>70.420</td> <td>11,4</td> <td>30.512</td> </tr> </tbody> </table>		Pertsonak		Etxebizitzak		Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.	Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larria	10,0	70.420	11,4	30.512				
	Pertsonak		Etxebizitzak																
	Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.															
Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larria	10,0	70.420	11,4	30.512															
Oinarrizko gurutzetak	<p style="text-align: center;">Pobrezia larriaren tasa gizarte transferentzien aurretik, eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1" data-bbox="483 1738 1396 2045"> <thead> <tr> <th colspan="2"></th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>9,9</td> <td>34.183</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>10,0</td> <td>36.237</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>8,0</td> <td>43.787</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>16,8</td> <td>26.633</td> </tr> </tbody> </table>			Tasa (%)	Eragindako pertsonak	Sexua	Gizonezkoak	9,9	34.183	Emakumezkoak	10,0	36.237	Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	8,0	43.787	Emakumezkoak	16,8	26.633
		Tasa (%)	Eragindako pertsonak																
Sexua	Gizonezkoak	9,9	34.183																
	Emakumezkoak	10,0	36.237																
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	8,0	43.787																
	Emakumezkoak	16,8	26.633																

Adina	<18 urte	13,3	16.548
	18-64 urte	10,9	48.090
	65 urte eta gorakoak	4,1	5.782
Herritartasuna	Bertakoak	8,7	57.913
	Atzerritarrak	28,6	12.507
Sektorea	Ekialdeko sektorea	9,9	39.622
	Mendebaldeko sektorea	10,0	30.798
Guztira	Guztira	10,0	70.420

Konparatiboa

Pobrezia larriaren tasa biztanlerian, gizarte transferentzien aurretik

	Tasa (biztanleria osoaren %)
EB-27 2011¹	14,2
EB-15 2011¹	14,5
- Erresuma Batua, Danimarka (max.)*	18,8
- Italia (min.)	11,1
Espainia 2011¹	17,1
Euskadi 2012²	10,6
Gipuzkoa 2012	10,0

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. PGDI 2012.

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.11. Sarrera txikien tasa etxebizitza-gastuak kendu ondoren

<p>Definizioa</p>	<p>Sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasa, etxebizitza-gastuak kendu ondorengoa, zera da, etxebizitza-gastuak kendu ondoren errenta garbi baliokidea pertsonen kontsumo-unitateko errenta baliokidearen erdiko balioaren % 60 baino txikiagoa den etxeetan bizi den pertsona proportzioa.</p> <p>Sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasaren antzeko adierazlea da (ikus 1.1. fitxa). Bien arteko aldea zera da, adierazle honen kasuan etxe sarrera garbiei kendu egiten zaizkiela etxebizitza-gastu guztiak. EU-SILC metodologiaren barnean, kontuan hartzen diren etxebizitza-gastuak honakoak dira:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jabetza-edukitzako erregimena bada, hipoteka-maileguren edo ohiko etxebizitza erosteko eskatutako bestelako edozeinen interesen ordainketa; eta errentan hartua bada, errenta-erreziboen ordainketa. - Beste gastu mota batzuk, hala nola etxebizitza-asegurua -bakarrik edukitzailea-, komunitate gastuak, ondasun higiezinaren gaineko zergak, zabor-bilketaren tasa eta beste udal zerga batzuk, ohiko konpontze- eta mantentze-lanak (etxebizitza errentan hartua bada edo doan lagatakoa bada, gastu hauek bakar-bakarrik errentariak edo etxea okupatzen duenak ordaintzen baditu sartzen dira). - Etxebizitzaren egungo erabileratik ondorioztatzen diren gastuak, hala nola ura, elektrizitatea, gasa, erregaiak, etab. (etxebizitza errentan hartua edo doan lagatakoa bada, gastu hauek bakar-bakarrik errentariak edo etxea okupatzen duenak ordaintzen baditu sartzen dira). <p><i>Gipuzkoako Lurralde Historikoko 2012ko Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkestak</i> ematen dituen datuetatik abiatuta ezin da EU-SILC ikuspegiak ematen duen adierazle bera prestatu, azken honek askoz informazio mugatuagoa ematen baitu etxeok gastuei buruz. Hala eta guztiz, eskura diren datuetatik abiatuta antzeko adierazle bat prestatzera jo da. Dena den, ohar egin behar da <u>adierazle berri hau ezin dela EU-SILC adierazlearekin alderatu</u>. Zehazki, ondoren aurkezten den adierazlea prestatzeko, etxebizitza-gastuen artean bakar-bakarrik honakoak sartu dira:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jabetza erregimenean dauden etxebizitzaren kasuan, hipoteka-mailegu bat edo erosketarako eskatutako beste motaren bateko bat badute, interesen eta amortizazioaren ordainketa hartzen da kontuan; errentan hartutako etxea bada, errentaren erreziboen ordainketa. - Etxeko elektrizitate, gas edo beste edozein erregaitan egindako gastua. <p>Adierazle berri hau prestatzeko unean gastu kopuru txikiago bat hartzen denez kontuan, ateratzen diren emaitzek, EU-SILCek Europar Batasunerako ematen dituenekin alderatuta, alde txikiagoa emango dute guztirako pobrezia tasen eta etxebizitza-gastuak kendu ondoren ateratzen diren tasen artean.</p>																
<p>Garrantzia</p>	<p>Adierazle honek aukera ematen du etxebizitzako gastu arruntek pobrezia tasan duten eragina neurtzeko.</p>																
<p>Gipuzkoa 2012ko datuak</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2" rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sarrera</td> <td>Guztira*</td> <td>16,8</td> <td>119.124</td> <td>17,6</td> <td>47.232</td> </tr> </tbody> </table>			Pertsonak		Etxebizitzak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	Sarrera	Guztira*	16,8	119.124	17,6	47.232
				Pertsonak		Etxebizitzak											
		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.												
Sarrera	Guztira*	16,8	119.124	17,6	47.232												

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.11. Sarrera txikien tasa etxebizitza-gastuak kendu ondoren

	txikien tasa	Etxebizitza-gastuak kendu ondoren	21,1	149.146	21,6	58.035
		Aldea**	+4,3	--	+4,0	--
	Pobrezia larriaren tasa***	Guztira*	4,3	30.589	4,0	10.811
		Etxebizitza-gastuak kendu ondoren	9,3	66.056	9,1	24.329
		Aldea**	+5,0	--	+5,1	--
<p>* Epigrafe honen bidez 1.1 eta 1.2 fitxetako adierazleak jasotzen dira, hau da, sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren eta pobrezia larriaren ohiko tasak, eta horietan kontuan hartzen diren bakarrik sarrera garbi baliokideak dira.</p> <p>** Etxebizitza-gastuak kontuan hartu ondoren ateratzen diren pobrezia tasen eta guztirako tasen (hots, bakar-bakarrik etxeko sarrera garbiak kontuan hartzen dituztenen) artean dagoen aldea ematen du, portzentaje-puntu gisa adierazita.</p> <p>*** Pobrezia larriaren ohiko tasa ere islatzen du taulak (kalkulurako pobrezia atalasetzat hartuz erabilgarri dagoen errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40, % 60 hartu beharrean), etxebizitza-gastuak kendu ondorengo pobrezia larriaren tasarekin batera.</p>						

Oinarrizko gurutzaketak

Pobrezia larriaren tasa etxebizitza-gastuak kendu ondoren, eta eragindako pertsona kopurua, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera

		Tasa guztira	Tasa etxebizitza-gastuez
Sexua	Gizonezkoak	4,5	9,1
	Emakumezkoak	4,2	9,5
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	3,9	7,9
	Emakumezkoak	5,7	14,2
Adina	<18 urte	6,1	14,6
	18-64 urte	4,4	9,7
	65 urte eta gorakoak	2,6	3,5
Herritartasuna	Bertakoak	3,2	6,8
	Atzerritarrak	21,9	48,3
Sektorea	Ekialdeko sektorea	4,4	9,5
	Mendebaldeko sektorea	4,2	9,1
Guztira	Guztira	4,3	9,3

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.11. Sarrera txikien tasa etxebizitza-gastuak kendu ondoren

Konparatiboa

Oharra: Gipuzkoarako ematen diren datuak ezin dira Europar Batasuneko beste herrialdeetako datuekin alderatu, zeren eta adierazle hau prestatzeko ez dira kontuan hartu europar estatistiketan kontuan hartzen diren gastu guztiak.

Sarrera txikien tasa biztanlerian oro har, etxebizitza-gastuak kendu ondoren

	Tasa etxebizitza-gasturik gabe	Tasa etxebizitza-gastuez	Igoera	
			Aldea	%
EB-27 2011 ¹	16,9	32,4	15,5	% 91,7
EB-15 2011 ¹	16,7	32,6	15,9	% 95,2
- Grezia (max.)*	21,4	41,1	19,7	% 92,1
- Luxenburgoko (min.)*	13,6	26,3	12,7	% 93,4
España 2011 ¹	21,8	32,4	10,6	% 48,6
Gipuzkoa 2012	16,8	21,1	4,3	% 25,6

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions).

* Pobrezia arriskuaren edo sarrera txikien tasari buruz etxebizitza-gastuak kendu ondoren EB-15ean ematen diren balio maximo eta minimoak dira. Austriak Luxenburgoren tasa bera ematen du (26,3).

1. POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO ADIERAZLEAK, EU-SILC IKUSPEGIAREN ARABERA

1.12. Sarrera txikien taula, etxebizitzari buruzko egoeraren arabera xehatua

Definizioa	Sarrera txikien edo pobrezia arriskuaren tasa proportzio bat da, errenta garbi baliokidea pertsonen kontsumo-unitateko errenta baliokidearen erdiko balioaren % 60a iristen ez den etxeetan bizi den pertsona proportzioa. Zehatz-mehatz esanda, 1.1. fitxako adierazle bera da, baina datuak bereizteko modu desberdin batez, zeren eta alde batetik bizi diren etxearen jabe diren edo jabetzaren doako lagapena duten pertsonak biltzen baititu eta, bestetik, errentan hartutako etxe batean bizi diren pertsona guztiak.																																														
Garrantzia	Adierazle honek aukera ematen du pobrezia arriskuaren edo sarrera txikien gainean etxebizitza edukitzeko moduak duen eragina ebaluatzeko.																																														
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1" data-bbox="483 936 1396 1384"> <thead> <tr> <th colspan="2" rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxebizitzak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">Pobrezia arriskuaren tasa</td> <td>Jabetzan</td> <td>13,1</td> <td>80.772</td> <td>14,5</td> <td>33.758</td> </tr> <tr> <td>Errentan</td> <td>43,2</td> <td>38.352</td> <td>38,5</td> <td>13.474</td> </tr> <tr> <td>Errenta/jabetza ratioa**</td> <td>3,3</td> <td>--</td> <td>2,7</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Pobrezia larriaren tasa*</td> <td>Jabetzan</td> <td>2,9</td> <td>17.789</td> <td>2,8</td> <td>6.633</td> </tr> <tr> <td>Errentan</td> <td>14,4</td> <td>12.800</td> <td>12,0</td> <td>4.178</td> </tr> <tr> <td>Errenta/jabetza ratioa**</td> <td>5,0</td> <td>--</td> <td>4,2</td> <td>--</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="496 1393 1380 1496">* Pobrezia larriaren tasa ere islatzen du taulak (kalkulurako pobrezia atalasetzat hartuz erabilgarri dagoen errenta baliokidearen erdiko balioaren % 40, % 60 hartu beharrean), etxebizitza edukitzeko moduaren arabera. ** Etxebizitza errentan dutenen pobrezia tasa etxebizitza jabetzan dutenen pobrezia tasaz zatitzearen emaitza adierazten du.</p>							Pertsonak		Etxebizitzak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	Pobrezia arriskuaren tasa	Jabetzan	13,1	80.772	14,5	33.758	Errentan	43,2	38.352	38,5	13.474	Errenta/jabetza ratioa**	3,3	--	2,7	--	Pobrezia larriaren tasa*	Jabetzan	2,9	17.789	2,8	6.633	Errentan	14,4	12.800	12,0	4.178	Errenta/jabetza ratioa**	5,0	--	4,2	--
		Pertsonak		Etxebizitzak																																											
		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.																																										
Pobrezia arriskuaren tasa	Jabetzan	13,1	80.772	14,5	33.758																																										
	Errentan	43,2	38.352	38,5	13.474																																										
	Errenta/jabetza ratioa**	3,3	--	2,7	--																																										
Pobrezia larriaren tasa*	Jabetzan	2,9	17.789	2,8	6.633																																										
	Errentan	14,4	12.800	12,0	4.178																																										
	Errenta/jabetza ratioa**	5,0	--	4,2	--																																										
Oinarrizko gurutzetak	<p data-bbox="571 1639 1311 1697" style="text-align: center;">Sarrera txikien taula, etxebizitzari buruzko egoeraren eta hainbat aldagai soziodemografikoren arabera xehatua</p> <table border="1" data-bbox="483 1720 1396 2056"> <thead> <tr> <th colspan="2" rowspan="2"></th> <th colspan="3">Pobrezia arriskuaren tasa (biztanleriaren %)</th> </tr> <tr> <th>Jabetza</th> <th>Errenta</th> <th>Guztira</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>13,0</td> <td>43,2</td> <td>16,7</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>13,1</td> <td>43,1</td> <td>16,9</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>12,1</td> <td>44,8</td> <td>15,3</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>16,8</td> <td>40,6</td> <td>22,0</td> </tr> </tbody> </table>							Pobrezia arriskuaren tasa (biztanleriaren %)			Jabetza	Errenta	Guztira	Sexua	Gizonezkoak	13,0	43,2	16,7	Emakumezkoak	13,1	43,1	16,9	Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	12,1	44,8	15,3	Emakumezkoak	16,8	40,6	22,0																
		Pobrezia arriskuaren tasa (biztanleriaren %)																																													
		Jabetza	Errenta	Guztira																																											
Sexua	Gizonezkoak	13,0	43,2	16,7																																											
	Emakumezkoak	13,1	43,1	16,9																																											
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	12,1	44,8	15,3																																											
	Emakumezkoak	16,8	40,6	22,0																																											

Adina	<18 urte	13,2	58,5	21,1
	18-64 urte	10,6	39,3	14,7
	65 urte eta gorakoak	19,7	23,5	19,8
Herritartasuna	Bertakoak	13,0	31,8	14,5
	Atzerritarrak	18,2	59,1	52,8
Sektorea	Ekialdeko sektorea	14,0	32,3	16,5
	Mendebaldeko sektorea	11,9	60,0	17,3
Guztira	Guztira	13,1	43,2	16,8

Konparatiboa

Sarrera txikien tasa biztanlerian oro har, etxebizitzari buruzko egoeraren arabera xehatua

	Jabetzan	Errentan	Ratioa
EB-27 2011¹	13,8	26,4	1,9
EB-15 2011¹	12,6	26,6	2,1
- Holanda (max.)*	5,6	22,3	4,0
- Grezia (min.)*	20,3	25,9	1,3
Espainia 2011¹	19,9	35,7	1,8
Gipuzkoa 2012	13,1	43,2	3,3

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions).

* EB-15ean errenta/jabetza ratioari buruz ematen diren balio maximo eta minimoak dira.

2. POBREZIARI BURUZKO ADIERAZLEAK, MANTENTZE DIMENTSIONAN, PGDIren METODOAREN ARABERA

2.1. Pobreziaren eta ongizaterik ezaren tasak

Definizioa	<p><i>Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestak (PGDI)</i> hiru egoera bereizi definitzen ditu, mantentze pobreziaren aurrean etxeen edo pertsonen egoera analizatzen duenean. Mantentze pobreziak aipatzen duen egoeran, behar besteko baliabide ekonomikorik ez dago, epe laburrean, oinarritzko beharrak estaltzeko, batez ere elikadura, etxebizitza, jantzi eta oinetako gastuei dagokienez. Adierazle honek definitzen dituen egoerak honakoak dira:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pobrezia arriskua: pobrezia larriaren arriskuan daude erreferentziako epe jakin batean oinarritzko behar horiei aurre egin ahal izateko adierazitako atalaseen azpitiko sarrerak dituzten etxeak eta pertsonak. Pobrezia mota hau neurtzeko, kalkulatu egiten da zenbateko errenta behar den, gutxienez, elikadura-, jantzi-, oinetako- eta etxebizitza-gastu oinarritzko aurre egiteko, eta errenta hori ez dutenak pobrezia arriskuan daude. • Ongizaterik ezaren arriskua: ongizaterik ezaren arriskuan daude erreferentziako epe jakin batean gizarte jakin batean espero diren gutxieneko ongizate mailetara iritsi ahal izateko adierazitako atalaseen azpitiko sarrerak dituzten etxeak eta pertsonak. Kasu honetan, kalkulatu egiten da zenbateko errenta behar den kasuan kasuko gizarte bizimoduan, ohituretan eta jarduera arruntetan parte hartzeko –baldintza minimoetan bada ere-. Errenta hori ez dutenak ongizaterik ezaren arriskuan daude. • Ongizatea: egoera honetan daude mantentze dimentsioko pobreziari edo ongizaterik ezari lotutako arazorik ez duten pertsonak, familiak edo etxeak. Kasu horietan, epe laburrean ez dute jasaten oinarritzko beharren estaldurari ekin ahal izateko baliabide eskasiako egoerarik, ezta ongizate egoeretara iritsi ahal izateko beharrezko gutxieneko gastuei aurre egiteko eskasirik ere. <p>PGDIk Leydengo eskolak erabilitako erregresio-eredua aplikatzen du, bi atalase osagarri kalkulatzeko: pobrezia atalasea bera, eta ongizaterik ezaren atalasea. Atalase desberdinak zehaztea ahalbidetzen duen ekuazioa honakoa da:</p> $Y^*_{\min} = \hat{\alpha}_0 + \hat{\alpha}_1 fs + \hat{\alpha}_2 g$ <p>Formulako elementuen esanahia, berriz, honakoa da: $Y^*_{\min}$ = Pobreziaren edo ongizaterik ezaren atalasea, kasuen arabera fs = Familia-tamaina g = Familien ohiko gastu arrunta</p> <p>Hurbilketa honetan, $y^*_{\min}$ aldagaia ateratzeko hainbat galderatan lortutako emaitzak hartzen dira abiapuntu; galderak honakoak dira: <i>Egun etxebizitzan bizi duzun egoeran, zenbatekoa da hilabete bukaeran derrigorrez behar den gutxieneko diru-sarbidea?</i> (ongizaterik ezaren atalasea kalkulatzeko) eta [...], <i>zenbatekoa da oinarriko premiei aurre egiteko gutxiengo diru-sarbidea?</i> (pobreziaren atalasea kalkulatzeko). Eta, bestetik, gastuari buruzko g aldagaia ateratzeko etxeek ondoko galdera honi emandako erantzunak hartzen dira: <i>Esango al zenuke zenbatekoa den, bataz bestean, familiak dituen hileko gastuak?</i></p> <p>PGDI metodoak, bizi-zikloari lotutako behar ekonomiko desberdinak daudelako kontzepzioetik abiatuta, pobreziaren eta ongizaterik ezaren atalaseak kalkulatzeko hiru adin talde bereizirantzat. Horrela, behar eta pobrezia atalaseak lortzen dira, etxe erreferentziako pertsonaren adinaren arabera, hiru talde nagusi mugatuta: 45 urtez azpikoak, 45 eta 64 urte bitarteko pertsonak, eta 65 urtetik gorakoak.</p>
Garrantzia	Mantentze pobreziaren arrisku egoeren garrantzia bikoitza da. Alde batetik, etxeetako kontsumo beharrik oinarritzkoenei aurre egiteko sarrera eskasia adierazten dute. Bestetik, denboran kronifikatuz gero, koiunturazkoa izan daitekeen gabezia egoera honek pobrezia mota larriagoak

2. POBREZIARI BURUZKO ADIERAZLEAK, MANTENTZE DIMENTSIONAN, PGDIren METODOAREN ARABERA

2.1. Pobreziaren eta ongizaterik ezaren tasak

agertzea eragin dezake, eta horien bidetik, epe luzean, bizi baldintza izugarri prekarioak azaldu daitezke. EAeren esparruan, PGDIk 1996ko urteaz geroztik ematen du adierazle hau.

Gipuzkoa 2012ko datuak

	Tasa (biztanleriaren %)	Eragindako pertsonak
Pobrea	7,8	55.112
Ongizaterik eza	11,4	80.870
Ongizatea	80,8	571.293
Guztira	100,0	707.276

Oinarrizko gurutzaketak

Mantentze dimentsioko pobreziaren eta ongizaterik ezaren tasa eta pertsona afektatuak, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera

		Pobrezia arriskua		Ongizaterik ezaren arriskua	
		Tasa	Pertsonak	Tasa	Pertsonak
Sexua	Gizonezkoak	7,6	26.252	10,2	35.216
	Emakumezkoak	8,0	28.860	12,6	45.654
Erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	6,4	35.059	10,0	54.772
	Emakumezkoak	12,6	20.053	16,4	26.098
Adina	<18 urte	12,3	15.284	10,7	13.361
	18-64 urte	7,9	34.564	10,3	45.265
	65 urte eta gorakoak	3,7	5.264	15,6	22.244
Herritartasuna	Bertakoak	6,2	41.113	10,6	70.205
	Atzerritarrak	32,0	14.000	24,4	10.665
Sektorea	Ekialdeko sektorea	7,5	30.109	11,5	45.719
	Mendebaldeko sektorea	8,1	25.004	11,4	35.151

2. POBREZIARI BURUZKO ADIERAZLEAK, MANTENTZE DIMENTSIONAN, PGDIren METODOAREN ARABERA

2.1. Pobreziaren eta ongizaterik ezaren tasak

Guztira	Guztira	7,8	55.112	11,4	80.870
----------------	---------	-----	--------	------	--------

Konparatiboa

Mantentze dimentsioko pobreziaren eta ongizaterik ezaren tasa biztanlerian oro har

	Pobrea (biztanleriaren %)	Ongizaterik eza (biztanleriaren %)
Euskadi 2012¹	7,3	12,6
Gipuzkoa 2012	7,8	11,4

Iturriak: (1) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

Definizioa

FOESSA Fundazioak prestatua, guztira 35 adierazle hartzen ditu. Horien bidez, gizarte bazterketaren arazo edo egoera garbiak neurtzen dira, bazterketaren kontzeptio dimentsio anitzeko batetik abiatuta, eta hiru ardatz nagusi eta hauei dagozkien dimentsioak harturik oinarri: ardatz ekonomikoa (produkzioa eta banaketa), ardatz politikoa (herritartasun politikoa eta herritartasun soziala) eta harreman ardatza (lotura sozialik eza eta harreman sozial maltzurak). Proposatzen diren adierazleen ezaugarri komun nagusia hainbat esparrutan bazterketa arazo edo egoerak islatu nahi izatea da; esparru horietako bakoitzean bazterketa larri eta, beraz, etxebizitza proportzio txiki bati eragiten dion bat ikusten da.

Gizarte bazterketaren adierazleak, dagozkien dimentsio eta ardatzen arabera

Ardatzak	Dimentsioak	Alderdiak	Adierazleak
Ekonomikoa	Partaidetza produkzioan	Soldata-harreman normaldutiko bazterketa	A1-etik A6-ra
	Partaidetza kontsumoan	Pobrezia ekonomikoa	A7
		Gabezia	A8
Politikoa	Herritartasun politikoa	Eskubide politikoetarako aukera efektiboa	A9
		Abstentzionismoa eta pasibotasun politikoa	I10
	Herritartasun soziala	Hezkuntzarako aukera mugatua	A11-tik A13-ra
		Etxebizitzarako aukera mugatua	A14-tik A21-era
		Osasunerako aukera mugatua	A22-tik A27-ra
Soziala (harremanak)	Gatazka soziala, anomia	Famili arazoak	A28-tik A29-ra
		Jarrera asozialak	A30-etik A31-ra
		Delituzko jarrerak	A32

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

Gizarte isolamendua	Familiaren laguntzarik gabe	A33
	Auzokideekiko gatazka	A34
	Instituzionalizazioa	A35

Iturria: RENES AYALA, Victor (koord.) (2008). VI Informe sobre Exclusión y Desarrollo Social en España 2008. Madril: FOESSA Fundazioa. 215. orrialdea.

Garrantzia

Neurketa-sistema berria da, FOESSA Fundazioak 2008ko urteaz geroztik erabilia, Gizarteratzeari eta Gizarte Beharrei buruzko Inkesta lanari 2007ko eta 2009ko segidako edizioetan aplikatua. Hurbilketa honen abantaila nagusia zera da, oinarri dituen bazterketari buruzko adierazleek, alderdi ekonomiko eta materialez gain, bazterketan eragiten duten beste dimentsioak ere (osasuna, etxebizitza, partaidetza politiko eta soziala) kontuan hartzea, fenomenoaren dimentsio anitzeko prozesu kontzepzio batetik abiatutik.

Gipuzkoa 2012ko datuak

Gizarte bazterketari buruzko FOESSA adierazleak. Pertsona eta etxeei buruzko datu erlatiboak eta absolutuak

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa	Kop.	Tasa	Kop.
1. Erreferentziatzko pertsona duela urtebete edo gehiago langabezia dagoen etxeak. Ekonomiaren edo etxebizitzaren titularitatearen ikuspegitik etxea osatzen duten pertsonak nagusitza hartzen duten pertsona da.	5,4	37.929	5,0	13.481

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

2. Erreferentziako pertsonak bazterketa-enplegu bat (lan kontraturik gabeko bat) duen etxeak. Jatorrizko adierazle sisteman aldagai honen helburua bere edukiagatik bazterketako enplegutzat har daitezkeenak (saltzaile ibiltariak, kartoi-biltzaileak, nekazaritzako aldi baterako peoiak, etab.) dituzten erreferentziako pertsonak identifikatzea bazen ere, Gipuzkoan egindako lanean, horrelako egoerarik detektatu ez denez, adierazlea aldatzera eta bazterketako enplegua eta kontraturik gabeko enplegua parekatzera jo da.	0,3	2.339	0,2	522
3. Erreferentziako pertsonak bazterketako enplegua (Gizarte Segurantzaren estaldurarik gabe) duen etxeak.	1,3	8.884	1,0	2.729
4. Pertsona okupaturik, pentsiodunik zein kotizatu dutenen langabeziagatik prestaziorik gabeko etxeak.	3,4	23.763	4,5	12.124
5. Pertsonak langabezian, eta azken urtean lanbide-prestakuntzarik jaso gabe, dituzten etxeak.	19,3	136.224	15,2	40.839
6. Pertsona aktibo guztiak langabezian dituzten etxeak. 16 eta 64 urte bitarteko adinak dituzten kideetako inork okupaziorik ez duen etxeak dira.	1,6	11.429	3,3	8.912
7. Muturreko pobrezia: famili errenta baliokidearen % 30aren azpitiko sarrerak. Adierazle hau prestatzeko, jarraitu egin da sarrera baliokideen erdiko balioa kalkulatzeko Eurostat-en EU-SILC metodologia. Gipuzkoaren kasuan, pertsona bakarrak osatzen duen etxearen kasuan atalase hau 421,25 euro/hil izango litzateke, hau da, 5.055,01 euro/urte.	1,7	11.898	1,8	4.782
8. Ekonomiak aukerarik ematen ez diela eta, gizartearen % 95 baino gehiagorentzat oinarritzkoa den ondasunen bat ez duten etxeak. Ekipamendu hauek sartzen dira: ur korrontea, ur beroa, elektrizitatea, hondakin urak ateratzea, bainugela osoa, sukaldea, garbigailua, hozkailua.	0,3	1.863	0,2	647
9. Batasunetik kanpoko herritartasuna duen 18 urte edo gehiagoko pertsonaren bat duten etxeak.	7,2	50.718	6,0	16.092
10. Hauteskundeetan parte hartzen ez duten –interes faltagatik edo ezertarako balio ez duela uste dutelako- eta inolako herri erakunderen kide ez diren etxeak.	3,4	24.362	4,6	12.255
11. Eskolatu gabeko 3 eta 15 urte bitarteko pertsonak dituzten etxeak.	0,1	918	0,1	230
12. 16 eta 65 urte bitarteko inork ikasketarik ez duen etxeak. 16 eta 44 urte bitartekoak, OHO, DBH	8,1	57.369	7,2	19.278

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

edo Eskola Graduatua osatzeke; 45 eta 64 urte bitartekoak, 5 urte baino gutxiago eskolan.				
13. 64 urtetik gorako pertsona analfabetoak dituzten etxeak.	0,5	3.328	0,7	1.821
14. Infraetxebizitzetan bizi direnak: txabola, etxabea, barrakoa, aurrefabrikatua edo antzekoa*. Gipuzkoaren kasuan ez da mota honetako inolako egoerarik detektatu, batez ere diseinatu den etxebizitzan laginak ez dituelako mota horretakoak jasotzen.	--	--	--	--
15. Eraikuntzan arazo larriak dituzten edo erortzeko dauden eraikinetan dauden etxebizitzak.	2,9	20.776	3,0	7.917

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa	Kop.	Tasa	Kop.
16. Hezetasuna, zikinkeria eta usainak dauden eraikinetako etxebizitzak. Gipuzkoaren kasuan, adierazle honek itoginak dauden, pareta, zoru, sabai edo zimenduetan hezetasuna dagoen, edo zoru, leiho-marko edo ate-markoak ustelduta dituzten etxe guztiak hartuko lituzke.	9,1	64.638	9,2	24.642
17. Pilaketa larria jasaten duten etxeak (<15m ² erabilgarri pertsonako)	5,1	35.880	2,8	7.484
18. Edukitza prekarioko eraikinetako etxebizitzak (doan lagatakoa, berralokatua, okupatua)	0,1	429	0,1	214
19. Oso ingurune degradatuko eraikinetan dauden etxebizitzak. Gipuzkoaren kasuan, adierazle hau eraikitze kontuan hartu da gutxienez ondoko bost egoeretatik lau gertatzea: delinkuentzia edo bandalismoa, kaleen garbitasun eskasa, berdegune gutxi, komunikazio txarrak eta industriak edo trafikoak eragindako kutsadura, zikinkeria edo beste ingurumen arazo batzuk inguruan.	1,5	10.857	1,8	4.895
20. Arkitektura-hesiak dituzten eta elbarritasun fisikoa duten pertsonak dauden etxeak.	2,7	19.416	3,1	8.330
21. Etxebizitza-gastu gehiegizkoak dituzten etxebizitzak (sarrerak – etxebizitzako gastuak < muturreko pobreziaaren atalasea). Etxebizitzako gastutzat hartu dira bakar-bakarrik hipotekaren letra edo errenta ordaintzetik datozenak.	5,2	36.673	5,3	14.308

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

22. Osasun-estaldurarik gabeko norbait duten etxeak.	0,5	3.363	0,9	2.453
23. Gosea pairatzen duten edo azken 10 urteotan zehar egoera hau sarritan igaro duten etxeak.	0,9	6.280	0,9	2.466
24. Pertsona heldu guztiek ezintasun, gaixotasun kroniko edo osasun arazo larriren bat duten eta arazo horiek pertsonari eguneroko bizimoduko jardueretarako muga eragiten dieten etxeak.	1,3	9.465	2,7	7.147
25. Mendekotasuna duten pertsonak, eguneroko bizimoduko jardueretarako beste pertsona batzuen laguntza eta zaintza behar duten eta hori jasotzen ez duten pertsonak, dauden etxeak.	0,3	2.053	0,2	548
26. Urtebetean osasun zerbitzuak erabili ez dituzten pertsona gaixoak dituzten etxeak. Pertsona gaixotzat hartu dira osasun txar edo oso txarrekoetat jotako osasuna dutenak.	0,6	3.904	0,6	1.608
27. Zailtasun ekonomikoen eraginez azken urtean botikaren bat erosi ez den, tratamendu medikuren bat jarraitzerik izan ez den, edo norbaitek janari-dieta egokia eramaterik izan ez duen etxeak.	3,9	27.634	4,2	11.322
28. Azken 10 urtean norbaitek tratu fisiko edo psikologiko txarrak jaso edo jasotzen dituen etxeak.	1,2	8.440	0,9	2.469
29. Bere kideen artean oso harreman txarrak, txarrak edo txar samarrak dituzten etxeak.	0,7	4.919	0,7	1.772
30. Alkoholarekin, beste droga batzuekin edo jokoarekin arazoak dituzten edo azken 10 urtean izan dituzten etxeak.	2,0	14.390	1,7	4.618
31. Norbait bikotekiderik gabeko ama nerabea izan den edo izateko dagoen etxeak*. Ez da egoera hau islatzen duen inolako kasurik jaso.	--	--	--	--

	Pertsonak		Etxeak	
	Tasa	Kop.	Tasa	Kop.
32. Justiziarekin arazoak dituzten edo azken 10 urtean arazoak izan dituzten pertsonak (aurrekari penalak) dauden etxeak.	0,8	5.870	0,9	2.540

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

33. Gaixotasun edo zailtasun egoerarako inolako laguntzarik ez duten pertsonak dauden etxeak.	0,5	3.637	1,4	3.637
34. Bizilagunekin harreman txarrak edo oso txarrak dituzten etxeak.	0,3	1.824	0,3	903
35. Institutzioetan bizi diren pertsonak dituzten etxeak*.	--	--	--	--

* Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 lanean ez dira kontuan hartu 13., 31. eta 35. adierazleak. 13. eta 31. adierazleei dagokienez, horretarako arrazoia batere kasurik jaso ez izana izan da. 35. adierazlearen kasuan, zuzenean erabaki zen ez sartzea, FOESSAren 2009-10eko Inkestaren edizioan egin zen moduan.

Konparatiboa

Gizarte bazterketari buruzko FOESSA adierazleak. Tasa (etxe %)

	Espainia 2009 ¹	Gipuzkoa 2012		Espainia 2009 ¹	Gipuzkoa 2012
1. Erreferentziazko pertsona langabezian 1 urte edo gehiago.	5,9	5,0	19. Ingurune degradatuko eraikinetako etxebizitzak	--	1,8
2. Erreferentziazko pertsona kontraturik gabeko enpleguaz	3,0	0,2	20. Arkitektura-hesiak dituzten etxeak	3,8	3,1
3. Erreferentziazko pertsona G.S. gabeko enpleguaz	2,4	1,0	21. Gehiegizko gastuak dituzten etxeak	5,9	5,3
4. Okupaturik zein kotizatu dutenen pentsiorik gabeko etxeak	12,0	4,5	22. Osasun-estaldurarik gabeko norbait duten etxeak.	--	0,9
5. Lanbide-prestakuntzarik gabeko langabeak dituzten etxeak	23,6	15,2	23. Gosea jasaten edo jasan duten etxeak	2,1	0,9
6. Aktibo guztiak langabezian dauden etxeak	12,1	3,3	24. Denek ezintasuna, gaixotasuna edo mendekotasuna	2,8	2,7

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.1. Gizarte bazterketaren adierazle sistema

7. Muturreko pobrezia egoerako etxeak (% 30)	3,6	1,8	25. Laguntzarik gabeko mendekoak dituzten etxeak	1,1	0,2
8. Oinarrizko ondasunen bat ez duten etxeak	6,3	0,2	26. Medikarengana ez doazen gaixoak dituzten etxeak	0,1	0,6
9. 18 urtez gorako atzerritar ez Batasunekoak dauden etxeak	12,7	6,0	27. Farmazia/elikadura gastua mugatzen duten etxeak	7,1	4,2
10. Hauteskundeetan/elkarteetan parte hartzen ez duten etxeak	11,7	4,6	28. Norbaitek tratu txarrak hartu edo hartzen dituen etxeak	2,5	0,9
11. Eskolatu gabeko 3 eta 15 urte bitarteko pertsonak dituzten etxeak	0,1	0,1	29. Kideen artean harreman txarrak dauden etxeak	0,7	0,7
12. Ikasketarik gabeko 16 eta 64 urte bitarteko pertsonak dauden etxeak	8,3	7,2	30. Adikzio arazoak dituzten etxeak	4,6	1,7
13. 65 urtetik gorako pertsona analfabetoak dituzten etxeak.	3,5	0,7	31. Norbait bikotekiderik gabeko ama nerabea	0,8	--
14. Infraetxebizitzetan bizi direnak	0,6	--	32. Justiziarekin arazoak dituzten etxeak	1,6	0,9
15. Eraikuntzan arazo larriak dituzten eraikinetako etxebizitzak.	2,5	3,0	33. Laguntzarik gabeko pertsonak dauden etxeak	4,5	1,4
16. Hezetasuna duten eraikinetako etxeak	6,5	9,2	34. Bizilagunekin oso harreman txarrak dituzten etxeak	0,6	0,3
17. Pilaketa larria (<15m ² erabilgarri pertsonako)	3,6	2,8	35. Instituzioetan bizi diren pertsonak dituzten etxeak	--	--
18. Etxebizitzaren edukitza prekarioa	0,9	0,1	Etxeak guztira	100,0	100,0

Iturriak: (1) LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (koords.) (2010). El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España. Colección de Estudios, nº 32, Madril: FOESSA Fundazioa, Cáritas Española Editores. 85. orrialdea.

Oharra: Gipuzkoako Lurralde Historikoko Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 lanean ez dira kontuan hartu 13., 31. eta 35. adierazleak. FOESSA Inkestaren 2009-10eko edizioan, berriz, 19., 22. eta 35. adierazleak ez ziren kontuan hartu.

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.2. Gizarte bazterketaren hainbat prozesuren eragina

Definizioa	FOESSA Fundazioak prestatutako gizarte bazterketaren adierazleen sistematik eta beronen hiru ardatz eta sei dimentsioko antolaketatik abiatuta, hainbat gizarte bazterketa prozesu identifikatu daitezke, dimentsio bakoitza osatzen duten adierazleetan deskribatuetako eraginetatik behintzat baten eragina harturik oinarri.																																																																	
Garrantzia	Adierazle sorta hau erabilgarria da bazterketa arazoetan biltzen diren edo horietara bereziki jotzen duten dimentsioak identifikatzeko.																																																																	
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Etxeak</th> <th colspan="2">Pertsonak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Enplegu bazterketa [A1-A6]</td> <td>20,2</td> <td>54.051</td> <td>23,1</td> <td>163.508</td> </tr> <tr> <td>2. Kontsumo bazterketa [A7-A8]</td> <td>2,0</td> <td>5.255</td> <td>1,8</td> <td>12.545</td> </tr> <tr> <td>3. Bazterketa politikoa [A9-A10]</td> <td>10,3</td> <td>27.553</td> <td>10,4</td> <td>73.373</td> </tr> <tr> <td>4. Hezkuntza bazterketa [A11-A13]</td> <td>8,0</td> <td>21.329</td> <td>8,7</td> <td>61.615</td> </tr> <tr> <td>5. Etxebizitza bazterketa [A14-A21]</td> <td>19,9</td> <td>53.500</td> <td>20,2</td> <td>143.170</td> </tr> <tr> <td>6. Osasun bazterketa [A22-A27]</td> <td>8,3</td> <td>22.205</td> <td>6,4</td> <td>45.304</td> </tr> <tr> <td>7. Gizarte bazterketa [A28-A32]</td> <td>3,5</td> <td>9.394</td> <td>3,9</td> <td>27.481</td> </tr> <tr> <td>8. Gizarte isolamendua [A33-A34]</td> <td>1,7</td> <td>4.539</td> <td>0,8</td> <td>5.460</td> </tr> </tbody> </table>										Etxeak		Pertsonak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	1. Enplegu bazterketa [A1-A6]	20,2	54.051	23,1	163.508	2. Kontsumo bazterketa [A7-A8]	2,0	5.255	1,8	12.545	3. Bazterketa politikoa [A9-A10]	10,3	27.553	10,4	73.373	4. Hezkuntza bazterketa [A11-A13]	8,0	21.329	8,7	61.615	5. Etxebizitza bazterketa [A14-A21]	19,9	53.500	20,2	143.170	6. Osasun bazterketa [A22-A27]	8,3	22.205	6,4	45.304	7. Gizarte bazterketa [A28-A32]	3,5	9.394	3,9	27.481	8. Gizarte isolamendua [A33-A34]	1,7	4.539	0,8	5.460								
	Etxeak		Pertsonak																																																															
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.																																																														
1. Enplegu bazterketa [A1-A6]	20,2	54.051	23,1	163.508																																																														
2. Kontsumo bazterketa [A7-A8]	2,0	5.255	1,8	12.545																																																														
3. Bazterketa politikoa [A9-A10]	10,3	27.553	10,4	73.373																																																														
4. Hezkuntza bazterketa [A11-A13]	8,0	21.329	8,7	61.615																																																														
5. Etxebizitza bazterketa [A14-A21]	19,9	53.500	20,2	143.170																																																														
6. Osasun bazterketa [A22-A27]	8,3	22.205	6,4	45.304																																																														
7. Gizarte bazterketa [A28-A32]	3,5	9.394	3,9	27.481																																																														
8. Gizarte isolamendua [A33-A34]	1,7	4.539	0,8	5.460																																																														
Oinarrizko gurutzaketak	<p style="text-align: center;">Gizarte bazterketaren zenbait dimentsiok eragindako etxebizitza tasa, etxe-erreferentziazko pertsonaren ezaugarri soziodemografikoen arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2"></th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> <th>8</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>19,3</td> <td>1,9</td> <td>9,1</td> <td>7,6</td> <td>18,7</td> <td>5,4</td> <td>3,2</td> <td>1,1</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>22,3</td> <td>2,2</td> <td>13,1</td> <td>8,8</td> <td>23,0</td> <td>15,1</td> <td>4,2</td> <td>3,1</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Adina</td> <td>44 arte</td> <td>20,5</td> <td>3,0</td> <td>17,2</td> <td>12,8</td> <td>27,4</td> <td>7,8</td> <td>1,8</td> <td>0,9</td> </tr> <tr> <td>45etik 64ra</td> <td>28,2</td> <td>2,0</td> <td>10,4</td> <td>5,2</td> <td>17,7</td> <td>5,7</td> <td>4,5</td> <td>1,5</td> </tr> <tr> <td>65 urte eta gehiago</td> <td>10,6</td> <td>0,9</td> <td>3,6</td> <td>6,7</td> <td>15,7</td> <td>11,7</td> <td>3,9</td> <td>2,7</td> </tr> </tbody> </table>											1	2	3	4	5	6	7	8	Sexua	Gizonezkoak	19,3	1,9	9,1	7,6	18,7	5,4	3,2	1,1	Emakumezkoak	22,3	2,2	13,1	8,8	23,0	15,1	4,2	3,1	Adina	44 arte	20,5	3,0	17,2	12,8	27,4	7,8	1,8	0,9	45etik 64ra	28,2	2,0	10,4	5,2	17,7	5,7	4,5	1,5	65 urte eta gehiago	10,6	0,9	3,6	6,7	15,7	11,7	3,9	2,7
		1	2	3	4	5	6	7	8																																																									
Sexua	Gizonezkoak	19,3	1,9	9,1	7,6	18,7	5,4	3,2	1,1																																																									
	Emakumezkoak	22,3	2,2	13,1	8,8	23,0	15,1	4,2	3,1																																																									
Adina	44 arte	20,5	3,0	17,2	12,8	27,4	7,8	1,8	0,9																																																									
	45etik 64ra	28,2	2,0	10,4	5,2	17,7	5,7	4,5	1,5																																																									
	65 urte eta gehiago	10,6	0,9	3,6	6,7	15,7	11,7	3,9	2,7																																																									

Herritartasuna	Bertakoak	18,1	1,0	5,4	7,1	18,1	6,5	3,0	1,8
	Atzerritarrak	51,7	16,4	85,3	20,6	49,1	35,7	10,8	0,0
Sektorea	Ekialdeko sektorea	20,8	2,1	10,8	8,1	19,8	10,6	4,4	1,7
	Mendebaldeko sektorea	19,3	1,8	9,5	7,7	20,2	5,0	2,3	1,7
Guztira	Guztira	20,2	2,0	10,3	8,0	19,9	8,3	3,5	1,7

Konparatiboa

Gizarte bazterketaren dimentsioek eragindako etxebizitza tasa		
	Espainia 2009¹	Gipuzkoa 2012
Enplegu bazterketa	32,1	20,2
Kontsumo bazterketa	8,8	2,0
Bazterketa politikoa	22,2	10,3
Hezkuntza bazterketa	11,2	8,0
Etxebizitza bazterketa	20,3	19,9
Osasun bazterketa	11,5	8,3
Gizarte bazterketa	6,8	3,5
Gizarte isolamendua	5,0	1,7

(1) LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (koords.) (2010). El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España. Colección de Estudios, nº 32, Madrid: FOESSA Fundazioa, Cáritas Española Editores. 68. orrialdea.

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.3. Gizarte bazterketaren indizea

<p>Definizioa</p>	<p>Adierazle sintetiko bat da, eta gabezi egoerak neurtzen dituzten 35 adierazleren baturatik abiatuta, gizarte bazterketari dagokionez ematen den etxe edo pertsonen banaketa adierazten du.</p> <p>FOESSA Fundazioak erabiltzen duen agregazio metodoaren abiapuntua honakoa da: adierazleek islatzen dituzten gabeziak larriagoak dira eragindako etxe kopurua zenbat eta txikiagoa izan, eta, horrenbestez, kasu bakoitzari ematen dion pisua adierazle bakoitzean eragindako etxeekiko alderantzizko proportzioan doa. Pisu hori eman ondoren, adierazleen ezaugarririk behinena bere batez bestekoa 1ekoa (edo gutxi gorabehera) izatea da, eta ez dute muga teorikorik ez minimoan ez maximoan (banaketaren arabera da).</p> <p>Beraz, biztanleria osoarentzako bazterketa indizearen batez bestekoa 1 dela harturik oinarri (laginaren ponderazioaren arabera izaten da), ulertzen da gizarte bazterketa egoeran daudela bazterketa indizea (i) batez bestekoaren gainetik ($i > 2$) duten etxeak. “Baztertutako etxe” multzo honen barnean, bazterketa indizea (i) aurreko atalasearen bikoitzekoa ($i > 4$) dutenak bazterketa larriko egoeran daudela jotzen da. Atalase horren azpitik daudenak ($2 < i < 4$) bazterketa moderatuko egoera baten barnekotzat identifikatzen dira. Era berean, bazterketa adierazleetakoren batek eragiten dien baina batez bestekoaren erdia baino txikiagoko indizeak ($0 < i < 2$) dituzten etxeak gizarteratze prekario egoeran sartzen dira eta, azkenik, oko bazterketa indizea duten etxeak daude (hau da, ez dute aukeraturako 35 adierazleetan deskribatzen diren egoeretako bat bera ere jasaten), eta horien egoera gizarteratze edo integraziokotzat kataloga daiteke.</p>																																		
<p>Garrantzia</p>	<p>Gizarteratzeari eta Gizarte Beharrei buruzko Inkestaren segidako bi edizioetan, 2007koan eta 2008koan erabilitako adierazle hau aurrerapen handia da gizarte bazterketaren fenomenoaren analisi beti konplexurako, hain zuzen ere alderdi ekonomikoak eta materialak kontuan hartzeaz gain, gizarte bazterketan eragiten duten beste dimentsioak ere (osasuna, etxebizitza, partaidetza politiko, harreman sozialak, etab.) jasotzen dituelako.</p>																																		
<p>Gipuzkoa 2012ko datuak</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Etxeak</th> <th colspan="2">Pertsonak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gizarteratzea</td> <td>55,9</td> <td>149.875</td> <td>55,8</td> <td>394.471</td> </tr> <tr> <td>Gizarteratze prekarioa</td> <td>30,9</td> <td>82.824</td> <td>31,8</td> <td>224.927</td> </tr> <tr> <td>Bazterketa moderatua</td> <td>6,4</td> <td>17.267</td> <td>6,0</td> <td>42.290</td> </tr> <tr> <td>Bazterketa larria</td> <td>6,8</td> <td>18.270</td> <td>6,4</td> <td>45.588</td> </tr> <tr> <td>Guztira</td> <td>100,0</td> <td>268.235</td> <td>100,0</td> <td>707.276</td> </tr> </tbody> </table>		Etxeak		Pertsonak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	Gizarteratzea	55,9	149.875	55,8	394.471	Gizarteratze prekarioa	30,9	82.824	31,8	224.927	Bazterketa moderatua	6,4	17.267	6,0	42.290	Bazterketa larria	6,8	18.270	6,4	45.588	Guztira	100,0	268.235	100,0	707.276
	Etxeak		Pertsonak																																
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.																															
Gizarteratzea	55,9	149.875	55,8	394.471																															
Gizarteratze prekarioa	30,9	82.824	31,8	224.927																															
Bazterketa moderatua	6,4	17.267	6,0	42.290																															
Bazterketa larria	6,8	18.270	6,4	45.588																															
Guztira	100,0	268.235	100,0	707.276																															

3. GIZARTE BAZTERKETAREN ADIERAZLEAK, FOESSA FUNDAZIOAREN IKUSPEGIAREN ARABERA

3.3. Gizarte bazterketaren indizea

Oinarrizko gurutzetak	Etxeak, gizarte bazterketaren eraginaren eta etxeko erreferentziatzko pertsonaren hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera banatuta			
	(Portzentaje horizontalak)			
		Gizarteratzea	Gizarteratze prekariora	Bazterketa moderatu edo larria
Sexua	Gizonezkoak	58,7	31,2	10,1
	Emakumezkoak	49,2	30,1	20,7
Adina	44 arte	49,7	37,8	12,4
	45etik 64ra	54,6	31,5	13,9
	65 urte eta gehiago	63,1	23,7	13,3
Herritartasuna	Bertakoak	58,5	30,7	10,8
	Atzerritarak	14,4	34,4	51,2
Sektorea	Ekialdeko sektorea	53,5	31,9	14,6
	Mendebaldeko sektorea	59,2	29,4	11,4
Guztira	Guztira	55,9	30,9	13,2

Konparatiboa

Etxeak gizarte bazterketaren eraginaren arabera banatuta		
	Espainia 2009 ¹	Gipuzkoa 2012
Gizarteratzea	37,2	55,9
Gizarteratze prekariora	44,5	30,9
Bazterketa moderatua	12,5	6,4
Bazterketa larria	5,8	6,8
Guztira	100,0	100,0

(1) LAPARRA, M. eta PÉREZ ERANSUS, B. (koords.) (2010). El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España. Colección de Estudios, nº 32, Madrid: FOESSA Fundazioa, Cáritas Española Editores. 65. orrialdea.

4. GIZARTE DESBERDINTASUNAREN ADIERAZLEAK

4.1. Gini koefizientea

Definizioa	<p>Gizarte desberdintasunak sarrera erabilgarrietatik abiatuak ebaluatzeko neurri bat da. Zehazki, errentaren arabera banatutako biztanleriaren pisu metatuaren eta eskura duen errentaren pisu metatuaren arteko erlazioa da, formula honen arabera:</p> $G = \left 1 - \sum_{k=0}^{k=n-1} (X_{k+1} - X_k)(Y_{k+1} - Y_k) \right $ <p>Formulako elementuen esanahia, berriz, honakoa da: X = eragindako biztanleriaren proportzio metatua. Y = errenta edo sarreren proportzio metatua.</p> <p>Gini koefizientearen balioa 0 eta 1 bitarteko zenbaki bat da; horretan 0 berdintasun akasgabea da (pertsonek guztiak sarrera berdinak daukate) eta 1 desberdintasun akasgabea (pertsonek batek dituzte sarrera guztiak, eta besteek bat ere ez). Azterketa honetan datuak portzentaje gisa ematen dira; beraz, gutxienezko balioa 0 da, eta maximoa 100.</p>												
Garrantzia	<p>Gini koefizienteak sarreren banaketaren desberdintasun maila edo lurralde jakin bateko aberastasunaren desberdintasuna neurtzen du. Mundu osoan gehien erabiltzen diren desberdintasunaren neurrietako bat da, eta lurralde jakin bateko desberdintasun baldintzak ezagutzeko eta beste batzuekin alderatzeko ahalbidetzen du.</p>												
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Gipuzkoa 2012</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gini koefizientea</td> <td>27,2</td> </tr> </tbody> </table>		Gipuzkoa 2012	Gini koefizientea	27,2								
	Gipuzkoa 2012												
Gini koefizientea	27,2												
Oinarritzeko gurutzetak	<p>Adierazle hau bakarrik da Gipuzkoa osorako; izan ere, bere ezaugarriak direla eta ezin da biztanle-azpitaldeen arabera kalkulurik egin.</p>												
Konparatiboa	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Gini koefizientea</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EB-27 2011¹</td> <td>30,7</td> </tr> <tr> <td>EB-15 2011¹</td> <td>30,8</td> </tr> <tr> <td>- Portugal (max.)</td> <td>34,2</td> </tr> <tr> <td>- Suedia (min.)</td> <td>24,4</td> </tr> <tr> <td>España 2011¹</td> <td>34,0</td> </tr> </tbody> </table>		Gini koefizientea	EB-27 2011¹	30,7	EB-15 2011¹	30,8	- Portugal (max.)	34,2	- Suedia (min.)	24,4	España 2011¹	34,0
	Gini koefizientea												
EB-27 2011¹	30,7												
EB-15 2011¹	30,8												
- Portugal (max.)	34,2												
- Suedia (min.)	24,4												
España 2011¹	34,0												

4. GIZARTE DESBERDINTASUNAREN ADIERAZLEAK

4.1. Gini koefizientea

Euskadi 2012²	25,3
Gipuzkoa 2012²	25,3
Gipuzkoa 2012	27,2

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

4. GIZARTE DESBERDINTASUNAREN ADIERAZLEAK

4.2. S80/S20 erlazioa

Definizioa	Adierazle honek (ingelesez, <i>Income quintile share ratio –S80/S20-</i>) sarrera baliokide altuenak dituzten pertsonetatik % 20k jasotako guztirako sarreraren eta sarrera baliokide baxuenak dituzten pertsonetatik % 20k jasotakoen arteko koefizientea ematen du.																		
Garrantzia	Eurostat-ek ohiz erabiltzen duen neurri bat da, eta sarreraren desberdintasuna neurtzen du. Koefizienteak adierazten du ezen lurralde jakin bateko sarrera handieneko pertsonetatik % 20k duen errenta X aldiz handiagoa dela sarrera baxuenak dituzten pertsonetatik % 20ren errenta baino.																		
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Gipuzkoa 2012</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>S80/S20 erlazioa</td> <td>3,8</td> </tr> </tbody> </table> <p>Adierazle honen osagarri dira biztanleriaren sarrera guztien banaketari buruzko datuak, kintiletan bilduak. Horien interpretazioa honela egin behar da: esate baterako, lehen kintilari dagokionez sarrera baxuenak dituen biztanleriaren % 20k ditu Gipuzkoarako sarrera guztietatik % 9.</p> <p style="text-align: center;">Biztanleriaren sarrera guztien banaketa, kintiletan bildua</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1. kintila</th> <th>2° 2. kintila</th> <th>3. kintila</th> <th>4. kintila</th> <th>5. kintila</th> <th>5. kintila / 1. kintila</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gipuzkoa 2012</td> <td>9,0</td> <td>14,24</td> <td>18,70</td> <td>24,10</td> <td>33,95</td> <td>3,77</td> </tr> </tbody> </table>		Gipuzkoa 2012	S80/S20 erlazioa	3,8		1. kintila	2° 2. kintila	3. kintila	4. kintila	5. kintila	5. kintila / 1. kintila	Gipuzkoa 2012	9,0	14,24	18,70	24,10	33,95	3,77
	Gipuzkoa 2012																		
S80/S20 erlazioa	3,8																		
	1. kintila	2° 2. kintila	3. kintila	4. kintila	5. kintila	5. kintila / 1. kintila													
Gipuzkoa 2012	9,0	14,24	18,70	24,10	33,95	3,77													
Oinarrizko gurutzetak	Adierazle hau bakarra da Gipuzkoa osorako; izan ere, bere ezaugarriak direla eta ezin da biztanle-azpitaldeen arabera kalkulurik egin.																		
Konparatiboa	<p style="text-align: center;">s80/S20 erlazioa Europar Batasunean eta Euskadin. 2011-2012</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>S80/S20 erlazioa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EB-27 2011¹</td> <td>5,1</td> </tr> <tr> <td>EB-15 2011¹</td> <td>5,1</td> </tr> <tr> <td>- Espainia (max.)</td> <td>6,8</td> </tr> <tr> <td>- Suedia (min.)</td> <td>3,6</td> </tr> <tr> <td>Espainia 2011¹</td> <td>6,8</td> </tr> </tbody> </table>		S80/S20 erlazioa	EB-27 2011¹	5,1	EB-15 2011¹	5,1	- Espainia (max.)	6,8	- Suedia (min.)	3,6	Espainia 2011¹	6,8						
	S80/S20 erlazioa																		
EB-27 2011¹	5,1																		
EB-15 2011¹	5,1																		
- Espainia (max.)	6,8																		
- Suedia (min.)	3,6																		
Espainia 2011¹	6,8																		

4. GIZARTE DESBERDINTASUNAREN ADIERAZLEAK

4.2. S80/S20 erlazioa

Euskadi 2012²	3,8
Gipuzkoa 2012²	3,7
Gipuzkoa 2012	3,8

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

S80/S20 erlazioaren bilakaera Euskadin, lurralde historikoka, PGDIren arabera

	2004	2008	2012
Araba	--	3,59	3,80
Bizkaia	--	4,01	3,70
Gipuzkoa	--	3,11	3,67
EAE	3,9	3,59	3,80

Iturria: EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta.

Biztanleriaren sarrera guztien banaketa, kintiletan bildua

	1. kintila	2. kintila	3. kintila	4. kintila	5. kintila	5. kintila / 1. kintila
EB-27 2011¹	7,9	13,2	17,4	22,8	38,7	4,9
EB-15 2011¹	7,9	13,2	17,4	22,7	38,8	4,9
- Espainia (max.)	5,9	12,5	17,6	24,1	39,9	6,8
- Suedia (min.)	9,4	14,9	18,8	23,0	33,8	3,6
Gipuzkoa 2012	9,0	14,24	18,70	24,10	33,95	3,77

Iturria: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions).

Biztanleriaren sarrera guztien banaketa, kintiletan bildua, EB-15eko herrialdeetan (S80/S20 erlazioaren arabera handienetik txikienerako hurrenkeran)

	1. kintila	2. kintila	3. kintila	4. kintila	5. kintila	5. kintila / 1. kintila
Espainia	5,9	12,5	17,6	24,1	39,9	6,8

4. GIZARTE DESBERDINTASUNAREN ADIERAZLEAK

4.2. S80/S20 erlazioa

<i>Grezia</i>	6,7	12,4	17,2	23,3	40,3	6,0
<i>Portugal</i>	7,4	12,2	16,2	22,0	42,2	5,7
<i>Italia</i>	7,0	13,1	17,7	23,1	39,0	5,6
<i>Erresuma Batua</i>	7,7	12,6	16,6	22,3	40,8	5,3
<i>EB-15</i>	7,9	13,2	17,4	22,7	38,8	4,9
<i>Frantzia</i>	8,7	13,2	16,8	21,5	39,9	4,6
<i>Alemania</i>	8,4	13,7	17,7	22,9	37,4	4,5
<i>Danimarka</i>	8,1	14,6	18,5	22,9	36,0	4,4
<i>Luxenburgo</i>	9,1	13,7	17,8	23,1	36,2	4,0
<i>Belgika</i>	9,1	14,1	18,4	23,1	35,2	3,9
<i>Austria</i>	9,4	14,3	18,0	22,5	35,8	3,8
Gipuzkoa	9,0	14,2	18,7	23,1	34,0	3,8
<i>Holanda</i>	9,4	14,6	18,0	22,6	35,3	3,8
<i>Finlandia</i>	9,6	14,3	18,1	22,6	35,4	3,7
<i>Suedia</i>	9,4	14,9	18,8	23,0	33,8	3,6
<i>Irlanda</i>	d.g	d.g	d.g	d.g	d.g	d.g

Iturria: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions).

5. POBREZIA ENERGETIKOAREN ADIERAZLEAK

5.1. Pobrezia energetikoaren tasa, etxeen pertzepzioetan oinarritua

Definizioa	<p>Adierazle hau ikuspegi subjektibo batetik hurbiltzen da pobrezia energetikoaren fenomenora. Ikuspegi horren oinarrian, inkesta egindako pertsonak bere etxebizitzaren egoerari eta bere etxeko bizi baldintzei buruz egin dituzten adierazpenak eta azaldu duten pertzepzioa daude. Pobrezia energetikoaren adierazle konposatua, bere aldetik, hiru adierazletan oinarritzen da; adierazle horiek galdera hauetatik ateratzen dira:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Esan zertarako ahalmena duzuen etxebizitzan ... [...] Etxebizitza tenperatura egoki batean mantentzeko hilabeterik hotzenetan. - Joandako 12 hilabeteetan, eta zailtasun ekonomikoak medio, izan al duzu atzerapenik etxeko hipoteka, alokairu edo mantenimenduari loturiko erreziiboak ordaintzeko (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.)? - Hurrenez hurren azaldutako arazoren bat al du zure etxebizitzak? [...] Itoginak, horma, zoru, sabai eta zimenduetako hezetasuna, edo usteltzeko dauden zoru, leiho- eta ate-markoak. <p>Pobrezia energetikoaren adierazle konposatuaren kalkulua hiru adierazleetako portzentajeen batura ponderatua da. Etxebizitzan tenperatura egokia izateko ezintasunak beste bi adierazleen pisu bikoitza du, hiruretan garrantzitsuena dela irizten baitzaio.</p> $\text{Pobrezia energetikoa} = (X + 0,5*Y + 0,5*Z) * 100$ <p>Formulako elementuen esanahia, berriz, honakoa da:</p> <p>X = Hilabete hotzetan zehar etxebizitza tenperatura egoki batez mantentzerik ez duten etxeen edo etxeetako pertsonen proportzioa.</p> <p>Y = Zailtasun ekonomikoen eraginez ur, gas, elektrizitate, komunitate eta abarretako erreziiboak ordaintzeko unean atzerapenak izan dituzten etxeen edo etxeetako pertsonen proportzioa.</p> <p>Z = Etxebizitzan itoginak, pareta, zoru, sabai edo zimenduetan hezetasuna, edo zoruak eta leiho- edo ate-markoak usteldurik dauzkaten etxeen edo etxeetako pertsonen proportzioa.</p>																																							
Garrantzia	<p>Adierazlea ikuspegi subjektibo batean oinarritzen bada ere, batez ere etxebizitza tenperatura egoki batez mantentzeko gaitasunari buruzko galderari dagokionez, gaur egun Europar Batasuneko estatu kide guztien artean pobrezia energetikoaren eragina alderatzea ahalbidetzen duen bakarra da.</p>																																							
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Adierazleak</th> <th colspan="2">Etxeak</th> <th colspan="2">Pertsonak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>[1] Tenperatura egokia</td> <td>7,4</td> <td>19.819</td> <td>6,1</td> <td>43.489</td> </tr> <tr> <td>[2] Erreziiboetan atzerapenak</td> <td>4,1</td> <td>10.899</td> <td>4,5</td> <td>31.909</td> </tr> <tr> <td>[3] Hezetasuna</td> <td>9,2</td> <td>24.642</td> <td>9,1</td> <td>64.638</td> </tr> <tr> <td>Hiru itemen presentzia</td> <td>0,5</td> <td>1.236</td> <td>0,4</td> <td>2.652</td> </tr> <tr> <td>Gutxienez item bat</td> <td>17,2</td> <td>46.101</td> <td>16,0</td> <td>113.136</td> </tr> <tr> <td>Pobrezia energetikoaren adierazlea</td> <td>14,0</td> <td>--</td> <td>13,0</td> <td>--</td> </tr> </tbody> </table>	Adierazleak	Etxeak		Pertsonak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	[1] Tenperatura egokia	7,4	19.819	6,1	43.489	[2] Erreziiboetan atzerapenak	4,1	10.899	4,5	31.909	[3] Hezetasuna	9,2	24.642	9,1	64.638	Hiru itemen presentzia	0,5	1.236	0,4	2.652	Gutxienez item bat	17,2	46.101	16,0	113.136	Pobrezia energetikoaren adierazlea	14,0	--	13,0	--
Adierazleak	Etxeak		Pertsonak																																					
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.																																				
[1] Tenperatura egokia	7,4	19.819	6,1	43.489																																				
[2] Erreziiboetan atzerapenak	4,1	10.899	4,5	31.909																																				
[3] Hezetasuna	9,2	24.642	9,1	64.638																																				
Hiru itemen presentzia	0,5	1.236	0,4	2.652																																				
Gutxienez item bat	17,2	46.101	16,0	113.136																																				
Pobrezia energetikoaren adierazlea	14,0	--	13,0	--																																				

5. POBREZIA ENERGETIKOAREN ADIERAZLEAK

5.1. Pobrezia energetikoaren tasa, etxeen pertzepzioetan oinarritua

--	--

Oinarrizko gurutzaketak

Biztanleriaren pobrezia energetikoaren tasa, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera

		Pertsonak (biztanleria osoaren %)			Adierazlea
		Tenperatura	Fakturan atzerape nak	Hezetasuna	Pobrezia energetikoa
Sexua	Gizonezkoak	5,9	4,8	9,3	12,9
	Emakumezkoak	6,4	4,2	9,0	13,0
Etxeko erreferentziazko pertsonaren sexua	Gizonezkoak	4,9	4,4	9,1	11,6
	Emakumezkoak	10,5	5,0	9,3	17,6
Adina	<18 urte	6,8	8,7	9,4	15,8
	18-64 urte	6,3	4,5	10,1	13,6
	65 urte eta gorakoak	5,2	0,8	6,1	8,6
Herritartasuna	Bertakoak	4,8	3,2	9,0	10,9
	Atzerritarrak	26,3	24,7	11,2	44,3

5. POBREZIA ENERGETIKOAREN ADIERAZLEAK

5.1. Pobrezia energetikoaren tasa, etxeen pertzepzioetan oinarritua

	Sektorea	<i>Ekialdeko sektorea</i>	7,2	5,1	9,5	14,5
		<i>Mendebaldeko sektorea</i>	4,8	3,7	8,6	11,0
	Guztira	<i>Guztira</i>	6,1	4,5	9,1	13,0

Konparatiboa

Biztanleriaren pobrezia energetikoaren tasa

	Tasa (%)		Tasa (%)
Tenperatura egokia		Hezetasuna	
EB-27 2011 ¹	9,8	EB-27 2011 ¹	15,5
EB-15 2011 ¹	8,3	EB-15 2011 ¹	15,6
- Portugal (max.)	26,8	- Italia (max.)	23,2
- Luxenburgo (min.)	0,9	- Finlandia (min.)	5,7
Espainia 2011 ¹	5,9	Espainia 2011 ¹	15,6
Gipuzkoa 2012	6,1	Gipuzkoa 2012	9,1
Erreziboetan atzerapenak		Pobrezia energetikoa	
EB-27 2011 ¹	8,8	EB-27 2011 ¹	22,0
EB-15 2011 ¹	6,7	EB-15 2011 ¹	19,5
- Grezia (max.)	23,3	- Portugal (max.)	40,8
- Luxenburgo (min.)	2,2	- Suedia (min.)	7,9
Espainia 2011 ¹	5,0	Espainia 2011 ¹	16,2
Gipuzkoa 2012	4,5	Gipuzkoa 2012	13,0

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions).

5. POBREZIA ENERGETIKOAREN ADIERAZLEAK

5.2. Pobrezia energetikoaren tasa, etxeetako gastu eta sarrera erlazioan oinarrituta

Definizioa	Pobrezia energetikoko egoeran daude energia-gastua urteko sarreren % 10etik gorakoa den etxeak.																																								
Garrantzia	Ikuspegi hau batez ere Erresuma Batuan eta Irlandan garatu da, eta etxeetako sarreren eta etxeek berek energia-kontsumoan egiten duten gastuaren arteko erlazioan oinarritzen da nagusiki. Ikuspegi honek energia-gastuaren portzentaje-atalase bat zehaztea eskatzen duenez, % 10ekoa aukeratu da.																																								
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Adierazleak</th> <th colspan="2">Etxeak*</th> <th colspan="2">Pertsonak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Energia-gastuak ≤ sarreren % 5</td> <td>59,8</td> <td>160.422</td> <td>65,8</td> <td>465.704</td> </tr> <tr> <td>Energia-gastuak > sarreren % 5</td> <td>40,2</td> <td>107.813</td> <td>34,2</td> <td>241.572</td> </tr> <tr> <td>Energia-gastuak > sarreren % 10</td> <td>9,4</td> <td>25.254</td> <td>6,9</td> <td>48.752</td> </tr> </tbody> </table> <p>* Gipuzkoako etxeetako batez besteko energia-gastua etxeo sarrera garbien % 5,4koa da.</p>				Adierazleak	Etxeak*		Pertsonak		Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.	Energia-gastuak ≤ sarreren % 5	59,8	160.422	65,8	465.704	Energia-gastuak > sarreren % 5	40,2	107.813	34,2	241.572	Energia-gastuak > sarreren % 10	9,4	25.254	6,9	48.752													
Adierazleak	Etxeak*		Pertsonak																																						
	Tasa (%)	Kop.	Tasa (%)	Kop.																																					
Energia-gastuak ≤ sarreren % 5	59,8	160.422	65,8	465.704																																					
Energia-gastuak > sarreren % 5	40,2	107.813	34,2	241.572																																					
Energia-gastuak > sarreren % 10	9,4	25.254	6,9	48.752																																					
Oinarritzko gurutzaketak	<p>Etxeko urteko sarreren % 10etik gorako energia-gastuak dituzten etxeen eta pertsonen portzentajea, etxeo erreferentziako pertsonaren hainbat ezaugarri soziodemografikoren arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Tasa (%) Energia-gastuak > sarreren % 10</th> </tr> <tr> <th>Etxeak</th> <th>Pertsonak</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>5,1</td> <td>4,3</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>19,8</td> <td>15,7</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Adina</td> <td>44 arte</td> <td>5,5</td> <td>5,2</td> </tr> <tr> <td>45etik 64ra</td> <td>7,0</td> <td>5,5</td> </tr> <tr> <td>65 urte eta gehiago</td> <td>15,9</td> <td>11,3</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Herritartasuna</td> <td>Bertakoak</td> <td>9,2</td> <td>6,5</td> </tr> <tr> <td>Atzerritarrak</td> <td>13,1</td> <td>12,0</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Sektorea</td> <td>Ekialdeko sektorea</td> <td>10,0</td> <td>7,4</td> </tr> <tr> <td>Mendebaldeko</td> <td>8,6</td> <td>6,2</td> </tr> </tbody> </table>						Tasa (%) Energia-gastuak > sarreren % 10		Etxeak	Pertsonak	Sexua	Gizonezkoak	5,1	4,3	Emakumezkoak	19,8	15,7	Adina	44 arte	5,5	5,2	45etik 64ra	7,0	5,5	65 urte eta gehiago	15,9	11,3	Herritartasuna	Bertakoak	9,2	6,5	Atzerritarrak	13,1	12,0	Sektorea	Ekialdeko sektorea	10,0	7,4	Mendebaldeko	8,6	6,2
		Tasa (%) Energia-gastuak > sarreren % 10																																							
		Etxeak	Pertsonak																																						
Sexua	Gizonezkoak	5,1	4,3																																						
	Emakumezkoak	19,8	15,7																																						
Adina	44 arte	5,5	5,2																																						
	45etik 64ra	7,0	5,5																																						
	65 urte eta gehiago	15,9	11,3																																						
Herritartasuna	Bertakoak	9,2	6,5																																						
	Atzerritarrak	13,1	12,0																																						
Sektorea	Ekialdeko sektorea	10,0	7,4																																						
	Mendebaldeko	8,6	6,2																																						

5. POBREZIA ENERGETIKOAREN ADIERAZLEAK

5.2. Pobrezia energetikoaren tasa, etxeetako gastu eta sarrera erlazioan oinarrituta

		sektorea		
	Guztira	Guztira	9,4	6,9

Konparatiboa	Energia-gastuak etxeko urteko sarreren % 10etik gorakoak diren etxeen portzentajea	
		Tasa (%)
	Espainia 2010¹	12,4
	Gipuzkoa 2012	9,4

Iturriak: (1) TIRADO HERRERO, Sergio (zuz.) (2012). Pobreza Energética en España. Potencial de Generación de empleo derivado de la rehabilitación energética de viviendas. Madrid: Asociación de Ciencias Ambientales. 41. orrialdea.

6. GIZARTE TRANSFERENTZIEN SISTEMAREN ETA DBE/EPO/DBL/GLL SISTEMAREN INPAKTUAREN ADIERAZLEAK

6.1. Gizarte transferentzien eraginkortasuna pobrezia larria murrizteari dagokionez

Definizioa	<p>Gizarte transferentziek pobrezia larria murrizteari dagokionez duten eraginkortasuna zera da, gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larriaren tasaren (4.1.10 fitxa ikusi) eta pobrezia larriaren tasaren beraren, hau da, transferentzia sozial guztiak sartu ondorengoaren arteko aldea (1.2 fitxa ikusi).</p> <p>Lehen eta bigarren adierazleen arteko aldearen artean zera dugu, horietako lehenak ez dituela kontuan hartzen ez sistema publikoko beste transferentziak, ez gizarte laguntzari lotuak (DBE/EPO/DBL/GLL, etab.), ez gizarte segurantzari eta langabeziari lotuak (langabeziagatiko prestazioak, familia babestekoak, seme-alabaren arduragatiko prestazioak, gaixotasunekoak, elbarritasun prestazioak 65 urtez azpikoen kasuan eta enpresa-birmoldaketatik edo berregituraketatik ondorioztatutako aurretiko erretirokoak), ezta partikularren transferentziak ere.</p>																													
Garrantzia	<p>Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larriaren tasa (1.10 fitxa ikusi) eta pobrezia larriaren tasa (1.2 fitxa ikusi) adierazleak batera hartuz gero, modua izango dugu gizarte babeseko sistemak pobrezia murrizteko egiten duen ahaleginaren emaitzak kuantifikatzeko.</p>																													
Gipuzkoa 2012ko datuak	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Pertsonak</th> <th colspan="2">Etxeak</th> </tr> <tr> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> <th>Tasa (%)</th> <th>Eragindako kop.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larria</td> <td>10,0</td> <td>70.420</td> <td>11,4</td> <td>30.512</td> </tr> <tr> <td>Gizarte transferentzien ondotiko pobrezia larria</td> <td>4,3</td> <td>30.589</td> <td>4,0</td> <td>10.811</td> </tr> <tr> <td>Aldea</td> <td>5,7</td> <td>39.831</td> <td>7,4</td> <td>19.701</td> </tr> <tr> <td>Murrizketa (%)</td> <td>-% 56,6</td> <td>--</td> <td>-% 64,6</td> <td>--</td> </tr> </tbody> </table>		Pertsonak		Etxeak		Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.	Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larria	10,0	70.420	11,4	30.512	Gizarte transferentzien ondotiko pobrezia larria	4,3	30.589	4,0	10.811	Aldea	5,7	39.831	7,4	19.701	Murrizketa (%)	-% 56,6	--	-% 64,6	--
	Pertsonak		Etxeak																											
	Tasa (%)	Eragindako kop.	Tasa (%)	Eragindako kop.																										
Gizarte transferentzien aurretiko pobrezia larria	10,0	70.420	11,4	30.512																										
Gizarte transferentzien ondotiko pobrezia larria	4,3	30.589	4,0	10.811																										
Aldea	5,7	39.831	7,4	19.701																										
Murrizketa (%)	-% 56,6	--	-% 64,6	--																										
Oinarrizko gurutzaketak	<p style="text-align: center;">Pobrezia larriaren tasa gizarte transferentzien aurretik eta ondoren, hainbat aldagai soziodemografikoren arabera</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2"></th> <th>Aurretik</th> <th>Ondoren</th> <th>Aldea</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">Sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>9,9</td> <td>4,5</td> <td>5,4</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>10,0</td> <td>4,2</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua</td> <td>Gizonezkoak</td> <td>8,0</td> <td>3,9</td> <td>4,1</td> </tr> <tr> <td>Emakumezkoak</td> <td>16,8</td> <td>5,7</td> <td>11,1</td> </tr> </tbody> </table>			Aurretik	Ondoren	Aldea	Sexua	Gizonezkoak	9,9	4,5	5,4	Emakumezkoak	10,0	4,2	5,8	Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	8,0	3,9	4,1	Emakumezkoak	16,8	5,7	11,1						
		Aurretik	Ondoren	Aldea																										
Sexua	Gizonezkoak	9,9	4,5	5,4																										
	Emakumezkoak	10,0	4,2	5,8																										
Etxeko erreferentziako pertsonaren sexua	Gizonezkoak	8,0	3,9	4,1																										
	Emakumezkoak	16,8	5,7	11,1																										

Adina	<18 urte	13,3	6,1	7,2
	18-64 urte	10,9	4,4	6,5
	65 urte eta gorakoak	4,1	2,6	1,5
Herritartasuna	Bertakoak	8,7	3,2	5,5
	Atzeritarrak	28,6	21,9	6,7
Sektorea	Ekialdeko sektorea	9,9	4,4	5,5
	Mendebaldeko sektorea	10,0	4,2	5,8
Guztira	Guztira	10,0	4,3	5,7

Konparatiboa

Pobrezia larriaren tasa biztanlerian, gizarte transferentzien aurretik eta ondoren

	Aurretik	Ondoren	Aldea	Murrizketa (%)
EB-27 2011¹	14,2	5,7	8,5	-% 60
EB-15 2011¹	14,5	5,5	9,0	-% 62
- Erresuma Batua (max.)	18,8	5,0	13,8	-% 73
- Italia (min.)	11,1	8,1	3,0	-% 27
Espainia 2011¹	17,1	10,1	7,0	-% 41
Euskadi 2012²	10,6	3,5	7,1	-% 67
Gipuzkoa 2012	10,0	4,3	5,7	-% 57

Iturriak: (1) Eurostat. EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions). (2) EOE. Enplegu eta Gizarte Politiketako Departamentua. Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta 2012.

* Gizarte transferentzien aurretik pobrezia larriak EB-15ean zituen tasen balio maximo eta minimoak dira.

6. GIZARTE TRANSFERENTZIEN SISTEMAREN ETA DBE/EPO/DBL/GLL SISTEMAREN INPAKTUAREN ADIERAZLEAK

5.3.2. Pobreziaren murrizketa DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren eraginez

<p>Kontsiderazio metodologikoak</p>	<p>Atal honetan aurkezten diren datuak prestazio ekonomikoen DBE/EPO/DBL/GLL sistemak gure lurraldean pobreziaren gainean duen eraginari buruzko lehen analisi baten emaitza dira; analisisa egiteko abiapuntua Pobrezia eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 laneko datuak izan dira. Datu hauek erabilgarriak izan daitezke Gipuzkoan sarrerak bermatzeko sistemak duen funtzionamenduaren gaineko ikuspegi zabala izateko, baina, hala eta guztiz, beharrezko zuhurtziaz interpretatu behar dira. Izan ere, analisi mota hau, neurri handi batean, laguntza edo prestazio sozial jakin batzuk jasotzen dituzten etxeak erreferentzia harturik egiten dira, baina horiek, egiaz, pisu erlatibo txikia izaten dute etxe multzo osoarekiko. Hori dela eta, lurralde jakin bateko etxe multzoari egindako inkestek, etxe pobreez osatutako lagin oso zabalik edota azpilagin espezifikorik ez dutenek –inkesta honen kasuan bezala-, kasu erreal kopuru txikia hartu ohi dute prestazio sozialen onuradun diren etxeei dagokienez eta, horrela, lortu nahi diren emaitzen sendotasun eta oinarria nabarmen ahultzen da.</p> <p>Gipuzkoako Lurralde Historikoko <i>Pobreziari eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012</i> lanaren kasuan, guztira 54 etxe zenbatu dira, 1.193ko kopuruan, inkesta egiten ari zen unean edo azken urtean ondoko laguntza edo prestazio ekonomiko hauetako bat hartuak: Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta Etxebizitzaren Prestazio Osagarriaz edo gabe, Diru-sarbideak Bermatzeko edo Gizarte Larrialdiko Laguntzak.</p>									
<p>Emandako informazioaren deskripzioa</p>	<p>Atal honetan bi datu mota aurkezten dira:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pobrezia larriaren murrizketa DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren eraginez: DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren aurretiko eta ondoko pobreziaren arteko murrizketa portzentaje gisa adierazia. Ateratako datuetatik ondoriozta daiteke, beraz, prestazio horietarako sarrerak % 31,5 murrizten duela pobrezia larria. • DBE/EPO/DBL/GLL sistemak prestazio horien onuradun diren pertsonen pobrezia larriko egoeretan duen eragina: hemen aztertu egiten da biztanleria onuradunaren artean zenbateko proportzioa ateratzen den, edo ez den, pobrezia larritik prestazioetarako sarreraren ondoren. 									
<p>Garrantzia</p>	<p>Pobrezia larriaren tasa adierazleak, aipatutako prestazioen (DBE/EPO/DBL/GLL) transferentzien aurretik eta ondorengoak, batera hartuz gero, gutxieneko errenta sistemak pobrezia larria murrizteko duen eraginkortasuna izango dugu.</p>									
<p>Gipuzkoa 2012ko datuak</p>	<p style="text-align: center;">DBE/EPO/DBL/GLL sistemak pobrezia larriaren tasan duen eraginari buruzko adierazleak</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;"></th> <th style="width: 20%; text-align: center;">Eragindako biztanleria</th> <th style="width: 20%; text-align: center;">Biztanleria osoaren %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren aurretik</td> <td style="text-align: center;">44.631</td> <td style="text-align: center;">6,3</td> </tr> <tr> <td>Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren</td> <td style="text-align: center;">30.589</td> <td style="text-align: center;">4,3</td> </tr> </tbody> </table>		Eragindako biztanleria	Biztanleria osoaren %	Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren aurretik	44.631	6,3	Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren	30.589	4,3
	Eragindako biztanleria	Biztanleria osoaren %								
Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren aurretik	44.631	6,3								
Pobrezia larriaren tasa DBE/EPO/DBL/GLLren	30.589	4,3								

ondotik		
Aldea	14.042	2,0
Pobrezia larriaren murrizketa (%)	% 31,5	

DBE/EPO/DBL/GLL sistemaren eraginkortasunari buruzko adierazleak

	Kopurua	Biztanleria osoaren %	Biztanleria atendituaren %
DBE/EPO/DBL/GLL -ren pertsona onuradunak	28.070	% 4,0	% 100,0
- Pobrezia larritik atereak	14.042	% 2,0	% 50,0
- Pobrezia larritik atera ez direnak	8.848	% 1,3	% 31,5
- Ez zeuden pobrezia larriko egoeran*	5.180	% 0,7	% 18,5

* Analizatutako laguntza eta prestazioetakoren bat azken urtean jaso duten etxeetan daude pertsona hauek, baina dituzten sarrera baliokide garbien arabera ez daude pobrezia larriko egoeran. Horrek ez du esan nahi pertsona horiek ez zeudenik behar egoeran, edota prestazioetarako baldintzak betetzen ez zituztenik.

6. GIZARTE TRANSFERENTZIEN SISTEMAREN ETA DBE/EPO/DBL/GLL SISTEMAREN INPAKTUAREN ADIERAZLEAK

5.3.3. Eskatzaile potentziala izaki DBE/EPO/DBL sistemara iristen ez den biztanleria

<p>Kontsiderazio metodologikoak</p>	<p>Pobreziari eta Gizarte Bazterketari buruzko Inkesta 2012 lanak ematen duen informaziotik abiatuta DBE/EPO/DBLren eskatzaile potentziala den biztanleria zehaztea esplorazioko hurbilketa bat da, aztertu nahi den fenomenoarekiko, zeren eta, lehen-lehenik, lagin-azterketa batean oinarrituta baitago eta, beraz, akats maila batzuen mende, eta, bigarrenik, inkestaren bidez jasotako datuak, kantitatez eta kalitatez, ezin baitira parekatu horrelako prestazioetara iritsi ahal izateko behar den informazio administrazioarekin.</p>												
<p>Emandako informazioaren deskripzioa</p>	<p>DBE/EPO/DBLren eskatzaile potentziala den biztanleria zehazteko, ondoko alderdi hauek hartu dira kontuan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etxeak, inkestan definitu diren moduan, ez datozenez bat Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko 147/2010 Dekretuak, maiatzaren 25ekoak, jasotzen dituen elkarbizitza-unitateekin, lehen-lehenik etxeen kategorizazio berria egin da, etxebizitza berean elkarbizitza-unitate bat baino gehiago dagoela jotzeko aipatzen diren baldintza nagusiak harturik aintzat. • Horren osagarri, 147/2010 Dekretuak aurreikusten dituen sarrerarako baldintza ekonomikoen artean, honakoak hartu dira kontuan: (1) Ohiko etxebizitzaz aparteko etxebizitzarik ez izatea. (2) Ez izatea ondare baimendu maximorik, 2012rako estipulatutako kopuruen arabera, etxearen neurria eta pertsona pentsioduna den ala ez kontuan hartuta. (3) Ez izatea sarrera baimendu maximorik, 2012rako estipulatutako kopuruen arabera, berriro ere etxearen neurria eta pertsona pentsioduna den ala ez kontuan hartuta. Baldintza honi dagokionez, gainera, ahal izan den neurrian kontuan hartu da Dekretuaren 21. artikuluan sarrera ez konputagarri buruz adierazia. • Azkenik, DBEren hartzaile izateko bete behar den 3 urtez erroldatuta egotearen baldintza hori urtebeteko epera murriztu da, DBLrako aukera izateko kasuan jasotzen den moduan. 												
<p>Garrantzia</p>	<p>Eskatzaile potentziala den biztanleria prestazio ekonomikoetarako aukerarik ez izatearen kontua (ingelesez, <i>non take up of benefits</i>) gero eta arreta handiagoa jasotzen ari da Europako esparru politiko eta akademikoan, horretan erasota geratu baita arazo honen irismena. Gipuzkoarako lortutako datua bat dator, neurri handi batean, RSA frantsesari buruz egindako antzeko ikerketetako emaitzekin, eta adierazten du ezen, eskaera potentzialaren % 100 atenditu ahal izateko, pertsona onuradunen kopuruak % 50 baino gehiago egin beharko lukeela gora. Ez da ahantzi behar, edonola ere, gutxi gorabeherako zenbatespen bat dela.</p>												
<p>Gipuzkoa 2012ko datuak</p>	<p style="text-align: center;">DBE/EPO/DBL sistemaren eraginkortasunari buruzko adierazleak</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: center;">Kopurua</th> <th style="text-align: center;">Biztanleria osoaren %</th> <th style="text-align: center;">Eskatzaile potentziala den biztanleriaren %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eskatzaile potentziala den biztanleria</td> <td style="text-align: center;">45.441</td> <td style="text-align: center;">6,4</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> <tr> <td>- Sistemaren atenditutako biztanleria</td> <td style="text-align: center;">28.070</td> <td style="text-align: center;">4,0</td> <td style="text-align: center;">61,8</td> </tr> </tbody> </table>		Kopurua	Biztanleria osoaren %	Eskatzaile potentziala den biztanleriaren %	Eskatzaile potentziala den biztanleria	45.441	6,4	100	- Sistemaren atenditutako biztanleria	28.070	4,0	61,8
	Kopurua	Biztanleria osoaren %	Eskatzaile potentziala den biztanleriaren %										
Eskatzaile potentziala den biztanleria	45.441	6,4	100										
- Sistemaren atenditutako biztanleria	28.070	4,0	61,8										

- Sistematan atenditu gabeko biztanleria	17.371	2,4	38,2
---	--------	-----	------

II. ERANSKINA

GIPUZKOAKO POBREZIA ETA GIZARTE BAZTERKETARI BURUZKO INKESTAREN GALDETEGIA

2012

**GIPUZKOAKO LURRALDE HISTORIKOAREN POBREZIA ETA GIZARTE-BAZTERKETARI
BURUZKO 2012 INKESTA**

IDEV	<input type="text"/>
KODEA	<input type="text"/>
UNITATE INDEPENDENTEA	<input type="text"/>
GALDESORTA-ZK.	<input type="text"/>
ESKUALDEA	<input type="text"/>
UDALERRIA	<input type="text"/>
BARRUTIA	<input type="text"/>
SEKZIOA	<input type="text"/>

ETXEBIZITZA MOTA	
Banakako etxebizitza independentea (txaleta, landetxea)	1
Banakako etxebizitza independentea (baserria)	2
Banakako etxebizitza atxikia edo bikoitza	3
Etxebizitza edo apartamentua <10 etxebizitzetako eraikinean	4
Etxebizitza edo apartamentua 10 edo etxebizitza gehiagoko eraikinean	5
Bestelako erabilera batzuetarako eraikin bateko etxebizitza (eskola, bulegoa, lantegia, etab.)	6
Etxebizitza izateko egokitutako behealdea edo merkataritza-lokala	7
Infraetxea (txabola, etxola, abeletxe, etab.)	8
<i>Oharrak:</i>	

H1	H2	H3
ETXEBIZITZA MOTA	ETXEBIZITZAN BIZI DIREN PERTSONEN KOPURUA (denboraldi batean bertan bizi ez direnak barne)	INKESTA EGITEKO ERABILITAKO ERREFERENTZIA NUKLEOAREN TAMAINA (Erreferentziako pertsona eta egun bere taldetzat edo bizikidetzat-unitatetzat hartzen duen horretako kideak hartzen dira barnean, haiekin duen familia-harremana kontuan izan gabe)
Pertsona bakarrekoa..... 1		
Pertsona anitzekoa, familiaz bestekoa 2		
Familia, nukleorik gabe..... 3	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nukleo bakarreko familia..... 4		

Familiarra (nukleo anitza)..... 5

ELKARRIZKETATUTAKO PERTSONAREN DATUAK
IZENA: _____
HELBIDEA: _____
UDALERRIA: _____
HARREMANERAKO TELEFONOA: _____

ETXEAN BIZI DIREN PERTSONAK			
Hurrenke ra-zk.	Sexua (G – E)	Adina	Erreferentziako pertsonarekin harremana
1			Erreferentziako pertsona
2			
3			
4			
5			
Oharrak:			

KONTROL-DATUAK

ELKARRIZKETATZAILEAREN KODEA				
<table border="1"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>				

ELKARRIZKETAREN DATA ETA IRAUPENA			
EGUNA	_ _	URTEA	2012
HILABETEA	_ _	IRAUPENA	_ _

A. ETXEBIZITZA ETA BERTAN BIZI DIREN PERTSONEN EZAUGARRI DEMOGRAFIKOAK

Ondoren datu batzuek eskatzen zaizkizu etxeaz eta bertan zurekin bizi den pertsona bakoitzaz

Pertsonaren nortasuna:	Erreferentziako					
	Pertsona	1	2	3	4	5
Familiaren hurrenkera-zk.		1	2	3	4	5
¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.. Familia-talde mota						
1. Ez da familia-taldea. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara	1	1	1	1	1	1
2. Seme-alabarik gabeko senar-emazteak/bikotea	2	2	2	2	2	2
3. Seme-alabadun senar-emazteak/bikotea	3	3	3	3	3	3
4. Seme-alabadun aita/ama	4	4	4	4	4	4
5. Bestelako familia-talde bat	5	5	5	5	5	5

P2. Partaide den familia-taldea (hurrenkera-zk.)	_	_	_	_	_
P3. Erreferentziako pertsona (bat baino gehiago, familia-talde bat baino gehiago direnean soilik)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P4. Erreferentziako pertsona (Bakar bat izan daiteke soilik)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P5. Pertsona informatzailea (Erreferentziako pertsona eta/edo bere bikotea)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P6. Erreferentziako pertsonarekin harremana					
1. Erreferentziako pertsona	1	1	1	1	1
2. Senar-emazte edo bikotea	2	2	2	2	2
3. Seme-alaba, seme-alabaordeak	3	3	3	3	3
4. Suhi, erraina.	4	4	4	4	4
5. Aita, ama, aita-amaginarrebak	5	5	5	5	5
6. Anai-arreba, koinata	6	6	6	6	6
7. Biloba	7	7	7	7	7
8. Beste ahaide bat	8	8	8	8	8
9. Zerbitzaria	9	9	9	9	9
10. Ahaidea ez den pertsona	10	10	10	10	10
P7. Sexua					
1. Gizona	1	1	1	1	1
2. Emakumea	2	2	2	2	2
P8. Legezko egoera zibila					
1. Ezkongabea	1	1	1	1	1
2. Ezkondua	2	2	2	2	2
3. Alarguna	3	3	3	3	3
4. Dibortziatua, banandua	4	4	4	4	4
P9. Inkesta hau betetzeko garaiko adina	_ _	_ _	_ _	_ _	_ _
P10. Jaiotza hilabetea (Kodetu 1 eta 12 tartean)	_ _	_ _	_ _	_ _	_ _
P11. Jaiotza urtea (Urte osoa 4 digitukoa)	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _
P12. Jaiolekua (Estatuan jaiotakoa bada, galdetu zein probintzian; atzerrian jaiotakoa bada, galdetu herrialdeaz)					
1. Estatuan bada, zein Probintzia edo Lurralde Historikoan? - Kodea (A kodeak)	_____▼ _ _	_____▼ _ _ _	_____▼ _ _ _	_____▼ _ _ _	_____▼ _ _ _

2. Estatutik kanpo bada, zein herrialdetan? - Kodea (B kodeak)	_____↘ _ _ _ _	_____↘ _ _ _ _	_____↘ _ _ _ _	_____↘ _ _ _ _	_____↘ _ _ _ _
(Soilik galdetu ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. = "2" bada; galdera honetan "1" jarri P12 ari 1 erantzunez gero) P13. Herritartasuna (Aukera bakar bat markatu)					
1. Espainiarra	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
2. Espainiarra eta beste bat - Beste herrialde bat (Espainiaz gain). Kodea (B kodeak)	2↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
3. Atzerritarra - Herrialde. Kodea (B kodeak)	3↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3↘ _ _ _ _ →¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
4. Bestelako egoera batzuek (babes-eskatzaileak, errefuxiatuak, etab.)	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P14. Baimen mota					
1. Egoitza-baimena eskusiboki	1	1	1	1	1
2. Lanerakoa	2	2	2	2	2
3. Komunitarioa	3	3	3	3	3
4. Egoitza edo lanerako baimenik gabea	6	6	6	6	6
5. Bestelako bat (egoera irregularrean gelditua, etab.)	7	7	7	7	7
P15. Erroldatzearen egoera (Irakurri aukerak)					
1. Gipuzkoan erroldatua	1	1	1	1	1
2. Araba edo Bizkaian erroldatua	2	2	2	2	2
3. Espainiako lekuren batean erroldatua	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
4. Erroldatu gabea	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	4→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
(Soilik ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. = 1 edo 2 erantzunez gero) P16. EAEn erroldatuta bizi izandako aroa (Soilik 12 edo hilabete gutxiago badira, jarri hilabeteen zenbatekoa)	3.	4.	5.	6.	7.
1. Betidanik (jaiotzaz)	1	1	1	1	1
2. Ez beti ↘ Zenbat urte dira?	2↘ _ _ _	2↘ _ _ _	2↘ _ _ _	2↘ _ _ _	2↘ _ _ _

B. HEZKUNTZA-MAILA, IKASKETAK, AMA-HIZKUNTZA ETA HIZKUNTZA-IKASKETAK

Ondoren datu batzuek eskatzen zaizkizu etxeko hezkuntza eta ikasketa-mailaz

Pertsonaren nortasuna:	Erreferentziako				
	Pertsona				
Familiaren hurrenkera-zk.	1	2	3	4	5
Lehenik, galdetuko zaizu etxebizitzan bizi diren 16 edo urte gehiago edota aurten 16 urte betetzen dituzten pertsonen inguruan.					
P17. Zein da lortutako ikasketa-mailarik altuena?					
0. Ez da egokia, 16 urte baino gutxiago ditu, eta ez du adin hori beteko aurtengoan	0	0	0	0	0
1. Ez daki irakurtzen ez idazten	1	1	1	1	1
2. Badaki irakurtzen eta idazten, baina 5 baino urte gutxiagoan joan zen eskolara	2	2	2	2	2
3. Eskolara joan zen 5 edo urte gehiagoan, baina ez zuen OHO, DBH, Lehen-mailako ikasketa-titulua edo lehen-mailako ikasketen agiria lortu	3	3	3	3	3
4. Lehenengo zikloko Bigarren hezkuntza: 11 edo 12 eta 14 urteen tartean jasotako prestakuntza, aurreko sisteman, eta 16 urte arte egungo sisteman. DBH, OHO, Lehen-mailako ikasketa titulua edo lehen-mailako ikasketen agiria	4	4	4	4	4
5. Batxilergo ikasketak: Batxilergoa (LOE/LOGSE), BBB (UBI izan edo ez), Goi Batxilergoa (unibertsitate aurreko ikasturtea izan edo ez)	5	5	5	5	5
6. Erdi-mailako Langintza Ikasketa edo haren baliokidea	6	6	6	6	6
7. Goi-mailako Langintza Ikasketa edo haren baliokidea	7	7	7	7	7
8. 1. zikloko unibertsitate-ikasketak	8	8	8	8	8
9. 2. zikloko unibertsitate-ikasketak edo haien baliokidea	9	9	9	9	9
10. Doktoregoa edo haren baliokidea	10	10	10	10	10
Ondoren datu batzuek eskatzen zaizkizu etxeko adina kontuan hartu gabe					
P18. Ikasketa moduren bat betetzen ari al zarete zu edo etxeko pertsonaren bat 2012/2013 ikasturtean? (Edonolako prestakuntza eta ikasketak hartzen dira kontuan (haurtzaindegia, irakaskuntza arautua edo arautu gabea, helduen hezkuntza, etab.)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P19. Zein ikasketa edo prestakuntza egiten ari zara 2012/2013 ikasturtean? (Erantzun anizkuna)					
1. Haurtzaindegia (2 urte arte)	1	1	1	1	1
2. Haur Hezkuntza (2 eta 5 urte tartean)	2	2	2	2	2
3. Lehen Hezkuntza	3	3	3	3	3
4. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza (DBH)	4	4	4	4	4
5. Lanbide Hastapeneko Kualifikazio Programa	5	5	5	5	5

6. Batxilergoa	6	6	6	6	6
7. Erdi-mailako LH	7	7	7	7	7
8. Goi-mailako LH	8	8	8	8	8
9. Unibertsitate Graduko ikasketak, Arkitektura, Ingeniaritza edo baliokidea	9	9	9	9	9
10. Unibertsitateko Master ofiziala, medikuntza espezialitateak edo baliokideak	10	10	10	10	10
11. Doktoregoa	11	11	11	11	11
12. Hizkuntza Eskola Ofizialeko eta Musika eta Dantza Eskoletako ikasketak	12	12	12	12	12
13. Pertsona Helduen Hezkuntza Ikasketak (HHI)	13	13	13	13	13
14. Hezkuntza berezia edo baliokidea	14	14	14	14	14
15. Beste batzuek	15	15	15	15	15
↳ Zehaztu:	_____	_____	_____	_____	_____
P20. Nolakoa da 2012/2013 ikasturtean joaten zaren zentroa?: Publikoa, pribatu hitzartua edo pribatua					
1. Publikoa	1	1	1	1	1
2. Pribatu hitzartua	2	2	2	2	2
3. Pribatua	3	3	3	3	3
 Ondoren datu batzuek eskatzen zaizu ama-hizkuntza eta hizkuntzen ikasketaz galdera batzuei erantzutea. Mesedez, erantzun etxebizitzan dauden 3 edo urte gehiagoko pertsonez.					
P21. Zein da zure ama-hizkuntza? Eta zure etxebizitzan bizi direnena?					
1. Euskara	1	1	1	1	1
2. Gaztelera	2	2	2	2	2
3. Biak: euskara eta gaztelera	3	3	3	3	3
4. Beste bat edo beste batzuek	4	4	4	4	4
P22. Ama-hizkuntzaz gain, zein bestelako hizkuntzetan jarduterik duzu? Eta etxebizitzan bizi diren beste pertsonek?					
1. Euskara	1	1	1	1	1
2. Gaztelera	2	2	2	2	2
3. Ingelesa	3	3	3	3	3
4. Frantsesa	4	4	4	4	4
5. Alemana	5	5	5	5	5
6. Beste hizkuntza batzuek	6	6	6	6	6

C. OSASUNA ETA AUTONOMIA

Ondoren eskatzen zaizu etxebizitzako pertsona bakoitzaren inguruan osasun eta arreta sanitarioaren galdera batzuei erantzutea.

Pertsonaren nortasuna:	Erreferentziako				
	Pertsona				
Familiaren hurrenkera-zk.	1	2	3	4	5

P23. Nolakotzat joko zenuke etxebizitzako pertsona bakoitzaren osasuna?					
1. Oso ona	1	1	1	1	1
2. Ona	2	2	2	2	2
3. Hala-holakoa	3	3	3	3	3
4. Eskasa	4	4	4	4	4
5. Oso eskasa	5	5	5	5	5
P24. Zein da duzun osasun-estaldura? (Irakurri aukerak. Badago aukera bat baino gehiago markatzerik)					
1. Gizarte Segurantzza (Osakidetza)	1	1	1	1	1
2. Kolektiboki afiliatzeko mutualitatea (derrigorrezkoa)	2	2	2	2	2
3. Aseguru pribatuak (borondatezkoa)	3	3	3	3	3
4. Beste batzuek	4	4	4	4	4
5. Batere ez	5	5	5	5	5
P25. Tabakoa erretzeko ohitura al duzu? (Eguneko bost zigarreta edo gehiago erretzen baditu)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P26. Joan al du zara osasun-egoitzaren batera joandako urtean? Galdera honetan kontuan hartzen dira anbulatorio eta ospitaleak, kontsulta pribatu eta mediku espezialistak.					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P27. Ezgaitasun, osasun-arazo edo gaixotasunen baten ondorioz, ba al duzu %33 edo gradu gehiagoko ezgaitasun-agiririk?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P28. Ba al du etxekoren batek ezgaitasun, gaixotasun kroniko edo osasun-arazo larrikerik bere adineko bizimoduko oinarrizko eginkizunak betetzeko –jan, jantzi, mugitu, komunikatu edota komunera joateko?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P29. Egin al duzue, zuk edota etxekoren batek, mendekotasunaren ebaluazioa egiteko eskaria?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P30. Zein ezgaitasun-maila aitortu zaio?					

1. I. Gradua edo mendekotasun moderatua	1	1	1	1	1
2. II. Gradua edo mendekotasun larria	2	2	2	2	2
3. III. Gradua edo mendekotasun oso larria	3	3	3	3	3
4. Ez du mendekotasun-gradua ezagutzen	4	4	4	4	4
5. Ez zaio onartu inongo mendekotasun-gradurik	5	5	5	5	5
6. Erabaki gabe dago mendekotasun-gradua	6	6	6	6	6
P31. Eguneko bizimoduko betekizunetarako laguntza moduren bat edota beste pertsona baten laguntza behar al du?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P32. Laguntza beharrezkoa gertatuz gero, ari al da laguntza hori jasotzen?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P33. Mesedez, esan zein pertsonen laguntza edo zerbitzuak jasotzen dituzten etxebizitzan beharra duten pertsonek (Irakurri aukera guztiak. Erantzun anizkuna. Gehienaz ere hiru jarri)					
1. Etxebizitzan bizi den emakumezkoa	1	1	1	1	1
2. Etxebizitzan bizi den gizonezkoa	2	2	2	2	2
3. Etxean bizi ez den emakumezko ahaidea	3	3	3	3	3
4. Etxean bizi ez den gizonezko ahaidea	4	4	4	4	4
5. Adiskide eta/edo bizilagunak	5	5	5	5	5
6. Etxez etxeko laguntza-zerbitzu publikoa (administrazioak kontratatutakoa)	6	6	6	6	6
7. Etxez etxeko laguntza-zerbitzu edo etxeko zerbitzari pribatua	7	7	7	7	7
8. Telelaguntza-zerbitzua	8	8	8	8	8
9. Erakunde edo elkarte bateko pertsona boluntarioa	9	9	9	9	9
10. Beste batzuek	10	10	10	10	10
P34. Joaten al da zure etxekoren bat ondoren aipatuko diren eguneko arreta-zerbitzuren batera?					
1. Pertsona adinduentzako eguneko zentroa	1	1	1	1	1
2. Okupazio-zentroa	2	2	2	2	2
3. Enplegu-zentro berezia	3	3	3	3	3
4. Buru-osasun arazoak dituzten pertsonentzako eguneko zentroa	4	4	4	4	4
5. Drogamenpekotasun arazoak dituzten pertsonentzako eguneko zentroa edo programa ambulatorioa	5	5	5	5	5
6. Gizarte-bazterketa egoeran edo horren arriskuan diren pertsonentzako eguneko zentroa	6	6	6	6	6
7. Bestelako zentro eta zerbitzu batzuek. Zehaztu	7	7	7	7	7

8. Ez da joaten inolako eguneko zentro edo zerbitzura	8	8	8	8	8
---	---	---	---	---	---

D. JARDUERA, ENPLEGUA ETA PRESTAKUNTZA

Ondoren galdetuko zaizu etxebizitzan bizi diren 16 edo urte gehiago dituzten (edo aurtien 16 urte beteko dituztenak) enplegu eta okupazioaren inguruko datu batzuek

Pertsonaren nortasuna: Familiaren hurrenkera-zk.	Erreferentziako				
	Pertsona				
	1	2	3	4	5
P35. Lanik egin al duzu inoiz?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2
P36. Joandako hilabeteetan, ondoren aipatuko diren etatik zein izan da <u>egoera nagusia</u>? (Irakurri aukera guztiak eta bakar bat markatu)					
1. Lanpetua (bertan kontuan hartzen dira soldatuko langileak, beregaineko langile, familia-laguntza negoziarioan eta epe baterako bajaran edo amatasun-baimena duten langileak)	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
2. Langabetua	2	2	2	2	2
3. Ikasle, eskola-ikasle edo prestakuntzan	3	3	3	3	3
4. Erretiraturua, erretiro aurreratua	4	4	4	4	4
5. Lanerako ezintasun iraunkorra	5	5	5	5	5
6. Errentaduna	6	6	6	6	6
7. Etxeko lanak eta/edo adingabe edo beste pertsona batzuen zaintza	7	7	7	7	7
8. Jardunik gabeko beste pertsona batzuek ∨Zehaztu:	8∨ _____	8∨ _____	8∨ _____	8∨ _____	8∨ _____
P37. Egin al zenuen, gutxi izan arren, <u>diruz ordaindutako zeregin edo lanen bat</u>? (edonolako lanak, lantxo modukoak barne)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.

P38. Ondoren galdetuko zaizu etxeko pertsona lanpetuek egiten dituzten zeregin nagusiez. Esango al zenituzke zein <u>lan, profesio edo lanbide</u> duten etxekoek? (Ahal bezain beste zehaztu,					
---	--	--	--	--	--

adibidez: komertzioko dendaria, autoetako mekanikaria, garabidaria, etab.)					
(Literalki emandako erantzuna idatzi, ahal bezain zehatzen, eta ondoren C kodeetako taularen arabera kodetu)	_____	_____	_____	_____	_____
	_____	_____	_____	_____	_____
	_____	_____	_____	_____	_____
	_____↘	_____↘	_____↘	_____↘	_____↘
Kodea:	I__II__I	I__II__I	I__II__I	I__II__I	I__II__I
P39. Esango al zenuke zein <u>ekonomia-sektorekoa den lan egin edo zuzentzen duzun saltegiak?</u>					
1. Lehen-sektorea (nekazaritza, abeltzaintza, basogintza, arrantza)	1	1	1	1	1
2. Industria	2	2	2	2	2
3. Eraikuntza	3	4	4	4	4
4. Zerbitzuak	4	5	5	5	5
P40. Zein da zure laneko egoera profesionala? (Irakurri aukerak)					
1. Enplegatzaile edo soldatoko langileak dituen enpresaria	1→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	1→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	1→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	1→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	1→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
2. Langile gabeko enpresaria, langile independente edo autonomoa	2→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	2→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	2→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	2→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	2→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
3. Familia-laguntza (familiako baten negozioan egindako laguntzailana)	3→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	3→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	3→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	3→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	3→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
4. Kooperatiba-bazkidea	4→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	4→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	4→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	4→jError! No se encuentra el origen de la referencia.	4→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
5. Administrazio publikoko soldatoko langilea	5	5	5	5	5
6. Enpresa publikoko soldatoko langilea	6	6	6	6	6
7. Sektore pribatuko soldatoko langilea	7	7	7	7	7
8. Beste batzuek. ↘Zehaztu:	8↘	8↘	8↘	8↘	8↘
	_____	_____	_____	_____	_____
P41. Nolakoa da zure kontratu edo enpresarekiko lan-harremana?					
1. Zehaztugabeko epea	1	1	1	1	1
2. Aldi baterakoa	2	2	2	2	2
3. Lan edo zerbitzukoa	3	3	3	3	3
4. Bestelako bat	4	4	4	4	4
5. Kontraturik gabea	5	5	5	5	5
P42. Ordaintzen al duzu edo ordaintzen al dute zure gizarte-segurantzako kuota?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2	2	2	2	2

P43. Joandako 12 hilabeteetan bete al duzu edonolako langintzarik?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P44. Guztira, zenbat denboran egin duzu lan joandako 12 hilabeteetan? (Jarri astero egindako lanorduen bat az bestekoa)					
Lan egindako hilabete-kopurua:	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _
Astero lan egindako bat az besteko ordu-kopurua	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _
P45. Enplegu bila al zabilta?					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P46. Noiztik zabilta enplegu bila? (Idatzi erantzuna hilabeteen arabera; urteka erantzunez gero, erantzun literal jarri eta hilabete-kopurua kalkulatu hartatik)					
Erantzun literala:	_____	_____	_____	_____	_____
72 hilabete arteko kopurua (72 = 6 urte): (0 = hilabete 1 baino gutxiago; 73 = 6 urte baino gehiago)	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _
(Soilik ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.= 1 bada, hau da, noizbait lan egin badu)					
P47. Zure lan-bizitzan, eta guztira, zenbat urtean egin duzu ordaindutako lana?					
Lan egindako urteak : (‘0’ ‘batere ez’ erantzutean eta ‘1’ urtebete edo gutxiago denean)	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _	_ _ _

(¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.=1, 2 edo 3 bada)					
P48. Etxebizitzan bizi diren 16 edo urte gehiago dituzten pertsonak kontuan hartuz, dela lanean edo lanpetuta, egin al dute hurrenez hurren aipatuko zaizkizun prestakuntza-ekintza hauetakoren bat joandako urtean? (Irakurri aukerak. Erantzun anizkuna)					
1. LANBIDEko ikastaroak, Langintza Eskola edo langabetuentzako bestelako ikastaroren bat	1	1	1	1	1
2. Enpresak sustatutako prestakuntza-ikastaroak	2	2	2	2	2
3. Kualifikazio profesionala hobetzearren egindako beste ikastaro batzuek (oposaketan prestakuntza, hizkuntzak akademitan, informatika)	3	3	3	3	3

4. Batere ez	4	4	4	4	4
--------------	---	---	---	---	---

E. ETXEBIZITZAKO EKONOMIA-SARBIDEAK

Ondoren galdetzen zaizu, adinari konturik hartu gabe, zer-nolako diru-sarbideak izaten diren etxean?

Pertsonaren nortasuna:	Erreferentziako				
	Pertsona				
Familiaren hurrenkera-zk.	1	2	3	4	7
P49. Joandako hilabetean, jaso al duzu diru-sarbiderik? (Edonolako modukoa)					
1. Bai	1	1	1	1	1
2. Ez. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
P50. Joandako hilabetean soldatako langintzan jarduteagatik jaso al duzu diru-sarbiderik? (Kontuan hartzen dira ikastaldi- eta praktika-kontratuak) Mesedez, jarri hileko soldataren zenbatekoa , kontuan hartuz diru-sari osagarriak, ordu osagarriak, komisio, eskupeko, etekinen partaidetza eta bestelako soldatako diru-sarbideak. Baita ere, enpresak doan edota kostu gutxiagoan eskainitako erraztasunak.					
1. Bai. ↘Jarri hilabeteko zenbatekoa	1↘ _____ €	1↘ _____ €	1↘ _____ €	1↘ _____ €	1↘ _____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P51. Joandako hilabetean, jaso al duzu 65 urte baino gehiagoko familiako baten erretiro, aurre-erretiro, alarguntasun, umezurtz- edo balioezintasun-pentsiorik?					
1. Zahartzaro edo erretiroa					
2. Aurre-erretiroak, enpresetako birmoldatze-prozesuren batean daudenak ezik					
3. Biziraupen-erretiroa (alarguntasun, umezurtz edo familiaren aldekoa)					
4. 65 urte baino gehiago duten pertsona adinduen baliaezintasuna					
1. Bai. Jarri nolakoa ↘Jarri hilabeteko zenbatekoa	1 → _ ↘ _____ €	1 → _ ↘ _____ €	1 → _ ↘ _____ €	1 → _ ↘ _____ €	1 → _ ↘ _____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P52. Joandako hilabetean, jaso al duzu langabeentzako dirurik? Zein modutakoa?					
1. Langabeentzako Kontribuzio Prestazioa					
2. Langabezia-saria					
3. Lanbide-heziketako prestakuntza-ikastaroetarako laguntzak					
4. Beste laguntza batzuek/langabezia-sariak					
1. Bai. Jarri nolakoa	1 → _ ↘	1 → _ ↘	1 → _ ↘	1 → _ ↘	1 → _ ↘

↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. No	2	2	2	2	2
P53. Joandako hilabetean, jaso al duzu gaixotasun, 65 urte azpikoen baliaezintasun edo enpresa-birmoldaketa baten ondorioz aurre-erretiroko diru-saririk?					
1. <i>Gaixotasuna</i>					
2. <i>Baliaezintasuna (>65 urte salbu) (LISMI)</i>					
3. <i>Aurre-erretiroa enpresa-birmoldaketa eta berregituraketaren ondorioz</i>					
1. Bai. Jarri nolakoa	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳
↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P54. Joandako hilabetean, jaso al duzu aldian behingo familia-babesa, seme-alaben kontu edo lana eta familia bateratzeko diru-sarbiderik?					
1. <i>Familiari babesa (jaiotza, amatasuna, mendeko-egoerekin bat ez datozen adingabeen zaintza, kontziliazioa)</i>					
2. <i>Seme-alaben kontuko prestazioak</i>					
1. Bai. Jarri nolakoa	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳
↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P55. Joandako hilabetean, jaso al duzu laguntza edo diru-sarbiderik mendeko-egoeran dauden pertsonak zaintzeko?					
1. Bai	1 ↳	1 ↳	1 ↳	1 ↳	1 ↳
↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P56. Joandako hilabetean, jaso al duzu ezkonlagun edo gurasoen mantenu-pentsiorik?					
1. Bai	1 ↳	1 ↳	1 ↳	1 ↳	1 ↳
↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P57. Joandako hilabetean, jaso al duzu Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (lehenagoko Oinarriko Errenta), Etxebizitzaren Prestazio Osagarria edo Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntzarik?					
1. <i>Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (DBE), Etxebizitzaren Prestazio Osagarririk gabe (EPO)</i>					
2. <i>Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (DBE) eta Etxebizitzaren Prestazio Osagarria (EPO)</i>					
3. <i>Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza</i>					
1. Bai. Jarri nolakoa	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳	1 → _ ↳
↳Jarri hilabeteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2

P58. Joandako hilabeteen, jaso al duzu Gazteen Emantzipaziorako Oinarriko Errenta? (Gazteen alokairuak laguntzeko)					
1. Bai	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓
↳ Jarri hilabeteen zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P59. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzu aparteko ordainsaririk soldata, langabezia- edo pentsio-prestazioengatik?					
1. Bai	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓
↳ Jarri urteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P60. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzu edozein moduko enpresa propio baten ustiapenaren diru-sarbiderik, autoenplegu edo bestelako bategatik?					
1. Bai	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓
↳ Jarri urteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2
P61. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzu ikastaro, konferentzia edota antzeko jardueraren baten diru-sarbiderik?					
1. Bai	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓	1 _✓
↳ Jarri urteko zenbatekoa	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €	_____ €
2. Ez	2	2	2	2	2

P62. Joandako 12 hilabeteetan, jaso al duzue etxebizitzan hurrenez hurren aipatzen diren kontzeptuen arabera diru-sarbide garbirik?:	Bai			Ez
		*Galerak	Urteko zenbatekoa	
1. Jabetza-errentak , adibidez, hirietako etxe, garaje edo baserri-turismo baten alokairua (Mantenu-gastu, tasa eta beste zergak kenduz)	1	→	__ __ __ __ €	2
2. Kapital higigarrien errentak (interesak edo mozkinak) edo pentsio-fondo eta antzekoen ondorioz jasotakoak [*Diru-sarbidearen emaitza negatiboa izanez gero, jarri "X" koadrotxoan]	1 →	☐	__ __ __ __ €	2
3. Ogasunaren itzulpenak (PFEZ) [*Diru-sarbidearen emaitza negatiboa izanez gero, jarri "X"]	1 →	☐	__ __ __ __ €	2
4. Loteria edo bestelako sariak	1	→	__ __ __ __ €	2
5. Gizarte Larrialdietarako laguntzak (Ez hartu kontuan Etxebizitzaren Diru-laguntza Osagarria)	1	→	__ __ __ __ €	2
6. Ikasketa-bekak edo adingabekoentzako laguntzak, kontuan hartuz jangela- eta haurtzaindegi-bekak	1	→	__ __ __ __ €	2
7. Udalerrri eta Diputazioko bestelako gizarte-laguntza publikoak	1	→	__ __ __ __ €	2
8. Lan-arloko kalte-ordainak	1	→	__ __ __ __ €	2
9. Jaiotza edo adopzioarako aldi bakarreko prestazioak	1	→	__ __ __ __ €	2
10. Lana eta familia bateratzeko noizbehinka jasotako laguntza	1	→	__ __ __ __ €	2
11. Familia, adiskide edo bizilagunek emandako laguntza ekonomikoa	1	→	__ __ __ __ €	2
12. Erakunde pribatuek emandako laguntza ekonomikoa (Caritas, Gurutze Gorria, etab.)	1	→	__ __ __ __ €	2

F. GASTUAK ETA ETXEBIZITZAKO EGOERA EKONOMIKOA
Ondoren galdetuko zaizu zure etxebizitzako gastu eta egoera

ekonomikoaren inguruan.
P63. Etxebizitza honetan egiten al da hurrenez hurren aipatuko den

ordainketaren bat?	
Hipoteka edo bestelako maileguren bat etxebizitza eskuratzeko	1
Alokairuaren ordainketa	2
Bietako batere ez. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara.	3
P64. Esango al zenuke zein izan den azken hileko diruaren zenbatekoa? Mailegua bada, mesedez, jarri zenbatekoa izan den jasotako azken errezihoa, amortizazioa eta interesak berezituz.	
Hileko zenbatekoa _____ __ __ __ __ €	
P65. Ba al duzu esaterik zenbateko elektrizitate-gastua egin den <u>joandako hamabi hilabeteetan</u>? Zehazki jakin ezean, saiatu diru-kalkulu bat egiten. Esan dezakezu urte osoan edo batz bestean egindako gastua, urtean egindako ordainketak zehaztuz.	
a. Zenbatekoa _____ __ __ __ __ €	
b. Zenbatekoaren epea (hilabetea) __ __	
P66. Ba al duzu esaterik etxebizitzan egindako gasaren gastua <u>joandako hamabi hilabeteetan</u> (edo bestelako erregairen batena)? Zehazki jakin ezean, saiatu diru-kalkulu bat egiten. Esan dezakezu urte osoan edo batz bestean egindako gastua, urtean egindako ordainketak zehaztuz.	
a. Zenbatekoa _____ __ __ __ __ €	
b. Zenbatekoaren epea (hilabetea) __ __	
P67. <u>Joandako 12 hilabeteetan, eta zailtasun-ekonomikoak medio, izan al duzu atzerapenik etxeko hipoteka, alokairu edo mantenimenduari loturiko errezihoak ordaintzeko (ura, gasa, elektrizitatea, komunitatea, etab.)? Baiezkoa bada aurreko erantzuna, ba al duzu esaterik zein erreziobotan? (Irakurri erantzuko aukerak. Badago bat baino gehiago markatzerik)</u>	
Bai, etxebizitza hau ordaintzeko eskatutako hipoteka-mailegua	1
Bai, etxebizitza honetako alokairua ordaintzeko errezihoa	2
Bai, ura, gasa, kalefakzioa, elektrizitatea eta beste batzuen errezihoak ordaintzeko	3
Ez dut atzerapenik izan errezihoak ordaintzean	4
P68. Aurrezkirik ba al du familia honek?	
Bai	1
Ez. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara	2
P69. <u>Bestelako diru-sarbiderik izan ezean, zenbat hilabetean erabili dezakezue aurreztutako dirua egungo gastua mantentzeko?</u>	
Hilabete-kopurua _____ __ __ __	

P70. Esan zertarako ahalmena duzuen etxebizitzan:		
	Bai	Ez
1. Gutxienez aste batean etxetik kanpora oporretara joateko	1	2
2. Gutxienez bi egunetik behin haragia, oilaskoa edo arraia jateko (edo horren baliokidea begetarianoen artean)	1	2
3. Etxebizitza tenperatura egoki batean mantentzeko hilabeterik hotzenetan	1	2
P71. Baliabide propioak erabiliz, ba al da ustekabeko 800 €ko gastu bati aurre egiterik?		
Bai	1	
Ez	2	
P72. Gaur egun, ba al duzu etxebizitzaz beste ordaindu beharreko kreditu pertsonalik (autoa, bidaiak, eraikuntza-lanak, etab.)?		
Bai.	1	
Ez. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara	2	
P73. Zenbatekoa izan da kreditu horren azkeneko hilabeteko ordainketa?		
Hilabeteko zenbatekoa _____ __ __ __ __ €		
P74. Joandako 12 hilabeteetan, kreditu-txartela erabili beharrik izan al duzu bitan baino gehiagoan hilabetea osatu ahal izateko?		
Bai	1	
Ez	2	
P75. Joandako 12 hilabeteetan, behin baino gehiagotan gertatu al zaizu diru-kontuak agerian izatea, hau da, kontua gorrian izana etxebizitzako ordainketak egiteko kontu-korrontean?		
Bai	1	
Ez	2	
P76. Joandako urtean, arazo ekonomikoan ondorioz, marka ezazu hurrenez hurren aurreztutako arazo hauetakorik izan ote duzun.		
	Bai	Ez
1. Astialdirako gastuak gutxitu beharra	1	2
2. Ohiko harreman sozialen galera	1	2
3. Etxebizitzako energia-gastuak gutxitu beharra (elektrizitatea, ura, gasa, kalefakzioa ordaintzeko errezihoak...)	1	2
4. Argia, ura, gasa edo telefonoa mozteko abisuak	1	2
5. Jantzi eta oinetakoen oinarriko gastuak gutxitu beharra	1	2
6. Elikatzeko oinarriko gastuak gutxitu beharra	1	2
7. Elikadura-dieta egoki bat ezin eramana	1	2
8. Botikaren bat erosteari utzi edo medikuak agindutako tratamendu bat eten beharra	1	2
9. Seme-alabak eskolaz aldatu behar izana	1	2

10. Hezkuntza-prozesua utzi beharra		
11. Jabetza saldu edo etxebizitzaz aldatu beharra gastuei aurre egiteko	1	2
12. Bat-batean edo bestelako epe batean, etxebizitzatik bidalia izateko mehatxua	1	2
13. Ondasunen bahimendua	1	2
14. Gurasoen etxebizitzara buelta egin beharra	1	2
15. Lagun, bizilagun edo familiakoei laguntza ekonomikoa eskatu beharra	1	2
16. Erakunde sozial publiko edo pribatuei laguntza ekonomikoa eskatu beharra	1	2
17. Modu nabarmenean aurrezkiak berreskuratu beharra	1	2
18. Ohiz-kanpoko kredituak eskatu edo txartelaren kreditua erabili beharra	1	2
P77. Une honetan, zure familia nola definituko zenuke?: (Irakurri aukera horiek guztiak eta bakarra hautatu)		
Oso pobrea	1	
Pobrea	2	
Pobre-antzean	3	
Ahal-moduan, batz bestekotik behera	4	
Bataz bestekotik gora, eroso	5	
Arrakastatsua, estuasunik gabekoa	6	
Aberatsa, aski diruduna	7	
Oso aberatsa	8	
P78. Eta jatorriko etxebizitzako (gurasoen etxean bizi zinenean) zure familiaren egoera nola hautematen duzu: (Erreferentziazko pertsonari zuzenduriko galdera. Pregunta dirigida a la persona principal del hogar. Irakurri aukera horiek guztiak eta bakarra hautatu)		
Oso pobrea	1	
Pobrea	2	
Pobre-antzean	3	
Ahal-moduan, batz bestekotik behera	4	
Bataz bestekotik gora, eroso	5	
Arrakastatsua, estuasunik gabekoa	6	
Aberatsa	7	
Oso aberatsa	8	
P79. Oro har hartuta, esango al zenuke zenbatekoa den, batz bestean, familiak dituen hileko diru-sarbideak?		
Hileko diru-sarbideak _____ I _ II _ II _ II _ I €		
P80. Berez, etxebizitzako diru-sarbideak kontuan hartuz, nola moldatzen zarete hilabete bukaeran?		

Ia ezinean	1
Nekez	2
Zailtasunez	3
Erraz-antzean	4
Erraz	5
Oso erraz	6
P81. Esango al zenuke zenbatekoa den, batz bestean, familiak dituen hileko gastuak?	
Hileko gastuak _____ I _ II _ II _ II _ I €	
P82. Egun etxebizitzan bizi duzun egoeran, zenbatekoa da hilabete bukaeran derrigorrez behar den gutxiengo diru-sarbidea?	
I _ II _ II _ II _ I €	
P83. Egun etxebizitzan bizi duzun egoeran, zenbatekoa da oinarriko premiei aurre egiteko gutxiengo diru-sarbidea? (elikadura, jantziak, oinetako eta oinarritzko premiazat jotzen direnak)	
I _ II _ II _ II _ I €	
P84. Egungo eta orain 3 urteko konparazioa eginez gero, zure bizi-maila:	
Asko okertu da	1
Pixkat okertu da	2
Antzekoa da	3
Pixkat hobetu da	4
Asko hobetu da	5
P85. Nola uste duzu eragin diola krisialdi ekonomikoak zure etxebizitzako egoera ekonomikoari?	
Erabat nabarmendu da	1
Nahikoa nabarmendu da	2
Gutxi nabarmendu da	3
Ez da batere nabarmendu	4
P86. Gosea igaro al duzue aldiren batean <u>oraingo etxebizitzan</u> joandako hamarkadan? (Irakurri erantzuteko aukerak eta markatu bakar bat)	
Bai aldiren batean, baina ez orain	1
Sarritan, baina ez orain	2
Bai, oraintxe	3
Inoiz ez	4
P87. Zein da etxebizitzako ekonomia komuna kudeatzen duen pertsona, hau da, etxebizitzako kontu guztiak, bertako diru-sarbide eta gastuak zaintzen dituena? (Markatu "X", etxebizitzako pertsona bakoitzari inkestan	

emandako kodearen arabera. Aukera dago bat baino gehiago markatzeko)	
Hurrenkera-zk.	
01	1
02	2
03	3
04	4
05	5
Etxebizitzan bizi ez diren beste pertsona edo pertsona batzuek	
8	
P88. Uste al duzu etxebizitzan bizi den batek etxebizitza independente bat nahi duela, baina ezinean dabilela baliabide ekonomikoaren eskasiagatik?	
(Markatu "X", etxebizitzako pertsona bakoitzari inkestan emandako kodearen arabera. Aukera dago bat baino gehiago markatzeko)	
Hurrenkera-zk.	
01	1
02	2
03	3
04	4
05	5

G. ETXEBIZITZA NAGUSIAREN EZAUGARRIAK	
<i>Ondoren galdetuko zaizu etxebizitzaren inguruan</i>	
P89. Zein da etxebizitzaren azalera erabilgarria (Bertan bizi ahal izateko azalera da hori, etxebizitzako hormen baitakoa, eta etxeko eremu komunak ez direlarik kontuan hartzen)	
Azalera erabilgarria metro koadrotan..... $\text{I} \_ \_ \text{II} \_ \_ \text{I m}^2$	
P90. Zenbat gela ditu etxebizitzak?	
Kontuan hartu behar dira: logelak, jangelak, saloiak, egoteko gelak, eta 4 m ² edo gehiago dituzten sukaldeak. Kontuan hartu beharrekoak dira, betiere etxebizitza propietatik iritsi eta bizitegi-gune gisara erabili daitezkeen trasteleku, soto edo ganbarak.	
Ez dira kontuan hartu behar: bainugelak, terrazak, korridore, atari, jantzigela, erabilera profesionalerako gelak eta 4 m ² baino gutxiago dituzten sukaldeak.	
Gela-kopurua..... $\text{I} \_ \_ \text{II} \_ \_ \text{I}$	
P91. Noiz bukatu zuten etxearen eraikuntza? (Etxean birgaitze-lanak egin badituzte, idatzi behar da aipatutako aldaketen data zein den)	
1979. urtea baino lehenago	1
1979 eta 2005 urteen tartean	2
2005aren ondoren	3
P92. Zein da etxebizitza edukitzeko erregimena? (Irakurri aukera guztiak. Soilik aukera bakar bat markatu behar da)	
Jabetza	Erosketa bidez, erabat ordaindua
	1

	Erosketa bidez, ordainsariak ordaindu beharrean (hipoteka)	2
	Ondarea edo emandakoa	3→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
	Lan-arrazoiengatik nagusiak/enpresak emandakoa	4→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
Doan edo ia doan eskuratua	Familiakoek emandakoa	5→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
	Beste pertsona, erakunde edo instituzioek emandakoa	6→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
Errenta	Partikularra, altzaririk gabe	7→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
	Partikularra, altzariduna	8→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
	Gizarte-alokairua BOE/Bizigune	9→jError! No se encuentra el origen de la referencia.
	Berriz alokatua	10→jError! No se encuentra el origen de la referencia.

Bestelako egoera batzuek	Legez kanpo okupatua	11→iError! No se encuentra el origen de la referencia.
	Bestelako egoera batzuek. Zehaztu: _____	12→iError! No se encuentra el origen de la referencia.

			dezake
1. Iturriko ura	1	2	3
2. Ur beroa	1	2	3
3. Argindarra	1	2	3
4. Ur zikina kanporatzekoa	1	2	3
5. Bainugela osoa (komuna, konketa, dutxa/bainuontzi)	1	2	3
6. Sukaldea	1	2	3
7. Hozkailua	1	2	3
8. Garbigailua	1	2	3

P93. Erositako garaian, aipatzen ari garen etxebizitza babesekoa al zen? (Kontuan hartzen dira babes ofizialeko etxebizitzak, etxebizitza sozialak edo udal-etxebizitza tasatuak)

Bai	1
Ez	2

P94. Bizi zaren etxebizitza horretaz gain, ba al duzu beste etxebizitzaren bat edo gehiagoren jabetzarik?

Bai	1
Ez	2

P95. Kaletik etxebizitzara heltzeko, zenbat eskailera-maila igo behar dituzu derrigorrez? (Ilogailurik egon ezean, biderkatu solairuaren zenbakia hogei biderretan, eta horiei gehitu eskaratzeko maila-kopurua)

Eskailera-mailen kopurua..... | _ | _ | _ | _ |

P96. Hurrenez hurren azaldutako arazoren bat al du zure etxebizitzak?

	Bai	Ez
1. Eraikuntza eskasaren ondorioz kalte edo erorkinak	1	2
2. Itukinak, hormetako hezetasuna, zolua, sabaia eta zimenduak, edo usteltzekoan dagoen zolua, leiho- eta ate-marcoak.	1	2
3. Egun-argi eskasa	1	2
4. Bizilagunen edo kanpotik datorren zarata (trafikoa, negozioak, inguruko lantegiak, etab.)	1	2
5. Arkitektura-oztopoak daude, eta ezintasun fisikoak dituzten pertsonak bizi dira etxebizitzan	1	2

P97. Hurrenez hurren aipatutako arazoren bat gertatzen al da etxebizitza dagoen auzoan?

	Bai	Ez
1. Kutsadura, zikinkeria edo industria eta trafikoak sorturiko bestelako ingurugiro-arazoak	1	2
2. Gaizkiletasun edo bandalismoa	1	2
3. Kaleen garbiketa eskasa	1	2
4. Komunikabide eskasak	1	2
5. Gune berde gutxi (parkeak, lorategiak...)	1	2

P98. Ondorengo instalazio eta oinarriko ekipamenduen zerrenda honetatik zein duzu etxebizitzan. Horietatik guztietatik bateren bat izan ezean, esan zein den horretarako arrazoi nagusia, mesedez.

	Bai, badago	Ez eta ezin du izan	Ez izan arren, izan
--	-------------	---------------------	---------------------

P99. Hurrenez hurren aipatuko zaizkizu ondare eta instalazio batzuek. Mesedez, esan halakorik ba al duzuen; eta horietakoren bat izan ezean, aipatu zein den horretarako zergatia?

	Bai, badago	Ez dago eta ezin da izan	Ez izan arren, izan dezake
1. Telefonoa (finko edo sakelakoa)	1	2	3
2. Koloretako telebista	1	2	3
3. Ordenagailu pertsonala	1	2	3
4. Internet konexioa (sakelakoa edo wifi)	1	2	3
5. Automobila (erabilera pribaturako enpresa-autoa barne)	1	2	3
6. Gas naturala	1	2	3
7. Eraikuntzako berokuntza zentrala	1	2	3
8. Banako berokuntza (gasa, elektrizitatea, etab.)	1	2	3
9. Lehorgailua	1	2	3
10. Aire girotua	1	2	3

H. HARREMAN SOZIALAK ETA GIZARTE- ETA POLITIKA-PARTAIDETZA

Gaia aldatuz, orain galdetuko zaizu zure gizarte-harremanen sareaz eta gizarte- eta politika-partaidetzaz.

P100. Esango al zenidake ondorengo taldeekiko zure harremanen nolakotasunaz? (Irakurri erantzuteko aukerak)

	A Etxebizitza ko pertsonak	B Bestelako ahaideak	C Adiskidea k	D Bizilaguna k
Oso eskasa edo eskasa	1	1	1	1
Bataz beste eskasak	2	2	2	2
Bataz beste egokia	3	3	3	3
Ona edo oso ona	4	4	4	4
Harremanik gabea (baditu, baina ez du harremanik)	5	5	5	5
Ez da egokia (bakarrik bizi da, ez du lagun, bizilagunik... (Ez irakurri))	6	6	6	6
P101. Ba al duzu arazoak gertatzean lagunduko dizun pertsonarik? Adibidez, dirua mailegatu, zu zeu edo zure arduran mendeko egoeran dagoen pertsona zaindu, sostengu emozionala, kudeaketak edo paperetan aritzeko...				
Bai	1			
Ez	2			
P102. Joandako 10 urteetan, zure etxekoren batek...				
	Bai	No		
1. Izan al du alkoholari loturiko arazorik?	1	2		
2. Izan al du bestelako drogekin loturiko arazorik?: legez kanpoko drogak, botikak	1	2		
3. Izan al du joko-arazorik?	1	2		
4. Izan al du edo ba al du kondenen agiritegirik?	1	2		
5. Jaso al ditu edo jasotzen al ditu tratu txarrak?	1	2		
6. Jaso al ditu edo jasotzen al ditu tratu txar psikologikoak?	1	2		
7. Etxebizitzan bizi den nerabea bikoterik gabe nerabezaroan amaturikoa edo ama izatekotan al da?	1	2		
P103. Orokorrean, zein maiztasunean parte hartu duzu hauteskundeetan? (Irakurri erantzuteko aukerak. Galdera hau indibiduala da, eta galdetzen zaio ekonomia edo etxebizitzaren jabetzaren araberako <u>erreferentziako pertsonari</u>)				
Inoiz ez, oraindik ez ditu 18 urte bete	1			
Inoiz ez, ez du botua emateko eskubiderik (=>18 urte, atzerritartasuna)	2			
Inoiz ez, ez zait interesatzen	3			
Inoiz ez, ez baitu ezertarako balio	4			
Aldi batzuetan	5			
la beti	6			
Beti	7			
P104. Ondorengo elkarte- eta erakunde-zerrenda honetatik, gaur egun bazkide edo afiliatu gisara partaide al zara?: (Irakurri erantzuteko aukerak.				

Galdera hau indibiduala da, eta galdetzen zaio ekonomia edo etxebizitzaren jabetzaren araberako <u>erreferentziako pertsonari</u> :												
	Bai	Ez										
1. Parrokia-talde edo erlijio-erakundeak	1	2										
2. Elkarte edo kirol-taldeak	1	2										
3. Sindikatuak	1	2										
4. Erakunde politikoak	1	2										
5. Erakunde ekologistak	1	2										
6. Auzo-elkarteak	1	2										
7. Giza eskubideen defentsarako elkarteak	1	2										
8. Gazte-elkarteak	1	2										
9. Jolas-elkarteak	1	2										
10. Hezkuntza-elkarteak (Gurasoen elkarteak)	1	2										
11. Elkarte profesionalak (Profesionalen elkargoak)	1	2										
12. Gizarte- eta osasun-laguntzako elkarteak	1	2										
13. Artista eta kultur elkarte edo taldeak	1	2										
14. Bestelako elkarte eta taldeak	1	2										
P105. Jendeak politikaz pentsatu edo hitz egitean, sarri erabiltzen ditu "ezker" eta "eskuin" terminoak. Eskuin/ezker eskala bat hartuz gero, 0 jartzea ezker muturra izanik, eta 10 jartzea eskuin muturra izanik, non kokatutako zenuke zeure burua? (Etxebizitzako erreferentziako pertsonari eginiko galdera)												
Ezker muturra			Eskuin muturra	ED	EE							
00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	88	99

I. POBREZIAREN KONTRA EGITEKO POLITIKAK

Ondoren galdetuko zaizu pobreziaaren kontra egiteko politiken inguruan.

P106. Zer-nolako ezaguera duzu oinarriko gizarte-zerbitzuek egiten dutenaz? Eta Lanbideren zereginaz? (Irakurri aukera guztiak eta bakarria markatu)

	A. Oinarriko Gizarte Zerbitzuak	B. Lanbide
Oso ona	1	1
Ona	2	2
Hala-modukoa	3	3
Eskasa	4	4
Oso eskasa	5	5
Ez dut hortaz aditu izan (Ez irakurri)	6	6
P107. Premia izanez gero, ba al dakizu non kokatzen den jo beharreko oinarriko gizarte-zerbitzuen bulegoa? Eta Lanbideko gertueneko bulegoa?		

	A. Oinarrizko Gizarte Zerbitzuak	B. Lanbide	
Bai	1	1	
Ez	2	2	
P108. Joan al zara zeu edo etxebizitzako pertsonaren bat oinarrizko gizarte-zerbitzuren batera? Baiezkoa bada, bertaratu al zara joandako 12 hilabete edo epe luzeagoan?			
Inoiz ez gara joan		1	
Bai, joandako 12 hilabeteetan zehar		2	
Bai, orain urtebete baino lehenago		3	
P109. Etxekoren bat joan al da Lanbidek dituen bulego horietako batera? Baiezkoa bada, joandako 12 hilabete edo gehiagoan joan al da etxebizitzako pertsonaren bat bulegoren batera?			
Inoiz ez gara joan		1	
Bai, joandako 12 hilabeteetan zehar		2	
Bai, orain urtebete baino lehenago		3	
P110. Premia ekonomikoa gertatzen bada, nora joko zenuke lehenago: udalerriko oinarrizko gizarte-zerbitzu eta Lanbidera, edo Caritas, Gurutze Gorria eta antzeko erakunde pribatuetako batera? (Irakurri aukera guztiak eta bakar bat markatu)			
Oinarrizko gizarte-zerbitzuetara		1	
Enplegu publikoko zerbitzuetara (Lanbide)		2	
Erakunde pribatuetara (Caritas, Cruz Roja, etab.)		3	
Bat ere ez (Ez irakurri)		4	
Beste batzuek (Ez irakurri)		5	
Ez daki		8	
P111. Ondoren aipatzen diren erakunde publikoen laguntza ekonomikoak eskatu al ditu etxebizitzakoren batek? Baiezkoa bada, eskatu al da laguntza ekonomikorik joandako 12 hilabete edo gehiagoan? (Irakurri banan bana eta markatu erantzuna "X" baten bidez)			
	Inoiz ez	Bai, joandako 12 hilabeteetan	Bai, orain urtebete baino gehiago
1. Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta (aurreko Oinarrizko Errenta, GGD)	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
2. Diru-sarbideak Bermatzeko Laguntza	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
3. Gizarte Larrialdietarako laguntzak	1→¡Error! No se encuentra el origen	2→¡Error! No se encuentra el origen	3→¡Error! No se encuentra el origen

	de la referencia .	de la referencia .	de la referencia.
4. PAGAMI/Kontribuzio gabeko prestazioak	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
5. Langabezia saria	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
6. Beste batzuek	1→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	2→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia .	3→¡Error! No se encuentra el origen de la referencia.
↘Zehaztu: _____			
P112. Bestelako prestazioren batekiko, zein da egungo zure egoera? (Irakurri erantzuteko aukerak)			
Eguno onuraduna. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara			1
Onuradun izandakoa, baina ez gaur egun. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara			2
Eskatu du edo eskatutakoa da, baina ezezkoa jaso du La ha solicitado o la solicitó pero le fue denegada. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara			3
Erabaki gabe dago. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara			4
Beste egoera batzuek. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara			5
↘Zehaztu: _____			
P113. Oinarrizko premiak betetzen al ditu hilero etxebizitzan jasotzen den zenbatekoak?			
Bai, erabat			1
Bai, baina ez guztiz			2
Ez da nahikoa			3
Oso murrizta da			4
P114. Zure ustez, datorren 12 hilabeteko epean beharrik izango al da aurretik aipatutako laguntza edo prestazio ekonomikoren bat jasotzea zure etxebizitzan? (¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderako laguntzak dira horiek)			
Bai			1
Ez			2
P115. Premia ekonomikoak baldintzatuta, Diru-sarbideak Bermatzeko Errenta eskatzekoan (lehenagoko Oinarrizko Errenta edo GGD), jakingo al zenuke nora jo?			
Bai			1

Ez. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara	2
P116. Nora joko zenuke? (Erantzun espontaneo, aukerak ez irakurri eta markatu erantzunaren arabera jasotako aukera)	
Udalerriko oinarriko gizarte-zerbitzuetara	1
Lanbidera	2
Beste batzuetara. Zehaztu: _____	3
Ez nuke jakingo nora joan	9

Eguzki-energia fotoboltaikoa (argindarra sortarazten du)	2
Biomasa-galdara	3
Geotermikoa	4
Besteren bat. Zehaztu: _____	5
P121. Etxebizitzan energia aurrezteko eskuragarri diren laguntza ekonomiko eta dirulaguntzak jasotzeko zein ezaguera-maila duzu (etxetresna elektrikoak, leihoak aldatzeko, isolatzeko...)? (Irakurri erantzuteko aukerak)	
Oso ona	1
Ona	2
Hala-holakoa	3
Eskasa	4
Oso eskasa	5
Ez dut inoiz laguntza horien berririk izan (Ez irakurri)	6
P122. Energia aurrezteko asmoz, erabiltzen al duzu kontsumo apaleko bonbilla edo lanpararik?	
Bai	1
Ez	2
P123. Ba al duzu etxebizitzan energia aurrezteko instalatutako osagairik? Hau da, argiaren intentsitate-kontrola edo presentzia detektatzeko gailuak, etab.	
Bai	1
Ez	2
P124. Kontuan izan al duzue etiketan jartzen duena etxetresna elektriko bat erosteko garaian?	
Bai	1
Ez	2
P125. Etxebizitzako leihoak aldatu al dituzue energia aurrezteko?	
Bai	1
Ez	2
P126. Uraren erabilera aurrezteko, ba al duzue iturri, dutxa edo komunean aurrezteko gailuren bat?	
Bai	1
Ez	2

J. ETXEBIZITZAKO ENERGIAREN ERABILERA	
Bukatzeko, etxebizitzako energia-erabileraren inguruko galdera batzuek egingo zaizkizu.	
<i>OSO GARRANTZITSUA. Elkarrizketatzaileari: ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderan berokuntza zentrala edo banakako galdara ez duela erantzun badu, zuzenean ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galdera erantzun.</i>	
P117. Esan didazunez, baduzu berokuntza-sistema bat etxean. Esango al zenidake instalazioa non dagoen?:	
Gela guztietan edo gehienetan	1
Gela batzuetan soilik	2
P118. Ondoren galdera batzuek egingo zaizkizu berokuntza-sistemaren erabileraz:	
1. Urtean zehar, zenbatean egoten da piztuta?	
Urteko hilabete 1 baino gutxiago	1
Urteko hilabete 1 eta 3 tartekoa	2
Urteko 6 hilabetekoa baino gutxiago	3
Urteko 6 hilabete edo gehiago	4
2. Itzali egiten al duzue gauean?	
Bai	1
Ez	2
3. Egunez, noiz izaten duzue piztuta, eta zein temperaturan mantentzen duzue etxebizitzan zaudetenean?	
Temperatura: _____ __ __ °C	
P119. Ba al duzue energia berritzaileko instalazioen bat etxebizitzan?	
Bai	1
Ez. Pasa ¡Error! No se encuentra el origen de la referencia. galderara	2
P120. Zer-nolakoak dira instalazio horiek? (Irakurri aukerak. Erantzun anizkuna)	
Eguzki-energia termikoa (ur beroa sortarazten du)	1

AMAITU DA GALDETEGIA

MILA ESKER ZURE LANKIDETZAGATIK

